

ESTUDI SOCIOLÒGIC DEL COL·LECTIU DE DONES DESOCUPADES O INACTIVES

Projecte IGUALEM

Teresa Torns-Vicent Borràs (Dirs.)

Carmen Mañas

Pau Díaz

Dafne Muntanyola

Edifici B- Campus de la UAB -08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)-Barcelona

Tel.: 93 581 2405 / Fax 93 581 2827

quit@uab.es

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	1
2. EL MERCAT LABORAL FEMENÍ	5
2.1. Entre l'absència, la segregació i la discriminació	7
2.1.1. Les absències	8
2.1.2. La segregació	10
3. LES PROPOSTES PER A L'ANÀLISI DE LA SITUACIÓ ALS TERRITORIS DEL PROJECTE IGUALEM	14
3.1. Breus apunts sobre el context del projecte IGUALEM	14
3.2. Les primeres hipòtesis	16
3.3. Els camins ideats per trobar les respostes	17
4. ANÀLISI DE LES CONDICIONS SOCIOLABORALS DE LES DONES DEL TERRITORI IGUALEM	22
4.1 L'atur i la inactivitat: una realitat per a la majoria de dones	23
4.2 L'atur per a les joves i la inactivitat per a les grans	24
4.3 El tenir o no tenir fills/es penalitza les dones laboralment	26
4.4 La formació no elimina la discriminació laboral	27
4.5 Una tipologia: l'edat i les càrregues familiars condicionen la presència laboral de les dones	28
4.6 L'augment de la immigració versus l'augment de la precarietat	31
5. ELS DISCURSOS DE LES DONES	36
5.1. Trajectòries laborals homogènies	36
5.2. La força dels imaginaris: les dones a casa, els homes a la feina	40
5.3. Un món laboral difícil	42
5.4. Les més desfavorides, les dones immigrades	47
6. CONCLUSIONS	52
6.1. Els perfils de les dones absents del mercat laboral del territori IGUALEM	56
6.2. Reflexions finals: Les dones no volen treballar?	57
7. PROPOSTES I SUGGERIMENTS	61
8. BIBLIOGRAFIA	66

1. Introducció

Els estudis realitzats al llarg de les dues últimes dècades han mostrat com ha anat augmentant la presència de les dones en el mercat laboral. Una presència que es fa estadísticament rellevant, en Catalunya i Espanya, a partir de la meitat de la dècada dels vuitanta, del segle XX. Però aquesta bona dada no ha significat que la situació laboral de les dones hagi millorat sinó que les desigualtats entre homes i dones, al mercat de treball, persisteixen i, que, com a molt, s'han transformat.

Les absències, la segregació i les discriminacions indirectes són encara, avui en dia, els trets definidors del mercat laboral femení. Uns trets de caire estructural que els indicadors laborals més usals mostren amb claredat. Només cal veure, al nostre país, les taxes més elevades d'atur i sobretot d'inactivitat de les dones. Així com, tots aquells aspectes referits a les condicions laborals, contractes temporals, salaris més baixos, horaris atípics, etc.

L'estudi que, ací es presenta sota l'encàrrec del projecte EQUAL impulsat pels municipis de l'Eix Diagonal sota el lema IGUALEM, té com a objectiu principal estudiar la realitat laboral femenina dels dits municipis. En principi es pretén descriure i explicar la situació de les dones absents del mercat laboral. En particular, es vol conèixer quines són les seves dificultats a l'hora d'inserir-se en el mercat de treball i, més específicament, en aquells sectors d'activitat i llocs de treball més masculinitzats. Finalment, l'estudi pretén, també, dibuixar propostes que facin viable la inserció laboral de les dones en aquests sectors de baixa presència femenina.

Per aconseguir aquests objectius, l'estudi s'ha dividit en dues fases. En la primera fase, s'ha fet una anàlisi estadística, a partir dels indicadors sociolaborals del cens de l'any 2001 i d'algunes dades relatives a la situació familiar de les dones del territori IGUALEM. Aquesta anàlisi s'ha fet tot comparant la situació de les dones dels diferents municipis d'aquest territori, tenint com a referent les dades de Catalunya. Aquesta primera fase ha finalitzat

amb l'elaboració d'una tipologia centrada en la caracterització de les dificultats d'ocupació de les dones. La tipologia ha tingut com a eixos bàsics l'edat i el tenir o no tenir fills per a la configuració de les dificultats d'ocupació femenina.

La segona fase de l'estudi ha tractat de veure quins són els inconvenients i dificultats que les dones tipificades troben front al mercat laboral. En aquest cas, les dades recopilades han tractat de reflectir la veu de les pròpies interessades. Per aquest motiu, s'han dut a terme una anàlisi qualitativa materialitzada en un seguit d'entrevistes i grups de discussió, a través dels quals s'ha pogut conèixer quines són les expectatives i disponibilitats laborals d'aquestes dones. Unes expectatives i disponibilitats on ens ha interessat detallar, principalment, els inconvenients i les dificultats que els hi suposen a les que ara estan en situació d'atur i/o inactivitat. Tot considerant, a més, la força i el pes que tenen en aquestes dificultats i inconvenients la presència d'uns imaginaris socials avaladors del model "home cap de família/dona mestressa de casa". I que, en les dones estudiades, condiciona i delimita el seu projecte laboral, familiar i personal.

En concret, les anàlisis mostren com les opinions i percepcions de les dones estan referides gairebé sempre en aquest imaginari, tot i no ser-ne conscients. I com les seves atribucions i responsabilitats domèstic-familiars condicionen les seves disponibilitats laborals. Tot i així, es delimiten algunes variacions i matisos en aquestes dificultats. Les primeres variacions provenen de l'edat. Es a dir, tenir més de 45 anys, i en molts casos, frisar la quarantena, és una dificultat afegida que vulnera sempre les bones disponibilitats laborals. Una vulneració que salta per damunt de qualificacions, tenir o no tenir fills i acumular una llarga experiència laboral. Tanmateix, lligat en aquest punt, s'ha de precisar una variació força significativa. A saber, l'haver viscut i crescut en un territori amb llarga tradició de presència femenina en el mercat laboral és un factor positiu que afavoreix la disponibilitat laboral. Sempre que el període d'inactivitat no hagi estat molt perllongat i els nivells d'autoestima siguin molt baixos. Perquè aleshores la inserció laboral esdevé gairebé impossible, malgrat aquestes dones tinguin menors inconvenients a l'hora de conciliar la seva vida laboral i familiar.

Les darreres matisacions, a fer, en la percepció de les dificultats per a la inserció laboral tenen a veure amb la incidència de la qualificació. Ací, com es

prou sabut, el nivell de qualificació millora les possibilitats i disponibilitats laborals. Però aleshores cal tenir present la classe social i el fet de comptar amb la presència activa d'un cap de família masculí, per matisar les disponibilitats. En darrer terme, sense haver passat pel filtre tipològic, es fa esment de les dades obtingudes de la veu d'algunes dones immigrades. Uns resultats que cal assumir com a lleu indicatiu d'una realitat força més complexa que el de les dones autòctones.

La presentació d'aquest informe final segueix les pautes establertes en cadascuna d'aquestes dues fases que són explicades en els capítols centrals (caps. 5 i 6). Abans d'aquest nucli central, s'hi pot trobar un primer apartat on s'exposen les principals línies del marc teòric de la recerca. Seguidament, en el capítol 3, es detallen quins han estat els objectius de la investigació, les principals línies de construcció de les hipòtesis, així com, els diferents recursos metodològics i tècnics utilitzats.

En els dos últims capítols (cap.7 i 8) es fa un balanç dels resultats obtinguts i de les actuacions recomanades. En concret, es dibuixen els perfils sociolaborals de les dones, ara absents del mercat de treball, a fi i efecte de poder delimitar el que haurien de ser les possibles actuacions futures. Unes actuacions, que segons l'objectiu primordial del projecte han d'aconseguir inserir-les en sectors i llocs de treball masculinitzats. En aquesta línia, el darrer apartat de l'informe tracta de detallar un conjunt de propostes i suggeriments útils per aquest objectiu. Així, les propostes i suggeriments es divideixen en tres blocs. En el primer, s'apunten mesures de sensibilització dels col·lectius femenins, orientades a millorar la seva disponibilitat. El segon bloc va dirigit a propostes que mirin d'obtenir acords concrets i específics amb els agents socials del territori. El tercer bloc, finalment, està dedicat a mesures que han d'impulsar els agents institucionals, no necessàriament lligades directament a la disponibilitat laboral de les dones. Sinó, que a parer nostre, puguin col·laborar-hi a través de la millora de serveis i infraestructures que facilitin la inserció laboral d'aquestes dones. En definitiva, un conjunt de propostes i suggeriments que serveixin per assegurar els bons resultats del projecte IGUALEM.

Per últim, i en volum a part, s'han editat els annexos. En el primer, s'ha fet una selecció de les principals dades estadístiques de la situació laboral de

les dones per a cadascú dels quatre municipis i de Catalunya. En el segon, s'adjunten les transcripcions literals de les entrevistes i els grups de discussió efectuats, així com la pauta utilitzada per a la seva realització.

Com a darrer punt, volem agrair i esmentar la professionalitat de la coordinadora del grup QUIT Isabel Hernández, perquè sense la seva presència aquest estudi i aquest informe no haguessin pogut arribar a port. Agraïm, també, molt sincerament l'interès dels responsables del projecte i la col·laboració mostrada per les ATIL i les professionals de l'orientació i inserció dels municipis. I, per últim, volem donar les gràcies a totes les dones que ens varen cedir el seu temps amablement perquè aquest estudi fos possible.

2. EL MERCAT LABORAL FEMENÍ

Segons mostren les anàlisis del mercat laboral a Catalunya i a Espanya, els canvis d'aquestes dues darreres dècades han estat notoris. En concret, s'assenyala com un dels canvis més importants el fet que d'ençà de 1985 l'activitat laboral femenina ha crescut imparablement de manera que són moltes les veus que fixen aquesta data com l'inici de la incorporació laboral de les dones al mercat de treball. Malgrat el pes d'aquest discurs, aquesta idea de nova incorporació no s'ajusta amb exactitud a la realitat catalana perquè les dones catalanes han estat presents al mercat laboral des dels inicis de la industrialització. I perquè malgrat el que diuen les xifres, aquestes dades mai han reflectit el gran volum d'economia submergida on, de nou, l'ocupació femenina ha tingut i té una forta presència.

Tot i així, cal reconèixer que la situació laboral femenina a Catalunya i a Espanya ha canviat força en aquests darrers vint anys. Un fet que pot observar-se si fem cas de les xifres que acompanyen alguns dels principals indicadors laborals: activitat laboral, ocupació i atur. I si fem bo el que diuen els estudis de les especialistes. Uns estudis que al costat de la bona notícia que suposa aquesta major presència femenina al mercat laboral no deixen de recordar-nos com, malgrat el canvi, la situació laboral de les dones continua plena d'entrebancs. En concret, ens avisen de que les absències, la segregació i la discriminació són alguns dels trets més característics del mercat laboral femení. Un conjunt d'entrebancs configuradors d'una situació, el balanç de la qual, ha estat qualificada com una acumulació femenina de les desavantatges adquirides", per la sociòloga Margaret Maruani (2000), a l'hora d'analitzar què ha passat, als països de la Unió Europea dels 15, aquestes darreres dues dècades. I que, pel que sembla, l'ampliació amb els dits països de l'Est no ha fet sinó reforçar.

Hores d'ara es té prou clar quines són les raons que millor expliquen aquesta situació desfavorable. Les anàlisis més recents de la situació de dones i homes al mercat laboral, Maruani-Rogerat-Torns (2000), han fet renéixer les explicacions que recorden la importància de tenir present aquells factors fruit de la confluència entre la lògica del capitalisme i la lògica del patriarcat. Uns

plantejaments que, en altres paraules, podem dir tenen en compte la presència de les desigualtats de gènere tan dins com fora del mercat laboral. Les primeres explicacions, les més estudiades, posen de manifest abastament la persistència de les desigualtats entre homes i dones al mercat laboral, de manera que més que minvar, podem dir que han pres una nova fesomia. Perquè si bé, per només citar el cas català i espanyol, podem veure com hi ha més dones ocupades que mai, també és cert que han crescut les discriminacions indirectes i que l'atur i la precarietat laboral són fenòmens preferentment femenins.

Pel que fa les desigualtats de gènere existents fora del mercat laboral, cal recordar qüestions com les que assenyala Carrasquer (2002). Segons aquesta sociòloga, la situació laboral de les dones s'ha d'analitzar tenint present, també, la importància del model de família que va fer viable la creació de l'Estat del Benestar a Europa, a partir de 1945. Aquest model ha suposat i suposa l'existència d'un cap de família (masculí) que és l'únic que té i ha de tenir assegurada una ocupació estable, i a jornada completa, tal com va ser possible fins l'arribada de la crisi de l'ocupació a la dècada dels 70 del segle XX. Aquest cap de família veu assegurat, així, el dret a l'ocupació. Una ocupació, a través de la qual, obté ingressos, visibilitat social i protecció social per a ell i pels membres de la seva família. Però perquè aquesta ocupació sigui viable, li cal tenir una dona (mestressa de casa) que tingui cura de la llar-família i dels membres que hi conviuen. I que, d'aquesta manera, faciliti el que ell gaudeixi d'una plena disponibilitat laboral.

L'engranatge entre aquests drets i deures que l'ocupació dels caps de família (masculins) genera és de tal magnitud que, a les actuals societats del benestar, les dones, malgrat siguin cada cop més presents al mercat laboral, no tenen el dret a l'ocupació, reconegut com a dret i deure bàsic de ciutadania. Un fet que les dades d'opinió posen de manifest de manera repetida al fer evident el rebuig sobre el treball que manifesten les dones casades. I que amb més o menys matisos es manté de manera constant per tot els països de la UE. Un rebuig més o menys majoritari que presenta com l'altra cara de la moneda el fet que les dones continuïn tenint atribuït socialment i culturalment el fer i ser, primordialment, mares, esposes o filles d'aquest cap de família. I que les porta a fer o ser mestresses de casa amb dedicació completa, o bé, quan

aconsegueixin una feina, les duu a descobrir amb sorpresa, com els passa cada cop a les més joves, a viure fent front a una major càrrega total de treball (ocupació més treball domèstic-familiar) i atrapades quotidianament en el que s'anomena doble presència.

2.1. Entre l'absència, la segregació i la discriminació

És, doncs, la confluència d'aquests dos tipus de raons o factors el que millor explica el perquè les principals característiques del mercat laboral femení són encara les absències, les situacions de segregació ocupacional i l'ininterromput augment de les discriminacions laborals indirectes, Torns (1999). Una situació que va acompanyada, a més, per uns indicadors que mostren la baixa qualitat de l'ocupació femenina on la precarietat laboral està basada en els contractes temporals i a temps parcial, tal com continuen destacant algunes de les anàlisis recents, Torns (2005).

Existeixen a més altres indicadors que mostren de manera significativa una paradoxa no sempre present en les anàlisis del mercat laboral femení. Són aquells que mostren com a mesura que augmenta la presència de les dones en el mercat laboral, un fet sempre vist com a positiu, augmenten les discriminacions laborals indirectes. I que posen en entredit els esforços de més de vint anys de lleis favorables a la igualtat d'oportunitats i de polítiques d'acció positiva en el mercat de treball. Les expressions més clares d'aquest tipus de discriminació són la discriminació salarial i l'assetjament sexual.

En aquest punt, cal recordar, a més, que la paradoxa es reforça quan es veu com la discriminació salarial perjudica les més ben situades. És a dir, aquelles que sí "treballen" i que probablement el seu nivell d'estudis les porta a obtenir millors llocs de treball però veuen com el seu salari pot arribar a ser un 20% o un 30% inferior al del seus col·legues masculins amb un lloc de treball similar. Aquestes xifres oscil·len segons els països europeus però les diferències es mantenen tal com l'any 2002 la Comissió Europea va reconèixer al promoure actuacions a favor de la igualtat de pagament entre dones i homes, tot reconeixent els fracassos acumulats en aquest tema, fins a la data. La Comissió Europea també està preocupada per l'augment de l'assetjament sexual que acostuma a afectar les dones ocupades en situació de major

debilitat. I ja hem dit que la precarietat laboral és una norma estesa al mercat laboral femení. Però ací els silencis i les ambigüitats de les respostes i les solucions són menys vistoses.

2.1.1. Les absències

Pel que fa les absències, malgrat l'atur femení sigui l'exemple més cridaner, cal recordar que la inactivitat femenina és encara, avui en dia, una realitat per a la majoria de les dones que, en aquest país, estan en edat de tenir una ocupació, tal com es pot veure en les dades que acompanyen l'annex d'aquest breu informe. Tot i així, sabem que aquesta inactivitat amaga o no reflecteix prou la pauta de treball quotidià d'aquestes dones. Es a dir, no tenim bones dades sobre la realitat laboral de les múltiples formes de treball femení a l'economia submergida (treball a domicili, ajudes familiars més o menys encobertes, serveis de neteja i de cura de les persones, etc...). I, per descomptat no tenim bones dades sobre el treball domèstic-familiar i el que suposa el volum de la càrrega total de treball, a pesar de ser cada cop més nombrosos els estudis sobre l'ús social del temps de treball.

D'altra banda, també sabem que la preocupació per la baixa activitat laboral femenina és una constant que presideix les polítiques laborals europees, d'aquestes darreres dècades. I molt especialment d'ençà dels acords de Lisboa. La pròpia UE reconeix que malgrat els esforços esmerçats, en aquests darrers anys, tan les anàlisis més detallades com les xifres darreres continuen entossudides a fer palès que les dones amb criatures més petites de 12 anys o aquelles que tenen 3 o més criatures tenen una activitat laboral molt baixa, Aliaga (2005). En especial, als països del sud d'Europa i, en especial, a Catalunya i Espanya on altres anàlisis ens recorden que la mitjana d'edat de sortida del mercat laboral per a les dones està entre els 27 o 28 anys, (Indice Laboral Manpower, 2004).

A l'actualitat, aquesta sortida del mercat laboral serà, ben segur, una absència temporal en forma d'atur però probablement, la inactivitat serà també un punt de no retorn, especialment si es tracta de dones amb baixa qualificació i criatures petites. Un conjunt de factors que arribaran a ser certs si van acompanyats per un projecte de vida on el fer de mestressa de casa sigui un horitzó a mig camí entre el desig i la imposició. I on aquestes absències

femenines temporals o permanents del mercat laboral compten amb una ampli consens social que tolera i accepta aquestes absències laborals femenines com no ho faria en el cas de que afectessin a caps de família presents o futurs, Torns (2000). Aquesta tolerància social no necessàriament conscient, trobarà la seva raó de ser en el fet que el dret a l'ocupació és només vist com a ineludible si es contempla en clau masculina, tal com abans s'ha comentat. I, en el fet que, a més i paradoxalment, les dones seran vistes com a posseïdores d'unes "pegues" específiques que les impedeix tenir plena disponibilitat laboral. Un panorama que sembla afectar a manera de norma totes les dones, especialment les mares de criatures, malgrat que el nivell d'estudis i l'edat obliguen a establir matisos i excepcions positives a la norma. De la mateixa manera, que el fet de ser dona immigrada representa el màxim greuge que, pot patir-se davant d'aquesta situació, tal com assenyalen els estudis que mostren la triple discriminació a la que es veuen sotmeses les dones immigrades, Parella (2003).

Les raons d'aquesta tolerància davant les absències femenines del mercat laboral han estat estudiades majoritàriament més pel que fa l'atur que pel que té a veure amb la inactivitat. El motiu principal és el gran volum d'atur femení que des de fa més de vint anys afecta el mercat laboral espanyol i català. Un atur de dones que, a pesar d'haver minvat en aquests darrers anys, es manté gairebé el doble que el masculí. Aquest atur resulta sorprenent perquè afecta molt especialment les dones joves, a pesar de ser un col·lectiu amb nivells d'estudis més elevats que els seus companys masculins de generació. També posa de manifest la feble relació entre formació i ocupació que, o bé cal matisar o, cal qualificar de relació introbable, tal com diuen les especialistes franceses. I així mateix reforça un dels eixos explicatius de com i perquè homes i dones són desiguals en el mercat laboral per raons externes al mercat. En aquest cas concret, l'atur de les noies joves té el seu origen en el tipus d'estudis que noies i nois trien, fruit de la socialització diferencial de gènere. Una socialització i una tria que no fan sinó reforçar la segregació que després es reflectirà en el mercat de treball. I presidir les atribucions socioculturals que les noies han o hauran d'afrontar familiarment tot el llarg de la seva vida per raó de gènere. En aquest últim punt, cal recordar la incidència d'aquests factors en l'elaboració de la tipologia d'oportunitats laborals que

vàrem elaborar en l'estudi dut a terme el 1995, Torns-Carrasquer-Romero (1995), per dibuixar el perfil socio-laboral de l'atur femení a Espanya i que l'estudi actual ha corroborat de nou.

2.1.2. La segregació

L'estudi sobre la situació laboral de les dones del territori IGUALEM pretén pal·liar d'alguna manera les absències esmentades. Però per fer-ho cal, a més de reconèixer-les, tenir present que el mercat laboral femení de les que sí tenen o aconsegueixen ocupació està presidit per una segregació ocupacional. Una característica estructural, avui en dia, abastament analitzada que no necessàriament és fàcil de solucionar donada la seva complexitat. Les explicacions teòriques entorn la segregació ocupacional segueixen tres corrents teòriques: les teories neoclàssiques del capital humà, les teories de la segmentació del mercat de treball i les teories feministes o dit d'altra manera, les que tenen present la perspectiva de gènere.

Des de las teories del capital humà, (defensades per Gary Becker i seguidors) s'afirma que treballadores i treballadors tracten d'aconseguir ocupacions més estables després d'avaluar, de manera racional, les seves circumstàncies personals, les seves preferències i les seves habilitats i capacitats professionals. De la mateixa manera, els empresaris intenten maximitzar els seus beneficis augmentant la productivitat i reduint els costos. Per aquesta teoria, el capital humà femení seria inferior al dels homes en les seves aportacions - menys instrucció i qualificacions menys aprofitables - i en les seves adquisicions, un cop incorporades al mercat del treball – menys experiència laboral que els homes -, perquè el matrimoni i les responsabilitats domèstic-familiars condicionarien fortament les trajectòries professionals femenines. Les conclusions d'aquest corrent teòric serien, doncs, que la cerca de la racionalitat dels mercats de treball porta a que les empreses prefereixin contractar generalment als homes. I que, per raons similars, les dones prefereixin determinades ocupacions perquè o bé desitgen evitar condicions de treball desavantatjoses o bé no volen posar en perill les seves responsabilitats domèstic-familiars.

Front a la teoria neoclàssica d'un mercat de treball homogeni, apareixen les teories que parlen de l'existència d'un mercat dual o de la segmentació del

mercat laboral. Doeringer i Piore serien alguns dels autors més representatius. Segons els seus criteris, en el mercat laboral es pot distingir entre un sector “primari” i un altre de “secundari”. Altres autors parlen de la parcel·lació del mercat de treball, dividint les ocupacions en “estàtiques” i “dinàmiques”. També en aquest cas, i des de un punt de vista de la racionalitat econòmica, es considera que és lògic que els empresaris discriminin certs treballadors (en aquest cas, les dones). La raó seria que resulta menys costós guiar-se per unes suposades diferències de capacitat entre els membres de diferents col·lectius (homes i dones) que localitzar individualment a les persones idònies sense distinció de gènere. Ambdós corrents teòrics coincideixen en un punt fonamental: són cecs davant les qüestions de gènere. Aquesta característica es fa palesa al fer referència al mercat de treball com si fos totalment aliè als processos de reproducció de la vida humana. I, a l'hora de l'adopció d'uns supòsits, mesures i estadístiques pretesament neutrals.

Les primeres crítiques en aquests corrents teòrics varen sorgir des dels debats entre el marxisme i els feminismes marxista i radical, a la dècada dels anys 70 del segle XX. Posteriorment, les crítiques realitzades des de la perspectiva de gènere van fer possible la reconceptualització del propi concepte de treball. La consolidació d'aquesta perspectiva va propiciar unes anàlisis més rigoroses sobre el mercat de treball tot posant de manifest que la segregació ocupacional té les seves arrels en una divisió sexual del treball que condiciona l'educació de noies i nois per raó de gènere. I es consolida mitjançant les atribucions materials i simbòliques que atorga als homes les tasques derivades de la producció de mercaderies i a les dones les de reproducció de la vida humana. Privilegiant, a més, les primeres i menystenint les segones. La qual cosa provoca, entre d'altres coses, que la construcció de les categories professionals no sigui mai neutra i sigui sempre seguidora d'aquesta socialització, atribució, privilegis i menysteniments. Es a dir, la segregació ocupacional que en resulta de tot plegat està condicionada per un seguit de factors que no tenen a veure en voluntats individuals i sí en condicionants molt difícils de desfer perquè afecten les maneres de fer, ser i pensar de homes i dones i de tot el conjunt de la societat. Però difícil no vol dir impossible, tal com posen de manifest actuacions que han minvat la segregació ocupacional només portant a terme la revisió de les categories professionals

existents (alguns països nòrdics en són pioners i experiències aïllades en el nostre entorn més immediat existeixen de fa més de vint anys).

La realitat laboral catalana no és aliena a la situació de segregació ocupacional en el mercat laboral. L'augment de dones en el mercat de treball no ha fet sinó augmentar aquesta segregació, com s'esdevé a la resta de països del nostre entorn. Aquesta és la situació que posen en evidència estudis recents com el dut a terme per Bonet i altres, (2003) on es mostra com les dones estan subrepresentades en una quantitat important de sectors productius i de categories professionals i de llocs de treball. És a dir, com també a Catalunya hi ha sectors, oficis i categories professionals que continuen sent autèntics "ghettos" masculins. No essent casual, que, aquests sectors, oficis i categories professionals, a més de masculinitzats siguin els que gaudeixin de millors condicions laborals i estiguin més ben remunerats i més prestigiats.

En concret, la segregació en sentit horitzontal concentra la major part de l'ocupació femenina en uns quants subsectors d'activitat, essent els serveis el sector més feminitzat. De fet, el 60% de les dones ocupades a Catalunya estan concentrades en tres grans grups: les empleades administratives, les treballadores de serveis de restauració, del comerç i dels serveis personals, i les treballadores no qualificades, Torns (2005). En sentit vertical, aquesta segregació ocupacional s'expressa a través de la manca de dones en les cúpules directives de les empreses, el nomenat "sostre de vidre". O, en sentit invers, en la presència majoritària de dones en les categories auxiliars o de base de la jerarquia laboral. Una situació que afecta la majoria de les dones ocupades i que les situa en un "terra enganxifós" on els baixos salaris i les condicions laborals les apropa al que avui en dia es coneix com a precarietat laboral.

Tot i així, aquesta segregació laboral entre homes i dones s'ha de matisar pel que fa l'existència d'una certa polarització en el propi col·lectiu femení. Aquest fet és especialment notori entre aquelles dones amb un nivell d'estudis més alt que, en aquests darrers anys al nostre país, han aconseguit una ocupació a l'Administració Pública. I és que, a l'igual que a la resta de països de la UE, l'Estat és el principal empleador del col·lectiu femení i més concretament, en els serveis que tenen a veure amb el benestar de les

persones. Aquestes són les dones a les quals el nivell d'estudis els fa possible una qualificació que, en certa mesura, les "vacuna" contra una certa segregació. Però, probablement, la vacuna sigui necessària però no suficient per acabar amb la segregació perquè les dades mostren que necessiten majors credencials educatives que els seus homòlegs masculins. I, tot i que aquestes dades no ho diguin, se sap prou que, si volen assegurar-se l'èxit laboral, aquesta fita les obligarà sinó a renunciar sí a tenir un projecte de vida dibuixat en codi masculí. O, el que ve a ser el mateix, a tenir poc espai i poc temps per a si mateixes i per a la seva família, si decideixen o poden tenir-la.

3. LES PROPOSTES PER A L'ANÀLISI DE LA SITUACIÓ ALS TERRITORIS DEL PROJECTE IGUALEM

La realitat laboral dels territoris compresos en el projecte IGUALEM és un exemple més de la situació mercat laboral femení, dibuixada fins ara en aquestes pàgines. Amb els matisos, les variacions i les distincions pròpies de les diferents tradicions socio-econòmiques i culturals que han deixat la seva empremta a cadascú dels 4 municipis i les seves rodalies.

3.1. Breus apunts sobre el context del projecte IGUALEM

El projecte IGUALEM neix dins de l'anomenat Eix Diagonal que va tenir el seu origen cronològic l'any 1999, fruit d'un horitzó comú vehiculat en un acord estable de col·laboració dels municipis de Manresa, Igualada, Vilafranca del Penedès i Vilanova i la Geltrú. L'objectiu d'aquest acord és el dissenyar polítiques de desenvolupament local i té com un dels seus eixos d'actuació el garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés al mercat de treball de les dones i dels col·lectius en situació de risc d'exclusió. En aquest sentit, la gestió d'iniciatives europees, en concret la participació en projectes EQUAL, ha sigut el recurs emprat per aconseguir aquestes fites. L'anterior projecte EMERGIM i el vigent projecte IGUALEM, en el que s'inscriu el present estudi, són dos dels instruments endegats fins al moment.

El projecte IGUALEM, segons s'indica en els documents del projecte, té com a principal objectiu corregir la discriminació horitzontal que pateixen les dones, buscant la seva inserció en sectors d'activitat amb presència majoritàriament masculina. Una discriminació que configura el que s'anomena segregació ocupacional per raó de gènere i més concretament, segregació en sentit horitzontal, tal com s'ha comentat a l'apartat 2 del present estudi. En aquest sentit, el projecte IGUALEM continua la línia de garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés al mercat de treball de les dones que es va desenvolupar en l'anterior projecte EMERGIM, del que en bona mesura n'és continuació. L'actual projecte està adreçat a tres col·lectius de dones: inactives o ocupades de més de 45 anys, dones inactives o desocupades de entre 30 i

45 anys i dones immigrades inactives o desocupades. En tots els casos, es focalitza l'atenció en dones amb baixa qualificació.

Una precisió que cal destacar és, que malgrat la homogeneïtat dels trets que afecten la situació laboral de les dones a Catalunya, els col·lectius focalitzats a cadascú dels territoris no són estrictament homogenis. De fet, cal senyalar que els trets estructurals de cadascú dels territoris presenta variacions que s'han de tenir present. En concret, la demografia, les distintes tradicions socio-econòmiques i més específicament la diversitat que ha presentat i presenta el procés d'industrialització i la major o menor presència del sector primari, incideixen en bona mesura en les característiques socio-personals de les dones que són objecte del projecte.

Així ho palesen les dades objectives sobre les quals hem elaborat els perfils tipològics que ens han permès apropar-nos a les dones que han protagonitzat l'estudi. Unes dades que mostren prou bé una certa polarització dels territoris en qüestió, tot mostrant una certa afinitat entre Manresa i Igualada, d'una banda i, de l'altra, Vilafranca del Penedès i Vilanova i la Geltrú. Una afinitat que probablement, pel que fa el mercat laboral femení, mostra prou bé la major tradició industrial de les dues primeres poblacions on la indústria del tèxtil ha deixat la seva petjada en el col·lectiu femení. Tot i així cal refermar la idea que aquestes variacions i especificitats no treu que les dones estudiades comparteixen els factors de subordinació i discriminació comuns a la resta de dones respecte dels homes al sí del mercat laboral. I tampoc les hi estalvia l'estar sotmeses a la divisió sexual del treball que implica l'assumpció en exclusiva de les tasques domèstic-familiars, visibles fonamentalment a través de la cura dels fills i filles i d'altres persones dependents del nucli familiar.

Com a repàs final d'aquest breu apunt contextual cal afegir que el que podem nomenar com territoris IGUALEM presenten, tot i les variacions esmentades, un altre tret comú: un important augment de la població en els últims anys. S'ha de destacar que, en el cas de Manresa i Igualada aquest augment s'està produint en zones on s'havia arribat a finals dels anys 90 del segle XX a un creixement vegetatiu negatiu o un creixement zero. Vilafranca del Penedès i Vilanova i la Geltrú són les localitats que presenten un major creixement demogràfic perquè no es va arribar en aquella situació. Les raons

d'aquesta inversió en la corba demogràfica és en bona mesura producte de l'espectacular augment de la immigració, en aquests darrers anys. I també és fruit del desplaçament de moltes persones des de la ciutat de Barcelona o rodalies atretes, sobretot, pel millor preu de l'habitatge.

3.2. Les primeres hipòtesis

L'estudi sobre les característiques del col·lectiu femení, objecte del nostre estudi ens ha portat, un cop emmarcada la perspectiva teòrica des de la qual afrontem l'anàlisi, a revisar i delimitar les hipòtesis que es varen proposar en el projecte inicial. Una revisió i delimitació que també ha sigut resultat dels condicionants que han afectat l'obtenció de les dades pertinents.

Les hipòtesis que finalment s'han pogut comprovar totalment o en part han estat les següents:

- En primer lloc: les dones aturades i les inactives estan absents del mercat laboral donades les condicions d'estructura socio-personal que les afecten. A tall d'exemple direm que quan millor sigui el nivell d'estudis adquirits i menor les càrregues familiars millors seran les possibilitats d'inserció laboral.
- En segon lloc: les dones aturades i inactives viuen millorades o agreujades les seves possibilitats laborals segons el tipus de formació reglada rebuda i els imaginaris que presideixen les expectatives del seu projecte de vida. La qual cosa vol dir que quan més clars siguin la base formativa i el projecte de vida millor seran les possibilitats d'èxit laboral.
- En tercer lloc, les dones aturades i inactives milloren les seves oportunitats laborals segons les seves possibilitats objectives davant la negociació del repartiment de les tasques domèstic-familiars, donada la importància que aquests factors tenen a l'hora de facilitar la presència femenina al mercat laboral.
- En quart lloc, les dones aturades i inactives augmenten la seva disponibilitat laboral quan major és la necessitat de recursos que té el nucli familiar al que pertanyen.

Finalment, s'han desestimat dues línies de construcció d'hipòtesis, previstes en el projecte, donades les dificultats per obtenir les dades. En concret, no

s'han pogut comprovar les hipòtesis següents, malgrat l'interès de l'argumentació que contenen:

- En primer lloc, les dones aturades i inactives milloren les seves oportunitats laborals segons els models de referència femenins que hagin tingut en el seu entorn socio-familiar. Ací ens volíem fer ressò d'alguns estudis que mostren com les noies joves tenen més possibilitats de romandre a l'atur o retornar a l'activitat, un cop casades i si són mares, si són filles de mestresses de casa en règim de dedicació exclusiva.
- En segon lloc, les dones aturades i inactives milloren les seves oportunitats laborals si en el seu municipi o àrea d'influència existeixen polítiques laborals i socials favorables a la igualtat d'oportunitats o al voltant de la conciliació de la vida laboral i familiar. La comprovació de la hipòtesi ha quedat fora de l'abast del nostre estudi.

3.3. Els camins ideats per trobar les respostes

La metodologia ideada per a la elaboració d'aquest estudi donats els objectius a aconseguir, les hipòtesis a comprovar i la viabilitat dels recursos i mitjans disponibles ha seguit diverses fases i procediments.

La recopilació i l'anàlisi de dades

La recollida de dades de l'estudi ha seguit dues fases que es corresponen amb les necessitats d'obtenir informació quantitativa i qualitativa sobre el col·lectiu femení realment existent i el seleccionat, finalment.

La fase quantitativa

En una primera fase, s'ha dut a terme una anàlisi descriptiva de la situació sociolaboral de les dones dels territoris IGUALEM. L'anàlisi ha partit de les dades estadístiques existents. En concret s'han utilitzat les dades del cens del 2001 perquè són les úniques dades amb les que hem pogut relacionar la situació familiar de les dones amb la seva situació de presència o absència del mercat laboral. Cal afegir, a més, que aquesta informació estadística és l'única que fa possible la comparabilitat amb Catalunya i Espanya. Una comparació

imprescindible per mostrar els condicionants estructurals que acompanya la vida d'aquestes dones i la seva situació bé d'atur, bé d'inactivitat.

En un primer moment s'ha realitzat una anàlisi de tipus bivaritat per a cada municipi. Les variables utilitzades han estat:

- activitat laboral
- gènere
- edat
- el tenir o no tenir fills/es
- nivell de formació

Aquesta primera fase de l'anàlisi quantitativa ha permès veure:

- En un primer moment, quines són les característiques socio-laborals de tot el col·lectiu de dones en comparació amb el corresponent als homes per a cadascuna de les quatre poblacions del territori IGUALEM.
- En un segon moment, a partir de tractaments amb tres i quatre variables d'entre les citades, s'ha pogut fer la proposta de construcció de la tipologia "dificultats d'ocupació". Una tipologia que ha orientat la tria de les persones entrevistades i/o participants en els grups de discussió. I que ha permès fixar el volum real de dones aturades i inactives que aconsegueixen les característiques fixades prèviament a l'estudi IGUALEM, per a cada municipi. Per a la realització d'aquesta tipologia hem comptat amb la inestimable col·laboració de personal informàtic i estadístic de l'Institut Català d'Estadística.

L'anàlisi tipològica de les "dificultats d'ocupació" ens ha permès apropar-nos el màxim possible al volum real de dones que aconsegueixen les característiques marcades pels objectius de l'estudi: dones absents del mercat laboral (aturades i inactives) a cadascun del territori IGUALEM. Tenint present, a més, els dos eixos diferenciadors bàsics indicats als nostres objectius: l'edat i les càrregues familiars. Un volum de dones que ha de ser el punt de referència bàsic a l'hora de fer efectives les propostes d'inserció laboral en els sectors masculinitzats, tal com senyala l'objectiu primordial del projecte IGUALEM.

Els resultats de l'anàlisi quantitativa de les dades estadístiques recopilades ha sigut suportada pel paquet estadístic informàtic SPSS. La descripció dels resultats obtinguts es recull en el capítol 4 on s'inclouen les

taules més significatives. La resta de taules elaborades per a l'estudi s'adjunten en l'annex .

La fase qualitativa de l'anàlisi :

La segona fase de l'estudi ha anat orientat a aconseguir les fites bàsiques del nostre estudi: conèixer qui són, com són i com pensen les dones inactives i aturades que tenen entre 30 i 65 anys a les poblacions de Manresa, Igualada, Vilafranca del Penedès i Vilanova i la Geltrú. Un col·lectiu femení que, a més de les característiques tipològiques seleccionades a la primera fase de l'estudi, comparteixen el tenir una baixa qualificació laboral.

Per fer factible aquesta fase de l'estudi s'han emprat eines de recollida i anàlisi qualitatives. En concret, s'han dut a terme, en un primer moment entrevistes amb informants qualificades. A saber, les persones encarregades de l'orientació i inserció laboral en els territoris IGUALEM. Aquestes quatre entrevistes ens han permès obtenir informació qualificada sobre les dones absents del mercat laboral, que han estat objecte del nostre estudi. I ens han facilitat la tria de les dones que s'han seleccionat tenint en compte els criteris tipològics indicats. Aquestes entrevistes s'han fet en clau d'entrevista semi-estructurada a les orientadores-insertores de cadascuna de les poblacions. Una entrevista que ha comptat amb la presència activa d'altres professionals i de les ATIL adscrites al projecte IGUALEM.

El moment clau del treball de camp ha consistit en la realització d'entrevistes i grups de discussió amb les dones seleccionades a cada territori segons els criteris tipològics establerts. Les ATIL han estat les encarregades de fer la tria efectiva de les dones estudiades. Per fer efectiva aquesta tria s'ha partit dels dos eixos principals:

- edat, distingint entre dones de 30 a 45 anys (dones joves) i dones amb més de 45 anys (dones grans).
- càrregues familiars vistes a través de l'indicador tenir o no tenir fills.

Aquests dos eixos s'han vist complementat amb la realització d'entrevistes i grups de discussió a les dones immigrades.

Finalment, la distribució territorial de dones seleccionades per a les entrevistes i grups de discussió ha quedat de la manera següent:

Igualada:

- Entrevista a dona jove amb càrregues
- Entrevista a dona gran amb càrregues
- Entrevista a dona immigrada
- Grup de discussió de dones grans amb càrregues

Manresa:

- Entrevista a dona jove amb càrregues
- Entrevista a dona gran amb càrregues
- Grup de discussió de dones immigrades

Vilafranca del Penedès.

- Entrevista a dona jove sense càrregues
- Entrevista a dona gran sense càrregues
- Entrevista a dona immigrada
- Grup de discussió de dones inactives

Vilanova i la Geltrú:

- Entrevista a dona jove sense càrregues
- Entrevista a dona gran sense càrregues
- Entrevista a dona immigrada.
- Grup de discussió de dones joves amb càrregues

En total, en aquesta fase del treball de camp s'han realitzat 15 entrevistes semi-dirigides i 4 grups de discussió.

La transcripció de la informació recopilada en aquestes entrevistes i grups de discussió, que ha estat registrada només amb tecnologia audio, ha estat transcrita per les ATILS. Aquestes professionals han estat presents en aquesta fase del treball de camp, de manera que la seva presència i col·laboració han estat imprescindibles per a dur-lo a terme.

L'anàlisi qualitativa de les dades, així recopilades es recull en el capítol 5. S'ha realitzat segons una pauta d'anàlisi que ha seguit les argumentacions explicitades en les hipòtesis de l'estudi. L'anàlisi del discurs ha quedat organitzat, per tant, entorn els tres eixos temàtics que millor recullen aquestes argumentacions:

- Les trajectòries laborals de les dones
- Els imaginaris socials
- La percepció del mercat laboral

Per últim, cal afegir que no s'han realitzat entrevistes amb els agents socials i institucionals implicats a cadascun dels territoris. Donat que aquestes quedaven fora de l'abast d'aquest estudi. Tot i així, sempre hem pensat que aquestes entrevistes resulten fonamentals per elaborar una anàlisi acurada del context laboral on s'ha de dur a terme la inserció laboral previst als objectius del projecte IGUALEM. A parer nostre, l'èxit o fracàs d'aquesta inserció depèn del compromís explícit i la complicitat implícita dels agents socials implicats.

4. ANÀLISI DE LES CONDICIONS SOCIOLABORALS DE LES DONES DEL TERRITORI IGUALEM

L'anàlisi dels condicionants bàsics que afecten les dones protagonistes del nostre estudi ens ha portat a utilitzar la font estadística que correspon al cens del 2001. Com ja s'ha dit, aquesta base de dades és la única que permet treballar amb les característiques sociolaborals, pertinents per el nostre estudi, a nivell de municipi. Som conscients que no són dades actuals, però considerem que els aspectes que afecten aquestes dones són estructurals i per tant poc o gaire han canviat en els darrers quatre anys, sobretot si tenim com a referència les últimes dades laborals a nivell català i espanyol.

Cal fer una excepció a aquestes afirmacions, es tracta de l'espectacular creixement, en els darrers anys, de la immigració. Sabem que les dades del 2001 sobre immigració no s'aproximen ni de prop a la realitat actual. I tan sols podem fer, per tant, una aproximació quantitativa del volum d'immigrants a partir de les dades del padró. Però, un cop més, aquesta és la millor solució perquè no existeix cap altra font estadística que permeti obtenir dades sociolaborals de les persones immigrades a nivell municipal, en l'actualitat. A més, cal afegir que la situació laboral de les persones immigrades i, especialment de les dones, passa per unes condicions de precarietat i d'economia submergida que fàcilment escapen en els indicadors de tipus estadístic.

L'explotació de les dades s'ha realitzat de forma separada per cadascun dels municipis, però l'exposició dels resultats i l'anàlisi es fan conjuntament. Com ja hem assenyalat, els municipis estudiats tenen diferents estructures econòmiques i una diferent estructura ocupacional per sectors. Malgrat això les característiques que presenten les dones que queden fora del mercat laboral són bastant comunes. I aquest tipus és un d'anàlisi que permet la comparació entre les diferents localitats i facilita la redacció de les principals característiques de les dones aturades i inactives del territori IGUALEM.

Hem dividit l'anàlisi i la presentació de les dades en sis apartats que corresponen als aspectes bàsics que condicionen la situació de les dones al món laboral:

- l'activitat laboral
- l'edat (dividida en dos intervals 30-44 anys i 45-64 anys)
- les carregues familiars (el tenir o no tenir fills/es/es)
- el nivell d'estudis.
- la tipologia construïda a partir dels condicionants estructurals que segueix el criteri de menys dificultats a més dificultats per a la inserció laboral.
- el grup de dones immigrades. Un col·lectiu on malgrat les limitacions de les dades disponibles hem tractat de fer aproximacions a la seva situació actual, a partir del que en deia el cens del 2001.

4.1 L'atur i la inactivitat: una realitat per a la majoria de dones

Tal i com mostren tots els estudis realitzats, tan a nivell espanyol com català, les dones segueixen tenint una presència menor al món laboral que els homes. És a dir, les seves absències del mercat laboral són encara majoritàries, si considerem el volum potencial de totes les que estan en edat de ser-hi. Una ullada ràpida pels principals indicadors de l'activitat laboral mostren que les taxes d'atur i inactivitat sempre són molt més elevades per les dones que per als homes. Podem afirmar que l'atur i sobretot la inactivitat és la norma per a la majoria de les dones.

Si fem una anàlisi més acurada pel que fa els nostres grups objecte d'estudi, el volum més important de dones absents del mercat laboral són les inactives. Les dones aturades, malgrat ser molt més que els seus homòlegs masculins, en termes relatius respecte al conjunt de les dones, no superen mai el 5%. I en termes comparatius, en el territori IGUALEM, trobem un atur menor que pel total de Catalunya. Així mateix, el nivell d'ocupació femenina és major en aquestes poblacions que en el conjunt de Catalunya, destacant sobretot el cas d'Igualada.

Taula 1. Taula de població de Catalunya i els municipis del territori IGUALEM per activitat i sexe, 2001

	CATALUNYA		MANRESA		IGUALADA		VILAFRANCA		VILANOVA	
	HOMES	DONES	HOMES	DONES	HOMES	DONES	HOMES	DONES	HOMES	DONES
Ocupats	62,68	40,91	61,63	42,49	65,05	46,41	67,63	43,75	65,45	41,36
Aturats	5,46	6,32	1,74	4,82	2,79	4,29	2,04	4,96	2,75	4,57
Inactius	31,86	52,77	36,63	52,69	32,15	49,3	30,34	51,29	31,8	54,07
	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Font: Idescat (2005)

Aquestes dades, malgrat ser de l'any 2001, ens mostren com el gruix majoritari de dones sense ocupació són les inactives, aquelles que ja sigui per la divisió sexual del treball, per la cultura patriarcal, per l'assumpció del treball domèstic-familiar, per uns horaris i unes condicions laborals precàries, o per tot plegat, queden excloses. Són dones que, molt probablement, estan desanimades, dones que no poden o no troben cap compensació per entrar al mercat laboral. Per tant són les dones que fins i tot no sempre demanen feina, a no ser que es trobin a l'atur. I, aleshores, poden ser vistes entre aquelles que acudeixen als diferents Centres d'Inserció Ocupacional. Tot i així, aquest darrer grup constitueixen una minoria que no representa mai més d'un 10% del conjunt de les dones que potencialment podrien treballar fora de la llar i no ho fan.

4.2 L'atur per a les joves i la inactivitat per a les grans

Tal i com ja hem apuntat en les nostres hipòtesis, dos són els eixos estructurals que ens ajuden a explicar la situació de les dones al mercat laboral, l'edat i l'assumpció de càrregues familiars. En l'anàlisi respecte el primer eix, hem dividit el conjunt de les dones en dos grups, concretament en dos intervals d'edat: de 30 a 44 anys i de 45 a 64 anys. Aquesta divisió no és arbitrària sinó deutora de la realitat d'un mercat laboral que exclou o posa major dificultats d'inserció a les persones més grans i amb experiència laboral que aquelles més joves.

La majoria de les dones entre 30 i 44 anys estan ocupades, al voltant de les dues tercers parts, pel conjunt de Catalunya i també per a les poblacions estudiades. Cal assenyalar l'excepció d'Igualada que té una major ocupació per aquest grup de dones, concretament un 75%. Una dada que remet, sens dubte,

a la llarga tradició que el tèxtil ha tingut en aquest municipi i que fins els darrers temps ha mantingut les dones presents al mercat laboral.

En canvi, pel que fa al grup de dones més grans de 45 anys, més de la meitat estan fora del mercat laboral, destacant els casos de Vilanova i Vilafranca amb gairebé el 60% d'inactivitat femenina en aquest subgrup d'edat. Una situació oposada als casos de Manresa i Igualada, on l'ocupació de les dones grans és major. Dues poblacions que comparteixen el fet de tenir una estructura econòmica, on la indústria tèxtil ha tingut una forta presència, tot i que el pes hagi estat superior a Igualada, fet ja ha explicat per la major ocupació de les igualadines. Però que de ben segur serveix per explicar una presència de les dones al mercat laboral, en aquestes dues poblacions superior a la mitjana catalana, tal com es pot veure a la taula següent.

Taula 2. Població femenina de 30 a 65 anys de Catalunya i municipis del territori IGUALEM, per activitat i grups d'edat, 2001

	CATALUNYA		MANRESA		IGUALADA		VILAFRANCA		VILANOVA	
% de la població	30-44	45-64	30-44	45-64	30-44	45-64	30-44	45-64	30-44	45-64
OCUPADES	65,60	39,61	65,61	42,86	75,17	42,59	68,66	38,35	65,80	35,60
ATURADES	9,29	5,71	7,47	6,55	8,12	7,55	4,36	2,86	6,36	4,49
INACTIVES	25,11	54,68	26,92	50,57	16,71	50,31	26,98	58,79	27,84	59,91
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Font: Idescat (2005)

Si fem una anàlisi més acurada i sols tenim en compte les dones aturades i inactives, podem veure amb major claredat com el perfil de la dona aturada és el d'una dona jove, mentre que el de la inactiva és el d'una dona gran. Si això és cert pel conjunt de Catalunya, de nou Manresa i Igualada representen una realitat diferenciada on, dins del col·lectiu d'aturades hi han més dones grans que joves. L'explicació la podem trobar, un cop més, en la crisi d'ocupació de la indústria tèxtil, que ha afectat a una gran quantitat de ma d'obra femenina. En aquests casos, es tractaria de dones que malgrat haver d'assumir les càrregues familiars en moments del cicle de vida on aquestes càrregues són més rígides han mantingut l'ocupació. Però que, actualment, amb més edat i probablement amb una major disponibilitat laboral, fruit de la tradició industrial del seu territori,

es neguen a entrar en la inactivitat laboral i persisteixen en la seva voluntat de trobar una ocupació.

Taula 3. Població femenina de Catalunya i municipis del territori IGUALEM, per grups d'activitat i d'edat, 2001

	CATALUNYA		MANRESA		IGUALADA		VILAFRANCA		VILANOVA	
% de la població	aturades	inactives	aturades	inactives	aturades	inactives	aturades	inactives	aturades	inactives
30-44	61,75	10,10	49,05	15,04	38,40	26,92	61,66	11,08	60,40	9,95
45-64	38,25	89,90	50,95	84,96	61,60	73,08	38,34	88,92	39,60	90,05
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Font: Idescat (2005)

4.3 El tenir o no tenir fills/es penalitza les dones laboralment

El segon aspecte que hem considerat bàsic a l'hora d'explicar les dificultats que tenen les dones per entrar i mantenir-se en el mercat laboral, és l'assumpció de les càrregues familiars i/o el treball domèstic-familiar. El indicador que la base de dades del cens ens permet utilitzar per donar evidència empírica a aquesta hipòtesi de partida és el tenir o no tenir fills/es.

Tal i com mostra la taula següent, el fills/es penalitza clarament les dones. L'ocupació sempre és més elevada per aquelles dones que no tenen aquestes càrregues, es tracta d'una diferència de 10 punts pel conjunt de Catalunya i per als municipis de Vilanova i Vilafranca. Aquí de nou, cal fer esment de la particularitat que suposen Manresa i Igualada, on el fet de tenir fills/es no incideix tant en els nivells d'ocupació. Tal i como ja hem apuntat la tradició industrial ha implicat, ben segur, aquesta major ocupació femenina,. I, en conseqüència, en aquestes dues poblacions, trobem un major percentatge de dones que malgrat tenir fills/es no abandonen el mercat laboral, perquè són dones que provenen d'una cultura i tradició de treball femení fora de casa.

Taula 4. Població femenina de Catalunya i municipis del territori IGUALEM per activitat, presència o no de fills, i sexe, 2001

	CATALUNYA		MANRESA		IGUALADA		VILAFRANCA		VILANOVA	
	<i>amb fills</i>	<i>sense fills</i>	<i>amb fills</i>	<i>sense fills</i>	<i>amb fills</i>	<i>sense fills</i>	<i>amb fills</i>	<i>sense fills</i>	<i>amb fills</i>	<i>sense fills</i>
ocupades	50,60	60,94	57,79	59,62	62,86	64,25	52,58	60,10	48,98	58,42
aturades	7,77	7,83	8,01	7,55	7,34	8,25	5,12	7,99	6,98	7,85
inactives	41,67	31,23	34,2	32,83	29,8	27,5	42,3	31,91	44,04	33,73
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Font: Idescat (2005)

Si fem una ullada a les dones aturades i inactives, veiem que els percentatges de dones aturades amb fills/es i sense fills/es són molt semblants. Es en la inactivitat on veiem de nou com les carregues familiars perjudiquen a les dones. El fet de tenir fills/es implica un abandonament del mercat laboral en un 41% per Catalunya, un 10% més elevat que per les dones que no tenen fills/es. Per als municipis de Vilanova i Vilafranca aquesta és la tendència. Per contra Manresa i Igualada les diferències són al voltant del 2%. Tal i com ja hem assenyalat, es tracta per tant de dos entorns laborals diferents i de cultures i tradicions de treball diferenciades.

4.4 La formació no elimina la discriminació laboral

Un altre dels aspectes que incideix en les oportunitats d'inserció laboral és la formació. I tot i que aquesta relació no sempre és evident, nombrosos estudis mostren com, en principi, un major nivell d'estudis suposa majors oportunitats per entrar i mantenir-se en el món laboral. A més, cal recordar, que si l'augment de l'educació ha estat una de les fites a les que hem arribat al nostre país, en general, pel que fa les dones joves, aquest augment és espectacular, superant fins i tot als homes en els nivells universitaris.

Les nostres dades no fan altra cosa que avalar aquestes afirmacions. Els nivells d'ocupació de les dones universitàries són els més elevats, tan pel que fa a Catalunya com als municipis del territori IGUALEM. Així, a un major nivell d'estudis correspon un major percentatge d'ocupació. I pel contrari, el nivell d'inactivitat és inversament proporcional al nivell de formació.

Taula 5. Població femenina de Catalunya i municipis del territori IGUALEM, per activitat i nivell d'instrucció, 2001

% de la població	MANRESA			IGUALADA			VILAFRANCA			VILANOVA		
	Oblig.	Secun.	Univ.	Oblig.	Secun.	Univ.	Oblig.	Secun.	Univ.	Oblig.	Secun.	Univ.
OCUPADES	35,0	63,2	80,5	79,5	87,4	80,5	37,3	62,1	79,3	34,4	59,4	77,6
ATURADES	6,7	7,3	4,5	14,1	9,1	4,7	7,0	8,3	5,1	6,7	7,0	5,3
INACTIVES	58,3	29,5	15,0	6,4	3,5	14,8	55,7	29,6	15,6	58,9	33,6	17,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Idescat (2005)

Taula 6. Població masculina de Catalunya i municipis del territori IGUALEM, per activitat i nivell d'instrucció, 2001

% de la població	MANRESA			IGUALADA			VILAFRANCA			VILANOVA		
	Oblig.	Secun.	Univ.	Oblig.	Secun.	Univ.	Oblig.	Secun.	Univ.	Oblig.	Secun.	Univ.
OCUPATS	58,5	74,8	82,3	61,8	74,2	82,20	67,2	75,4	82,4	63,7	73,8	80,7
ATURATS	5,4	4,1	3,4	5,6	4,1	2,6	5,3	3,8	3,4	6,2	4,9	3,5
INACTIUS	36,1	21,1	14,25	32,6	21,7	15,2	52,5	20,8	14,2	30,1	21,3	15,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Idescat (2005)

Però com ja hem comentat, la relació formació i ocupació presenta algunes pegues. I aquestes, també com ja coneixem prou, s'expressen gairebé sempre en clau femenina. Es a dir, si fem una anàlisi comparativa entre homes i dones, veiem que malgrat que hi han més dones universitàries que homes, l'atur i la inactivitat afecten més al grup de dones amb més nivell d'estudis que als homes d'igual nivell de formació. Però, tot i així, cal afegir que al comparar totes les categories, la inactivitat i l'atur afecten més a les dones amb menor formació o menor nivell d'estudis. Es a dir, a major nivell de formació les oportunitats d'entrar i mantenir-se en el mercat laboral són menys desiguals entres homes i dones.

4.5 Una tipologia: l'edat i les càrregues familiars condicionen la presència laboral de les dones

A partir de totes les anàlisis de tipus bivariant i trivariant, realitzats en els apartats anteriors, hem procedit a l'elaboració d'una tipologia de dones segons el nivell de dificultat que presenten en la seva relació en el mercat laboral. L'hem anomenada tipologia de "dificultats d'ocupació". El univers poblacional que hem considerat per a la seva elaboració ha estat la totalitat de dones. I els

eixos que configuren les diferents categories tipològiques són, tal i com ja s'ha explicat: l'edat (dos grups 25-44 anys i 45-64 anys) i les càrregues familiars (el tenir o no tenir fills/es).

S'han construït cinc grups/tipus, el primer, el de les dones ocupades. El segon és el d'aquelles que té menys dificultats per tenir feina al mercat laboral i està compostat per dones joves (25-44 anys) que no tenen fills/es i per tant presenten menys càrregues familiars. El tercer està compostat per aquelles dones joves que sí tenen fills/es i per tant presenten un dificultat mitjana per estar ocupades. El quart correspon a les dones grans (45-65 anys) que no tenen fills/es, però l'edat les fa tenir major dificultat per trobar un lloc de treball. Per últim, tenim les dones grans i amb fills/es que representen el grup a major dificultat ocupacional.

Les dades avalen empíricament la concepció d'aquesta tipologia. Les dades obtingudes en aquesta anàlisi tipològica mostren com les càrregues familiars, en aquest cas el tenir o no tenir fills/es, configura els grups més nombrosos de dones desocupades, tan per a les joves com per a les grans. Essent aquest últim grup el que presenta un major volum. Es a dir, les dones majors de 45 anys i amb fills/es representen el grup majoritari de persones fora del mercat laboral. I pel mateix raonament, les dones joves sense fills/es són les que més oportunitats tenen d'estar ocupades, so tenim em compte tot el col·lectiu femení.

Taula 7. Tipologia “dificultats d'ocupació” segons Catalunya i municipis del territori IGUALEM

	<i>Catalunya</i>	<i>Manresa</i>	<i>Igualada</i>	<i>Vilafranca</i>	<i>Vilanova</i>
Dones ocupades	983650 54,7%	10129 58,5%	5683 63,4%	4830 55%	8130 52,6%
Joves sense fills/es	106165 5,9%	875 5,1%	398 4,4%	540 6,2%	878 5,7%
Joves amb fills/es	222098 12,3%	1655 9,6%	776 8,7%	1136 13%	2169 14,1%
Grans sense fills/es	171321 9,5%	1923 11,1%	776 8,7%	745 8,6%	1618 10,5%
Grans amb fills/es	315460 17,6%	2725 15,7%	1335 14,8%	1503 17,2%	2647 17,1%
Total	1798694 100 %	17307 100%	8968 100%	8807 100%	15442 100%

Si fem una comparació a nivell municipal, hem de diferenciar, tal i com ha succeït, fins ara, les poblacions de Manresa i Igualada. Tenim, de nou, que les

dones grans amb fills/es desocupades són menys en termes relatius que pel cas de Catalunya en general, i pels casos de Vilafranca i Vilanova, en particular. Aquí, una vegada més, l'edat té un pes semblant a les càrregues familiars per explicar la desocupació de les dones. Confirmant-se un cop més, que en contextos de tradició industrial amb tradició d'ocupació femenina, les característiques sociopersonals de les dones, com ara l'edat i, fins i tot, el fet de tenir o no tenir càrregues familiars, han condicionat molt menys les absències femenines del mercat laboral.

Si fem una aproximació al volum de dones absents del mercat laboral, respecte del total, tenim que al voltant del 40% són potencialment demandants de feina. D'aquestes, el grup més nombrós és el de dones majors de 45 anys amb fills/es, que representen més d'una tercera part de les dones inactives i aturades. En concret, es tracta d'un volum de més de 2500 dones, per al cas de Manresa i Vilanova, i de 1335 i 1503 per a Igualada i Vilafranca, respectivament. Les dones joves i amb fills/es suposen al voltant d'un 30% d'aquestes absències femenines, per a Vilanova i Vilafranca (2169 i 1136 respectivament). Tal i com hem ja hem assenyalat, Manresa i Igualada són diferents i aquest grup de dones és menor. Representen el 23% del total (1655 i 776 respectivament). El següent grup que presenta un major dificultat per trobar feina és el de dones grans sense fills/es, aquestes representen un 26% i un 23% per a Manresa i Igualada i suposen el 18% i 22% per a Vilafranca i Vilanova. Per últim el grup que és menys nombrós i que per tant presenta menys dificultats a l'hora d'entrar al mercat laboral són les dones joves i sense càrregues, que en el pitjor dels casos no supera el 12% de les dones que estan fora del mercat de treball. Unes dades que no suposen cap sorpresa, després de ser prou coneguts quins són els trets estructurals bàsics del mercat laboral femení, però que posen límits concrets a la magnitud de la problemàtica implicada en les accions a emprendre en el projecte IGUALEM.

Finalment, com a síntesi i resum d'aquesta anàlisi tipològica del col·lectiu femení estudiat, podem dir que el gruix de les dones absents del mercat laboral està format, tan en termes relatius com absoluts, per dones grans i joves amb fills/es. Es a dir, les càrregues familiars és l'eix principal de les absències femenines del mercat laboral. I, probablement l'escull primordial amb el que topen aquestes dones a l'hora d'inserir-se laboralment. Essent l'edat un eix

secundari que agreuja aquesta situació, perquè les dones grans, són les més nombroses. Un subgrup que molt possiblement no pot fer servir la formació com a "vacuna" perquè també és el que presenta menors nivells de formació. Però que pot suplir aquesta dificultat si han crescut i, per tant, s'han socialitzat en un context on la tradició industrial ha suposat forta tradició de presència de ma d'obra femenina. Una característica que s'ha pogut comprovar repetidament a Manresa i Igualada. Unes poblacions on les dificultats de les dones grans sense fills/es tenen major o igual pes que les dones joves amb fills/es.

4.6 L'augment de la immigració versus l'augment de la precarietat

Si algunes de les dades que hem analitzat presenten dificultats a l'hora de fer palesa la realitat existent, aquestes són les que fan referència a la immigració. Tot i saber de partida que el desajust numèric podia ser més que notori. Malgrat això hem intentat fer una aproximació a la situació laboral de les dones immigrades en l'actualitat, a partir de les dades disponibles en el cens de l'any 2001. Un grup/tipus que, d'alguna manera, clou i matisa les dificultats d'ocupació del col·lectiu femení sobre el que hem aplicat l'anàlisi tipològica indicada.

Hem analitzat la informació numèrica tenint en compte el país d'origen i la població on resideixen en l'actualitat. A partir d'aquí i sabent el creixement de la població a través de les dades del padró del 2004 i considerant que les condicions laborals no han sofert importants canvis, hem fet una aproximació de la situació laboral actual de les dones immigrades.

El total de països d'origen de les dones immigrades s'han agrupat en cinc blocs. Dos han estat els criteris utilitzats: la situació econòmica o riquesa del país i les característiques culturals. Hem considerat països rics els de la Unió Europea, Japó, EEUU i Canadà. Els països de l'est són, com es habitual considerar, aquells que varen formar part del bloc comunista. Llatinoamèrica correspon al països de parla hispana. Àfrica està representat majoritàriament per la població marroquina i, finalment, hem inclòs Àsia tot i que el seu nombre, en termes absoluts, és minoritari pels municipis del territori IGUALEM.

Una primera ullada al conjunt de dades de les dones immigrades a l'any 2001, ens mostra com el major volum d'inactivitat és present a la població

d'origen Àfrica, sobretot magribines. En aquest punt, cal pensar en el gran pes que té el patriarcat en aquesta cultura. I afegir-hi, a més, les dificultats que pot tenir per a una dona immigrada, l'arribar a una cultura i una llengua diferent. Són dones que pateixen una doble discriminació, la d'esser dones immigrades i la de la seva pròpia comunitat cultural que les relega exclusivament a l'espai domèstic. Però no cal oblidar el fet de que, molts cops, s'insereixen laboralment a través de l'economia submergida, dades que oficialment no són recollides. I que, aleshores la dita doble discriminació es tradueix en triple, Parella (2003).

Un altre fet que crida relativament l'atenció és, si fem l'excepció de les dones africanes, el major nivell d'ocupació que presenten les dones immigrades en relació a les autòctones. Això ens fa pensar que es tracta de dos mercats laborals diferenciats. Les ocupacions a les que accedeixen les dones immigrades, fins i tot quan estan regulades laboralment, tenen pitjors condicions laborals i es concentren habitualment en el servei domèstic i la neteja d'interiors. Unes ocupacions que les dones catalanes rebutgen o prefereixen no tenir no només per les condicions laborals que tenen aquestes feines sinó per l'estigma social i el desprestigi que les acompanya. I prefereixen romandre fora del mercat laboral, si les necessitats materials de supervivència no les atrapen, que ocupar determinades feines mal pagades i amb una exigència de disponibilitat laboral que, a més, sempre les farà està mal considerades. Una situació especialment evident entre el col·lectiu de les dones autòctones més joves.

Sigui com sigui, dins del diferents col·lectius de dones immigrades, les dades mostren que les llatinoamericanes són les que tenen taxes més elevades d'ocupació. Perquè amb tota probabilitat, aquí la proximitat cultural juga sens dubte un paper favorable per a la inserció laboral. En relació al conjunt de les aturades, tots els percentatges de les dones immigrades a excepció de les asiàtiques i les de països de l'anomenat primer món superen el 10%. Un percentatge molt més elevat que el de les dones catalanes que, com es recordarà es troba al voltant del 6%. Cal destacar el major nombre de les provinents dels països de l'est a Manresa i Igualada. Una dada que les impressions de les especialistes en orientació i inserció laboral de la zona no han confirmat. I que, en concret, ens ha portat a centrar-nos en el col·lectiu de

magribines, a Manresa, per continuar la recopilació i anàlisi de dades qualitatives previstos a l'estudi.

Taula 8. Població femenina immigrada de Catalunya i municipis del territori IGUALEM per activitat i país d'origen, 2001

<i>País d'origen</i>	<i>Països rics</i>			<i>Països de l'est</i>		
	<i>ocupades</i>	<i>aturades</i>	<i>inactives</i>	<i>ocupades</i>	<i>aturades</i>	<i>inactives</i>
CATALUNYA	49,48	10,00	40,52	50,39	13,35	36,06
MANRESA	55,56	13,89	30,56	43,18	18,18	38,64
IGUALADA	70,37	3,70	25,93	42,31	15,38	42,31
VILAFRANCA	43,90	4,88	51,22	37,04	11,11	51,85
VILANOVA	54,62	7,69	37,69	42,67	12,00	45,33

<i>País d'origen</i>	<i>Llatinoamèrica</i>			<i>Àfrica</i>			<i>Àsia</i>		
	<i>ocupada</i>	<i>atur</i>	<i>inactiva</i>	<i>ocupada</i>	<i>atur</i>	<i>inactiva</i>	<i>ocupada</i>	<i>atur</i>	<i>inactiva</i>
CATALUNYA	56,68	11,55	31,77	31,60	11,05	57,34	55,73	8,64	35,62
MANRESA	55,13	13,25	31,62	32,10	13,32	54,59	56,67	6,67	36,67
IGUALADA	51,95	14,29	33,77	25,77	8,25	65,98	66,67	0,00	33,33
VILAFRANCA	52,36	13,78	33,86	33,64	12,90	53,46	81,25	0,00	18,75
VILANOVA	47,15	11,79	41,06	34,40	11,47	54,13	64,29	14,29	21,43

Font: Idescat (2005)

Malgrat aquestes dificultats de caire metodològic i la mancança de dades actuals sobre el mercat laboral, hem tractat de fer una aproximació de la situació laboral de les dones immigrades en l'actualitat. La taula següent ens mostra quin ha estat el creixement de la població immigrada femenina des de l'any 20001 fins al 2004. A partir d'aquí, hem aplicat aquest creixement a les diferents situacions laborals. Això ens ha permès fer una aproximació quantitativa de les dones immigrades en relació a l'activitat laboral per cadascun dels municipis de projecte IGUALEM.

Taula 9. Creixement percentual de la població femenina immigrada a Catalunya i municipis del territori IGUALEM, període 2001-2004

<i>país d'origen</i>	<i>CATALUNYA</i>			<i>MANRESA</i>			<i>IGUALADA</i>		
	<i>2001</i>	<i>2004</i>	<i>% creix</i>	<i>2001</i>	<i>2004</i>	<i>% creix</i>	<i>2001</i>	<i>2004</i>	<i>% creix</i>
Països rics	20337	47633	134,2	36	86	138,8	27	117	333,3
Països est	6930	25620	269,7	44	216	390,9	26	120	361,5
latinoamerica	51219	136456	166,4	234	690	194,8	154	456	196,1
Àfrica	25614	61939	141,8	458	1258	174,6	97	310	219,5
Àsia	6207	17803	186,8	30	7	-76,6	3	6	100,0
TOTAL	110307	289451	162,4	802	2359	194,1	307	1005	227,3

país d'origen	VILAFRANCA			VILANOVA		
	2001	2004	% creix	2001	2004	% creix
Països rics	4	126	207,3	130	376	189,2
Països est	27	99	266,6	75	321	328,0
latinoamerica	254	726	185,8	263	855	225,1
Africa	217	508	134,1	218	554	154,1
Asia	16	2	-87,5	14	12	-14,2
TOTAL	555	1496	169,5	700	2165	209,2

Font: Idescat (2005)

Tal i com ja han assenyalat, el creixement de la població immigrada ha estat exponencial en aquests darreres anys. Els augments sobrepassen el 130% en gairebé tots els casos. Si fem una ullada als municipis objecte d'estudi, dos dades criden immediatament l'atenció. Una, l'augment més important és el que fan les dones que venen dels països de l'est, augment que tot i ser el més important pel conjunt de Catalunya, és molt més notori per a les nostres poblacions, arribant a nivells de quasi el 400% per a Manresa i del 360% per a Igualada. Cal assenyalar l'excepció de Vilafranca, que creix a nivell semblants a Catalunya. L'altra dada significativa té a veure amb la disminució de la població d'origen asiàtic en tots els municipis, a excepció d'Igualada, on tot i que en el 2001 ja era molt minoritària, en el 2004 no ha fet sinó disminuir.

Taula 4: Projectió de la població femenina immigrada per país d'origen i activitat, a Catalunya i municipis del territori IGUALEM, pel 2004

CATALUNYA	<i>rics</i>	%	<i>l'est</i>	%	<i>llatinoam</i>	%	<i>africa</i>	%	<i>asia</i>	%	TOTAL	%
ocupades	23569	49,5	12910	50,4	77338	56,7	19575	31,6	9921	55,7	143314	49,0
aturades	4764	10,0	3420	13,3	15764	11,6	6846	11,1	1537	8,6	32331	11,1
inactives	19300	40,5	9239	36,1	43354	31,8	35518	57,3	6342	35,6	113752	39,8
total	47633	100,0	25620	100,0	136456	100,0	61939	100,0	17803	100,0	289451	100,0

MANRESA	<i>rics</i>	%	<i>l'est</i>	%	<i>llatinoamerica</i>	%	<i>africa</i>	%	<i>asia</i>	%	TOTAL	%
ocupades	48	55,6	93	43,2	380	55,1	404	32,1	4	56,7	977	41,4
aturades	12	13,9	39	18,2	91	13,2	168	13,3	0	6,7	315	13,3
inactives	26	30,6	83	38,6	218	31,6	687	54,6	3	36,7	1068	45,3
total	86	100,0	216	100,0	690	100,0	1258	100,0	7	100,0	2359	100,0

IGUALADA	<i>rics</i>	%	<i>l'est</i>	%	<i>llatinoamerica</i>	%	<i>africa</i>	%	<i>asia</i>	%	TOTAL	%
ocupades	82	70,4	51	42,3	237	51,9	80	25,8	4	66,7	449	44,6
aturades	4	3,7	18	15,4	65	14,3	26	8,2	0	0,0	115	11,4
inactives	30	25,9	51	42,3	154	33,8	205	66,0	2	33,3	441	43,9
total	117	100,0	120	100,0	456	100,0	310	100,0	6	100,0	1005	100,0

VILAFRANCA	<i>rics</i>	%	<i>l'est</i>	%	<i>llatinoamerica</i>	%	<i>africa</i>	%	<i>asia</i>	%	TOTAL	%
ocupades	55	43,9	37	37,1	237	52,4	80	33,6	4	81,3	645	44,5
aturades	6	4,9	11	11,1	65	13,8	26	12,9	0	0,0	183	12,2
inactives	65	51,2	51	51,8	154	33,8	205	53,5	2	18,7	634	43,3
total	126	100,0	99	100,0	726	100,0	508	100,0	6	100,0	1496	100,0

VILANOVA	<i>rics</i>	%	<i>l'est</i>	%	<i>llatinoamerica</i>	%	<i>africa</i>	%	<i>asia</i>	%	TOTAL	%
ocupades	205	54,6	137	42,7	403	47,1	191	34,4	8	64,3	961	44,4
aturades	29	7,7	39	12,0	101	11,8	64	11,5	2	14,3	238	11,0
inactives	142	37,7	146	45,3	351	41,1	300	54,1	3	21,4	966	44,6
total	376	100,0	321	100,0	855	100,0	554	100,0	12	100,0	2165	100,0

Font: Idescat (2005)

Si fem una mirada a aquesta projecció, podem veure quin és el gruix de dones immigrades que estan absents del mercat laboral. Les dones llatinoamericanes són, juntament amb les dones africanes, sobretot marroquines, les que constitueixen el major volum a tots els municipis. Tot i el fort creixement de les dones de l'est, en termes absoluts encara són molt minoritàries. Però cal mencionar el cas de Vilanova on el pes d'aquestes dones és molt més important que a la resta de municipis. I el cas de Manresa, on són les africanes les que major presència tenen.

Tanmateix, es fa difícil que una simple anàlisi descriptiva d'aquestes dades pugui posar de manifest totes les dificultats d'ocupació de les dones immigrades. Un col·lectiu que en la seva vessant femenina mostra, malgrat la simplicitat dels tòpics habituals, una realitat complexa i una heterogeneïtat de tradicions que, ben segur, requereixen una anàlisi més aprofundida. Una anàlisi que cal orientar-la no només pel que fa la situació d'aquestes dones en relació al mercat laboral sinó en relació al present i futur de les nostres societats. Objectius que van més enllà dels proposats en aquest estudi.

5. ELS DISCURSOS DE LES DONES

Un dels objectius prioritaris d'aquest estudi és esbrinar quins són els obstacles que tenen les dones per estar absents al món laboral. En concret aquelles, ara absents per raons d'atur o inactivitat, que estan en edat de treballar remuneradament i tenen més de 30 anys. Al mateix temps, es tracta també de posar en evidència si, dins dels impediments, aquestes dones mostren algun tipus de reticència per a desenvolupar categories professionals i llocs de treball tradicionalment masculins. L'anàlisi del discurs de les pròpies protagonistes, és a dir de les dones que sí demanden una ocupació, és el que ens ha ajudat a mostrar aquestes dificultats.

Així doncs, ha estat l'anàlisi dels discursos de les dones, provenints dels grups de discussió i de les entrevistes, el vehicle emprat per posar nom a aquestes dificultats.

5.1 Trajectòries laborals homogènies

Segons aquesta anàlisi, les trajectòries laborals d'aquestes dones presenten una gran homogeneïtat, tot i la tipologia de partida. En general, són unes trajectòries laborals molt condicionades per l'assumpció del paper de mestressa de casa en un model on l'home té reservat el fer de cap de família. Un paper que les converteix en responsables absolutes de la cura de la llar/família i que mai no només depèn de la seva voluntat. Aquesta responsabilitat està fortament lligada a l'existència de més o menys càrregues familiars i agreujada pel factor edat.

Aquestes trajectòries laborals ens mostren, en bona mesura el que ja ens havien fet palès les dades estadístiques. Com a regla general, les dones més joves presenten menys problemes per accedir i mantenir-se al mercat de treball. Sempre que es plantegin tenir una àmplia disponibilitat laboral, per tal de fer front a les actuals condicions que aquest mercat els hi exigeix. Però, a mesura que el seu cicle de vida avança, l'aparició de càrregues familiars, principalment la cura de les criatures els farà minvar la disponibilitat que tenien abans. Serà, per tant, l'assumpció com a pròpies de les necessitats dels altres membres de llar, inclosa la d'aquelles persones de la família entesa en sentit

extens, (pares i sogres, principalment), el que marcarà una de les barreres fonamentals per entrar i, fins i tot mantenir-se, en el mercat laboral.

“La meva sogra la tinc des de..., la vaig tenir gener i febrer que va estar molt fumuda perquè va tenir una grip d’aquelles fortes i, perquè viu sola o vivia sola fins ara, però llavors va tornar a casa seva i al cap de 2 mesos es va tornar a posar malament i ara des de el maig que la tinc seguit, ara torna a estar més bé, però com per anar-se a viure sola un altre vegada, no.” (Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

“yo pienso que el problema es más cuando tienes hijos a tu cargo, que te limita el horario laboral no es compatible con el horario escolar, los niños se ponen enfermos, estas en el trabajo, y te llaman a ti..”.

“els tenim entre els dos, però la societat està feta de que els nens són de la mare” (Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

Aquesta assumpció del treball domèstic-familiar, al llarg de tot el cicle de vida, és el tret dominant i homogeneïtzador de les trajectòries laborals d’aquestes dones. Un tret principalment present en el cas de les dones més grans. Aquest grup, està format per dones que van iniciar la seva activitat laboral molt joves, als 16 anys o abans i van seguir treballant fins a tenir fills/es. En aquell moment, sempre que els ingressos del cap de família fossin suficients, varen abandonar el mercat laboral amb l’esperança de retornar-hi quan les càrregues familiars fossin menys exigents. Però, quan aquest retorn ha estat possible, la realitat les ha fet topar amb un mercat que les segrega i, a més, les margina per raó de la seva edat.

“Jo vaig començar a treballar en una fàbrica quan tenia 16-17 anys, perquè tocava l’època d’anar a la fàbrica, perquè d’allò, i els primer anys, com vaig tenir els meus fills/es molt jove, estudiava, vaig anar a treballar a l’escola” (Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

“ La nostra generació moltes vam deixar de treballar per estar amb els fills/es, per la casa,... i va ser una equivocació, perquè després és tot més complicat, no saps mai que pot passar” (Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

Tot i així, s’ha de dir que la manera d’abandonar el mercat laboral i la seva vinculació posterior són diferents segons la classe social de les dones. Les de classe mitjana abandonaren l’activitat laboral totalment en casar-se o amb el naixement de la primera criatura. I fins que els fills/es no s’han fet més o menys grans, no consideren la possibilitat de tornar al mercat de treball. Un retorn que les manté en situació de demanda d’una ocupació que, això sí, les ha de permetre compatibilitzar els horaris familiars i laborals. Pel contrari, les dones de classe treballadora més que abandonar el mercat de treball, acostumen a entrar en l’economia submergida i/o entrar i sortir recurrentment del mercat laboral. Acostumen a ocupar llocs de treball poc qualificats i mal pagats,

sempre que, per descomptat, puguin compatibilitzar les tasques i responsabilitats domèstic-familiars. En aquests casos, són dones que tenen una presència intermitent en el món laboral, sempre en funció de les necessitats de la llar, ja siguin aquestes de tipus econòmic o les vinculades a la cura dels fills/es i/o adults. En aquesta lògica, les dones fan càlculs sobre la quantitat de diners que aporten a la llar i el que representa subcontractar algú per poder mantenir-se actives laboralment. Donada la ideologia patriarcal vigent, sempre prioritzen el ser mare i esposa i no necessàriament reclamen o denuncien la manca d'ajuts i suport per part de les administracions públiques.

“el que passa es que jo mateixa elimino segons quines ofertes, per exemple si em surt una oferta de treball que és mitja jornada per la tarda, jo penso que no em surt a compte, perquè per exemple si jo faig de 15h a 20h i els nens surten a les 17h a de l'escola està treballant unes hores, que després has de pagar a una cangur, i moltes feines que he trobat de ½ jornada són per la tarda, i a mi m'interessaria més pel matí que els nens estan a l'escola” (Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

“Si tu t'ho pots combinar i estàs amb la parella i ell va treballant i tens un horari bo que fas 4 hores t'ho pots combinar ..llavors si que esta bé, però jo ara no em puc permetre treballar quatre hores...i què menjo....esta molt difícil...si que hi haurien d'haver-hi més ajudes, més coses...per exemple a mi ara que treballava em donaven una ajuda de 100 euros, ara que no treballo no la tinc...i que és...cap i cua perquè si tu no treballes si que has de tenir una ajuda, però si treballes...” (Dona jove amb càrregues)

Davant d'aquestes mancances, el recurs a la família, avis i avies, és la sortida habitual que utilitzen per tenir un treball remunerat.

“Llavors estem suplint una funció que pot ser s'haurien de fer des d'altres àmbits socials, jo el que estic veient són a companyes que tenen néts, i acaben sent àvies esclaves; no sé, que tu puguis donar un cop de mà, que tu puguis gaudir dels teus néts, està molt bé, però que tu tinguis l'obligació de tenir el teu nét de les 8 del matí a la 1 o de les 3 a les 6 de la tarda, penso que no està gaire bé.” (Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

Però, tal com ja hem apuntat, l'edat d'aquestes dones és un inconvenient afegit. La seva voluntat de retorn al mercat laboral, un cop resoltes o pal·liades les càrregues familiars, topa amb un empresariat que prefereix a les més joves, malgrat la manca d'experiència. També el nivell de formació juga en aquest rebuig. Moltes d'elles es consideren poc preparades front a les més joves, generant-se, aleshores, un problema d'autoestima, que no sempre són capaces de superar fent servir l'experiència laboral acumulada. La seva situació, posa en evidència el doble eix de les seves dificultats. Perquè quan les càrregues familiars, fonamentalment els fills/es comencen a deixar de ser “el problema”, l'edat sorgeix amb força com segona gran dificultat.

“Encara que posi que tinc 24 anys d'experiència en vendre roba i sabates i tal doncs volen fins a certa edat i això doncs ja és un impediment. Jo he pensat de que potser ara trobaria feina cuidant avis o cuidar criatures o coses de neteja. Aleshores vaig començar a buscar per La Vanguardia i tal, i quan truques et pregunten l'edat, si tens experiència, si saps conduir, si tens cotxe i que ja et trucaran” (Dona gran amb càrregues)

“Trobo que em tinc que formar, jo veig que la gent jove té una facilitat per l'ordinador i té unes coses que és clar jo veig que no les tinc. Després tinc l'edat, l'edat és un impediment perquè quan deixo un currículum veig que darrera n'hi ha 3 o 4 que deuen tindre 20 anys o 18 i clar això segur que influeix en moltes coses”. (Dona gran amb càrregues)

La consideració de que l'edat és el problema, ha conduït a les dones amb menys formació reglada, a realitzar tot tipus de cursos de reciclatge professional. Un recurs que no les ha permès vèncer les dificultats d'un mercat laboral, fortament segmentat per l'edat.

Tot i la força d'aquest doble eix, cal establir diferents matisos perquè el col·lectiu de dones que provenen de la inactivitat és, tanmateix, força heterogeni. Al darrera d'aquestes absències laborals podem reconèixer tot un seguit de circumstàncies personals i socials no fàcilment observables. Un seguit de situacions que han pogut ser descrites a través de la veu i l'explicació de les mateixes dones. Seguint aquests discursos, trobem diverses formes de treball submergit (treball a domicili, ajudes familiars, feines de neteja, etc.). I fins i tot tasques de voluntariat, que molts cops es duen a terme com a forma de suplir unes tasques domèstic-familiars i de cura dels membres de la família. En definitiva, unes formes de treball, no reconegut com a activitat laboral, que es fa per tal de poder sentir-se útil, un cop la llar es transforma en niu més o menys buit.

“Jo no puc dir que no treballo, estic al despatx amb el meu marit, una empresa d'electricitat, jo l'ajudo a portar la comptabilitat, llavors no sé que us diré, no he anat a buscar feina, per dir-ho d'alguna manera, tinc 3 fills/es, una àvia a casa, estic prou ocupada i no m'he dedicat a buscar feina, d'això us puc explicar en tot cas, vivències que jo tinc d'amigues meves que si els ha passat, però jo personalment, no.... estic a casa i a hores estic al despatx, jo considero que treballo”,(Grup de Discussió)

“Jo el voluntariat que faig amb els avis, que me'n vaig amb ells una setmana fora, diuen que perquè jo no estic en un lloc, perquè jo en relaciono a ells, treballs manuals i coses amb ells, els ajudo amb el que puc, no per obligació sinó que en surt a mi, el ajudar-los amb tot el que puc, el menjar, portar-los tot el que sigui i ho diuen, perquè no et fiques a treballar perquè serveixi... mira faig el que puc i ja està.” (Grup de Discussió)

5.2 La força dels imaginaris: les dones a casa, els homes a la feina

El model “home cap de família/dona mestressa de casa” configura amb força els imaginaris socials, en general i el d'aquestes dones, en particular. És a dir, els imaginaris presideixen les maneres de pensar i viure d'homes i dones. Aquesta realitat simbòlica configura l'existència d'unes pautes socioculturals que avalen socialment la distribució desigual dels espais, dels temps, dels recursos, de les responsabilitats i dels treballs necessaris per viure entre gèneres, classes socials i ètnies. En aquesta tessitura i malgrat que el consens social vigent sigui difícil de qüestionar, les dones són cada cop més conscients del preu pagat per haver fet o haver de fer de mestressa de casa. I reconeixen que aquest fet és una de les raons principals que les ha obligades a quedar fora del mercat laboral.

“Coses de joventut, que vaig escoltar a qui no tenia que escoltar, i vaig plegar. Per allò que passa, per un nòvio, que té un negoci, totalment diferent, que no tenia res a veure..., que t'omple el cap, que ho hauríem de fer junts,... i em vaig deixar enredar, com tontes que som les dones, amb altres coses no, però per això sí.”(Dona gran amb càrregues)

El consens sobre el model “home cap de família/dona mestressa de casa” està, però, tan interioritzat que el discurs de les dones mostra a la perfecció la força dels imaginaris comentats. Un fet fàcilment visible en les justificacions que elles donen sobre l'existència d'una divisió sexual del treball que arriben a trobar “natural”. Aquestes justificacions arriben al seu punt culminant a l'hora de verbalitzar els arguments sobre el perquè varen abandonar el mercat laboral, en néixer els fills/es. Tanmateix les argumentacions adduïdes són diverses. Essent les de tipus econòmic les més nombroses, perquè, com és prou sabut, els homes sempre tenen salaris més alts.

“perquè teòricament ell guanya més que la dona i clar el treball preferent és el de l'home.”

“Però això inclús a la nostra edat. Nosaltres estem a l'atur però quants homes de la nostra edat estan a l'atur? La proporció és molt més petita, per què?”

“Perquè la dona la seva funció és cuidar de la llar. I l'home la seva funció és portar el sou a casa, ja està.”(Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

“a ver, en mi caso, los dos el mismo sueldo, y yo hace un año tuve que renunciar a mi trabajo porque era.. Yo ya no podía más...yo llegó un momento que trabajar, ocuparme de la casa i de los niños... yo estaba tan saturada... que llegué a un nivel de estrés... que renuncié a mi trabajo, renuncié a un buen sueldo, a lo que me gustaba, a 18 años de C.V. i de ir ascendiendo en una empresa, con lo que me costó... porque ya no podía más, y yo pensaba: o renuncio yo o aquí no renuncia nadie, y yo dejada a mi hijo a las

Thoras de la mañana i yo no sabia si se despertaba con fiebre si se despertaba contento, si se despertaba llorando. "(Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

El fet d'assumir de manera acrítica aquest imaginari i per tant les pràctiques que poden ser-hi associades, no eximeix les dones, i sobretot a les més joves, d'una certa insatisfacció per la renúncia feta. Hi ha una necessitat de fer activitats fora de la llar, una demanda de treball remunerat, però sempre que aquesta no qüestioni o posi en contradicció el seu paper principal com a mestressa de casa.

"Tens una cama a casa i una altra amb ganes de fer coses, però això requereix unes obligacions, i això al marit el marca bastant."(Dona jove amb càrregues)

En alguns casos, el pacte patriarcal que avala la naturalització de la divisió sexual del treball es fa tan explícit, que no es té cap reticència a verbalitzar el pes de l'autoritat masculina.

"Ell com a marit, ja m'ho va dir. Si jo estigués malalta, ell m'ajudarà amb el que sigui necessari, ara, que ell tingui que fer festa o portar els nens al metge perquè jo pugui treballar NO. Ell es guanya bastant bé la vida com per dir, Montse, no et vull veure treballant. Però jo ho necessito, ell ho accepta, però primer són les criatures, això ja m'ho ha dit clar." Mentre jo estigui bé amb els fills/es i el marit, que és el més important."(Dona jove amb càrregues)

Els conflictes apareixen quan es trenca aquest model. La queixa de les dones sorgeix quan l'home ha tingut i perd el seu paper de principal proveïdor d'ingressos familiars. En concret, quan aquests ingressos ja no són suficients pel manteniment del nucli familiar i, aleshores, les dones han de buscar alguna ocupació que complementi aquests ingressos. Entre les dones més grans, aquesta nova situació es viu, en alguns casos, com "un engany". És a dir, no era el que elles esperaven però, malgrat la queixa, la nova situació s'accepta com un fet inevitable que inclou una major càrrega total de treball i no exclou la subordinació.

"Allò ja no és res, ja no és una empresa ni res. Allò és un tros de magatzem, amb les 3 ó 4 màquines... I està sol totalment (...) Havíem tingut temps que ens havia anat molt bé, perquè havíem pogut invertir molt en educació dels fills/es, ham anat a escoles bones (...) Però ara no, ara ja no dona per res. El contrari, ens enganxen per tot arreu, els cales ens enganxen, 1 milió per aquí, 2 per allà... Ell és un negat, encara està allà en el seu món de les quatre màquines... Jo ben bé, no hi compto amb ell." (Dona gran amb càrregues)

En aquests casos, les dones són conscients del preu tan elevat que han pagat per seguir un model imposat que no s'havien qüestionat abans. I s'adonen, a

més, que estan davant d'una realitat i unes condicions laborals i de vida que solen ser dures i precàries.

“Tan de bo no m’hagués enamorat mai ni m’hagués casat perquè m’ha destrossat tota...i tota la vida” (Dona gran amb càrregues)

“Ara, si pogués tirar enrere NO tindria fills/es. Una per la feina, en serio, sóc molt egoista, però perds la feina i és difícil de trobar-ne. I segon, si estan malalts, ets tu qui has de quedar malament, sempre reclamen a la mama. Però els nens no tenen la culpa, has sigut tu qui els has anat a buscar. Ens agradaven a tots dos (...) No me’n penedeixo, però el fet de viure amb nens o no, és molt diferent.”(Dona jove amb càrregues)

L’edat marca de nou diferències en aquest col·lectiu. Algunes de les més joves, a diferència de les dones més grans, davant de la fallida del paper masculí, arriben, fins i tot, a trencar el lligam matrimonial i separar-se. Perquè ja en tenen prou en veure’s obligades a aportar els recursos materials pel manteniment de la família.

“Jo m’he separat fa un any... ell al principi, quan tenia el nen gran no treballava...el nen es quedava amb la sogra i ell a casa,... no tenia gaire traça... això tres anys. Llavors em vaig quedar embarassada i em vaig separar i el petit tenia un mes, si fa un any. I llavors ell va trobar feina.” (Dona jove amb càrregues)

“yo trabajaba igualmente, yo limpiaba casas, cuidaba ancianos o también trabajaba en restaurantes por la noche, a fregar platos, y hasta ayudante de cocina. Y todo lo que iba haciendo pues ha sido porque más necesidad tenía porque tenía una responsabilidad.”

5.3 Un món laboral difícil

Fins ara hem parlat de les dificultats que tenen les dones per poder accedir al mercat laboral i hem senyalat les càrregues familiars i l’edat com a principals obstacles. També hem analitzat la força dels imaginaris que hi ha darrera de l’assumpció per part de les dones d’una posició subordinada respecte dels homes. Ara parlarem de les diferents percepcions i representacions que tenen les dones sobre el món laboral, sobre les seves capacitats i les seves limitacions.

Les dones són conscients de les dificultats que presenta el mercat laboral a l’actualitat, dels estereotips i prejudicis del món laboral i empresarial pel que fa a l’edat i el gènere. Saben que per ser dones ho tenen més difícil que els seus homòlegs masculins, així com també pel fet d’arribar a

determinada edat. Coneixen, tal i com mostren les dades, que l'empresariat prefereix a les dones joves i sense càrregues familiars.

“Doncs que no tinc reciclatge i que per molt que digui el SOIP i per molt que digui qui vulgui, els empresaris segueixen sense agafar dones i l'edat és una altra història por molt que diguin ara que sí que hi ha empresaris, que ara sí que volen dones de 50 perquè ja tenen fills/es així o axà, que me'ls presentin, segur que hi ha. És clar, jo sé que hi ha, segur, però la majoria continuen estancats on estiguin” (Dona gran amb càrregues)

Les dones entrevistades, especialment aquelles amb més experiència laboral i amb diferents intents de trobar una feina remunerada, mostren un coneixement prou realista i aproximat de la situació del mercat de treball que les envolta. Aquest coneixement no inclou necessàriament l'existència de la segregació ocupacional però sí la consciència d'unes fortes dificultats d'inserció laboral. Aquesta informació és especialment notòria entre les dones amb baixa qualificació, que ja de partida veuen limitada la seva possible incorporació en feines més qualificades. Tot i així, hem de subratllar l'empenta, la consciència i la lluita que mantenen per mantenir-se actives laboralment i la seva predisposició a adaptar-se a las condicions imposades. Uns trets especialment destacables entre aquelles que viuen en un context territorial amb llarga tradició de treball assalariat del col·lectiu femení.

“Hombre nosotros aquí no estamos hablando de un trabajo una oficina, un despacho. Mas o menos ya sabemos que vamos a hacer, un comedor, una limpieza, una fabrica. Tampoco te piden títulos y con currículo a donde vives, quien eres tú y ya tienen bastante.”

“-Si buscas trabajo, encuentras

-Pero trabajo de qué? Pero la mayoría del trabajo que hay aquí es: limpieza y la gente mayor” (Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

Aquestes percepcions del món laboral venen avalades, també, per les vivències que elles han patit al llarg de la seva vida laboral. Els casos més significatius són aquells que corresponen a les dones que han hagut d'acceptar condicions de treball precàries En especial, aquelles on l'activitat laboral era obligada perquè s'han hagut de fet càrrec, a més, del manteniment econòmic de la llar. Habitualment, llars monoparentals o llars on el model d'home com a cap de família i proveïdor de recursos ha fet fallida.

“En principio eran contratos temporales claro tu dices te van renovando y vas tirando entonces en ese momento te iba bien. Y vas firmando, pero cuando pasa un año y ves que no sube, las condiciones de los trabajadores... no se cumplen y ya no era una

persona eran bastantes, lo que pedimos no se cumple la gente se va yendo, si no hay solución...” (Dona jove amb càrregues)

“Si, si, yo siempre los he tenido conmigo y mi compañero también porque ahí ya las dificultades con mi compañero son cosas a parte. Pero bueno dentro de lo que cabe el cabeza de familia era yo. Porque claro mi marido era más infantil, un poco más inmaduro. Entonces la cabeza de familia la tuve que poner yo.” (Dona jove amb càrregues)

Entre les vivències que les fa percebre un món laboral difícil cal apuntar un altre condicionant. En concret, aquell que afecta les dones que han estat actives durant molts anys, provenint de sectors productius en crisi com ara el tèxtil: la necessitat de continuar treballant assalariadament per no perdre drets de jubilació. Un condicionant que les porta a voler ser presents al mercat laboral tot i saber-ne els inconvenients.

“El sector de la geriatría hi ha molta feina però hi ha un escaló salarial baix. Quan no trobes res més, et trobes obligat acceptar feines que estan per sota de les teves capacitats i salari que has tingut sempre. Això de cara a la jubilació és fotut perquè et va baixant el promig. Però per una altra banda, si no tens tots els anys cotitzats, tu no pots plegar-te de braços”

“A la majoria ens passa el mateix. No podem tirar els 25, 30, 35 anys de vida laboral que portem a les espatlles. Cada vegada la seguretat social apreta més, et demana més anys cotitzats i tu cada vegada tens el promig més baix. I et veus obligada a continuar, continuar” (Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

Aquestes percepcions sobre un món laboral difícil reforça els imaginaris abans comentats. És a dir, aquesta consciència i coneixement d'un mercat on les opcions laborals són limitades (neteja, cura de gent gran...) les porta, de nou a justificar el seu paper principal com a mestressa de casa. Una justificació que, especialment per aquelles que presenten baixa qualificació i fortes càrregues familiars cal saber comprendre i emmarcar sota el pes d'una realitat laboral presidida per la precarietat, els baixos salaris i uns horaris que difícilment permeten compatibilitzar les càrregues domèstic-familiars. Una realitat que massa vegades “ajuda” a mantenir-les en el paper tradicional de mestressa de casa, malgrat la seva voluntat d'inserir-se laboralment.

“...y bueno hay un montón de trabajos que también encuentro pegados, pero.....tampoco me han ofrecido... no sé, a nivel de bolsas laboral, o el club de la feina o INEM no, trabajos? Siempre los mismos: Se necesita dependiente de 20 a 25 años para Vilanova, se necesita ayudante de estetician, i que si vos vais ahora a l'INEM, seguirán habiendo esos tres avisos. Sé necesita Ah! : Ayudante de cocina, mañana, tarde y noche, con carné de conducir, no se qué B, auto que te lleve hasta la esquina, i cobras 600 euros, no, me quedo en mi casa, atendiendo mis tres hijos, no es que no necesite el dinero, claro que lo necesito, pero tampoco, tampoco merece la pena.” (Dona gran amb càrregues)

Amb tot, la seva percepció de les dificultats del món laboral no sempre les fa retornar al seu paper tradicional en silenci. Ací cal destacar que la consciència de la seva situació les porta, més d'un cop, a denunciar la manca d'ajuts. Una mancança que atribueixen a les mateixes institucions dedicades a facilitar la recerca d'ocupació, (INEM o Servei d'Ocupació Català).

I, en menor mesura, a les ajudes de les Administracions, que segons el seu criteri, haurien d'alleugerir-les de les càrregues de cura de fills/es i de gent gran.

Consideren, en aquest punt, que pel fet de ser dones, haurien de no ser discriminades laboralment. I, en alguns casos, perceben que els homes no pateixen les mateixes circumstàncies perquè no han d'assumir el treball domèstic-familiar i tenir cura dels membres de la família.

“Aquesta mentalitat s’ha de canviar perquè, per què sempre les càrregues familiars han d’anar a compte de la dona?”

“Això costarà molt de canviar. De moment aconseguir que ens deixin entrar al món del treball.”

“Amb una noia de 30 anys el primer que li diuen és : estàs casada, tens fills/es? Com digui que no té fills/es no li donaran la feina. En canvi en un home de 30 anys ni li pregunten si té fills/es o no.” (Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

La seva percepció d'un mercat de treball difícil no inclou la percepció d'una segregació ocupacional específica. És a dir, per molt que reconguin que les seves oportunitats són limitades, aquesta limitació no inclou el rebuig a tenir llocs de treball en sectors masculins. És més, aquelles que presenten una millor disposició no pensen que tenen o que haurien de tenir cap impediment per treballar amb homes o realitzar feines que realitzen els seu companys masculins.

“Jo com a dona penso que està molt bé (treballar amb homes), perquè la qüestió és que treballar amb homes no hi ha problemes, bé, hi ha qüestions i qüestions, sempre pot haver amb aquella persona un estira i un arronsa i és molt diferent, la qüestió és que és més problemàtic treballar en un grup de dones, a veure con t’ho diria, hi ha més enveja o més piques.” (Dona jove sense càrregues)

Val la pena assenyalar però, que entre elles perdura un imaginari on es considera que l'home està més capacitat per aquelles tasques que requereixen un esforç físic important. Ignoren que la tecnologia ha suplert, en molts casos, aquesta dificultat i no són conscients de que hi ha llocs de treball feminitzats on la força física ha estat i és present.

“Yo pienso que los dos estamos capacitados para todos los trabajos, excepto los de fuerza física. Supongo que habrá que segun que trabajos, que nosotras no podremos” (Grup de Discussió)

“vaig estar-hi 5 mesos (de soldadora), va ser una experiència molt maca, però per qüestions de salut, de l'esquena i això, vaig haver de deixar-ho, però els meus companys molt bé, fantàstics, jo tornaria a fer-ho, el que passa és, que depèn del dia ens tiràvem 8 o 10 hores agafant xapes de 75 Kg., és clar era una feina que aleshores no tenien qualitats que tenen ara, perquè l'han ampliat, ha canviat molt però aleshores era massa, 8 hores aixecant pesos molt forts, trobo que és molt debilitant, però per a mi i per a qualsevol persona, però està molt bé.” (Dona jove sense càrregues)

“en un centre geriàtric les persones que hi treballen són dones.” (Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

La percepció d'aquest tipus d'entrebancs és, tanmateix present, però no sembla formar part del nucli dur dels esculls visualitzats. De manera que, podríem dir que les dificultats per tenir una ocupació en sectors o categories professionals masculins és una qüestió ignorada, o gaire bé considerada per aquestes dones. I, sens dubte, els és molt menys important que la dificultat dels horaris laborals que acostumen a tenir aquest tipus d'ocupacions masculines. I que sí són, contemplats com un enorme inconvenient, donada la impossibilitat de compaginar-los amb els horaris de la llar/família.

- No trabajarías en la fabrica con turnos en los que por ejemplo se tuviera que trabajar de noche...

- Amb un nen no pasa, ella treballant un any per la nit en una fabrica pero ara no...

-Un any, un año,...

-Yo trabajé también dos años de limpieza..pero...

- Pero porque que es que no dormías durante el DÍA?

- Una mica, pero no porque preparar comida, y has de portar els nens,

-Si tienes niños no trabajas, por la mañana has de estar con niños, a las nueve van al cole, mi marido trabaja, (Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

Algunes de les dones més grans presenten els desplaçaments al lloc de treball com una forta dificultat per realitzar aquest tipus d'ocupació masculines el constitueix els desplaçaments al lloc de treball. Un entrebanc del qual són conscients, a partir d'algunes de les ofertes de treball que reben. Ofertes que estan vinculades a tenir un medi de transport propi, ja sigui per arribar al lloc de treball o per realitzar les tasques concretes d'una ocupació que els hi requereix mobilitat en el territori.

“Yo hablo por mí porque si trabajo fuera si, yo hablo por mí porque cada vez que echo un currículo me han pedido carné de conducir, y esto te lo dicen directamente, eh? Pues si no tienes carné de conducir no vamos a hacer nada.” (Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

*“Pues tenia no sé, 37 o 38 potser, que ja tenia una edat però evidentment, tampoc tinc carnet de conduir, no tic cotxe, si que em va sortir alguna feina per les rodalies, però com no hi ha transport públic, “que quede clar” no hi ha un mínim de transport públic”
(Dona gran sense càrregues)*

5.4 Les més desfavorides: les dones immigrades

Com ja hem assenyalat, en els darrers anys, l'arribada d'immigrants al nostre país ha estat un dels fenòmens més rellevants. L'augment considerable d'aquesta població immigrada i la multiplicitat de característiques que presenta - lloc de procedència o origen, la classe social, la diversitat cultural - fan difícil parlar de les dificultats laborals de les dones immigrades com un tot. Tanmateix, hem considerat oportú fer una pinzellada sobre els trets més significatius entorn les dificultats que té aquest col·lectiu en el món laboral.

Si l'atur, la segregació ocupacional i la discriminació laboral són un fet pel conjunt de les dones, cal afegir que les dones immigrades són les més vulnerables. Tanmateix, paradoxalment, són les que poden tenir i tenen una millor inserció laboral perquè estan més disposades a tenir pitjors condicions laborals, en molts casos, sense contractes. I, per tant, aquesta major subordinació les porta a tenir ocupacions que, a més, tenen una baixa consideració social, com ara la neteja d'interiors, el servei domèstic i la cura de gent gran, habitualment en règim d'economia submergida. En altres casos, aquestes feines les porten a sectors com l'hostaleria, amb horaris molt extensos i desincronitzats, on la conciliació amb la vida personal i familiar és gairebé impossible. Tot un seguit de llocs de treball que les autòctones es neguen a fer, sempre que les seves possibilitats els hi permeten.

Tal i com hem dit en capítols anteriors, i seguint les informacions de les orientadores i insertores de les poblacions estudiades, les dones marroquines són les que tenen més dificultats per entrar en el mercat de treball. I així ho sembla constatar la veu de les mateixes protagonistes. Les primeres dificultats passen pel desconeixement de la llengua, que, per a determinades feines, inclou el català. Fins i tot en els casos d'atenció i cura de la gent gran on la manca de qualificació requerida va acompanyada d'aquesta facilitat per a la comunicació oral amb la persona gran a la que cal atendre.

Una altra dificultat, en molts casos, es deriva de la seva situació d'il·legalitat. Una manca de “papers” que les fa ser totalment vulnerables, i, moltes vegades, les porta a ser disponibles per acceptar les pitjors condicions de treball assalariat. Aquesta situació d'il·legalitat, que pot perdurar fins i tot anys, estableix uns precedents en les relacions laborals, en les condicions salarials i horàries, que no canvia quan arriben els tan desitjats “papers”. Perquè aleshores, alguns empresaris es neguen a millorar la situació i les condicions contractuals i les famílies toleren la situació davant les necessitats de supervivència o la ignorància sobre els drets i deures que els pertoquen.

“Es que es verdad lo que tu has dicho es que hay gente mayor que no habla castellano.

“Y cuando estaba en Marruecos trabajé de guardería y yo quiero trabajar de guardería. La feina molt bé. Pero hablo catalán? No, no hablo catalán, pero sí no me dan una oportunidad para aprender como voy a aprender?”

“La gente de Marruecos que trabajan gente sense papeles y se aprovecha la gente. Se aprovecha la gente. No hay papeles, seguro no hay, y a trabajar.”

“Es que los explotan, porque si no tiene papeles yo entiendo que no paguen...pero esta pobre que tiene papeles y no lo aseguran.”

“Pero yo fui por trabajo y me han querido cogerme sin contrato. Y yo lo dije que no, que yo tengo papeles en regla y sin contrato no trabajo y se acabó. No hables, no hables...” (Grup de Discussió Dones Marroquines)

Si fem una aproximació a les diferents percepcions que les dones immigrades tenen sobre el mercat laboral, podem veure com la necessitat d'obtenir uns ingressos és la que marca la predisposició al treball. Aquest punt les fa ser iguals que les dones del país, en aquesta mateixa situació. Una situació on la voluntat d'acceptar les precàries condicions laborals que el mercat oferta està fortament marcada per la necessitat familiar d'obtenir ingressos.

-Pero una cosa es tener empleo y otra cosa es tener un empleo mejor. Yo pienso que ella lo cuenta muy bien. Si hay unas necesidades no urgentes tu puedes estar en la disposición para el empleo distinta de aquella persona que tiene una necesidad diferente. Y la necesidad no tiene porque ser solo económica. (Grup de Discussió Dones Marroquines)

A més, es troben que tant com a col·lectiu com individualment necessiten trencar amb les reticències que presenten les persones i les empreses que les contracten. Saben que és a través de les xarxes informals on trobaran feina, i d'aquí el seu interès en donar un bon servei, que passa per una submissió i per l'acceptació del que se'ls ofereix.

-Primero trabajar, después ya mejor."

"-Si pero hay para todos, trabajo hay para todos, quien se porta bien trabaja. Aquí hay trabajo bien.

"Yo la única cosa que quiero que hagan trabajo bien, que no salga malamente, porque el día de mañana te llaman y fulana que estuvo trabajando...y bien, bien, pues te llaman enseguida. Yo he trabajado en una farmacia y siempre que he cogido faena les llaman. Siempre llaman porque para una persona en una casa necesitan una persona de confianza." (Grup de Discussió Dones Marroquines)

Cal considerar, a més, les diferències culturals que les dones marroquines presenten. Unes dificultats on té un fort pes la religió islàmica que es veu agreujada en els casos on aquestes dones provenen de entorns rurals i preindustrials. Entorns on el patriarcat i la religió han construït unes tradicions que xoquen fortament amb les pròpies de la societat receptora. Aquests factors es fan especialment evidents, si pensem, a més en les ocupacions que obtenen, majoritàriament aquest grup de dones. Unes feines totes elles vinculades a l'àmbit domèstic-familiar - netejar, cuinar, cura de fills/es i gent gran etc. – que no fan sinó reforçar el paper tradicional de mares i esposes que elles assumeixen com si fos natural. I que, d'altra banda, les porta, en molts casos, a ser rebutjades per les famílies o persones que els ofereixen les feines, pels trets culturals distints amb el que elles les afronten. Tot oblidant unes i altres que no són feines naturals sinó apreses pel fet de ser dones i pel fet d'haver nascut i crescut en unes cultures i societats determinades.

"-Cocina muy mal, porque para la cocina, el vino...soy musulmana.

-Pero es igual, si no lo vas a comer tu, tu cocinas para otro.

-Pero el vino, no, no, no"

"-No se puede tocar jamón y no se puede tocar vino, Dios no quiere

-Pero si trabajo en una guardería con niños que son catalanes, que les voy a decir, yo soy musulmana y no puedo tocar jamón, entonces no trabajo"

-Yo tengo una amiga que trabaja ahora conmigo en la residencia y ella cuando va a la residencia se quita el pañuelo,

-Yo también

-Tu también te quitas el pañuelo cuando vas al trabajo...

-Yo también

-Cuando sale se pone otra vez" (Grup de Discussió Dones Marroquines)

Aquests trets no naturals i distints són els que col·laboren a reforçar els prejudicis i estereotips d'ambdues bandes però que les perjudica a elles més directament per ser el col·lectiu més feble. Tal com es pot veure en pràctiques racistes i xenòfobes per part d'una minoria d'empresaris i/o usuaris receptors dels seus serveis. En concret, sigui quina sigui la formació i experiència de partida, se les considera menys preparades i menys vàlides per fer els treballs de cura o de la llar.

“Es que hay un poco de racismo. Yo tengo una amiga marroquina que trabaja conmigo en una residencia y desde el primer DÍA no sabe que yo soy marroquina. La otra compañera que ella lleva mocador y piensa seguro marroquina. Cuando ella se quita el pañuelo para trabajar, este DÍA tiene que duchar a la señora y dice déjalo, ella quiere conmigo y tú no me bañes....por qué ella no la baña? Nosotras explicamos a la directora y la directora dijo bueno si así, tu te bañas sola y desde ese día mejor que yo bañe sola y no me bañe esta mujer. Desde este día ella baña sola” (Grup de discussió Dones joves amb càrregues)

Cal precisar que la situació i la predisposició a acceptar les precàries condicions de treball d'aquestes dones marroquines, canvia en funció del temps que porten al país. Les dones que porten més temps i la seva situació està regularitzada tenen un major coneixement del mercat de treball i de la cultura local i per tant poden triar unes millors condicions laborals. Generalment, són dones que valoren la seva experiència laboral i presenten una bona disponibilitat. En certa mesura, representen un model trencador, dins de la seva cultura on hi ha poca tolerància cap a les dones que participen en el mercat de treball. Tot i que les més joves, aquelles que tot just acaben d'arribar, es veuen obligades a acceptar les pitjors condicions de treball. Perquè de nou, conflueixen els aspectes ja esmentats, les barreres culturals (llengua, costums ...) i els legals.

L'aïllament social és un factor que acostuma a caracteritzar aquest segon col·lectiu de nouvingudes, per contrast amb les que porten més temps aquí. Generalment entre aquelles dones que tenen criatures i que aleshores fan per damunt de tot de mares i esposes. Moltes d'elles han trobat en els cursos de formació i orientació un aparell socialitzador que els hi ha permès aproximar-se i conèixer la societat d'arribada i establir una mínima xarxa de contactes. Però sorprèn el grau d'aïllament que algunes mostren en parlar del ghetto en el que transcorre la seva vida quotidiana. I el rebuig a realitzar determinades feines, si aquestes impliquen contravenir les normes religioses, enteses en un sentit estricte, sota les quals desenvolupen la seva vida.

“Yo cuando vine aquí a Manresa, yo estuve en Barcelona 3 meses, después vine aquí porque mi marido encontró un trabajo aquí en Manresa. Estando aquí me quedé embarazada después de 10 meses, vale? Y yo no sabía nada del mundo de fuera, del trabajo ni nada de nada. Hasta que mi hijo no entró en el colegio, a P3, entonces tres años en casa, ni aprende catalán ni castellano, como aquí en Marruecos. Entonces me gustaría trabajar, pero donde voy a empezar. Me voy al ayuntamiento, y digo quiero estudiar algo, hacer algo, para tener un trabajo bueno, de limpieza no quiero. Esto es. (...) como me gusta más niños y he hecho el curso. Pero este curso no solamente he aprendido sino que conoces a la gente, aprendes otras cosas que nunca has

escuchado antes, y entonces de ese curso se aprende muchas cosas...Aprendí muchísimo, no solo lo que quería yo, sino que he aprendido muchísimo, y también catalán, no lo hablo pero l'entenc. Conoces a la gente..." (Grup de Discussió Dones Marroquines)

Les dones llatinoamericanes és un dels altres col·lectius que ha crescut molt en els darrers anys. En aquest cas les possibilitats d'inserció laboral són millors perquè tenen una major proximitat cultural. Tanmateix, pateixen igualment pitjors condicions laborals que les autòctones, manca de contracte, de seguretat, baixos salaris, etc. Una precarietat laboral on destaquen els contractes a temps parcial que miren de justificar una inserció laboral on la realitat de la seva jornada laboral triplica, de vegades, les hores estipulades.

Les càrregues familiars no són, pel que sembla, un obstacle a la inserció laboral d'aquestes dones. En els seus discursos, els fills/es apareixen molt poc, probablement perquè moltes d'elles els tenen encara al seu país d'origen. En qualsevol cas, quan sí els tenen amb elles, en fan poca referència i sí en fan és per parlar dels horaris i els problemes de conciliació entre vida laboral i vida familiar que se'n deriven. Una conciliació menys problemàtica que per les autòctones o marroquines.

"-Pobre y com va a dormir ...Mejora te esperas, hasta que pongas al niño a la guardería y trabajas por la mañana. Si lo llevas a las 9 y lo dejas al comedor puedes hacer 4 o 5 horas y después por la tarde estas tu con tu hijo y te lo agradece el día de mañana." (Grup de Discussió Dones Marroquines)

6. CONCLUSIONS

El balanç de resultats obtinguts és el següent:

- En primer lloc, les anàlisis tipològiques en han permès esbrinar quins són els factors estructurals que condicionen les possibilitats sociolaborals de les dones en qüestió. Hem concentrat aquests factors en l'edat i les càrregues familiars, representades pel fet de tenir o no tenir fills. Hem destacat aquests factors com els principals dibuixadors de les dificultats que aquestes dones tenen per ser presents al món laboral.
- En segon lloc, hem anat a conèixer quines eren les percepcions que aquestes dones tenien sobre les seves dificultats d'inserció laboral. L'anàlisi del discurs de les dones, que ens han procurat les entrevistes i grups de discussió realitzats, ens han dut a veure com les distintes experiències laborals i les diferents percepcions i representacions sobre el mercat de treball dibuixen les seves resistències i disponibilitats laborals. Ací, hem comprovat la força que els imaginaris socials tenen sobre les maneres de fer i pensar de les dones i els homes, en relació als treballs i a les responsabilitats familiars.

Hem pogut matisar també com, en aquest punt, la disponibilitat laboral femenina pot venir condicionada per la tradició industrial del territori. Un fet que és prou més visible entre les dones immigrades, especialment les marroquines que provenen d'un món rural i una altra cultura.

A manera de síntesi, es detallen, a continuació, les principals característiques de les dones ara absents del mercat laboral:

En relació a la tipologia de dades estructurals:

- L'edat i les càrregues familiars són els dos aspectes estructurals que més afecten l'absència laboral de les dones.

- Les dones més joves tenen menys problemes per accedir i mantenir-se al mercat de treball, sempre que tinguin una disponibilitat laboral absoluta adient a les condicions que aquest mercat els hi exigeix.
- L'atur i la rotació laboral són gairebé sempre el que delimita els primers passos en la inserció de les dones joves. A mesura que els hi apareixen les càrregues familiars, principalment la cura de les criatures, minva la seva disponibilitat laboral.
- La inactivitat és la norma per a les dones grans. Aquestes dones malgrat tenir menys càrregues familiars topen amb un mercat laboral que prefereix les més joves malgrat, en alguns casos, tenir menys experiència laboral.
- A major nivell de formació menys dificultat per estar i mantenir-se en el mercat laboral. Encara que sempre tenen nivells menors d'ocupació que els homes, a igualtat de nivell formatiu.

En relació a la veu de les protagonistes:

- El model "home cap de família/dona mestressa de casa" configura amb força els imaginaris socials i les pràctiques quotidianes d'homes i dones. Aquestes maneres de fer i de pensar són els trets que millor expliquen la distribució desigual dels espais, els temps, els recursos i, en definitiva, tots els treballs que els uns i les altres assumeixen, al llarg del seu cicle de vida. Aquesta desigual distribució i assumpció de la càrrega total de treball, o necessitats de conciliació com ara en diuen, és la que fa que moltes dones deixin ocupacions i oportunitats laborals, en el transcurs de la vida. Perquè cal entendre que els és prioritari seguir les pautes d'un model que només reconeix el dret al treball a temps complet al cap de família masculí. Un subjecte que és i ha de ser el principal proveïdor d'ingressos, i que condiciona quotidianament les oportunitats laborals de la seva dona. Un subjecte diferent del primer que té reconeguda i atribuïda la responsabilitat exclusiva de la llar i dels fills/es i d'altres persones dependents. I que si té o vol tenir oportunitats laborals, les ha de supeditar en les dites atribucions i responsabilitats.

- La situació anterior presenta algunes variacions. L'edat i el tenir fills agreugen la manca d'oportunitats i predisposen menys a tenir una bona disponibilitat laboral. De la mateixa manera, el fet d'haver nascut i crescut en un context amb llarga tradició laboral és un factor afavoridor d'aquestes disponibilitats i oportunitats. Tot i així, no sempre, el tenir experiència laboral és una avantatge, perquè de nou, l'edat, unida molts cops a un llarg període d'inactivitat actua com a factor oposat.
- Les dones absents del mercat laboral són prou conscients de les dificultats que presenta l'actual mercat laboral. Senyalen que la seva disponibilitat es veu disminuïda per raó dels horaris laborals i consideren que l'haver d'assumir el treball domèstic-familiar, els fa difícil la seva reincorporació al mercat de treball. Algunes d'elles apunten l'enuig que els suposa haver hagut de renunciar per aquestes raons.
- Les dones augmenten la seva disponibilitat, tan en termes horaris com d'acceptació de precàries condicions laborals, quan l'home cap de família desapareix o no pot o vol acomplir la seva funció. El trencament del model fa que, fins i tot entre algunes de les més joves, es plantegi la separació. I prefereixin continuar soles.
- La dificultat de desplaçament, és un dels factors que també apareix entre aquells que dificulten les ocupacions i disponibilitats laborals femenines. Especialment en els casos més propers als sectors i llocs de treball més masculinitzats.
- Cal afegir que l'actual segregació del mercat laboral femení acostuma a allunyar molt la realitat i les imatges i percepcions que aquestes dones tenen sobre les seves possibilitats laborals. Cal recordar, ací, que la cura de persones, especialment grans i dependents és l'oferta majoritària en aquest mercat. Unes ocupacions que no cal oblidar tenen unes condicions laborals, salaris i prestigis no necessàriament engrescadors.
- La prova d'aquesta situació és que les dones immigrades, aquelles que suporten majors quotes de subordinació social i tenen majors

necessitats materials, són les principals ocupades en aquests tipus de serveis.

6.1. Els perfils de les dones absents del mercat laboral del territori IGUALEM

Finalment, a partir del conjunt d'aquests resultats hem establert quatre perfils majoritaris de dones absents (aturades i inactives) del mercat laboral:

1. **Dona jove amb càrregues i baixa qualificació:** és una dona que ha treballat en diversos sectors d'activitat econòmica i té experiència laboral. A l'arribada dels fills/es ha hagut de deixar la feina fonamentalment, per problemes de conciliació de la vida laboral i familiar. Les dificultats que presenta provenen d'haver d'atendre alhora el treball de fora i dins de la llar. Unes dificultats agreujades per l'absència de serveis d'atenció a la vida diària i pels horaris laborals. No es planteja la contractació privada dels serveis de cura de fills/es o gent gran perquè li resulten cars i ella té baixos salaris.

Dins d'aquest perfil cal diferenciar dos tipus de dones. Les que tenen una situació de familiar en les que hi ha un home que aporta els recursos econòmics. I es poden permetre l'absència laboral pendent de trobar una ocupació que s'adapti a les seves expectatives laborals. I les que tenen que es veuen obligades a cobrir les necessitats econòmiques de la llar, bé per que són llars monoparentals o per que l'home està en atur o en situacions de precarietat laboral. En aquests casos, la disponibilitat laboral és màxima.

2. **Dona jove amb càrregues i qualificació:** Es tracta d'una dona que a l'igual que el perfil anterior, té experiència laboral i deixa la feina per dificultats de conciliació. Aquí com la necessitat material no és el problema, es reforça el temps d'absència laboral, en funció de les seves expectatives laborals. La seva disponibilitat laboral requereix mesures flexibilitzadores de l'horari laboral i serveis d'atenció a la vida diària. I depèn, bàsicament de la força que tingui el seu projecte laboral.
3. **Dona gran amb càrregues i experiència laboral:** són dones que han treballat de manera assalariada, al llarg de la seva vida de forma

intermitent. En un primer moment amb dedicació completa, dificultada o desapareguda pe l'assumpció de les càrregues domèstic-familiars, després del naixement dels fills/es. La seva continuïtat laboral ha estat en funció de les necessitats econòmiques familiars, exemplificada a través de feines en economia submergida, en contractes temporals, a hores, treball a domicili, etc.

També trobem dins d'aquest perfil dones que han quedat fora del mercat laboral per les crisis i els processos de reconversió industrial. El problema fonamental d'aquestes dones és la reticència de l'empresariat a contractar dones grans (a partir 45 anys). Tenen una bona disponibilitat laboral, i, en molts casos, menys problemes de conciliació que les joves.

4. **Dona gran inactiva:** són dones que van treballar de joves i que han estat anys fora del mercat laboral. Es troben en una situació d'incertesa i baixa autoestima. El coneixement que tenen sobre la realitat del mercat laboral, les fa ser el col·lectiu més desanimat de cara a trobar feina. Són probablement les de més difícil inserció, a no ser en l'economia informal de cura de les persones. Són, també, les més reticents per anar i/o ser acceptades en sectors i llocs de treball masculinitzats.

Pel que fa les dones immigrades, l'anàlisi de les dades tan de tipus quantitatiu com de tipus qualitatiu, es mostren una gran ventall de condicionants: el país d'origen, la formació, la proximitat cultural, l'existència o no de càrregues familiar, l'experiència laboral, la situació legal, etc. Un conjunt de factors que ens fan difícil establir un perfil majoritari, donada la gran pluralitat de circumstàncies i problemàtiques que les afecten.

6.2. Reflexions finals: Les dones no volen treballar?

Les reflexions finals a l'hora de fer balanç dels resultats obtinguts resulten obligades. El principal argument d'aquestes reflexions gira entorn la pregunta que encapçala aquest apartat. Una pregunta que, a parer nostre, té una resposta negativa. Volem afegir, però, que la possible sorpresa davant la contundència de la resposta no prové, en el nostre cas, ni de la pregunta ni de la negació que la resposta conté. La sorpresa prové, per aquelles persones

que hem col·laborat en aquest estudi, del fet que, hores d'ara, calgui plantejar la pregunta i, per descomptat, s'hagi de respondre. Es a dir, la sorpresa té a veure amb el desconeixement, cada cop menys profund això sí, sobre quines són les raons explicatives de la situació del mercat laboral femení, en particular, i de la relació de les dones amb el treball, en general. Un desconeixement relatiu que sembla prou inexplicable mantenir a començaments del 2006 i després de més de vint anys d'estudis, de dades estadístiques i, fins i tot, de polítiques d'igualtat d'oportunitats. Polítiques reclamades i impulsades des de la UE, on des dels inicis d'aquest segle XXI, el fet d'aconseguir més ocupació femenina està establert com a eix prioritari de les polítiques d'ocupació i no només de les polítiques d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

Però el cert és que les condicions materials i els imaginaris col·lectius que acompanyen les maneres de viure i pensar de les societats del benestar continuen pensant majoritàriament que les dones tenen problemes a l'hora de treballar. I el cert és que en tenen, tal com hem tractat d'explicar en els apartats anteriors. Però davant d'aquesta situació no val a dir que les dones no volen treballar o no treballen. Si els arguments i raons que fins ara s'han posat de manifest no serveixen provem a enfocar la qüestió de manera distinta. Per exemple, tot pensant en termes globals, cal recordar que d'ençà que la IV Conferència de Nacions Unides sobre la situació de la dona al món (Beijing 1995) va fer el possible el càlcul del volum total de treball pagat i no pagat que es fa al món se sap que les dones fan més treball que els homes. I que aquesta càrrega total de treball està desigualment repartida entre homes i dones. Bàsicament perquè tot i que elles tenen una menor presència en el treball remunerat se'n porten la part del lleó pel que fa al treball no pagat. Aquell que, hem nomenat repetidament en aquest estudi com a treball domèstic-familiar. I, del qual sabem i tolerem que no sigui reconegut ni socialment ni econòmicament com a treball. Però arreu del món, com massa vegades s'oblida o ignora, aquest és l'únic que fa possible la reproducció de la vida humana i, concretament, a les societats industrialitzades contemporànies resulta clau per a la reproducció, manteniment i cura de la força de treball passada, present i futura.

Un darrer apunt: les dones treballen i sempre han treballat. Si només comptem el treball remunerat cal recordar que, en les societats del benestar,

són presents a les fàbriques des dels inicis de la industrialització i han fet, a més, el treball de cura i neteja, aquell que, quan és fet al mercat, està més desprestigiat i molts cops és el més mal pagat. En diem servei domèstic i no té ni tan sols reconeguda una regulació laboral com la de la resta d'ocupacions. La paradoxa és que precisament en aquestes societats del benestar, allà on les dones gaudeixen de millors privilegis, continuen essent discriminades per raó de gènere. I un dels motius principals és que han d'assumir i ser responsables de les tasques domèstic-familiars, sense les quals el benestar quotidià no seria possible.

I tot i així les dones no només treballen sinó que volen continuar fent-ho. Són com, també hem dit cada cop més visibles en el mercat de treball, especialment les més joves. I, paradoxalment, les immigrades que també tenen bones disponibilitats i estan disposades i ocupades en les pitjors condicions, fent aquelles feines que les dones d'ací, si poden, eviten. Les primeres, les joves, volen treballar perquè no volen fer com les seves mares i àvies. Unes dones que varen treballar sense gairebé cap reconeixement i acumulant una càrrega total de treball, si a més tenien feina de la pagada, sense cap o massa possibilitat de conciliar, com ara diuen que tenen les joves. Les segones, les immigrades perquè les condicions materials d'existència no els deixa altra sortida.

Fins i tot aquelles que han fet o fan de mestresses de casa, un cop les criatures són grans volen tornar al mercat laboral. El problema és que totes elles no poden evitar només amb la seva voluntat tenir èxit en aquest retorn. Perquè aquesta inserció laboral ha de ser sense deixar de fer de mares i esposes o nores o nebodes o cunyades. És a dir, no poden ni volen deixar de fer una tasca que tenen socialment i culturalment atribuïda i que senten com a obligació moral. En qualsevol cas, una tasca que no els facilita sinó impedeix tenir la plena disponibilitat laboral que el mercat de treball demana. És per aquesta raó que només tenen èxit en aquesta fita aquelles dones en situacions de necessitat extrema o aquelles que estan disposades a viure amb un projecte de vida masculí. O estan més o menys atrapades per la doble presència i tal com ara diem, se les arreglen per conciliar la vida laboral i familiar.

Tot un seguit de raonaments i explicacions prou versemblants que a manera de reflexió final, no hem volgut deixar de fer. Ni que sigui per recordar, de nou, un cop més com a tant d'altres estudis sobre el tema, que l'interrogant d'aquest apartat és, a més de poc pertinent, una fal·làcia. De fet, probablement fora millor plantejar-se el mateix tema des d'un altre enfocament. Aquell que tractés de posar en evidència les raons que expliquen i fan arribar a les conclusions següents: cal redistribuir de nou la càrrega total de treball necessària, cal revisar l'organització social del temps vigent i, per últim, cal plantejar un canvi profund de les pautes socioculturals vigents.

7. PROPOSTES I SUGGERIMENTS

Arribat el moment de passar de les reflexions teòriques i del balanç de resultats a les possibles actuacions hem estructurat les nostres propostes i suggeriments entorn tres grans blocs. En primer lloc, considerem que s'han de dur a terme actuacions específiques dirigides al col·lectiu de dones que són la raó principal del projecte. En segon lloc, pensem que és imprescindible que aquestes actuacions siguin emmarcades en acords estratègics amb els principals agents socials del que ací anomenem territori IGUALEM. En tercer lloc, pensem que les dites actuacions i els dits acords estratègics requereixen d'un pacte global on les institucions públiques del territori facilitin l'èxit final del conjunt de totes les actuacions. Un pacte que ja està endegat i un èxit que està gairebé assegurat pel fet mateix de l'existència de l'Eix Diagonal i del propi projecte IGUALEM. I que pot i ha de ser capdavanter en el canvi d'actituds i mentalitats de tots els col·lectius implicats en una inserció laboral difícil però possible.

En relació al col·lectiu de Dones

Les actuacions dirigides en aquest col·lectiu hauran d'anar orientades:

- a reforçar els recursos i programes vigents als serveis d'ocupació existents. Programant i contractant, si cal, suport i continguts professionals adients.
- a destriar les dones segons les distintes característiques de presentin de partida. En principi, s'haurien de diferenciar aquelles absents del mercat laboral, amb unes necessitats properes al risc d'exclusió social, d'aquelles que cerquin només orientació i inserció laboral. Les primeres haurien de ser ateses pels serveis socials i personals abans de ser acceptades en els serveis de promoció de l'ocupació.
- a parar especial atenció al col·lectiu de dones immigrades. Especialment en el cas d'aquelles dones que provenen de cultures on la llengua i la religió requereixen sensibilitats específiques i recursos professionals adients.

- a especificar i reforçar les actuacions ara existents, segons el mòduls que diferencien l'orientació de la inserció laboral. En aquest punt, cal diferenciar aquelles dones que tenen experiència laboral de les que no la tenen. Aquesta qüestió, que pot coincidir amb les diferències d'edat, de formació i de període d'absència del mercat laboral, ha de ser convenientment atesa.
- a programar el mòduls de formació ocupacional específica segons els acords establerts amb les empreses compromeses en el conjunt d'aquestes actuacions. Només així es garantirà el mínim èxit, perquè la formació és un factor ocupacional és, en aquest projecte, la condició necessària però no suficient.
- la formació ocupacional específica i acordada en cada cas haurà d'ensenyar les dones, de manera obligatòria, un coneixement el més detallat possible del sector, lloc de treball, empresa i entorn on s'hagin d'inserir. Així mateix, s'ha de procurar que la inserció no afecti una dona sola a cada empresa.
- a tenir presents horaris, facilitats de transport i serveis d'atenció a la vida diària que permetin les dones en qüestió el seguiment i atenció en les actuacions programades.
- a programar la tutela efectiva de la inserció efectuada a través del seguiment i l'avaluació periòdica d'aquesta inserció tan amb les dones com l'empresa.

En relació als agents socials

Les actuacions dirigides als agents socials han d'anar orientades, fonamentalment, a:

- establir un pacte entre els agents socials i els serveis municipals d'ocupació per localitzar amb empreses de sectors on hi han llocs de treball masculinitzats. El pacte ha de basar-se en les necessitats efectives de llocs de treball que les empreses del territori IGUALEM indiquin. Aquest pacte ha de fixar un programa mínim on s'incloguin qüestions com ara: nombre concret de llocs de treball, data

d'inserció, període total de la inserció inclòs el període de prova, necessitats de formació ocupacional requerides per a la inserció i període de durada d'aquesta formació, característiques de la tutela i seguiment i, per últim, avaluació dels resultats obtinguts.

- fixar les garanties oportunes que facilitin l'èxit del procés. Un procés on han d'intervenir empresa i sindicats per adequar la negociació de les condicions laborals. En aquestes condicions s'haurien de tenir present mesures relatives a l'adaptació dels espais i als transports al lloc de treball, sempre que sigui necessari. I, a més, pensar en mesures facilitadores de la "conciliació de la vida laboral i familiar" (flexibilitats horàries, permisos, etc.)
- idear campanyes o xerrades de sensibilització amb els treballadors de l'empresa. I, sempre que sigui possible, establir la figura d'un treballador-guia o suport de les noves treballadores.
- iniciar el procediment, un cop fixats el pacte i les garanties en una o més empreses que serveixin de prova pilot i permetin refer i corregir els inconvenients més notoris.
- pensar en sistemes de bonificació per a les empreses que participin en el projecte. En aquest punt podrien servir de referència els exemples ideats sota el que s'anomena responsabilitat social de les empreses.

En relació a les institucions públiques

Les actuacions dirigides a les institucions públiques, els responsables municipals, en general, i els de la política de promoció de l'ocupació, en particular, han d'anar orientades a:

- garantir el pacte, la tutela, el seguiment, l'avaluació i tot el seguit de procediments esmentats, amb anterioritat.
- facilitar els recursos (professionals i socio-econòmics) així les infraestructures necessàries per assegurar l'èxit del

procés. En aquest darrer punt sembla imprescindible l'actuació en el terreny dels transports i en el dels serveis d'atenció a la vida diària. Establint mesures de col·laboració entre els sectors públic-privat i altres bonificacions similars.

- proporcionar la formació ocupacional programada a les dones seleccionades.
- fer i/o col·laborar en les campanyes de sensibilització entorn el procés d'inserció entre els col·lectius i agents socials implicats en el procés.
- promoure mesures relatives a polítiques de temps al municipi, especialment en aquelles poblacions on el volum de població ho permeti. En concret, aquelles mesures com ara bancs de temps, oficines del temps de la Ciutat. i/o plans reguladors del temps a la ciutat. Cal recordar la llei italiana del temps¹ (Turco 2000) que promou aquest tipus d'actuacions a poblacions amb més de 30.000 habitants.
- promoure campanyes públiques de sensibilització a tota la població que mostrin la importància que totes les persones adultes concilien la vida laboral, familiar i personal, al llarg de tot el cicle de vida.

Per últim, cal tenir present, en tot moment, que aquestes propostes i aquests suggeriments no poden ser assumits com a la recepta ideal per assegurar l'èxit de les actuacions indicades. Principalment, perquè els resultats obtinguts i les propostes suggerides no diuen gairebé res de nou. Especialment en aquelles persones amb coneixements tècnics i responsabilitats polítiques que coneixen, millor que nosaltres, el territori pel fet de ser presents en el dia a dia. Per tant, el conjunt d'aquests tres grans blocs de propostes i suggeriments, ací plantejats, han de ser contemplats com a un suport que ha de facilitar el punt de partida de les actuacions que han de ser empreses. Amb el benentès que la seva concreció ha d'estar sempre específicament orientada a aconseguir i/o

¹ Coneguda com a llei Turco, Legge 8 marzo 2000, n. 53 de "Disposizioni per il sostegno della maternità e della paternità, per il diritto alla cura e alla formazione e per il coordinamento dei tempi delle città".

millorar la inserció laboral del col·lectiu de les dones, en els sectors i llocs de treball masculinitzats del territori IGUALEM.

BIBLIOGRAFIA

- ALIAGA, C. (2005) *Gender gaps in reconciliation between work and family life*, Statistics in Focus/4
- ANKER, R. (1997) "La segregación profesional entre hombres y mujeres: repaso de las teorías". *Revista Internacional del Trabajo*/ 116:3.
- ALEMANY, C. *Las mujeres en las profesiones no tradicionales: un lento proceso* Sociología del Trabajo: 2003 (48)
- BONET, X. - DÍAZ, P. - PINTO, M.J.- Díez, E, (2003) *La segregació laboral de gènere a Catalunya*. Barcelona. Institut Català de la Dona
- CARRASQUER, P. (2002), *¿En los límites de la modernidad? Trabajo y empleo femenino precario en España*. SISTEMA/ 167.
- CARRASQUER, P. - ROMERO, A. (1999), *El treball i l'ocupació a Catalunya a* Fund. Jaume Bofill, *Informe per a la Catalunya del 2000*, Barcelona, Fund. Mediterrània.
- Índice Laboral MANPOWER. *La evolución del empleo femenino*, juny 2004, Barcelona.
- MARUANI, M - ROGERAT, C.- TURNS, T. (dirs.) (2000), *Las nuevas fronteras de la desigualdad. Hombres y mujeres en el mercado de trabajo*, Barcelona, Icaria.
- PARELLA, S. (2003), *Mujer, inmigrante y trabajadora: la triple discriminación*, Barcelona, Anthropos.
- TURNS, T. CARRASQUER, P.- ROMERO, A. (1995) *El perfil socio-laboral del paro femenino en España*, Madrid, Instituto de la Mujer.
- TURNS, T. (1999) *Las asalariadas: un mercado con género* a MIGUELEZ, F. - Prieto, C. (dirs.) *Las relaciones de empleo en España*. Madrid: S.XXI.
- TURNS, T. (2000), *Paro y tolerancia social de la exclusión* en Maruani-Rogerat-Torns (2000).
- TURNS, T. (2005) *La situació laboral de les dones a Catalunya*. Barcelona, Fundació Rafael de Campalans.

ESTUDI SOCIOLÒGIC DEL COL·LECTIU DE DONES DESOCUPADES O INACTIVES

Projecte IGUALEM

ANNEX

Teresa Torns- Vicent Borràs (Dirs.)
Carmen Mañas
Pau Díaz
Dafne Muntanyola

Universitat Autònoma de Barcelona

Edifici B- Campus de la UAB -08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)-Barcelona

Tel.: 93 581 2405 / Fax 93 581 2827

quit@uab.es

Annex 1

1. Taules segons activitat i sexe

- 1.1. Població de Catalunya per activitat i sexe, 2001
- 1.2. Població de Manresa per activitat i sexe, 2001
- 1.3. Població d'Igualada per activitat i sexe, 2001
- 1.4. Població de Vilafranca per activitat i sexe, 2001
- 1.5.. Població de Vilanova per activitat i sexe, 2001

2. Taules segons ocupació, per sexe i edat

- 2.1.a. Població ocupada per sexe i edat a Catalunya, any 2001
- 2.1.b. Població aturada per sexe i edat a Catalunya, any 2001
- 2.1.c. Població inactiva per sexe i edat a Catalunya, any 2001

- 2.2.a. Població ocupada per sexe i edat a Manresa, any 2001
- 2.2.b. Població aturada per sexe i edat a Manresa, any 2001
- 2.2.c. Població inactiva per sexe i edat a Manresa, any 2001

- 2.3.a. Població ocupada per sexe i edat a Igualada, any 2001
- 2.3.b. Població aturada per sexe i edat a Igualada, any 2001
- 2.3.c. Població inactiva per sexe i edat a Igualada, any 200

- 2.4.a. Població ocupada per sexe i edat a Vilafranca, any 2001
- 2.4.b. Població aturada per sexe i edat a Vilafranca, any 2001
- 2.4.c. Població inactiva per sexe i edat a Vilafranca, any 2001

- 2.5.a. Població ocupada per sexe i edat a Vilanova, any 2001
- 2.5.b. Població aturada per sexe i edat a Vilanova, any 2001
- 2.5.c. Població inactiva per sexe i edat a Vilanova, any 2001

3. Taules segons sexe per activitat i nivell d'instrucció

- 3.1.a. Població masculina de Catalunya per activitat i nivell d'instrucció
- 3.1.b. Població femenina de Catalunya per activitat i nivell d'instrucció

- 3.2.a. Població masculina de Manresa per activitat i nivell d'instrucció
- 3.2.b. Població femenina de Manresa per activitat i nivell d'instrucció

- 3.3.a. Població masculina de Igualada per activitat i nivell d'instrucció
- 3.3.b. Població femenina de Igualada per activitat i nivell d'instrucció

- 3.4.a. Població masculina de Vilafranca per activitat i nivell d'instrucció
- 3.4.b. Població femenina de Vilafranca per activitat i nivell d'instrucció

- 3.5.a. Població masculina de Vilanova per activitat i nivell d'instrucció
- 3.5.b. Població femenina de Vilanova per activitat i nivell d'instrucció

4. Taules segons activitat, grups d'edat, presència de fills i sexe.

- 4. 1. Població de Catalunya segons activitat, grups d'edat, presència o de fills, i sexe, 2001.
- 4.2. Població d'Igualada segons activitat, grups d'edat, presència o de fills, i sexe, 2001.
- 4.3. Població de Manresa segons activitat, grups d'edat, presència o de fills, i sexe, 2001.
- 4.4. Població de Vilafranca segons activitat, grups d'edat, presència o de fills, i sexe, 2001.
- 4.5. Població de Vilanova segons activitat, grups d'edat, presència o de fills, i sexe, 2001.

1. Taules segons activitat i sexe

Taula 1.1. Població de Catalunya per activitat i sexe, 2001

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
Ocupats	1657537	62,68	1158427	40,91	2815964	51,83
Aturats	144423	5,46	174512	6,32	318935	5,87
Inactius	842410	31,86	1455547	52,77	2297957	42,30
Total	2644370	100,00	2788486	100,00	5432856	100,00

Font: Idescat (2005)

Taula 1.2: Població de Manresa per activitat i sexe, 2001

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
Ocupats	16226	61,63	12095	42,49	28321	52,06
Aturats	523	1,74	1088	4,32	1611	3,03
Inactius	13355	36,63	18873	52,69	32228	44,66
Total	30104	100,00	32056	100,00	62160	100,00

Font: Idescat (2005)

Taula 1.3. Població d'Igualada per activitat i sexe, 2001

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
Ocupats	8710	65,05	6658	46,73	15368	55,61
Aturats	374	2,79	611	4,29	985	3,56
Inactius	4305	32,15	6978	49,30	11283	40,83
Total	13389	100,00	14247	100,00	27636	100,00

Font: Idescat (2005)

Taula 1.4. Població de Vilafranca del Penedès per activitat i sexe, 2001

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
Ocupats	8527	67,63	5791	43,75	14318	55,69
Aturats	257	2,04	383	4,96	640	3,50
Inactius	3825	30,34	6789	51,29	10614	40,81
Total	12609	100,00	12963	100,00	25572	100,00

*Font: Idescat (2005)***Taula 1.5. Població de Vilanova i la Geltrú per activitat i sexe, 2001**

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
Ocupats	14359	65,45	9634	41,36	23993	53,05
Aturats	604	2,75	972	4,57	1576	3,48
Inactius	6976	31,80	12686	54,07	19662	43,47
Total	21939	100,00	23292	100,00	45231	100,00

Font: Idescat (2005)

2. Taules segons ocupació, per sexe i edat

Taula 2.1.a. Població ocupada per sexe i edat a Catalunya, any 2001.

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
30-44	664960	55,32	486461	62,07	1151421	57,98
45-64	537072	44,68	297305	37,93	834377	42,02
Total	1202032	100,00	783766	100,00	1985798	100,00

Font: Idescat (2005)

Taula 2.1.b. Població aturada per sexe i edat a Catalunya, any 2001.

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
30-44	44300	53,28	69252	61,75	113552	58,15
45-64	38847	46,72	42891	38,25	81738	41,85
Total	83147	100,00	112143	100,00	195290	100,00

Font: Idescat (2005)

Taula 2.1.c. Població inactiva per sexe i edat a Catalunya, any 2001.

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
30-44	47678	23,93	186355	10,10	234033	17,02
45-64	151531	76,07	410436	89,90	561967	82,99
Total	199209	100,00	596791	100,00	796000	100,00

Font: Idescat (2005)

Taula 2.2.a. Població ocupada per sexe i edat a Manresa, any 2001.

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
30-44	6588	56,89	5107	61,74	11695	58,91
45-64	4992	43,11	3165	38,26	8157	41,09
Total	11580	100,00	8272	100,00	19852	100,00

Font: Idescat (2005)

Taula 2.2.b. Població aturada per sexe i edat a Manresa, any 2001.

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
30-44	415	59,03	594	49,05	1009	52,80
45-64	288	40,97	614	50,95	902	47,20
Total	703	100,00	1208	100,00	1911	100,00

*Font: Idescat (2005)**Taula 2.2.c. Població inactiva per sexe i edat a Manresa, any 2001.*

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
30-44	470	22,75	1296	15,05	1766	18,90
45-64	1596	77,25	3734	84,96	5330	81,10
Total	2066	100,00	5030	100,00	7096	100,00

*Font: Idescat (2005)**Taula 2.3.a. Població ocupada per sexe i edat a Igualada, any 2001.*

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
30-44	3372	54,08	2716	59,18	6088	55,91
45-64	2863	45,92	1937	40,82	4800	44,09
Total	6235	100,00	4653	100,00	10888	100,00

*Font: Idescat (2005)**Taula 2.3.b Població aturada per sexe i edat a Igualada, any 2001.*

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
30-44	172	60,35	163	38,40	499	53,14
45-64	113	39,65	327	61,60	440	46,86
Total	285	100,00	490	100,00	939	100,00

Font: Idescat (2005)

Taula 2.3.c. Població inactiva per sexe i edat a Igualada, any 2001.

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
30-44	152	19,97	604	26,92	756	23,45
45-64	609	80,03	1640	73,08	2249	76,56
Total	761	100,00	2244	100,00	3005	100,00

*Font: Idescat (2005)**Taula 2.4.a. Població ocupada per sexe i edat a Vilafranca del Penedès, any 2001.*

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
30-44	3459	57,15	2456	65,37	5915	60,30
45-64	2594	42,85	1301	34,63	3895	39,70
Total	6053	100,00	3757	100,00	9810	100,00

*Font: Idescat (2005)**Taula 2.4.b. Població aturada per sexe i edat a Vilafranca del Penedès, any 2001.*

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
30-44	172	60,35	327	61,66	499	64,39
45-64	113	39,65	163	38,34	276	35,61
Total	285	100,00	490	100,00	775	100,00

*Font: Idescat (2005)**Taula 2.4.c. Població inactiva per sexe i edat a Vilafranca del Penedès, any 2001.*

	HOMES	%	DONES	%	TOTAL	%
30-44	244	28,44	964	11,88	1208	20,16
45-64	614	71,56	1994	88,92	2608	79,84
Total	858	100,00	2958	100,00	3816	100,00

Font: Idescat (2005)

Taula 2.5.a. Població ocupada per sexe i edat a Vilanova i la Geltrú, any 2001.

	HOMES	% per columnes	DONES	% per columnes	TOTAL	% per columnes
30-44	5943	56,87	4358	66,59	10301	60,61
45-64	4508	43,13	2187	33,41	6695	39,39
Total	10451	100,00	6545	100,00	16996	100,00

*Font: Idescat (2005)***Taula 2.5.b. Població aturada per sexe i edat a Vilanova i la Geltrú, any 2001.**

	HOMES	% per columnes	DONES	% per columnes	TOTAL	% per columnes
30-44	349	52,48	606	60,40	955	56,44
45-64	316	47,52	298	39,60	614	43,56
Total	665	100,00	904	100,00	1569	100,00

*Font: Idescat (2005)***Taula 2.5.c. Població inactiva per sexe i edat a Vilanova i la Geltrú, any 2001.***(Milers i percentatges)*

	HOMES	% per columnes	DONES	% per columnes	TOTAL	% per columnes
30-44	350	21,26	1844	9,95	2194	15,61
45-64	1296	78,74	3680	90,05	4976	84,40
Total	1646	100,00	5524	100,00	7170	100,00

Font: Idescat (2005)

3. Taules segons sexe per activitat i nivell d'instrucció

Taula 3.1.a. Població masculina de Catalunya per activitat i nivell d'instrucció, 2001.

	OCUPATS	%	ATURATS	%	INACTIUS	%	TOTAL	%
Sense estudis	92423	5,58	13762	9,53	190215	23,45	282638	10,82
Obligatori	811487	48,97	82464	57,09	423466	52,20	1317417	50,42
Secundaris	474861	28,66	34138	23,64	141144	17,40	650143	24,88
Universit.	278285	16,79	14069	9,74	56393	6,95	348747	13,35
Total	1657056	100,00	144433	100,00	811218	100,00	2612707	100,00

Font: Idescat (2005)

Taula 3.1.b. Població femenina de Catalunya per activitat i nivell d'instrucció, 2001

	OCUPADES	%	ATURADES	%	INACTIVES	%	TOTAL	%
Sense estudis	51368	4,44	11397	6,53	369166	25,89	431931	15,66
Obligatori	467646	40,38	94763	54,30	789536	55,38	1351945	49,01
Secundaris	346080	29,88	46751	26,79	197179	13,83	590010	21,39
Universit.	292976	25,30	21601	12,38	69789	4,90	384366	13,94
Total	1158070	100,00	174512	100,00	1425670	100,00	2758252	100,00

Font: Idescat (2005)

Taula 3.2.a. Població masculina de Manresa segons activitat i nivell d'instrucció, 2001

	OCUPATS	%	ATURATS	%	INACTIUS	%	TOTAL	%
Sense estudis	1018	6,28	141	11,37	2277	25,67	3436	13,05
Obligatori	7808	48,16	716	57,74	4823	54,37	13347	50,70
Secundaris	4471	27,57	243	19,60	1266	14,27	5980	22,72
Universit.	2917	17,99	121	9,76	505	5,69	3543	13,46
Total	16214	100,00	1240	100,00	8871	100,00	26325	100,00

Font: Idescat (2005)

Taula 3.2.b. Població femenina de Manresa segons activitat i nivell d'instrucció, 2001

	OCUPADES	%	ATURADES	%	INACTIVES	%	TOTAL	%
Sense estudis	582	4,81	160	9,63	4271	18,11	5013	13,43
Obligatoris	4971	41,11	954	57,40	8276	35,10	14201	38,04
Secundaris	3364	27,82	389	23,41	1569	6,65	5322	14,26
Universit.	3175	26,26	178	10,71	593	2,51	3946	10,57
Total	12092	100,00	1662	100,00	23580	100,00	37334	100,00

*Font: Idescat (2005)***Taula 3.3.a. Població masculina d'Igualada per activitat i nivell d'instrucció, 2001.**

	OCUPATS	%	ATURATS	%	INACTIUS	%	TOTAL	%
Sense estudis	319	3,67	48	7,50	746	18,06	1113	8,26
Obligatoris	4589	52,74	416	65,00	2420	58,60	7425	55,11
Secundaris	2422	27,83	133	20,78	710	17,19	3265	24,24
Universi.	1372	15,77	43	6,72	254	6,15	1669	12,39
Total	8702	100,00	640	100,00	4130	100,00	13472	100,00

Taula 3.3.b. Població femenina d'Igualada segons activitat i nivell d'instrucció, 2001

	OCUPADES	%	ATURADES	%	INACTIVES	%	TOTAL	%
Sense estudis	247	3,71	48	5,49	1516	22,25	1811	12,62
Obligatoris	3078	46,24	545	62,29	4107	60,26	7730	53,88
Secundaris	1908	28,67	199	22,74	931	13,66	3038	21,18
Universit.	1423	21,38	83	9,49	261	3,83	1767	12,32
Total	6656	100,00	875	100,00	6815	100,00	14346	100,00

Font: Idescat (2005)

Taula 3.4.a. Població masculina de Vilafranca segons activitat i nivell d'instrucció, 2001

	OCUPATS	%	ATURATS	%	INACTIUS	%	TOTAL	%
Sense estudis	642	7,53	77	12,81	969	26,59	1688	13,22
Obligatori	4711	55,27	374	62,23	1913	52,50	6998	54,80
Secundaris	2091	24,53	106	17,64	575	15,78	2772	21,71
Universit.	1080	12,67	44	7,32	187	5,13	1311	10,27
Total	8524	100,00	601	100,00	3644	100,00	12769	100,00

*Font: Idescat (2005)***Taula 3.4.b. Població femenina de Vilafranca segons activitat i nivell d'instrucció, 2001**

	OCUPADES	%	ATURADES	%	INACTIVES	%	TOTAL	%
Sense estudis	348	6,01	50	6,05	1795	27,11	2193	16,57
Obligatori	2540	43,90	475	57,44	3795	57,31	6810	51,45
Secundaris	1652	28,55	222	26,84	787	11,88	2661	20,11
Universit.	1246	21,53	80	9,67	245	3,70	1571	11,87
Total	5786	100,00	827	100,00	6622	100,00	13235	100,00

*Font: Idescat (2005)***Taula 3.5.a. Població masculina de Vilanova segons activitat i nivell d'instrucció, 2001**

	OCUPATS	%	ATURATS	%	INACTIUS	%	TOTAL	%
Sense estudis	832	5,80	101	8,61	1661	24,89	2594	11,69
Obligatori	7336	51,11	717	61,13	3461	51,86	11514	51,87
Secundaris	3701	25,79	248	21,14	1067	15,99	5016	22,60
Universit.	2483	17,30	107	9,12	485	7,27	3075	13,85
Total	14352	100,00	1173	100,00	6674	100,00	22199	100,00

Font: Idescat (2005)

Taula 3.5.b. Població femenina de Vilanova segons activitat i nivell d'instrucció, 2001

	OCUPADES	%	ATURADES	%	INACTIVES	%	TOTAL	%
Sense estudis	405	4,21	100	7,14	3218	25,89	3723	15,87
Obligatoris	4180	43,42	820	58,53	7163	57,63	12163	51,85
Secundaris	2713	28,18	322	22,98	1534	12,34	4569	19,48
Universitaris	2330	24,20	159	11,35	515	4,14	3004	12,81
Total	9628	100,00	1401	100,00	12430	100,00	23459	100,00

Font: Idescat (2005)

4. Taules segons activitat, grups d'edat, presència de fills i sexe.

Taula 4. 1. Població de Catalunya segons activitat, grups d'edat, presència o de fills, i sexe, 2001.

HOMES

		Ocupats	%	Aturats	%	Inactius	%	TOTAL	%
joves 25- 44anys	sense fills	512142	36	51061	48	56984	22,49	620187	34
	amb fills	387945	27	16400	15	17559	6,93	421904	23
grans 45- 64anys	sense fills	146545	10	17425	16	85476	33,74	249446	14
	amb fills	394528	27	21706	20	93346	36,84	509580	28
TOTAL		1441160	100	106592	100	253365	100,00	1801117	100

Font: Elaboració pròpia

DONES

		ocupades	%	Aturades	%	Inactives	%	TOTAL	%
joves 25-44anys	sense fills	346310	35	40901	29	65264	9,66 €	452475	25
	amb fills	337793	34	55703	40	166395	24,64	559891	31
grans 45-64anys	sense fills	86651	9	14733	11	156588	23,19 €	257972	14
	amb fills	212896	22	28396	20	287064	42,51	528356	29
TOTAL		983650	100	139733	100	675311	100,00	1798694	100

Font: Elaboració pròpia

Taula 4.2. Població d'Igualada segons activitat, grups d'edat, presència o de fills, i sexe, 2001.
HOMES

		Ocupats	%	Aturats	%	Inactius	%	TOTAL	%
joves 25- 44anys	sense fills	2598	34,71	220	47,93	210	21,00	3028	29,27
	amb fills	2002	26,75	71	15,47	59	5,90	2132	20,61
grans 45- 64anys	sense fills	670	8,95	65	14,16	331	33,10	2186	21,13
	amb fills	2214	29,58	103	22,44	400	40,00	3000	28,99
TOTAL		7484	100,00	459	100,00	1000	100,00	10346	100,00

Font: Elaboració pròpia

DONES

		Ocupades	%	Aturades	%	Inactives	%	TOTAL	%
joves 25- 44anys	sense fills	1659	29,19	178	25,87	220	8,47	2057	22,94
	amb fills	2072	36,46	235	34,16	541	20,83	2848	31,76
grans 45- 64anys	sense fills	451	7,94	93	13,52	683	26,30	1227	13,68
	amb fills	1501	26,41	182	26,45	1153	44,40	2836	31,62
TOTAL		5683	100,00	688	100,00	2597	100,00	8968	100,00

Font: elaboració pròpia

Taula 4. 3. Població de Manresa segons activitat, grups d'edat, presència o de fills, i sexe, 2001.
HOMES

		Ocupats	%	Aturats	%	Inactius	%	TOTAL	%
joves 25- 44anys	sense fills	5071	36,36	489	54,09	517	19,94	6077	34,84
	amb fills	3841	27,54	126	13,94	165	6,36	4132	23,69
grans 45- 64anys	sense fills	1390	9,97	136	15,04	964	37,18	2490	14,28
	amb fills	3643	26,12	153	16,92	947	36,52	4743	27,19
TOTAL		13945	100,00	904	100,00	2593	100,00	17442	100,00

Font: Elaboació pròpia

DONES

		Ocupades	%	Aturades	%	Inactives	%	TOTAL	%
joves	sense fills	3191	31,50	338	24,96	537	9,22	4066	23,49
	amb fills	3748	37,00	513	37,89	1142	19,61	5403	31,22
grans	sense fills	941	9,29	185	13,66	1738	29,84	2864	16,55
	amb fills	2249	22,20	318	23,49	2407	41,33	4974	28,74
TOTAL		10129	100,00	1354	100,00	5824	100,00	17307	100,00

Font: Elaboració pròpia

Taula 4.4. Població de Vilafranca del Penedès segons activitat, grups d'edat, presència o de fills, i sexe, 2001.

HOMES

		Ocupats	%	Aturats	%	Inactius	%	TOTAL	%
joves 25-44anys	sense fills	2736	37,15	237	57,95	286	25,65	3259	36,66
	amb fills	2022	27,45	59	14,43	105	9,42	2186	24,59
grans 45-64anys	sense fills	626	8,50	50	12,22	329	29,51	1005	11,31
	amb fills	1981	26,90	63	15,40	395	35,43	2439	27,44
TOTAL		7365	100,00	409	100,00	1115	100,00	8889	100,00

Font: Elaboració pròpia

DONES

		Ocupades	%	Aturades	%	Inactives	%	TOTAL	%
joves 25-44anys	sense fills	1725	35,71	215	33,49	325	9,75	2265	25,72
	amb fills	1795	37,16	264	41,12	872	26,15	2931	33,28
grans 45-64anys	sense fills	290	6,00	53	8,26	745	22,34	1088	12,35
	amb fills	1020	21,12	110	17,13	1393	41,77	2523	28,65
TOTAL		4830	100,00	642	100,00	3335	100,00	8807	100,00

Font: elaboració pròpia

Taula4. 5. Població de Vilanova i la Geltrú segons activitat, grups d'edat, presència o de fills, i sexe, 2001.

HOMES

		Ocupats	%	Aturats	%	Inactius	%	TOTAL	%
joves 25-44anys	sense fills	4301	34,55	393	46,84	392	19,06	5086	33,14
	amb fills	3607	28,97	127	15,14	135	6,56	3869	25,21
grans 45-64anys	sense fills	1219	9,79	163	19,43	806	39,18	2188	14,26
	amb fills	3323	26,69	156	18,59	724	35,20	4203	27,39
TOTAL		12450	100,00	839	100,00	2057	100,00	15346	100,00

Font: Elaboració pròpia

DONES

		Ocupades	%	Aturades	%	Inactives	%	TOTAL	%
joves 25-44anys	sense fills	2869	35,29	327	28,94	551	8,91	3747	24,26
	amb fills	3064	37,69	475	42,04	1694	27,40	5233	33,89
grans 45-64anys	sense fills	638	7,85	144	12,74	1474	23,84	2256	14,61
	amb fills	1559	19,18	184	16,28	2463	39,84	4206	27,24
TOTAL		8130	100,00	1130	100,00	6182	100,00	15442	100,00

Font: Elaboració pròpia

ANNEX 2

Guió d'entrevista i Grups de Discussió

1. Experiència laboral:

Explica quina ha estat la teva vida laboral.

Des de quina edat treballes? Com has anat canviant de feina? En quins períodes has deixat de treballar? Quines eren les raons per deixar de fer-ho?

2. Model familiar

Ha casa teva qui es dedica a les tasques de la llar? Tens ajuda?

Les dones de la teva família i les del teu entorn (amigues, conegudes) ha que es dediquen? Tenen feina? Han treballat sempre?

3. Dificultats i expectatives de futur

Que en penses de treballar amb homes? T'importaria treballar en una feina que han fet sempre els homes? Per que?

Quin es el tipus de feina que t'agradaria fer? Quines son les principals dificultats que trobes?

Sensibilitzada en temes d'igualtat d'oportunitats? Coneix mesures i projectes d'aquest tipus del seu ajuntament o ha sentit parlar?

Discursos de les dones

Diagnòstic sociològic del col·lectiu de dones parades o inactives

Entrevistes;

1. Dona gran amb càrregues Igualada
2. Dona jove amb càrregues Igualada
3. Dona gran amb càrregues Manresa
4. Dona jove amb càrregues Manresa
5. Dona immigrada Manresa
6. Dona gran sense càrregues Vilafranca
7. Dona jove sense càrregues Vilafranca
8. Dona immigrada Vilafranca
9. Dona gran sense càrregues Vilanova
10. Dona jove sense càrregues Vilanova
11. Dona immigrada Vilanova
12. Grup de discussió Igualada
13. Grup de discussió dones immigrades Manresa
14. Grup de discussió dones inactives Vilafranca
15. Grup de discussió Vilanova

1. DONA GRAN IGUALADA

Explica la teva experiència laboral:

Feines que he fet, però cotitzar només he cotitzat 8 ó 9 anys.

Abans de tenir nens, estava al món de la moda, creava i dissenyava moda. Estava bé, voltava, m'ajuntava en una colla de dissenyadors d'Igualada, anava a tots els certàmens que feien a Barcelona, anava a l'Institut Internacional de la moda,... era la meva tasca. No estava en maquinària, sortia, voltava a Barcelona, feia mostruaris, erem un equip.

I què va passar?

Primer estava moltes hores, i coses de joventut, que vaig escoltar a qui no tenia que escoltar, i vaig plegar. Per allò que passa, per un nòvio, que té un negoci, totalment diferent, que no tenia res a veure..., que t'omple el cap, que ho hauríem de fer junts,... i em vaig deixar enredar, com tontes que som les dones, amb altres coses no, però per això sí.

I bé, llavors el meu jefe em va dir que si mai volgués tornar, ho podia fer. Però com que hi havia feina per tot arreu, no com ara, i amb 19 anys, a finals dels 70...

Lavors em vaig casar i el meu marit tenia gènere de punt. I vaig pensar que treballaria a casa, treballar amb màquines de punt. Però no tenia res a veure amb la meva feina anterior. Feia algunes hores, però no podia fer ni 2 hores senceres, pels nens. Els nens m'ocupaven molt. Portar-los a l'escola, buscar-los al migdia, també a la tarda, a extraescolars. M'havia d'esperar a que sortissin de les seves activitats. Això ja era una feina, sense guanyar res però era una bona feina.

I problemes amb la canalla, un amb al·lèrgia, un altre era hiperactiu, i històries. I em van ocupar molt, i podia fer-ho perquè ell ja guanyava suficient com perquè jo ho pogués fer. Jo en aquell moment hagués pogut trobar una feina, era jove, però com que no saps el que et trobaràs en el futur. Pensava: ara trobar una feina a fora... És que ni que a casa tingui la feina, tampoc m'agradava treballar amb el marit. Tenia una empresa de teixir, i tenia 3, 4 homes, perquè la confecció la donavem a cases o tallers de confecció.

Jo al Bruc no tenia família, qui te'ls porta i tel's va a buscar, i com trobes una feina compatible. Jo en tinc tres. I mentres tant, anar passant així. Jo li vaig dir al meu marit, aniré a treballar a les tardes i tu te'n cuides d'anar a portar-los i buscar-los. I em deia que no, que preferia que no treballés i que hi anés jo.

Al final es va allargant i després no hi estàs a temps. Abans la feina no era com la d'ara. Ningú es pensava que el mercat xinès vindria aquí, que el punt es moriria d'aquesta manera.

Tu confiaves que tindries feina després de tenir els fills més grans?

La llibertat econòmica per la dona és molt important. I amb els teus diners fas el que et dóna la gana. Ell deia : tot el que és meu és teu, però és diferent. I no tenir que estar dient en tot moment que has tret diners per això o per l'altre.

Mentre hi ha diners a casa molt bé, però això tampoc és tan important. L'important és cotitzar pel dia de demà. Però jo no sé què passa, que passen els anys tan de pressa. Treballava amb el marit un parell d'hores. És que m'he tirat 18 anys pujant i baixant, buscant-los de les seves activitats a Igualada.

Durant aquest temps no podies buscar feina?

Potser ara ho faria d'una altra manera. O ficar els nens a l'escola pública d'Òdena. Però en aquest moment, com que podia ficar-los en una bona escola privada, vaig invertir en educació. I mentre jo podia pujar i baixar, mentre estant penses en ells. Que tampoc sé fins a quin punt és millor o

pitjor. Perquè hipoteques la teva vida per ells. No sé fins a quin punt ells se'n adonen d'això, el dia de demà.

La meva filla té 2 carreres, està molt preparada, està treballant al Consell Comarcal, però tenen uns pares al darrere que l'han recolzat. Tot el que feia, jo estava allà. O tots dos o jo, sempre. I al final, et trobes que quan ho necessites per tu, te s'ha passat el tren.

Com vas decidir-te a anar a buscar feina, després de 18 anys?

El punt anava molt malament. Sempre hi havia alguna cosa que t'impedia treballar. Sempre pensava d'incorporar-me a treballar. "Quan la Gemma tenguí 3 anys m'hi ficaré". Després va venir l'altre. Ella tenia problemes d'al·lèrgia i no la portava a la guarderia. Va començar l'escola a Igualada i amb el petit anava amunt i avall amb ell. Jo amb la canalla anava a tot arreu, no els podia deixar enlloc. Anava a buscar una ceba i tots anàvem a buscar la ceba. Menys mal que m'agrada la canalla.

Però ja ho vaig passar malament, perquè a més a més, a la guarderia per estalviar problemes, no els portava fins a l'any. Després sí, van a l'escola però no et dóna temps de res, perquè a la tarda, a les 15h els deixes i a les 16:30 has de tornar a buscar-los. Ja no saps si és millor pujar o no pujar. Després els anaves a buscar a l'escola, i un feia música, l'altre gimnàstica esportiva, i t'havies d'esperar per aquí Igualada, fos hivern fos estiu, perquè anar i tornar tampoc et valia la pena. Si feia 50 – 60 Km cada dia, és una feina pesada. Cansa molt menys i estressa molt menys, una persona que treballa en una fàbrica, que tot això.

Quan vas començar a dir, vaig a buscar feina? Perquè durant tots aquests anys no podies.

Quan van començar a tenir moto, que pujaven i baixaven. Ara, tot i així, a l'institut encara hi anava a deixar-lo. Fa un parell d'anys que encara a les 07:45 el deixava a l'institut. I al migdia l'anava a buscar el meu marit.

Llavors, fa un parell d'anys que vas començar a buscar una feina?

No, primer vaig començar en una botiga d'una amiga meva, perquè és una amiga meva. Jo ja devia tenir uns 45 anys. Ells encara feien ESO. Li plantejaves que jo ja necessito una feina, però si és una botiga (de nadons), qui em va a buscar la canalla? Em va dir que anés els dissabtes, i després em va començar a necessitar els matins. Però jo podia fins a les 12 :45 per poder-los anar a buscar a l'escola. I ho podia fer perquè era una amiga.

Després va entrar la crisi, més competència, es van posar més botigues, ella ja tenia una persona fixa treballant aquell any. I és clar, ja no m'ho va haver de dir, li vaig dir: si vols ja no vinc, que ja veig que no em pots ni pagar. Encara funciona la botiga, però elles dues ja s'ho feien. Vaig adquirir una mica d'experiència, i llavors, em vaig quedar amb allò de dir, haig de fer alguna cosa.

T'agradava molt, estaves contenta?

Sí, jo totes les feiens que he fet m'han agradat. Quan treballava al gènere de punt també estava rebé. I quan no he estat tan bé, ha sigut quan he estat a casa. Ja m'agrada la casa, controlar-ho tot, tenir-ho tot apunt, sóc una persona organitzada, ordenada, m'agrada ser-hi, però arriba un punt que ja no fas tanta falta. A casa som 5 i la feina no me l'acabo, però no és això.

Jo si vull em llevo a les 07:00 del matí i fins el vespre jo no paro, encara que no vagi a treballar enlloc. Si amb la roba sola la feinada que hi ha, com més grans pitjor. Però no és això, perquè et deprimeixes molt, encara que la feina de casa t'agrada, però cada dia, cada dia... No et pots llevar i quedar-te a casa i anar-te'n a dormir i encara estar a casa, això és horrible. Quan no et queda més remei, que tens nens petits, vale. A part, quan eren petits, que jo no treballava, a casa no m'hi quedava. Tant debò hagués pogut estar a casa i hagués pogut arreglar moltes coses (roba, planxa,...) i tot això. Unes hores seguides no podia fer-ho mai perquè des de que ens llevavem, tot el dia en cotxe amunt i avall, i quan arribaves a casa, corrent el sopar, banyar-los, tornaves a l'endemà, si no et donava temps de res.

Les feines les fas més a gust quan tu te'n vas a treballar a fora, a fer qualsevol tasca. I quan tornes a casa et poses directe en la feina que has de fer. I com que jo sempre ho he fet sola, no m'han ajudat mai ningú. Tinc un marit que és un moro, de fet penso no sé perquè l'aguanto, al final t'acabes cremant i cansant.

I vaig pensar, agafaràs la piscina. Buscaven gent per la piscina d'Òdena. Havies de fer una sol·licitud i havies de fer un escrit per dir el que pensaves de la piscina. I havia de buscar una persona; tothom em deia que no.

Al final vaig trobar una noia que s'assembla amb el caràcter a mi, una mica maruja, que ens agraden les coses ben fetes. Però allò és horrible, només es pot fer 3 mesos. Ens la van donar a nosaltres; bar, piscina, sanejament, instal·lacions, tot. Dues persones era poc.

Vam parlar amb l'alcalde, ens la van donar, molt bé. Li estava molt bé que fóssim nosaltres. Estavem contractades però en el contracte representava que treballavem 6 hores/dia i treballavam 12. És que no podíem fer menys perquè era molta feina. I la vam portar aquell any. I l'altre noia es va cremar. Eren 6 a casa seva, tenia el marit i fills enfadats.

La vam portar molt bé. Ens van felicitar després. Va venir molta gent del poble que no havia baixat mai a la piscina. És que en aquell poble la gent és molt rara. Depén de qui faci les coses, qui les porta, la gent és molt rarilla. Ja costa fer alguna cosa allà. Ja hagués muntat fins i tot algun negoci. Allà te la jugues, és petit el poble, poca gent.

Va anar bé la piscina. Però si haguéssim comptat el que ens sortia l'hora, ja ni ho vam comptar. Encara que aquell any va venir molta gent del poble que no havien mai baixat a la piscina per res.

I l'any a sobre, em van preguntar: què Pilar? I vaig dir que no, que ni boja, perquè a casa era un caos. Allò que al vespre arribava a casa i ja te'n haguéssis tornat. Tot abandonat, terrible, ja no funcionava, ni bé ni malament, ja no funcionava res. Era un desastre. I et ficaves molt nerviosa perquè a mi m'agraden les coses ben fetes. I tot ho dedicava a la piscina. Te'n anaves a les 11 de la nit, després de netejar, i de tot, i a l'endemà ja hi tornaves a ser. És que no tenies temps de res, només veia aquell paisatge i aquell color blau, dissabte i diumenge. Ni un dia de festa, terrible, etc. Això fa 2 ó 3 anys.

I a l'any següent, em van trucar per si volia anar a la llar d'infants, perquè hi havien molts nens. Ara resulta que funciona molt bé, venen nens d'Igualada, de tot arreu. Si volia anar a donar un cop de mà, les hores que hi havia més feina. Jo encantada de la vida, si els nens són lo meu. I sí, vaig anar-hi, l'any passat o l'altre. Que per cert, ho vaig agafar tot. No estic mai malalta i als metges no havia estat mai, tret dels embarassos, i aquell any ho vaig afagar tot, amb els nens.

Quin horari feies?

Havia d'entrar a les 11 :30 fins les 14 :30, fins esperar que arribés un altre. I també feia suplències de mestres. Jo sempre havia de tenir al davant meu una persona, una tutora. Jo feia exactament el mateix que elles, que qualsevol persona diplomada. Però jo no podia prendre decisions de res. A mi només m'havien de dir, fes allò. Mai quedar-me sola en una classe amb nens. A la llarga, ja saps el que has de fer. Però al no tenir diploma ni res. I per reciclar-me... abans es feia puericultura.

I ara volen educació infantil, encara que sigui per donar el menjar, que això ho pot fer qualsevol mare. I per reciclar-te i tenir educació infantil, has de fer una prova d'accés, que consisteix en un munt de coses; català, castellà, anglès. Català i castellà ho tinc superat, però anglès no sé res, com els nens petits i prou. I després Història Contemporània, matemàtiques, economia,... i a més a més, de pago. No ho fan de franc enlloc.

I la diplomatura, que la fan aquí a l'Acadèmia, també és de pago. I com l'haig de pagar si no treballo? Si encara estic pagant escoles de la canalla.

Quant de temps vas estar a la llar d'infants?

Mentre estava a la llar d'infants, em truca el regidor d'esports de l'ajuntament, i em diu que si volia agafar la piscina perquè aquell any com que nosaltres no la vam voler perquè l'altre companya tampoc volia saber res, estava molt mal pagat i moltes hores...

I llavors, es veu que l'havien de portar dos xicots que no sé d'on eren. I dos dies abans d'obrir la piscina, al veure tot aquell follón que hi havia i tota la

feinada, van agafar por i van portar les claus a l'ajuntament. Dos dies abans d'obrir-la. I estava tothom, és clar, el regidor, l'alcalde, i ara, què farem i com ho farem? I a mi em truquen, que estava allà a la guarderia amb els nens, escolta, no voldries pas agafar el bar només? Perquè el bar sol no el donen a ningú. El que porta la piscina ho porta tot, perquè es pugui treure uns beneficis. Perque bar i restaurant al mateix temps hauria d'estar prohibit, o una cosa o l'altre, i piscina i bar, també, perquè tot acapara molt.

I llavors em va dir que si volia portar encara que fos només el bar. La piscina i les instal·lacions ho donaven a una empresa. Jo li vaig dir que ja m'ho pensaria, perquè és clar, ara estic a la llar d'infants. Si tot el mes de juliol està oberta la guarderia. Només tanquen a l'agost. I la piscina és des del juny fins el 15 de setembre. I jo com ho faré? Deia que li havia de dir ara. Jo li vaig dir que sí. No sabia com però li vaig dir que sí.

Ens ho anavem combinant, mira. El meu nano anava als matins, però els matins també ho tenia bastant fotut perquè venien els esplais. Jo pensava, com que és el bar només, però és que el bar sol no només és obrir portes i ja està. Després has de proveïr. Cada dia del món estàs amb proveïdors, anat d'aquí cap allà. Perquè et surti més barat has d'anar a grans comerços. Sortia de la llar i corrents cap a la piscina, ja no passava ni per casa.

I com tenies casa una altra vegada?

Ja tornava a estar una altra vegada enredada, per fer-los un favor a ells, i au.

Això ha sigut aquest estiu?

No, aquest estiu no.

I aquest estiu em vaig enredar en agafar... Van inaugurar un parc molt maco a Odena, gran, preciós. Van fer la inauguració el 11 de juny. Se'm va ocórrer posar allà un quiosc, un xiringuito. Vaig enganxar a l'alcalde i em va dir que sí. Coi, un pic vaig tenir jo la idea, va sortir molta gent amb la idea, però com que jo havia sigut la primera, m'ho van donar a mi. L'any que ve ja veurem la cua que hi haurà.

I bastant bé, el xiringuito s'obria a les 6 de la tarda, o de les 7 quan feia més calor, fins que em deixaven tancar. I els caps de setmana més estona.

Això ha estat ara?

Ara, ara.

Ara encara el tens?

No, ara no. El van venir a buscar el 16 de setembre. Que si un dia perquè feien les sardanes, l'aplec,.. Molt bé, i a més a més va tenir éxit, bastant éxit.

Hi ha molts nens ara a Òdena. Òdena està creixent, faran moltes cases, hi ha molts projectes, està venint gent nova, que no sé si ens agradarà gaire, perquè si deixa de ser poble. Ve gent de l'Hospitalet, i de Granollers, i de tot arreu, a viure. Ara diuen de fer 400 cases. És molt petit Òdena, només hi ha 1.500 habitants, el que és Òdena. Després si comptem l'Espelt, les casetes de Monsons, el barri Sant. Pere,... potser són 2.700 amb total, però és petit.

Ara, de cangur també, m'he fet un tip, de fer de cangur. Perquè jo mentre estan, estava als matins a la llar d'infants i a la tarda obria el xiringuito. I un pic la guarderia es va tancar, allà hi havia una cua de mares per que anés a fer de cangur aquell mes d'agost, perquè si elles treballaven, pels nens.

Però el teu marit encara segueix treballant?

Ell sí, ell va a la seva bola.

A l'empresa aquesta?

Sí, a la seva. Allò ja no és res, ja no és una empresa ni res. Allò és un tros de magatzem, amb les 3 ó 4 màquines. I està sol totalment.

I ell què fa?

Que per això avui no tenia cotxe perquè l'ha tingut que carregar ell i d'allà anar cap a Montigalà. Allò és una màfia de gitanos, tot allò d'allà.

Jo, que vagi allà a ajudar-lo, no serveix de res. Et faràs un tip de treballar com fa ell, que fins i tot com aquell qui diu, que paga per treballar, perquè no li ha de sortir a compte. Però ell no sap fer res més. Ell diu que tota la vida ha fet això.

Haviem tinguts temps que ens havia anat molt bé, perquè havíem pogut invertir molt en educació dels fills, hem anat a escoles bones. Ja sabeu vosaltres el que és la selectivitat, que a vegades per un punt de res no pots entrar a fer el que tu vols. Doncs la meva filla perquè pogués fer el que volia va entrar a la Ramon Llull. Si la carrera era de 4 anys, ella se la va treure en 3, perquè sabia que la cosa ja anava molt fluixa. I se la va treure, amb això estem molt orgullosos, que s'hagi pogut fer.

Però ara no, ara ja no dona per res. El contrari, ens enganxen per tot arreu, els calers ens enganxen, 1 milió per aquí, 2 per allà.

Ara és un problema econòmic?

És un problema econòmic. Però igualment, jo no faria res més que treballar. Jo per diners, no sóc una persona avariciosa. Ell és un negat, encara està allà en el seu món de les 4 màquines. Ell diu, si jo me'n vaig, que tampoc l'agafaran enlloc, a fer de teixidor, allà on sigui... Si ets teixidor, no trobaràs feina enlloc perquè precisament tot és el mateix, el gènere de punt és el que va malament i més aquí a Igualada.

Posa per cas que l'agafessin, ell diu : què em donarien cada mes ?, ja m'ho trec aquí. Però no hauries de pagar impostos, ni l'IVA, ni autònoms, ni les retencions, ni l'aigua, no força, ni llum, ni totes aquestes històries.

Jo ben bé, no hi compto amb ell. Ja ben bé és per mi. Ja és un problema econòmic i també psicològic, i de tot. Perquè a tot arreu, inclús per despatxar, inclús per despatxar peix; peix ja no perquè és més complicat, enviar el currículum a tal lloc. I només miren l'edat. Ja no és com abans, que era porta a porta, i era de tu a tu, i coneixien a aquella persona i la sentien parlar, la veien físicament, i ja estava. Ara no, només veuen el currículum, no la coneixen, per la foto no ho poden saber. No et dóna opcions a gran cosa.

Ja m'han sortit algunes coses, ja, però no sé el que ha passat. Ara, hi havia una botiga de nens petits, que buscaven a una persona. Precisament coneixia a la mestressa i la botiga és de gran prestigi a Igualada. Havíem portat els nens a l'escola i tot. Quan va veure al meu currículum que era jo, vaig estar parlant amb ella. Deia que no volia cap nena jove, no va posar límits d'edat, ni res de res. Però hi ha molta gent que no volen lligams familiars ni d'amistat. Prefereixen més a una persona que no coneguin de res, suposo. Deia que no volia cap nena jove i té una nena de 19 anys. Perquè? Perquè es pugui ficar aquella roba, suposo. I les botigues de roba és això, bollicaos, petit suis, nenes que es puguin ficar la roba que venen. I després es deuen imaginar que perquè tens l'edat que tens, encara deus anar amb el mocador lligat, vestida de negre i amb la faldilla de tubo. Ai, no sé què pensen.

Tu ara no tindries problemes per treballar?

I ja guanyava el suficient també. Ara es necessiten perquè ara ell és a Montigalà. Ell no té una feina fixe, per poder saber cada mes el que gaunyes, i ja fas comptes de més o de menys.

El nostre cas és atípic, perquè nosaltres ja teníem un negoci. No és el típic de totes les famílies (llum, aigua, hipoteca). És molt més gasto, moltíssim més. Que si has hagut d'indemnitzar a una persona que tenies,...

Són moltes coses que estàs enredada. Que a lo millor t'està enganxant que tens els nanos a l'escola, que estàs pagant unes quotes escolars. Llavors què fas, o continuo aquí, o si cobra cobra, i si no cobra no cobra, si l'enganxen l'enganxen, i ja està, no és segur.

Quan deies que ja no comptes amb ell, què vols dir, que necessites uns ingressos per tirar endavant la casa?

Sí, és clar que sí, perquè de vegades fins i tot una factura de telèfon. Que diu, ostres, doncs jo ara no tinc. La meua filla va haver d'anar al dentista, "m'han tingut que matar el nervi, mare", i quan et costa? 200 i pico d'€. Doncs ara d'on els trec, ara mateix.

Abans, no hagués sigut res, però ara sí. Ara sí. Si nosaltres haguessim tingut la mà foradada, de dir, ara que tenim diners, ara em compro una casa a la platja. No, nosaltres no. No hem sigut mai així. Sempre he gastat per ells, amb educació, amb metges també. Amb algun problema, allò que dius, vas a Barcelona, s'ha de fer proves, que val 300.00 ptes, vale, firmo, adelantem, coses així.

Cotxes, poder he tingut dos cotxes en 25 anys. Una furgoneta per treballar, per carregar gènere i un cotxe per anar tirant. No hem sigut mai de capritxosos, de reventar i gastar.

Sí que tens un racó per quan les coses van malament. Però el racó també s'acaba. Quan només surt i no entra. I quan tens un estil de vida... i et ve de les escoles, d'aquí, d'allà, el que no guanya una persona en un mes.

Quan el meu fill tenia 6 anys, ara en té 17, se li va detectar un problema. Que no avançava en llegir, no adelantava, en res. Comencem per l'oculista, el logopeda i vam anar a parar a l'Institut de Desenvolupament Infantil a Barcelona. Després feiem aquí a Igualada optometria cada mes, una persona de repàs... Ell sol se'n anava 60.000 ptes. Que no fos que nosaltres no haguessim fet res per ell. Total, res, té una base com molta canalla. El que passa és que ell tenia un problema. I podies fer-ho, si no ho poguessim fer no ho haguessim fet. Anaves a l'Institut de Desenvolupament Infantil a Barcelona, l'entraves a les 10:00 i el buscaves a les 11:30 i en aquella època ja deixaves 30.000 ptes. Jo no sé fins a quin punt, a última hora, no és que solucionessim gaire. I no era un problema de lateralitat. I al cap de 2 anys i mig em vaig cansar i prou. És que no és això, no sé si li va anar bé o malament, però bé.

Això ni pensaments de fer-ho ara, ni fa uns anys, tampoc. No sé si és millor poder o no poder, no sé. I en canvi per això ho fem, i a lo millor per un altre cosa ja ens estava bé com estava. Si tens una casa que a lo millor li falten la meitat de les coses, a mi m'és igual. En aquell moment pensaves més en ells i ja està. Jo suposo que al menys això li hem deixat, si més no.

I les dones de la teva família, amigues, han fet el mateix que tu?

La meva germana gran sempre ha estat a casa, però ella sempre ha fet algo, de punt i de tot això.

Perque la teva mare treballava?

La meva mare va estar treballant fins que va tenir el 4rt fill. Sempre, també va estar treballant en fàbriques i després va estar treballant a casa o anava a fer hores, o li portaven feines a casa. I el meu pare també guanyava lo suficient. Ella sempre ha anat fent hores. I la meva germana, l'altre, també ha estat molts anys cotitzant, i té negoci propi.

Com t'has vist respecte les altres dones?

Jo penso que una dona, a veure, la feina fins a cert punt, dignifica. I sembla que et respectin molt més. La feina, no matar-te, no portar dos negocis a l'hora, però tenir una feina i a sobre si t'agrada, ja és difícil, però, dignifica. I sembla que no però inclús dintre de la teva mateixa família, si tens una tasca a fer, encara que sigui a mitja jornada, sembla que et respectin més, és important. Pel respecte, de la manera que et veuen els altres... I sempre hi ha el tòpic de dir: tu rai que estàs a casa teva i que tens temps! I tu què saps a casa meva, si m'ha donat temps o no.

De moment tens uns privilegis que dius, jo ara puc criar els meus fills perquè no és un problema de diners i puc fer-ho. I no cal anar amunt i avall i portar a la criatura mig embolicada a les 7 del matí a la guarderia, tot plegat. I en aquell moment penses això, ho pots fer tu i ho fas. Però després això té un preu. El preu és que després quan et vols incorporar al món laboral, ja has fet tard, i més de la manera que està ara.

Llavors, encara no t'ho plantejaves perquè pensaves "jo puc estar uns anys així i després ja m'incorporaré", pensant-te que la feina sempre seria igual, que hi hauria tota l'oferta, i d'oferta no n'hi ha. Sí, que hi ha d'oferta, indispensablement que tingui menys de 30 anys. És que fins i tot per estar en un supermercat ja volen estudis.

Però si a vegades tampoc no cal. Jo d'estudis tinc el que es feia abans. Però és que després ja vas aprenent, entre que llegeixes... Títols potser no tens però vas aprenent. Si jo mateixa em vaig espavilar per aprendre català i ara estava fent un curset d'informàtica que vaig haver de deixar perquè em van trucar de la guarderia que hi anés. Se'm solapava amb el mateix horari, i vaig pensar, cap a la guarderia.

Ja en fas de coses, el que passa que no hi ha res que es pugui demostrar perquè no hi ha títols. I després l'experiència també compte, també val. Per treballar en un supermercat, en una botiga de dependenta, en un restaurant, o fer moltes coses... tampoc no fa falta tenir cap màster, ni cap carrera, ni tan sols tenir un batxillerat. Hi ha moltes persones amb carrera que han d'agafar feinetes, vendre pa, de cambrera... Jo ja de cambrera no pretenc.

Jo mateixa tinc dues amigues que tenen el càtering de la guarderia. És una empresa i estan dintre de l'escola. Estic des de les 09:00 fins a les 12:00 i a les 12:00 empalmo a la llar d'infants.

I perquè dius jo de cambrera no...?

Perquè també volen noies joves, és clar. A tot arreu volen noies joves. Al cor de la ciutat, que és l'única estona que veig la tele, ahir mateix m'ho estava mirant, i el Peris que està embargat per tot arreu, ahir va anar a buscar feina per anar a treballar a un forn. Era per fer algo que estava per sota del que ell ja havia fet. Perque ell havia portat una pròpia empresa i havia fet menjars i tot. I no sabien com dir-li, oh és que volíem un noi més jove... Ja el van fotre. És igual que aquella persona no sàpiga res però que

sigui més jove. És una mica de discriminació. I al cor de la ciutat volen reflectir això, ho treuen de la realitat. T'identifiques amb moltes coses, allà.

I tu que en penses de treballar en homes o fer feines d'homes?

Home, jo penso que una dona ho pot fer tot. Una dona és capaç de fer feines d'homes. Ara, un home fer feines de dones, ja... No és que no pugui o no sàpiga, és que...

Vull dir feines que a lo millor són pesades.

Depén de l'edat també, suposo. Jo hi ha coses que ja ho entenc que no faria.

Jo també em volia reciclar per treballar a la llar d'infants. L'alcalde em va dir que en un futur no gaire lluny... el barri sant pere d'Òdena obrirà una llar d'infants. I jo segur que ja la tindria, la feina. Però em plantejo, m'ho treuré? Si jo dic que m'ho proposo, me la treuré la prova d'accés. I també representa que em convalida haver estat treballant a la llar d'infants. Però sense cotitzar, no sé si convalida o no. Jo tinc un paper que demostra que he estat allà un temps, que he fet suplències,...

Però jo no sé si em veuré, d'aquí 3, 4 ó 5 anys pels terres. Jo només sé que aquelles nenes joves que estan allà, estan malament de l'esquena, però totes. Les baixes totes són per l'esquena. I no perquè jo tingui por de quedar malament de l'esquena. Penses si elles són tan joves i ja no poden. La feina és durilla, és dura perquè s'hi ha d'estar, si ha de ser.

Perque no t'has plantejat mai una feina que no sigui cuidar nens, bar?

És el que sé fer. Bé, un fa el que es proposa fer.

Més que res per que no t'ha sortit, no?

M'ha sortit de botiga. Jo conec molt a la secretària de la UBIC (unió de botiguers de l'anoia) i ha fet moltíssim per mi. Però no he estat de sort, no sé què pensar. A lo millor si et veuen és diferent, però amb els currículums, no.

Resulta que havia d'entrar en una botiga, i no li importava l'edat, però tenia una nena que estudiava i que feia mitja jornada. Ella necessitava una persona tot el dia i aquella nena per no perdre la feina, no sé com s'ho va fer però ja va agafar tot el dia.

Aquí jo hagués estat de conya, rebé, perquè la moda és lo meu, és el que més m'agrada. Ja no busco una feina que m'agradi. Busco una cosa que sigui adient per mi, per l'edat i per tot.

Aquí, perquè van agafar a una noia joveneta, que deien que no l'agafarien. Després, l'Elisabet (borsa treball aj.) em va trobar una feina. El que passa és que l'enunciat encara no l'havien tret. Buscaven una persona per fer de

representant de perruqueria. Donaven un sou fixe cada mes i després era a comissió. La clientela era feta i era a la comarca de l'Anoia. Però estava coberta la plaça i és que encara no havien tret l'enunciat, i això també va ser un fallo.

Aquella gent em volien conèixer i tot, perquè al enviar-me l'Elisabet... però ja no hi vaig anar. "Perquè si ara ja tenen una persona que estava a prova". Si aquella persona que també era una persona gran que ho havia aconseguit, jo no era ningú per anar allà. Tampoc m'hagués agradat a mi.

Aquí al catèring, aquí a l'escola, a la cuina, estic molt bé. Però de moment ja ho veurem si es pot fer un contracte. Estic sense contracte. Són amigues meves. Fins ara ho feien totes dues. I ara cada vegada són més nens, la guarderia cada vegada és més gran i si el poble cada vegada va augmentant, necessitaran a una altra persona.

Ahir van anar a veure el seu gestor, a veure si els hi surt o no a compte, a veure si ni que sigui a mitja jornada poden pagar un seguro. És que allà entra de tot, vacances, el mes d'agost, ja feina per ella, si ho han de fer per una altra persona.

I aquesta feina del catèring, l'empalmes amb la feina de guarderia?

Sí, ja preparem la cistella del menjar dels nens de la guarderia. Allà tot és un poble. Tots ens coneixem.

Si jo arribo a saber en aquells moments que és tan important estudiar... No ho era abans. Perquè abans no et donaven l'opció ni el temps per estudiar. Perquè jo recordo que quan tenia 15 anys, allò que fas una mica de comerç, una mica de cosa, per no tenir només els estudis primaris i prou. I després empalmes i vas a dibuix, però és clar, també a nivell particular. No és com ara que hi han acadèmies i et donen diplomes. No es pot demostrar en diplomes, no se'n donaven.

I fins i tot, anaven amb mi uns nens de 14, 15, 16 anys que avui dia són famosos. Anaven amb mi amb un professor particular i avui dia estant fent exposicions i tot plegat. És clar, que després deuriem anar a Barcelona.

Jo em plantejava si feia disseny o feia allò dels nens, que llavors no era llar d'infants, era una altra cosa. No es necessitava gran cosa per entrar. Però és clar, què passa, que allà hi havia el Torrades que li deia a la meva mare: "aquesta mossa me l'has de portar". Que no sé com, que ja era allà dintre. Hi havia feina per tot arreu. Com que hi havia feina, ja no estudiaves. Estudiaves, a veure, si jo plegava a les 19:00 de treballar, treballava els dissabtes i tot llavors al matí, després empalmava a dibuix, dibuix de tota mena, dibuix artístic i disseny. I em decantava més cap a disseny. I després sortia per la mateixa feina que feia.

I així van passant els anys. Com que de feina ja en tens, és clar, no t'ho plantejes que hagués pogut estudiar.

Què canviaries ara?

Jo hagués estudiat. Que jo, és el que li dic a la meva canalla. A la que té 18 anys, és que la mataria. Ja ha repetit 1er de batxillerat 2 vegades. No sap lo important, jo li dic sempre. Jo hagués estudiat, jo canviaria que hagués estudiat.

Portes l'empanada de l'edat, aquella empanada de sortir, que és el que li passa a ella.

I després tens ofertes per tot arreu i a la que toques diners, a la que guanyes una mica... I a més a més, estaves en una empresa de les millors, llavors i ara, i a més a més tampoc estaves al rengle, allà cosint ni plegant peces... estaves dibuixant al despatx, doncs encara més bé. Estaves la mar de bé, i ja no penses en estudiar.

I lo dels fills, no canviaries res?

Jo encara hagués tingut algun altre, però no. Jo sí, m'agraden.

El teu home sí que el canviaries, no?

Ell, no el canviaria, el regalava. Ui, encara hi hauria d'afegir diners. La gent em diu; "I tan bò que és, tan bona persona, i tan d'allò". Sí, doncs quedeu-vos-el.

No res, si em sentís. No, ja està acostumat. Ja calla perquè sap que tinc raó.

2. DONA JOVE IGUALADA

Explica la teva experiència laboral:

Vaig començar a treballar als 15-16 anys, en un poblet de fora d'Igualada (la Llacuna). Treballava des de casa, tallant patrons d'esquenes (gènere de punt) perquè és el que es portava llavors. Vaig fer aquesta feina 2 anys.

Després em va sortir una feina com a cuinera en un restaurant i com que era jove, també treballava els caps de setmana. Aquí vaig estar fins que em va sortir una feina en una oficina; havia fet un curset d'ofimàtica, a l'any 87. Però als 3 mesos va tancar l'empresa. I em vaig ficar a fer de canguro.

A l'any 92 vaig entrar en una botiga de peix (congelat i fresc). No tenia experiència però vaig treballar fins al 96, fent de caixa, reponent el material o tallant peix al taulell. Així, fins que vaig agafar una baixa laboral per artrosis als ossos (entrava a càmera sense abrigar-me). Quan torno de la baixa, el meu lloc estava ocupat i m'ofereixen un lloc de repondre gènere i dic que no. Havia estat 1 any de baixa i no tenia la intenció d'agafar més. A

la botiga hi havia homes que ens ajudaven a entrar gènere a la càmera, però per una tonteria no entraven, i com que s'havia de fer en el moment, acabava entrant jo.

Després em vaig quedar en estat, i vaig tenir més problemes per buscar feina. Buscava una feina d'atenció al públic (dependent, caixera), perquè m'agrada molt xerrar i el contacte amb la gent. Però, quan la meua filla tenia 1 any, em va sortir una feina a la Vives Vidal (empresa tèxtil), fent comandes, i el torns de treball eren de 06:00 a 14:00 i de 14:00 a 22:00. A l'any, aprox. vaig deixar la feina perquè la nena va tenir problemes de salut. Després vaig tornar a reincorporar-me fent tasques d'empaquetar, però per problemes de la feina del marit vaig deixar de treballar. El meu marit va marxar a treballar a Andorra i no em sortia a compte tenir un cangur des de les 05:30 del matí, i després anar a buscar la nena a la guarderia a la 13:30. Abans això ho feia el marit, que era paleta autònom i treballava a Igualada. Primer són els fills, des del meu punt de vista, i vaig deixar de treballar.

Quan la filla tenia 2 anys, em va sortir una substitució a Correus a Sant Quintí de Mediona. Portava l'oficina, i feia tasques de repartiment, classificació, preparar les bosses per portar-les al camió, fins que em va agafar una contractura muscular. El meu horari era de 08:00 a 15:00 de dilluns a divendres i els dissabtes fins a les 12:00.

La feina m'agradava molt però tenia molta feina per una persona sola, ni podia anar a esmorzar. Em deien que em ficarien a un ajudant, però no ho van fer. La persona que substituïa, va agafar la baixa per depressió, perquè la feina era molt dura per una persona. A l'any, aprox. vaig petar de les cervicals (contractura muscular) i la nena que era més gran també em reclamava. No la veia fins a les 17:15. I vaig pensar, "m'estaré un temps amb la nena, perquè arribaré igual a final de mes".

A partir d'aquí, he anat fent feines a cases, ara m'han ofert una "feina" de representant d'una casa de bisuteria. M'interessa algun tipus de feina per compaginar amb l'horari escolar.

Al principi, quan vas començar a abandonar les feines, dona la sensació que ha estat més els problemes físics que la nena.

El meu punt feble, després dels congelats, són les cervicals. La de correus va ser per la feina que comportava, perquè m'agradava. Fins i tot vaig fer oposicions però hi havia molta gent i no em van agafar. Després van agafar una noia que va aprovar les oposicions a Sant. Quintí.

La nena també notava que no estava per ella. Després vaig tenir el segon fill, i ella tenia gelos, i fins i tot vam anar al psicòleg. El segon ara té 4 anys. He anat fent coses després de tenir el segon. El nen comença P4, fa el mateix horari que la nena. El marit treballa a Barcelona i no arriba fins les 20:00, no tinc ajuda. Estaria bé trobar una feina que s'adapti a tu o tu adaptar-te el més possible a la feina. Per això faig això de representant, ara mateix quan acabem me'n vaig a botigues de roba a vendre.

Les dones de la teva família o entorn. Què fan, si tenen els mateixos problemes.

La majoria de mames que conec tenen familiars que poden cuidar dels fills i poden treballar. La meva mare es va morir a l'agost, abans estava malalta i no podia dependre d'ella. A més és responsabilitat meva. Totes tenen els avis, àvies, o s'ho combinen amb el marit perquè els dos treballen a torns. La majoria treballen en fàbriques o fent feines.

Jo he treballat sempre. La meva mare sempre havia treballat, tenia l'àvia que ens va cuidar. Treballava en una fàbrica a Cornellà i després netejava en una escola de monges.

Ara, els nens ja són més grans. La nena gran ja pot tenir més responsabilitats i pot atendre al petit en alguns moments; té 9 anys. I a mi, ja m'agradaria tenir una feina. Són moltes hores a casa i amb els nens. Ells acceptarien que la mama treballés 3 dies i dinar al menjador 3 dies, més si pot ser no, perquè la mama és la mama. Ells necessiten més atenció que altres nens. No m'arrepenteixo de tenir aquesta trajectòria laboral. Em sap greu per la jubilació, però bé, és igual. Tinc ganes de treballar.

Què penses de treballar amb homes?

A mi m'és igual. Mentre no em trepitgin i em respectin. És important que homes i dones estiguin al mateix nivell.

Les feines d'esforç físic les aparco perquè si estic de baixa, qui em cuidarà la canalla? Em van operar al 2004 pel tema dels embarassos, i vaig veure que el marit ha de fer festa, tot i que tenia a la meva mare. Després vaig tenir l'apèndix. És un problema més de salut.

Obstacles que t'ha ficat l'empresa o que tens tu per trobar feina.

La feina de correus me la van prendre perquè després de la baixa, quan torno, hi havia una altra persona. Quan se m'han acabat les feines és perquè ha sigut per mi.

Quina feina t'agradaria fer.

M'haig de ficar molt al dia. Tinc coneixements a nivell d'usuari d'informàtica. Estic a la llista d'espera dels curss de telefonista i recepcionista, però no m'han trucat. M'hagués agradat fer-lo. M'agrada la feina d'atenció al públic, de relació amb la gent. En una oficina, 8 hores picant dades a l'ordinador,

no m'hi veig. Tampoc en un lloc sense llum, ordenant gènere. Si puc escollir no m'agradaria treballar en aquestes feines.

Altres obstacles, com els horaris.

Feines compatibles amb l'horari escolar o que es facin horaris escolars adaptats als horaris de les empreses, de 08 :00 a 14 :00. A les mares els hi anaria molt bé.

Dones per fet que el teu marit no canviarà l'horari.

A ell li agrada fer de paleta. Jo, com a dona i mare, tinc que ser una mica més elàstica. Si la meva feina fos més bona que la d'ell o tingués més estudis, seria una altra cosa. Jo, ara com estic, no li puc dir, ei, necessito que em vinguis a casa a tal hora! Això no li puc dir, perquè em dirà, mira nena, jo t'estimo molt, però a final de mes es necessiten els diners. Primer és el marit i després els nens, i si puc trobar una feina, que no descarto, millor.

Ell no busca canviar de feina, també treballava els dissabtes, i ho va deixar per estar amb els nens. Hem tingut nens, són molt macos i s'han de disfrutar en una edat fins els 8 ó 9 anys.

Jo estic molt en contra de les mames que tenen crios i es passen els dies entre guarderies, els avis, cangüeros i només els veuen quan estan dormint. Per què has anat a buscar crios? T'estàs perdent l'oportunitat de disfrutar una professió que potser no és una professió, però per a mi sí, i és ser mare, portar una casa, que és treballar igual, de diferent manera, però també és treballar.

Abans de casar-me, també vaig portar una xurreria amb la meva mare. Però només donava a l'estiu i vam haver de tancar. Intencions que tinc: ficar una botiga o un negoci, sí, per què no. El meu marit també està d'acord. Si trobés un traspàs i pensés que és una bona idea, em ficaria la manta al coll i com que sé que el meu marit em recolza, ho faria, l'esperança és l'últim que es perd.

Tens una cama a casa i una altra amb ganes de fer coses, però això requereix unes obligacions, i això al marit el marca abstant.

Ell com a marit, ja m'ho va dir. Si jo estigués malalta, ell m'ajudarà amb el que sigui necessari, ara, que ell tingui que fer festa o portar els nens al

metge perquè jo pugui treballar NO. Ell es guanya bastant bé la vida com per dir, Montse, no et vull veure treballant. Però jo ho necessito, ell ho accepta, però primer són els crios, això ja m'ho ha dit clar.

Jo ja em vaig casar amb ell sabent això, ara m'haig d'aguantar, és que no es pot demanar tot en aquesta vida. També a vegades, alguns anys de la teva vida, has d'aparcar certes coses, després ja vindrà. Mentre jo estigui bé amb els fills i el marit, que és el més important, la feina ja et dic, m'enganxo al que sigui, amb contracte o sense.

Si jo estigués divorciada amb fills, seria diferent. Jo et parlo com a dona casada que em poden "mantenir". Bé, capicis, algun mes el podré tenir, altres no. Hi ha moltes coses que me les faig jo.

He treballat amb una perruqueria també, si de coses n'he fet. En tinc 40 i vaig començar als 15. Són feines que he fet "d'estranguis", 1 any, 2 anys, i en un poble que ningú et feia contracte. És diferent en un Igualada o Barcelona, les sortides de treball són diferents.

Per què dius que si estiguessis divorciada seria diferent?

Per nassos fas el que sigui. Els teus fills et demanen una llibreta pel cole, i ho fas per ells. Demanar favors a les veïnes, a qui sigui, per estalviar-te algo.

Ara, ho fas més per tu que per necessitat?

Exacte, sí. És que el meu marit ja m'ho va dir. Jo guanyo suficient, l'únic que tenim és un préstec pel cotxe i el del pis. Els nens van a extraescolars perquè et demanen anar a anglès, veuen que els demés hi van, volen fer vida social i és més barat perquè ets sòcia de l'AMPA,... és com un peix que es mossega la cua.

Et pots permetre el luxe de triar segons quina feina.

Les feines que m'han sortit és treballar al Supermercat Plus, una setmana de matí i una setmana de tarda. La de matí m'anava bé, però la de tarda no perquè començo a les 16:30, tinc que buscar una cangur fins les 20:00. A més, la nena em va a patinatge dilluns i dimecres, i dimarts i dijous fa esport. El nen els dijous va a catequesis. Necessito algú amb cotxe i de confiança i les hores de cangur són cares, a 7€ com a mínim. I jo per estar guanyant un sou de 300€, si fem la comparació, és el que diu el meu marit,

et surt més a compte quedar-te a casa i esperar-te que et surti una feina de matí, de 09:00 a 13:00, que els fills es poden esperar 5 minuts al cole per anar a buscar-los, que no fer una setmana de cada.

I treballar dissabtes jo ja havia treballat però no tenia les càrregues dels fills i estava disposada a treballar diumenges. Però ja li vaig a la jefa, quan tingui crios no em demanis venir els diumenges a treballar, perquè estan per disfrutar-los, sino no els tindria.

Ara, si pogués tirar enrera NO tindria fills. Una per la feina, en serio, sóc molt egoista, però perds la feina i és difícil de trobar-ne. I segon, si estan malalts, ets tu qui has de quedar malament, sempre reclamen a la mama. Però els nens no tenen la culpa, has sigut tu qui els has anat a buscar. Ens agradaven a tots dos.

No m'arrepenteixo, però el fet de viure amb nens o no, és molt diferent. Passen mala nit i després has de treballar, vas zombi. Em diuen altres mares "quina sort tens, que a les 15:00 pots estirar-te una estona". Però jo també tinc feina a casa i després tenir temps per estar amb ells. Elles ho fan més per necessitat, els seus marits tenen un sou més baix. Jo em puc permetre no treballar per obligació. Jo disfruto dels meus fills. La majoria van molt de pressa, amb estrés. Em diuen quina sort que els pots disfrutar.

Si tornés enrera, no en tindria perquè sé el que és. Prefereixo viure una vida més per mi, fer vacances, tenir més temps,... Ara estic adaptada als nens. La mama necessita desconectar. Jo me'n vaig a fer aeròbic 2 dies a la setmana al vespre, de 21:15 a 22:15, amb més mames. Els deixo sopats i a vegades dormint. Puc confiar amb el meu marit, el petit ja dorm i amb la gran l'ajuda a fer els deures, juguen, parlen,... Totes són dones, algunes treballen, altres no. Les que estan com jo, fan "feinetes" amb horaris més compatibles a l'escola.

Diferències per treballar entre homes i dones.

No som iguals, no ho serem mai. Una dona és una dona i un home és un home. Un home no farà mai segons quines coses de dona i el mateix a la inversa. Per ex. parir. I les dones, no totes podran agafar pes. A nivell intel·lectual, no hi ha tanta discriminació, ha de ser el mateix per a tothom.

Jo m'he carregat l'esquena pel nen que pesa 21 kg. Pels altres ho fas inconscientment, també agafava a la meva mare i les que treballen en residències, ho fan perquè s'ha de fer pels altres.

Si una dona està preparada físicament ho pot fer igual que l'home. Els homes poden fer les feines de casa tranquil·lament. El meu marit no les fa perquè treballa a fora tot el dia. El dia que li toca fer-les per obligació ho fa. Conec homes que estan al paro i s'han intercanviat els papers amb la dona. I diuen, ojalà em sortís una feina perquè la feina de casa no està pagada. I conec 2 homes així.

3. ENTREVISTA DONA GRAN AMB CARREGUES MANRESA

El que ens interessa és una mica que ens expliquis la teva història laboral, com vas començar a treballar, quines feines has fet, i quan has canviat de feina per quins motius, o perquè vas canviar, quines dificultats tenies, quines coses es valorava de tu, quines pegues vas trobar a tornar a treballar, si vas tindre problemes quins problemes, si no vas tenir problemes, pues no vas tenir problemes. I tot això molt barrejat amb la teva vida personal, és a dir perquè moltes vegades les coses que passen al treball també afecten a les coses que passen fora del treball... doncs una mica fent aquesta història teva laboral.

Bueno, pues des de petita ja vaig fer de cangur jo. El sou primer fer de cangur. Tenia 6 o 7 anys. Anava a buscar una veïna a casa seva, la portava a col·legi i la tornava a portar a casa seva. I bueno sense cobrar res, perquè et donaven les gràcies i algun dia potser et donaven algun caramel. I després vaig cuidar als vuit anys en comptes d'anar a col·legi cuidava canalla perquè vaig canviar de poble, i vam venir a Manresa, ja estava el curs començant a Manresa i no n'hi havia gaires d'escoles públiques hi havia la Renaixença i Sant Ignasi i s'ha acabat. No hi havia places i vaig tenir que entrar en una acadèmia particular i els meus pares no la podien pagar i per pagar-la doncs cuidava canalla, i au feia de cangur. Poques vegades anava a classe, poques hores anava a classe. Casi em passava moltes més hores cuidant la canalla que anant a classe, però mira...el que havia en aquells temps....Si... teníem quatre nanos, teníem petits.

I després tenia nou anys els diumenges anava a cuidar-la mentre els seus pares podien atendre els seus amics, jo cuidava la criatura. I en allà em donaven el berenar.

Després vaig ajudar a la meua mare, també als nou anys, a la porteria que estava de portera, i quan jo arribava de col·legi ella anava a comprar, anava a fer el dinar, anava també a fer feines a algun altre puesto, i au... I amb 11 anys s'em va posar malalta la mare i tenia que fer-ho tot després. Vaig tenir uns dies que vaig deixar d'anar al col·legi i tenia que fer-ho tot jo. Eren els 7 del mati i au a escombrar i baixar basura i au ... tota la feina que feia la meua mare la vaig tenir que fer jo.

I després vaig anar en una modista d'aprenentia, i després vaig estar en un despatx, i també als 14-15 anys potser en tenia a partir de 15...Abans, ui abans havia estat també en un metge, pel mes de vacances de l'infermer,

pues vaig estar també un mes atenent, tenia 12 anys i estava atenent la consulta del metge: rebre les visites, fer entrar a la consulta, fer anàlisi d'orina....i escolta tu amb 12 anys, es que no ho sé... fèiem el que avui en dia es comença als 16, lo que fèiem abans molt més petits.....Mare meva jo quan hi penso, el que he arribat a fer....

Als 16 anys vaig estar també en una fabrica després de la modista, una fabrica de plàstics, i feien plàstics i jo anava d'aprenenta i tenia que llimpiar, els bordillos que quedaven, les peces si havien quedat brutes, bueno....Després em va trobar feina en un dentista i em va treure d'allà que m'agradava molt i em va posar ...Perquè era la mare era la qui manava, perquè en els nostres temps no érem nosaltres qui escollíem les feines eren els pares qui et anaven ficant d'aquí a aquí perquè aquí guanyares més i au...em van posar en un dentista però la van enganyar perquè li van dir que era per sempre i era per substituir a la infermera que s'havia casat i mentre va fer el viatge de nuvis era jo. Però quan va tornar pues al carrer i llavors que no era prou llesta, que si sordejava una mica, i bueno...perquè et deia les coses quasi en senyes i molt baix, i bueno alguna cosa o altre et ficava i au al carrer, perquè era per substituir a la que estava de viatge de nuvis....

Després vaig entrar a un despatx d'administrativa i allà estava sola, els amos eren de Barcelona i venien un cop la setmana i tenien pisos i tenia que anar a cobrar els pisos i tenia que anar als bancs i fer transferències, i si venia alguna visita allà. I era molt tranquil·la la feina, era només que tenia pisos i m'en havia de cuidar.

I després....

Això abans d'haver-te casat, oi?

Ui si si encara estic als 15 anys.Després als 16 em vaig comprar una maquina de tricotar i vaig anar a... bueno vaig aprendre i després vaig quedar-me allà per ensenyar i estava de mestre. Primer vaig aprendre i després em van posar per ensenyar, primer vaig fer-ne a casa de jerseis i després vaig anar allà a ensenyar-ne tricotar i d'això als alumnes, feia de mestre. I els que compraven la maquina et feien un curset i t'ensenyaven i després vaig passar a fer-ho jo.Després vaig entrar en una fabrica de galetes i vaig entrar per endoll i vaig entrar amb 18. Pues als dos mesos de prova al carrer perquè les volien més joves, i es un d'allò que també una putada perquè de vegades entres ia mi em van fer entrar perquè era amic de l'amo però si no les volien perquè volien de 16 i ja tenies 18 pues al carrer. Després vaig estar en una fabrica de vidres. Allà vaig estar fins que em vaig casar i vaig sortir per casar-me. L'home encara deia que jo et mantindré que jo guanyo prou, que jo et mantindré, tu a casa i mira...

I tu ho vas fer

Ho vaig fer, ho vaig fer perquè em vaig quedar embarassada i no em vaig atrevir a esta amb els companys...i com l'home va dir a casa, pues jo si, si....I després a casa vaig seguir fent jerseis, també tenia la maquina de tricotar i vaig fent jerseis ja per un altre puesto i d'això, i quan treballava a la

fabrica de vidre també feia jerseis i estava super ocupada i estudiant i d'això...I després ja vaig començar a tenir canalla i d'això, però sempre feina una cosa o altra. Estava a casa però feia que si jerseis, venda ambulant, diferents marques de vendre coses i així. Després vaig posar una botiga, vaig agafar una botiga de queviures i no sé...bueno, abans havia fet uns productes de cosmètica i d'això, i la meva jefa va plegar i em va posar a mi i havia de voltar per tot arreu fins a Barcelona, perquè tenia diferents venedores, i després vaig agafar la botiga, Vaig deixar lo altre perquè no podia, primer ho vaig compaginar les dues coses però al final vaig tenir que deixar la venta de cosmètics perquè no podia tanta cosa. I després vam canvia cap a la província de Lleida perquè el meu home es va quedar sense feina i li va sortir feina allà i m'ho vaig tenir que traspasar perquè per anar a viure a Lleida estava molt lluny i m'ho vaig tenir que traspasar. I vam anar a viure a la província de Lleida i primer vam estar a una granja de tocinos, i pues treballàvem a la granja de tocinos... Abans el meu home feia de paleta. I després vam canviar de poble en una altra granja i aquella jo no.... només volia el meu home, a la primera treballàvem tots dos però aquella jo no, per netejar i prou. I vaig entrar en una fabrica de conserves. No, primer vaig estar collint fruita i en el camp també plantant cebes i... Després vaig anar a una fabrica de fruita de sucs, i fruites en almívar i així. Després en una cambra frigorífica. Lo del sucs era per temporada, s'acabava la temporada i s'acabava la feina. Després vaig estar en una cambra frigorífica que era tot l'any i bueno hi havia temporades de mes feina i temporades que mentre tens fruita vas treballant però de vegades treballaves un dia a la setmana, i llavors has de treballar per escollir aquella fruita, per posar-la en plafons o en caixes, perquè venen en caixes grans i l'havies d'anar posant en més petit, pel detall i així. I allà no sé quan de temps vaig estar, fins que va tancar. Va tancar i després bueno, vaig fer un curset per cuidar canalla, però no vaig trobar feina i vaig anar buscant feina per Lleida i no vaig trobar res, vaig venir aquí a Manresa i vaig buscar feina aquí i em va sortir de comercial. Perquè primer vaig mirar de cuidar i això i no em va sortir res. I després em va sortir de comercial en un magatzem que era de majorista de merceries, i portàvem també roba, també floristeries, torretes, terra....portàvem varies coses de comercial en un magatzem. Després també van tancar al cap de no sé, uns anys, eren de fora i tenien aquí i allà i no els hi va donar i la van tancar. Després va sortir... Bueno, després ja amb l'home ja....

Quina edat tenies llavors

Tenia quaranta i pico i l'últim nen el vaig tindre als 41...

Perquè quants tens

Cinc,

I com t'ho feies per aguantar a les feines??

Bueno, mira, treballant...Des de que em vaig casar fins que vam anar a la granja bueno,... a la granja teníem tres bueno es que. I a la botiga s'em va morir el tercer, i després vaig agafar la botiga, bueno abans vaig agafar lo de cosmètica i després vaig agafar la botiga. Mentre tenia la botiga vaig tenir el tercer, que representava el quart, però era el tercer. Pues vam marxar a la granja mentre teníem aquests tres. I bueno allà l'altra bueno, quan treballava en aquest magatzem em vaig quedar embarassada de l'altra i vaig tindre l'altra. I per sort molt bona gent m'el vaig cuidar allà. La mestressa molt bona vaig posar un parc allà, vaig comprar un parc i quan era petit al cotxet i més grandet al parque i allà a la mateixa botiga i anava voltant i el que hi havia a la botiga m'el vigilava mentre jo feia de comercial i així. I quan tenia la botiga pues allà a la botiga, allà al cotxet, al parque a la mateixa botiga i anar fent.

I després malament....Llavors ja tenia 44 anys i llavors malament per trobar feina a partir de llavors fatal, fatal, fatal. I en aquest, al menos en aquest magatzem no em van assegurar mai, teníem molta amistat, teníem molt d'això, però no vaig aconseguir que m'asseguessin mai, vaig estar en negre, quan vaig plegar ja no vaig tenir paro, ni atur ni res....

Quan de temps vas estar

Vaig estar tres o quatre anys fins que van tancar. Després allà em van parlar, perquè estava econòmicament molt malament, llavors tenia els dos grans, em vaig separar també. Em vaig separar....

Quants anys tenies llavors 44 anys?

Si per ai. Si però bueno es que jo ja estava molt malament amb el meu home. Perquè jo estava aquí però anava cada setmana allà i ell estava a Lleida i anava cada setmana, però al tenir el nen anava cada vegada menys.

Tu tenies aquí tots els nens

No, el mes gran es va quedar allà sempre, la nena, la mitjana tenia feina però quan va acabar el contracte va venir amb mi i em va ajudar, em va ajudar la meva filla també. Tenia 17 anys o 18 així i sí als 17, se li va acabar el contracte i va estar cobrant l'atur i em va estar ajudant a mi amb la criatura. Però després s'en va tornar cap allà també li agradava més Lleida i em vaig quedar amb el fill que ja tenia 13 anys i el petit d'1 any. I després m'ajudava aquest fill a les nits i així, però bueno, normal. I com que també durant el dia podia portar el nen al magatzem pues podia treballar igual i després a la nit pues si podia fer alguna cosa...que vaig estar traient me....pues també m'ajudava l'altra fill i d'això

Si vaig estar traient el graduat, perquè tenia estudis primaris. I després al marxar jo ja també tenia els dos nanos i el mes petit ja tenia 3 anys i era disminuït psíquic, l'últim, vaig trobar que tenia molts problemes, i ho van descobrir als dos anys, als dos anys vam veure que la cosa no funcionava i

el vam portar al servei d'estimulació precoç del Bages que ara ha canviat també de nom, pues allà teníem dos dies, de logopeda i tot. I anant-li fent proves allà Sant Joan de Deu, i moltes visites i moltes proves amunt i abaix i a Barcelona i et passaves la vida anant amb els metges.

I tu com t'ho feies per treballar en aquest temps

Després ja et dic que malament, després d'aquell que van tacar ja estava molt el nen i amunt i abaix i a Barcelona i a Manresa i ja estava amb alguna visita o altre

Però tu ja estaves separada

Si, si

I t'ajudava el teu marit o no

Si, encara, bueno cobrava poc, però bueno, anàvem fent. I després primera em vaig trobar que molt malament i quan van tancar em vaig trobar...Jo vaig seguir fent pel meu compte això de merceria perquè tenia els contactes tenia la fàbrica que podia anar a comprar encara poques quantitats i anava servint i anava fent, però clar amb molta menos quantitat i menos d'això. Primera perquè no tenia tanta gana d'això de vendre perquè ells portaven coses de tot arreu però jo no tenia cèntims ni cotxe ni bueno... vaig anar servint del que tenia. I també les merceries van anar tancant bastants perquè tot eren merceries petites i així que no els hi valia la pena anar a Barcelona a comprar perquè el que tenia era botiguetes que jo els servia i això i vaig anar mantenint tot lo que podia i m'ho anava combinant. Llavors ja tenia tres anys i anava a col·legi i jo anava fent de comercial pel meu compte i com podia, anava seguint ...

Perquè també tenies l'altre fill?

Si, si, l'altre fill que també estava estudiant

I la filla?

Bueno la nena, la nena només va ser-hi el primer any del meu petit i també s'en va anar allà i tenia novio allà. I s'estaven allà amb el pare. I amb 19 anys també s'en va anar a viure amb el novio. I van anar fent la seva vida, i després va marxar el meu fill i bueno. I els primers anys encara teníem la relació i bueno, però quan ja ens vam separar...I encara ara ens veiem un cop al mes perquè ell treballa tota la setmana i si no no veuria el seu fill el petit, els altres ja viuen pel seu compte i ja viuen tots per la seva part. I després vaig quan tenia poca cosa vaig anar a l'assistent social i em van

parlar de la pirmi que jo no sabia que existís això, i vaig estar un any perquè me la concedissin però al final me la van donar, mitja paga i bueno anava fent, amb lo que em donaven i amb el que anava fent pues vaig tirar...

Perquè quants anys tens ara?

Ara tinc 53. I després ja vaig fer un curset a l'ajuntament un curset de manteniment però vaig fer mig any perdeu vaig substituir un altre que també havia fet mig any, de manteniment, i després sortint d'allò com que només vaig fer mig any no vaig tenir atur, vaig tenir després ajuda familiar, van poder pagar ajuda familiar quasi dos anys i després un altre cop la pirmi i au anar buscant. Després vaig treballar un parell de mesos en una xarcuteria.

I el teu fill on el tenies, al col·legi?

Si entre guarderies i col·legi. Bueno quan vaig començar el curset el vaig haver de portar en una guarderia i quan anava jo doncs el portava i quan sortia l'anava a buscar, perquè fèiem de 8 a 15 de la tarda, aquelles hores el tenia a la guarderia. Després quan va començar al setembre al col·legi també em van ajudar perquè el podia portar primer a les vuit després a les 900 a la parada de l'autobús, i es quedava a dinar i després quan jo plegava a les tres m'en anava a dinar i després l'anava a buscar quan sortia.... I en aquests moments estic molt malament perquè vaig anar a veure l'assistent i em va treure la pirmi, i estic només amb el que em dona el meu ex pel manteniment del meu fill i molt malament. No tinc feina i bueno, ara només tinc el petit però l'altra ja no hi esta... La vivenda és meva però el que passa és que és una vivenda molt vella.

Quan la veu comprar?

Fa molts anys, molts,...perquè quan ens vam casar vam anar de lloguer. Un any després vam anar en el pis de sobre i després l'altra any ja vam comprar aquella vivenda perquè l'amo es va vendre la casa, primer ens va voler vendre la casa i vam ser burros de no comprar perquè teníem que fer un préstec i no n'havien fet mai i no ens vam atrevir. I després ho van vendre en una immobiliària i a la força ho vam haver de comprar o marxàvem d'allà. Ho van vendre per pisos i els vam tinger que comprar però d'això ja feia 2-3 anys que ens havíem casat però és un pis súper vell que el vaig renovar jo mentre. Quan vaig tornar de Lleida i vaig tornar cap aquí i el meu fill, el gran, li agradava molt de paleta i estava de peó i estava estudiant de paleta i em va ajudar i estar a mig fer. I es casi una barraca que un pis però bueno.

I els teus fills?

Els meus fills tots estan pel seu compte, ara només tinc el petit que ara ha fet 12 anys i esta a l'escola i segueix sent disminuït psíquic, té el 36 % de disminució i necessita molts reforços. A col·legi, el primer col·legi va ser un desastre, ja m'ho vaig pensar que tindria una altra mestra per començar

perquè vaig anar a la guarderia i vaig veure a la mestra que estava fent P3 i em vaig pensar que seria la molt bona mestra i li vaig posar en aquell col·legi. Després va resultar que no que feien aquell altre tipus que els altres fills no havien fet mai que els que feien P3 feia P4 i P5 i em vaig trobar una altra mestra i la no valia gaire la que em va tocar a mi, la que li va tocar al meu fill. Però bueno vaig aguantar fins a que va fer primer. Però a primer vaig buscar un altre col·legi perquè era impossible, perquè un desastre de tutora i llavors ja feia reforç també a fora. Quan va sortir del servei d'estimulació precoç del Bages primer vaig anar a parlar amb Sant Joan de Deu aquí a Manresa amb la logopeda, però era un desastre, feia molts pocs mesos l'any de logopeda, a més només durant el matí que el tenia que treure sempre del col·legi i el tenia que portar allà i era $\frac{3}{4}$ hora per tres nanos i representava que li tocava un quart d'hora i només un dia a la setmana. I el tenia que anar a buscar a col·legi i portar-ho i m'en anava tant malament perquè el nen m'en anava al xup i no tenia cotxe i al principi l'anava a buscar però m'en anava tant malament, hi havia tant de follon que després el dijous ja no anava aquell dia i després ja estava constipat i després ja no el portava al col·legi. I després vaig trobar a Arans, que em pensava que només es cuidaven de nens sords però també s'en cuiden de nens que tenen problemes amb la parla i el meu nen té problemes per parlar, llegir i escriure. Pues em van dir que també s'en cuidaven i vaig poder entrar allà. I allà primera que és per la tarda després del col·legi i ja no el tenia que anar a buscar i després que dos cops per setmana, una hora cada dia....bueno, la primera setmana vaig mantenir les dues coses, però després vaig pensar que en allà te mes avantatges perquè son dos dies pers setmana i una hora i au ves.... ja porto molts anys. Encara hi va. I després al col·legi també, va tinguere aquí en el Puigberenguer els primers anys va tinguere logopeda, va tenir el mínim 3 anys o més va tenir logopeda. Va començar el segon curs allà, fins al primer fa per al Xup i el segon ja va fer al Puigberenguer.

Però també al Xup hi havia puesto de sobres perquè eren quatre gats a la seva classe eren 8 o 9 nanos, bueno, un desastre. Ara suposo que hi ha més perquè hi ha hagut més immigració. Però en el seu temps era un col·legi molt dolent i allà tothom marxava. No hi havia canalla i tenien puesto de sobres, però no el van deixar repetir amb ell, ell que anés passant, anar passant encara que no sàpigues res.

I després quan vaig anar al Puigberenguer m'hagués agradat que pogués fer primer, a més a mes es nascut a finals de setembre i també perquè hi hagués aquests tres mesos que representa que li tocava,...Perquè si hagués nascut 1 de gener hagués passat. Es per això que, ...és com els militars això. Però estava clapíssim la cosa i va tenir que començar segon, lo que li tocava. I va fer segon, tercer, quart i cinquè. Al cinquè, l'any passat va poguer repetir cinquè i sisè vaig voler repetir i si, si, però no n'hi havia....Bueno des de primer curs que estic demanant que repeteixi, bueno des de petit...perquè es clar és un nano que té un rol de quart i encara just, però esta muntat d'aquesta manera que han d'anar passant i que normalment els col·legis estan plens...Al Xup si que hi hagués pogut repetir, però aquí no i mira....ara ja no té logopeda, a partir....no sé, fins a quart si

que, segon, tercer i quart va estar logopeda; lo mínim va tenir tres anys de logopeda. Després ja no, ja només tenia mestra de reforç i abans tenia mestra de reforç mes logopeda allà al col·legi mateix. I ara ja no, ara ja només tenia mestre de reforç.

I a l'escola pues mira dos cops a la setmana lo mínim l'any passat i aquest també té no sé si dos o tres anys un xicot que li fa reforç que és de l'EAC, un psicòleg, i que dos cops per setmana li feia també algo de classe i després ho vam deixar i vaig parlar amb ell perquè aprengué a explicar-se i expressar-se i aquests coses. I també estan fent proves a Barcelona, que també estic esperant els resultats que el mes que ve em donen els resultats i queda pendent una ressonància magnètica que quan li van programar el van fer entrar sol i a la maquina aquella com que feia molt soroll es va assustar i no li van poguer fer i ara quan d'això, suposo que aquest any si jo entro amb ell a veure si li podem fer. Perquè era expressament pel que m'han explicat fins ara, el que te ell és hiperactivitat i afàsia i vaig intentar-ho fa dos o tres anys perquè em van dir aquest nen deu tenir dislèxia i d'això, però no, el que té és disfàsia.es que hi ha tants noms d'aquests rars que no sé ja el que dic. Però bueno primer vaig mirar si tenia dislèxia o no i no ho vaig aconseguir. Només li van fer una mena d'estudi que va ser un desastre total i no vaig aconseguir certificar res si tenia si no tenia i quan. I aquí en van dir que dislèxia si, i hiperactivitat no, i que si era jo les que tenia les manies i els demés....jo què sé...un desastre....perquè es clar que soc jo que li veig les coses més que ningú perquè estic moltes més hores que ningú, i és el meu fill i estic més interessada, estic més a sobre que ningú, i em preocupo i miro que li facin de tot i que té i que no té i de tot....I ella em va posar no sé què, que si jo li veia més coses del compte, bueno un desastre. I després al final l'any passat, es que ho tenen tot tan ple a St. Joan de Deu, l'any passat ja vaig aconseguir poder portar-lo allà i li van fer proves i ara estic esperant que ara haig d'anar als resultats a finals de mes. I també si li fan també l'altra prova i a veure si podem saber ja el diagnòstic perquè el diagnòstic ja el van fer a la visita però ara havien de fer proves i d'això per confirmar-ho....

Com veus tu les dones que tu coneixes, en quina situació estan?

Molt malament. Primera segons els problemes que tinguin a casa. Normalment a la meua edat n'hi ha poques que tinguin càrregues familiars. Jo per postres, entre que sóc dona, sóc vella i tinc càrregues familiars amb un fill disminuït psíquic. Pues bueno, tinc moltes coses. Normalment les dones a la meua edat no tenen fills, poden tenir nets, que jo també tinc una neta, però...

Alguns també tenen molts els que són una mica majors o així que tenen pares també. Jo m'he trobat que no he tingut mai pares. Bueno, n'he tingut però m'els han cuidat mentre jo tenia els meus altre fill, la meua mare va plegar per cuidar-me 'ls mentre jo estava a la clínica aquells dies, però ella sempre ha treballat i no me 'ls ha pogut cuidar mai. No he tingut perquè normalment moltes vegades tenen els avis que els cuiden els nets, com jo cuido la meua neta, però jo no m'he trobat mai. I la sogra també era gallega,

bueno ho és, però és fora i venia a les festes de Nadal i és fora. I em vaig haver d'espavilar amb la canalla i vaig fer el que vaig poder. Però quan marxés de la roda de les feines i d'això també costa més tornar a començar. Bueno i que et vulguin. Es que no et vol ningú. Es que a les meves edats es que no hi ha manera, volen gent jove, i encara jo no he parat de reciclar-me. Tots aquests anys que he estat més desocupada es que no he parat de reciclar-me. Primer vaig estudiar el graduat escolar i després el graduat d'educació secundària uns anys més tard, i he estat fent cursets d'informàtica, he estat fent cursets de mil coses, de cuidar, de disminuïts va ser l'últim que vaig fer l'any passat i he estat fent per cuidar canalla, per cuidar gent gran i he estat fent sempre cursets, cursets i cursets...

Però és igual perquè primera no esta ben arreglat això dels cursets perquè la feina no esta bé. L'últim que vaig fer l'any passat que vam acabar per Nadal vam fer practiques i d'això però no van agafar ningú, no és que no m'agafessin a mi, es que no van agafar ningú i érem 13 i no es van quedar ningú. Així es que no li va servir el curset per res, i així la majoria. La majoria lo dels cursets noencara que es faci perquè jo pensava que si es fan practiques encara que no fos a mi algú o altre agafarien. Però no, no està gens bé sobretot fent pràctiques. Es que ja viuen d'això, els puestos que fan practiques ja viuen d'això i sempre tenen algú de practiques i no els tenen de pagar, ja els paga la Generalitat i després van fent així, van fent cursets i voluntaris...i si vols venir de voluntari doncs au, si tens temps i pots anar-hi sense treballar pues molt bé.

Però les que tu coneixes de la teva edat com ho tenen encara que no tenen fills i això?

Bueno, alguns que no han deixat de treballar i així pues aquests sempre ho tenen molt més bé. Això són els que estan més bé. Però els que si hem parat i sobretot jo, es que, com que primera tinc 5 nanos, he tingut molts nanos. Després que també m'he traslladat i fatal i després bueno, súper malament, súper súper malament. Després primera que tinc aquest nano, després que la meva salut segons que ja no puc fer-ho. Perquè llimpiessa que es l'únic que hi ha feina i encara perquè sempre busquen més jove, pues no puc fer-ho perquè tinc mala circulació i d'això i també sóc, tinc al·lèrgia als productes químics, i ho tinc supermalament.

Però bueno, també hi ha feina en fabriques, en moltes coses perquè hi ha bastant cosa i puc fer-ne i per aprendre pues aprenc, però es que no em volen. Perquè trobar algú que vulgui persones grans.....I primera això dona, que la dona si tu mires els anuncis, lo mínim hi ha 1/3 part només dels anuncis perquè la meitat són dels homes, després dones i grans ?? Perquè també si ha algun així per gent gran són per homes també. I a sobre que tinguis carregues familiars a mi no em van bé tots els horaris, a mi no em van bé. Perquè mentre estigui al col·legi i això fantàstic però quan surt del col·legi el tinc mig ocupat perquè primer va al centre obert i després va...lo que passa es que tampoc no tinc ningú...de vegades si però bueno...que va a piscina, a bàsquet, que fa bàsquet... però quan surt després també he

d'estar per ell, però bueno encara he tingut bastant d'allò. Però les feines són pel matí, són per que comencis a les 6 del matí, a les 8 del matí. Després a la tarda que si són horaris partits i això que acaben a les 9 del vespres i això....Aquí està fatal aquí a Espanya, els altres països combinen més els horaris però aquí esta supermalament, sempre has de tenir algú que els pugui cuidar i com no tens ningú, es que no se com t'ho manegues per poder treballar, escolta és que és horrorós.

Tu tindries problemes per treballar en feines que fan homes....

Jo no, jo si puc, sempre he treballat lo que ja no tinc, bueno ja no tinc la força que tenia abans. Es que sempre....i es que també és dolent. Ara em dono compte que és dolent el que he fet, perquè sempre hem treballat fent força i fent de tot i no ens ha...es que a mi m'agradava....vaig treballar a la fabrica quan em vaig casar. Allà havíem de carregar palets i jo els agafava, jo em muntava allà sobre i feia i d'aixòi havia una altra allà que la veus ara i esta súper bé però es que ella no va carregar mai i ...vine aquí a fer-me això, vine aquí a fer-me allò.... I jo no, jo he sigut burra, i sempre he fet les feines que ...es igual si jo podia les feia. I no m'he parat a l'esforç que havia de fer i ara em trobo els ronyons destrossats i més d'una vegada he de portar munyequeres perquè les tinc molt malament. I això és el marxapeu que t'has estat fent tota la vida, que t'has estat matxacant i que no m'he...perquè he estat per molt forta la feina que era...Perquè jo també he estat,.... però bueno això era quan estàvem al barri que havíem tingut una miqueta de bar però pels veïns i les caixes de beguda que eren. Que ara són totes de plàstic però ara són totes de vidre i jo també agafar-les totes, pujar-les i baixar-les, que no estava ningú... i bueno i portar... i de vegades havia tingut, quan es va accidentar abans de marxar cap a Lleida es va accidentar el meu home, i va estar dos o tres, bueno mig any o més embenat que li havien de fer dues operacions, no sé...pues havia d'anar a buscar el genero per la botiga perquè ja teníem la botiga i havia d'anar a la quinta força amb les bosses la caixa, lo que sigui, bueno, portava una tona de quilos, i aquí es quan tenia que portar pedidos que em feina i carregada....que em vaig quedar embarassada faig fer-ho fins que estava de 7 mesos, carregada amb 11 quilos a cada ma i a la quinta força i en pujada, i bueno...Jo cada vegada que penso en tot lo que he arribat a fer...mira que era bèstia, m'esforçava al màxim en tot, i ara clar et surt. Diuen que després surten els esforços i les coses que has fet. Ho has fet perquè has pogut però després....

Però les dones perquè ho teniu més difícil.

Són els amos, els amos que no canvien la mentalitat. Els amos que no canvien la mentalitat primer, perquè normalment la dona és més responsable. I normalment és mes responsable una persona gran que una persona jove, per anar a treballar, per esforçar-se...Si he estat malalta m'he aguantat, he tingut que estar molt malalta per no....Només una vegada abans de casar-me que vaig estar que vaig agafar un constipat terrible que no sentiai vaig agafar una setmana per d'allò, i va ser l'única vegada,

però jo he anat a treballar amb febre i he anat a treballar pel que sigui. I hi ha persones, els homes normalment són més fleumes, perdona però normalment són més fleumes. Tenen una tonterietat i ai, ai que em trobo malament, ai, ai, que m'estic morint.... I la dona és igual que es trobi malament. Té de pensar perquè primer sempre té algú per cuidar i si no té la casa i és igual que et trobis malament tu tens que tirar i és igual. I el jovent a la mínima també...uf...I això els amos no ho veuen....no hi ha manera, no sé que els hi passa que no ho veuen.... I jo quan vaig i h dic que compleixo sempre i hi ha molts que no compleixen però es igual els hi donen més.

I tu creus que ho tens més difícil per haver deixat de treballar

Jo el fallo més gran va ser quan em vaig casar deixar de treballar a la fabrica... i hagués seguit potser tota la vida perquè hi ha companys que fins ara però bueno, de dones ja no en queda cap. Mira, érem poques i ja no en queda cap perquè més aviat han anat traient les coses més fàcils han anat fent les coses més fortes, però bueno jo portava una màquina de polir vidres que normalment havien estat un altre company i una altra companya que la portaven dos persones i la portaven buida, jo quan ja vaig entendre la portava sola i la portava plena.....Sempre he sigut així jo.

I tu quines coses canviaries

Jo el meu fallo principal de la meua vida va ser l'any que vaig perdre de cangur i no anava a col·legi... allà vaig perdre molt. Després quan vaig anar a l'escola pública representava que havia perdut un any. I també quan tenia un any vaig estar molt malalta, tenia pulmonia doble, i em posaven un llumí per veure si estava viva, i cada hivern ho agafava tot. Cada any em tirava 3 o 4 mesos malalta, casi anava mig curs però ho passava. Encara passava tot i a la que quedaven 4 o 5 mesos ho feia, feia el curs. Lo dolent va ser aquell any que potser vaig anar uns dies a classe, i es que sempre estava cuidant canalla. Estava més cuidant canalla que classe. I m'en recordo que aquell any l'únic que vaig aprendre va ser a dividir per dues xifres i encara que m'ho va ensenyar una companya, que no m'ho va ensenyar el professor. M'en recordaré tota la vida d'aquell curs. Aquell curs vaig entrar i em van posar un curs més tard, que vaig entrar a la Renaixença. Després aquell any feien el batxillerat i et canviaven el títol i es clar tenies que tindre un nivell per això i tenies tres files i posaven sempre la que sabia més la que sabia menos, i jo estava a la fila del mig, i els d'aquesta fila seguia l'institut i de l'altra pues a treballar a fora, a seguir amb estudis primaris. I jo estava al mig que tampoc no era mai de les tontes, i després de passar d'allà ja vaig passar a ser dels millors de la classe i ens van saltar un curs i tot...però clar no vaig passar aquell d'això per passar al batxillerat hagués canviat tota la meua vida. Perquè poguer fer el batxillerat en aquells anys en comptes de fer estudis primaris hagués canviat la meua vida.

I després quan em vaig casar, això de no seguir a l'empresa. Però per desgracia estava embarassada i això d'explicar als companys d'haver fet

pasqua abans de rams...ara ja no tot ha canviat, tot és radicalment diferent, si ara ja no es casen. Però 30 anys enrera pues tothom s'en fotia i com que el meu home va dir això que ell volia que estigues a casa.... Si jo no hagués quedat embarassada jo hagués dit nanai de la Xina, però llavors jo vaig dir ja veurem, perquè jo hagués seguit treballant perquè a mi m'ha agradat tota la vida treballant, perquè jo....

Perquè el teu home...

El meu home en aquells temps guanyava cèntims, era paleta encofrador i guanyava cèntims. Però per desgracia el meu home era d'això que jugava, ludòpata i això també em va desgraciar.... I vaig estar motivin amb ell, perquè vaig aguantar moltíssim, soc de les que he aguantat, i avui dia a la mínima

Va ser per això que et vas separar

Però es que estava avorrida perquè no hi havia mai quartos i soc completament diferent, perquè cèntims que tinc cèntim que estalvio, i per sort. Perquè es que jo feia miracles amb els cèntims perquè ell s' ho gastava, anava al bar i a les maquines i tot i s'ho gastava i jo tenia unes feines i un treball per poder donar de menjar a casa que era massa. I després que era molt egoista perquè si havia menjar allà a casa no es preocupava si menjava la canalla, mentre ell menges els altres que els bombin, i eren els seus fills....i les feines que he tingut jo...

I així que també a mi, enamorar-me de la persona que em vaig enamorar, això t'asseguro que canviaria però bueno. Ojalà no hagués enamorat mai ni hagués casat perquè m'ha destrossat tota...i tota la vida i bueno. Jo soc de molt estudiar i de fer coses i jo per cèntims m'arreglo però clar si s'ho gasta.... Va a fer una feina dues setmanes fent de paleta d'això i surt de cobrar i s'ho va a gastar a les maquines i ja portava temps sense treballar i això i ja portàvem temps amb la botiga però també la vaig fer sense cèntims i teníem que mantenir-nos de la botiga i d'altres feines i de tot, i escolta , era massa.

Bueno, pues moltes gràcies.

Bueno, jo la mentalitat dels homes es que d'això, que posin feines per les dones i també mitja jornada perquè es que ara tota la jornada tampoc ara no puc. No puc perquè jo ja estic cascada, ara per desgracia estic cascada, perquè com que he fet tot el que he pogut i més del que he pogut.

Perquè dormir no massa perquè sempre hi ha feina i soc de no dormir gaire, també repercuteix, perquè la persona, hi ha que tenen una salut fantàstica perquè això al cos li va molt bé. Però la persona que no, que treballa molt i que d'això, pues... jo ja els genolls els tinc malament i tot una merdeta i clar, tinc el nano, tinc que treballar i clar, i estic avorrida, estic avorrida que no hi ha feina. I que si volen homes i clar es que no es això.... I això servirà per crear feina?

.....

I també fes-ho com puguís i clar tens que anar als horaris de la canalla i si no que fas? Per favor que ajudin una mica, jo amb quatre hores ja passaria, ja faria, però clar tenen que ser horaris de col·legis o de 6 hores, perquè jo més no aguanto....

A l'assistent social de la comarca del poble, d'allà abaix, allò dels avis i bueno. No hi va haver-hi manera tot un any. I anar preguntat i tornar a passar, i anar passant, i anar preguntant i anar trucant per telèfon. I fins que vaig venir aquí i aquí hi havia mes feina, també vaig buscar-ho per aquí i lo que passa la incomoditat també dels horaris. Si no tens cap càrrega familiar, si pot ser 24 hores al dia que tens disponibilitat total, això si... Això si. Si tens disponibilitat total és igual, tens feina, perquè et poden cridar al dematí, a la nit, és igual. Però si una persona no pot qualsevol hora anar a treballar, és que noi....carai!!! També podien fer uns horaris. Es que, exigeixen massa. Jo m'he trobat... la pega és això

Hi ha empreses que abans en el meu temps feien horari només de matí, torn de matí, torn de tarda i torn de nit i sempre fèiem el mateix horari. I ara normalment no, ara fan rotacions, però perquè tanta rotacions. Primera que pel cos d'una persona, això no li va gens bé. Per l'amor de Deu: menjar diferents hores, dormir diferents hores....Per l'amor de deu jo això pel cos. A mi em sembla que morirem més joves. Perquè si tens un horari pues t'acostumes a aquell horari, però aquestes rotacions que tens cada setmana... jo no sé com pot aguantar la gent. Quan jo era soltera fèiem torns al dematí a les 6 del dematí....però sempre el mateix horari i el cos s'acostuma a aquest horari. I com ho poden aguantar? Jo per mi que això els hi passarà factura.

4.DONA JOVE AMB CÀRREGUES MANRESA

El que ens interessa és una mica que ens expliquis la teva historia laboral, com vas començar a treballar, quines feines has fet, i quan has canviat de feina per quins motius, o perquè vas canviar, quines dificultats tenies, quines coses es valorava de tu, quines pegues vas trobar a tornar a treballar, si vas tindre problemes quins problemes, si no vas tenir problemes, pues no vas tenir problemes. I tot això molt barrejat amb la teva vida personal, és a dir perquè moltes vegades les coses que passen al treball també afecten a les coses que passen fora del treball... doncs una mica fent aquesta historia teva laboral.

La meva historia laboral es que jo vaig començar a treballar ja de petita en un súper, m'ho combinava amb estudis, després vaig fer un auxiliar administratiu ...d'arts i oficis combinat amb estudis, i tot plegat va haver aquell boom que va passar que no va haver feina i vaig fer un curs d'hostaleria a la Joviat. Després vaig estudiar un any hostaleria i vaig treballar de cambrera. Llavors vaig tenir feina 5-6 anys seguida de cambrera però em vaig quedar embarassada, vivia amb la meva parella. Llavors tenia 25 anys, des dels 15 que treballa, però als 17 va haver un paro molt fort que no hi havia quasi feina i no hi havia ni ETTs ni res..

... Això era al 93 una cosa així, 93-94-95...

Si per allà quan va haver aquell follon amb el psoe que robaven i tot. Total que vaig començar a treballar de cambrera i si aquí havia feina, sou normal, però si que hi havia feina. Però em vaig quedar embarassada i vaig agafar la baixa, bueno vaig plegar. Vaig plegar vagi cuidar el nen, i un cop després de tenir el nen és més difícil. Un cop tens un nen tenir una feina és molt difícil. Llavors jo no tenia cap cap altra solució que tornar a fer de cambrera perquè botigues era tot el dia, despues de fabriques era un torn molt difícil i llavors no tenia cotxe ni tenia carnet. Vaig començar a fer de cambrera.

Quan de temps vas fer de cambrera?

De seguida el vaig tenir i de seguida vaig posar-me a treballar, perquè el meu problema és que el meu home no treballava. Cobrava, jo vaig agafar la baixa però treballava de cambrera els caps de setmana..si,si... i els nens qui el tenia. Els tenia els meus sogres, era petit tindria 6 setmanes! Imagina't, és el que hi ha. I llavors vaig començar a fer això i després feia banquets, això la temporada alta i després vaig començar a treballar al restaurant Aligué i va anar tot molt bé, però clar, després van obrir un altre lloc que volien que fes torn de nit, i a mi no em va anar tant bé pel nen, el nen ja deuria tenir 7-8 mesos i jo volia quedar me amb ell i llavors clar, vaig passar-me dos anys i vaig plegar. I després d'allà vaig anar me'n a treballar a Petrobages, de benzinera i feia torn de mati però també tenies que treballar cap de setmana i jo ja buscava algo de tenir lliure per estar amb el nen. I vaig estar també un temps però m'agafaven i vaig plegar per baixa de maternitat i fins ara.

Vas plegar per baixa de maternitat i ara estàs buscant.

Si, he fet un curs d'aquí del Cio de Taller d'ocupació, però és clar compaginar feina, família i el nen es complicat. Amb un encara t'ho vas montant, però amb dos és més difícil...tenen d'haver feines per les dones que tenen fills que són més del matí per exemple fas un torn però que no sigui a les sis, perquè clar on deixes els nens tan petits sols a les cinc del matí. Llavors seria fer un horari de 9 a 4, en horari de l'escola dels nens, fins al menys que tinguin una edat i llavors després el que surti...però és difícil trobar un matí....

Tot això el teu marit ha trobat feina....

No jo m'he separat ara fa un any, si jo m'he separat...no el van acomiadar i va trobar feina, si jo feia caps de setmana i treballava cada dia, però clar no...si jo feia cap de setmana i ell feia cada dia treballant de 6 a 15 hores. Ell al principi quan tenien el nen gran no treballava fins que el nen gran no va tenir tres anys, no trobava feina, tenia problemes amb la feina. Però quan el nen tenia 3 anys ja va començar a treballar.

Però durant aquest temps tu vas estar mantenint la casa....

Si, amb els dos, tenia dos nens, un de 30 i un de 3, mira. I si, agafava la baixa de maternitat i llavors als matins feia algo o anava a cases, o cuidava un nen o feia encàrrecs,

I en aquell temps ell es quedava amb el nen o no.

No, no , no tenia gaire traça. Llavors es quedava amb la sogra.

El nen amb la sogra i ell a casa, això tres anys....

Fins un límit

I llavors et vas quedar embarassada una altra vegada

Llavors em vaig quedar embarassada i em vaig separar i el petit tenia un mes, si ja fa un any. I llavors ell va trobar feina...

Quin temps hi ha d'un a l'altre?

Cinc anys d'un a l'altre

Llavors tres anys des de que va néixer el nen que no trobava feina, després va trobar feina, vas estar dos anys que llavors també tu treballaves,

Jo treballava i jo sempre si no treballava si no cobrava l'atur o cobrava la baixa o feia algo, però bueno es que amb un sou no s'arriba, eh, i que treballi ell es que no....

I després de dos anys treballant vas quedar-te embarassada, vas agafar-te la baixa.

Vaig agafar la baixa perquè estava a la benzinera i amb l'embaràs no va bé ensumar tant...si la baixa amb 3 mesos fins a parir ..i ara té un any i mig.

I fins ara no has tingut feina.

Si del 2004-2005 feia el Taller d'ocupació de mediambient i treballava el cap de setmana. I ara res, acabava el setembre.

Els tallers son un programa de la casa que durant el temps que s'estan formant tenen una compensació...

si una compensació però treballàvem eh, perquè a mi em va tocar anar a la depuradora i vaig estar allà cinc mesos... i bueno,...però bueno ja va passar.

I tot això amb els nens com t'ho muntaves?

Al mati venia la meva mare a les set del matí i s'els emportava als dos. El gran el portava al cole i el buscava per dinar i el petit se'l quedava, no anava a la guarderia perquè no...no. I a les tardes doncs fer activitats amb els nens.

Perquè amb els sogres ...ja han desaparegut

Si va haver una mica de lo, si jo els caps de setmana li deixo els nens que els veguin però no....

No com abans

No

Ara sols et pot ajudar la teva mare

Si la meva mare i jo

Perquè la teva mare no treballa

No.

Però si trobessis feina la teva mare podria....

Es que la meva mare va tenir un accident fa sis anys de l'esquena, vale. Li van donar un cop i té moltes hèrnies discal i és clar ella amb el gran si que s'hi fa més, perquè el nen gran té sis anys i s'ho fa tot sol. Però moltes vegades ha d'anar a recuperació durant sis mesos a l'hivern per l'esquena perquè se li dormen les mans...es una lesió molt forta i per mobilitat,...i tard o d'hora perdrà la mobilitat....Necessitaria un trasplantament de medul·la, com de vegades aquelles operacions que els hi fan als toreros....Ma mare té 50 anys però sembla que tingui 70.

I el teu pare treballa

El meu pare esta jubilat, és el meu pare qui s'encarrega del petit bastant, i clar jo amb feina, perquè li puc deixar els nens una temporada però dir els hi que els tinguin, ja tenen una edat que no...

Perquè tenen una relació amb el pare

El pare es queda ara amb el petit ara quatre mesos, perquè jo li vaig dir que m'anava amb els meus pares al Marroc i que ja no tornaria i llavors es va espantar una mica i....hombre veies la situació com era pues clar, vaig dir o que em dones un cop de ma o no torno, perquè clar jo agafava feines i veia que al cap de quatre mesos que no podia fer perquè es posava el nen malalt...Aquest any al taller d'ocupació el petit m'ha agafat bronquitis i ha estat ingressat una setmana, el gran el van operar de la fimosis i va estar un any bastant durillo, i aquí és una mica ligh però en unes altres feines et foten fora. Per treballar és que tinguis algú que et cuidi el nen.

Però econòmicament t'ajuda

No, encara no perquè no té la sentència, la té el fiscal, i quan surti que triga un any, no esta obligat a pagar-me.

Perquè ell no té feina

No va plegar. Ell quan em vaig separar va plegar ja m'ho va dir: "Si et separes, plego". Jo em separaré igual pleguis o no pleguis total...

Ell ara no viu a casa

No viu a casa d'un amic seu

De que viu

Si no treballa deu cobrar el paro, suposo...jo d'aquest tema no....

Però clar la situació es una mica difícil

La situació de moltes dones d'aquí. Llavors vas a l'assistentia i l'assistentia que t'envia papers...Mira jo em vaig arreglar els papers de paro i vaig anar a parlar l'assistentia i li vaig dir mira jo ara cobraré el paro i no vinc a demanarte la pimi ni res perquè jo tinc 32 anys i he treballat, jo no m'estaré pas a

casa. Però al menos aquest mes o aquests dos mesos fins que no tingui els papers del paro.. tens que mirar-m'ho perquè no....Contestació de l'assistenta: ah, tu ja sabies que se t'acabaria aquesta feina – es clar que jo sabia que se m'acabaria aquesta feina, però amb 800 euros amb dos nens on vas tu, perquè des d'allà es molt fàcil dir-ho, eh.

I les dones que tu coneixes o de la teva família en quina situació es troben, igual que tu, o diferent...la teva mare que ha fet.

La meva mare ha treballat sempre o ha cuidat uns nens, o ha cuidat avies, auxiliar de geriatria....la meva mare ha treballat sempre

Tu des de petita sempre l'has vist treballar

I al meu pare també. A la meva mare quan érem petits treballava pel mati, quan érem més grans perquè érem quatre germans, s'ho podia combinar, treballava a la mateixa escala i ho tenia bastant bé, Si tenia quatre hores pel matí s'ho podia combinar.... però les dones que jo conec ho tenen més difícil, ho tenen bastant més difícil. I si estàs sola....Si tu t'ho pots combinar i estàs amb la parella i et va treballant i tens un horari bo que fas 4 hores t'ho pots combinar ..llavors si que esta bé, però jo ara no em puc permetre treballar quatre hores...i què menjo....esta molt difícil...si que hi haurien d'haver-hi més ajudes, més coses...per exemple a mi ara que treballava em donaven una ajuda de 100 euros, ara que no treballo no la tinc...i que és...cap i cua perquè si tu no treballes si que has de tenir una ajuda, però si treballes... i hem de mirar el sous perquè conec gent que cobra i van demanant ajudes i els hi donen el que no te algú i no té ajuda la va a demanar i no li donen i esta molt mal muntat. El sistema d'ajudes per les dones esta molt mal muntat. A mi ningú em ve a casa i em diu té 500 euros, no, que encara que m'ho dona l'estat jo treballat sempre i jo tinc un irpf que he pagat. A mi ningú m'ha regalat res mai, m'ho he treballat jo. Tampoc vull que em regalin res, ojo. Però si hi ha unes ajudes per mares que estan separades soles amb els seus nens, jo crec que soc la primera que tinc accedir.

Abans em deies la teva germana

La meva germana està a Alemanya i té un nen que és alemany que estudia i esta molt bé perquè ella esta a casa sola assentada i cobra 600 per estar amb el nen. A part traduint un paper d'alemany a castellà o català perquè sap idiomes ja cobra per traduir aquest paperet potser s'emporta 300 euros, després s'en va a fer un banquet a un restaurant i s'emporta 150 per sis hores. I tenen uns papers que presenten a l'estat i l'estat fa vigilància constant i els hi paguen un rebut de tant en tant o algun rebut de la llum o factura....Li van regalar el cotxet i quan va tenir el nen no va comprar res de roba per l'hospital i cobren més que aquí, perquè clar, les aquí estan com jo, jo vaig fer un curs amb aquestes noies aquí l'any passat i estaven.... Si, les que estan amb la parella que tenen un sou mínim, bo o dolent, però ja tens un fix que t'ajuda i tu que puguis aportar doncs t'ho pots combinar. Però les que estan soles si no tenim ingressos que fan, on han d'anar, on anem, que fem..

Moltes vegades hi ha dones que estan en aquestes circumstancies a lo millor com tu que canvien de vida o sigui que prefereixen estar soles

Home si estàs mal amb la teva parella és que és millor estar sola...Aviam jo no tenia cap problema, vaig tenir un problema que no hi havia una ajuda a casa ni hi havia una unió entre jo i ell conforme ell que fes el mati i jo la tarda. Llavors tu el mati amb els nens, jo a la tarda amb els nens, això hagués anat de conya. Però no hi havia aquesta unió, i no m'ajudava amb la feina de casa, jo treballa molt, tenia la casa a vegades cap amunt perquè no arribava no em donava temps, i jo em vaig cremar per això. Ell m'estima no es mal nano, però era com l'han educat i eses com t'han ensenyat, d'all on vens.. a mi com sempre m'han ensenyat a fer les coses, i ell no l'han ensenyat a fer res...amb mi ha hagut de fer algo...

Però es curiós de l'entorn que tu vens s'accepta que bé la ruptura que siguis tan moderna...

Ma mare és molt moderna i ja al seu temps es va casar amb un aquí, imaginat...Llavors ell va ser això que els seus pares li donaven tot. I quan jo m'en vaig anar a viure amb ell no treballava i els seus pares li donaven una paga de 200 euros o 25000, cada mes, cada setmana perquè no tingues problemes. I no era això, i de casa no feia res. Llavors era això amb tants anys i es clar a mi lo que em va fer separar-me és això, que ell no fes...pels seus fills....Per mi no ha de fer res, perquè m'ho faig tot sola, no necessito que ningú home em faci res, necessito que faci algo pels seus fills, com que no ho ha fet em vaig separar. No hi havia llios amb cap tia, ni cap vici, ni que jugues a la maquina, ni alcohol ni maltractament ni res... només això que es podia haver solucionat. Tu que li deies que compartissiu...Llavors et vas separar... Si si... vaig passar un any l'any passat que verge santa i em venia una cosa darrera l'altra... i em pensava que no aguantaria ... però una cosa darrera l'altra però ara ja està.

Però ell la regularitat d'ingressos ell tampoc no la tenia, i es clar això no acabava de....

No...jo si tu, aviam, encara que no la tingués i ell fos una persona que va a la feina, i val i busca i té solucions i no s'ofega amb un got d'aigua, pues val,...tot al començament costa, tot. Tu t'en vas a viure amb una noia i al començament costa, per molt que us enteneu i que us avingueu si els vostres estómacs es barregen ... imaginat amb tot lo altre si som persones....Es clar és difícil conviure. No es el conviure sinó es la responsabilitat que havia de tenir amb mi amb els nostres nens. Si jo m'enfado ara i després ni m'en recordo. No soc rancorosa ni molt menys. Es la constància....

I tu que creus dels homes i les dones respecte a les feines.

Hi ha mes oportunitats pels homes, hi ha més feines per homes, tenen mes bon sou pels homes. Les dones no estem pas...o sigui estem valorades aquí diferent que altres països però estem valorades com a altres països... no tenim....

Però per exemple hi ha tipus de feina que l'han fet els homes...

Jo he fet feines d'homes, eh? jo he estat treballant amb una fabrica d'homes, eh!. Ara la primera setmana fatal, però al cap de la setmanes bé, jo feia premsa, jo agafava ferro,

I l'entorn que... amb els companys....

Molt bé,

I no hi havia problemes perquè eres una dona...

No,

I eres l'única

No n'hi havien bastants

Era una feina d'home tradicional

I vaig estar a la Denso, que fan aquests torns rotatius i ple d'homes i ple de dones també,

Jo estava parlen de lloc on pràcticament son feines de homes i no hi han dones

Jo treballava amb una noia que portava un toro, jo estava a una premsa fèiem els frenos i ella portava el toro i érem unes 25 dones a acabats i fundició. Aviam que aquella dona acabava aquell horari en una fabrica d'home...i tu pensa que la majoria d'homes que estan a una fabrica del metall quan venen cansats, quan arriben a casa ho tenen tot fet. Tu pensa que les dones quan van a una fabrica del metall quan arriben a casa ho ha de fer tot... Es durillo.

Perquè les dones que tu coneixes penses que son poques les que arriben a casa i s'ho fan tot

Home, jo conec dones que tenen l'ajuda de altres de la família i tenen parella que s'ho combinen, però la majoria estan soles... jo parlo amb les mares a l'escola i el que diuen és ...Ai que he d'anar a fer el dinar, ai que he d'anar a comprar i parlen d'elles, elles, elles....No diuen del meu marit que ha de fer el dinar.... Home si ho fessin ho dirien perquè nosaltres casquem....Totes s'ho fan elles, la majoria les dones que van a comprar... jo vaig al súper i veig 3 homes comprant i 50 dones encara la cosa no està.... falta molt, falta molt.

No trobes un ajut....

Jo la meva d'això no busco ara ningú, perquè jo ara ja tinc els dos homes que tinc son els homes de la meva vida de moment, però que maco que és tenir, però no ha fet mai res...

Perquè a casa teva, el teu pare col·laborava o que,

Si. Si el meu germà fa la seva feina. Esta casat amb una noia de St. Quirze i estan vivint junts i ell treballa i ella esta a casa, i ara fa poc han tingut un nen de 3 setmanes, i ell arriba i li fa tot. I es veu que no és aquí, és moreno alt, i ho fa tot i això dels maxistes marroquins no és veritat. Això qui porta la fama porta la bandera i no....

Perquè tu a casa teva has vist un altre model , has vist que el teu pare feia coses.

El meu pare feia de tot, i fa encara coses amb el meu nen aquí, i te 67 anys sigui no has trobat que hi havia coses, al contrari....

I la meva germana que esta casada i tenen un nen petit estan vivint al Marroc , i s'en van a comprar tots junts, fan el peix tots junts...i ell fa a casa, fan la vida tots junts, i és marroquí....

De quina part?

De Xila, del nord,

Però sembla que el nord es una mica diferent del sud

Bastant

El nord més feudal

S'ha de diferenciar el sud del nord, perquè és ... bueno com aquí, et trobes la gent com aquí, l'idioma com aquí....però allà

Perquè quan tu vas dir vaig pensar d'anar me'n al Marroc perquè veies que tenies mes facilitats?

No,...on vols que vagi jo al Marroc si tothom s'en ve cap aquí. Si jo m'en anés m'aniria tres mesos de vacances perquè els meus nens arranquin amb el marroquí i el parlin. Bueno el meu gran l'entén però no el parla.

Qui els parla?

Jo els parlo, parlo marroquí i català...i l'entén l'escolta però encara no...

Diguem quin tipus de feina t'agradaria a tu fer

A mi no m'importa la feina si jo tingues un torn com es el de cambrer pel mati el faria perfectament, si es un supermercat, en una botiga, en un magatzem...

Però amb els horaris

Els horaris, moltes no et respecten el teu torn, el teu dia de festa, o no et respecten quan tens el nen malalt...que vas amb l'ai ai ai, no puc marxar i on el deixo....i si m'en vaig igual demà em fotaran fora, igual demà no cal ni que vingui....Aquesta és la pega....Aquesta és la pega fonamental, quan els nens son tant petits és una temporada que fins que els nens tinguin 8 o 9 anys és el moment clau que vas desesperada amb els teus nens. Un cop tenen 8,9 tu ja fas els horaris que vulguis perquè ja son grans, valen per si sols...perquè el meu s'ho fa tot sol. Esta sol pobre no li queda cap altre remei...S'aixeca, es fa el seu vas de colacao, se renta les dents, es renta la cara, s'agafa la roba que te preparada, es vesteix, el porto al karate i es vesteix solet...es un homenet.

I això seria per un temps perquè es clar. Encara que

Després m'és igual faig un torn al mati o a la tarda....després m'és igual, vull estar amb els meus nens,

També es una elecció, perquè abans quan tenies necessitat t'ho muntaves amb la teva mare, o...

Però ara ho necessito perquè els meus nens,... tinc problemes amb e meu gran perquè m'ha trobat molt a faltat, necessita que estigui per ell....li costa fer els deures, s'em despista bastant, per cridar-me l'atenció fa les lletres al revés, en comptes de sumar resta,... i llavors jo... Perquè ho va notar ell....

M'ho van avisar de l'escola.

Clar, el meu nen amb dos anys ja sumava, deia mama deia una paraula amb marroquí... però un cop es va veure sol, es va veure tot sol que no hi havia una organització...un dia aquí un altre dia allà un altra dia.... no hi havia una normalitat a casa i llavors ara és quan estic jo cada tarda i mig hora fem deures, anem a la biblioteca, a fer repàs...

Tu sents que el teu nen s'escapava de les mans

El meu nen se m'escapava de les mans, i vull treballar als matins per que primer es el meu nen, ho tinc claríssim,...m'és igual guanyar mes o menys, però el meu nen es lo primer, es que un fracàs en un nen tan petit amb 5, 6 anys tenir un fracàs escolar, si no ho agafo ara, malament.

I aquí t'has vist una mica desprotegida, sola tirant això endavant sense cap tipus d'ajuda...

Però es que com jo n'hi han la tira, hi ha les mil i una.....eh, hi ha les mil i una...hi ha parelles que viuen a casa i que ni es parlen, no hi ha una comunicació. Nosaltres al menos ens ho parlaven, cridàvem, ens enfadaven i ens explicàvem les coses que no ens agradaven i que no li agradaven de mi...però hi ha famílies així...I jo vaig prendre aquesta decisió perquè jo tinc una altra visió. Bueno, si fos un milionari si que l'aguantaria però per no res....no, nena no. Per dormir, ja dormo sola, però bueno no dormo sola perquè dormen amb mi els dos...

Però moltes dones a lo millor no es separen perquè tenen fills.

Però hi ha molts problemes de dones que ... bueno jo perquè soc molt expressiva i parlo i ho explico tot, soc molt oberta...però hi ha moltes dones que tenen problemes i s'ho callen i van a l'assistent social i tampoc no t'ajuden. Sembla que et paguin els diners de la seva butxaca, en comptes d'entendre el que hi ha i elles són assistents socials, la paraula ja ho diu, i assistent social, tu has d'ajudar aquelles dones....Jo li dic a l'assistent, tu a mi no m'has de donar res de la teva butxaca ..però clar aquí ve una dona perquè te un problema i es clar i li fas aquest paper...aquesta dona va i s'em tira pel pont. A veure...es que és claríssim. Han d'haver-hi dones qualificades per ajudar a les dones, no quatre que estudien per tenir el ocupu, enxufades, enrepapades per estar allà i els problemes dels demés fora. Amb de ser dones amb cor, que es posin a la pell dels demés. I això passa pel que passa perquè no ens ajudem. Tu vas a una assistent social i et posa a parir. I jo no he anat mai a la meva vida, mai. Vaig anar l'altre dia i vaig quedar esgarriada. I em va dir la secretària es que de vegades la gent se n'aprofita.

Ara no, li vaig presentar els papers. Però si no m'ho solucionen, es que jo vaig a parlar amb el Valls. Es que ho tinc claríssim no són els de ella, eh! Es que són els meus nens, no són els de ella. Es que esta la cosa tan, tan...no hi ha un lloc clar on vagi la dona....si que hi ha un lloc quan hi han problemes i tal hi ha maltractaments. Però jo no tinc problemes amb maltractaments i que em vulguin matar ni res. Jo tinc un problema que he de cobrar el paro i aquest mes aniré justa. Jo he d'explicar que m'estan

picant o que em volen matar? No....jo he de dir la veritat però si t'estic dient la veritat i no m'estàs ajudant, tu que fas aquí?

Ara li vaig donar els papers i he d'anar amb 15 dies, ara quan surti aquí aniré. M'ho has solucionat, no? Com et dius si us plau, i cap a l'Ajuntament. Les coses es fan així es que no pots. I has d'anar com una gitana...amb el monyo... Jo perquè he d'anar mal vestida per demanar el que es meu? Es que he de venir tapada com una mora? Que he de fer? Per que em veus així, que et penses... Una cosa és ser neta i polida i anar ben vestida. I l'altra és anar mal vestida per demanar quatre xavos.... Es que es difícil, jo no sé com ho he de fer. Es que el que vulguin es que vinguin gitanes mal vestides que porten el pijama sota la xilaba...I es el problema que hi ha per una dona tota sola.

Jo des de la meva situació al menys ho veig així...Es durillo, es durillo. I sort que jo tinc anys cotitzats, que tinc un ajut del paro i tal

Home, es que quina solució em queda jo no puc pensar....

Els teus pares t'han ajudat oi?

De la meva mare jo puc disposar cada vegada que fa falta, home són molt macos, m'han ajudat però no em poden pagar el pis, ni res...home, els meus pares si veuen que tinc problemes

sigui que el pis es de lloguer, i tens dos fills i estàs vivint amb 800 euros al mes i has de pagar el lloguer....

I la assistent em va dir: o es que ja ho sabies que et quedaries sense feina, com es que no has fet un raconet? Quin raconet vols que faci amb dos nens? I me la vaig quedar mirant amb una cara...tenia ganes de dir-li però vaig pensar no diguis res...però si per favor si comprar una bossa de verdures costa 50 euros. Es que aquesta dona no ho entenc, li vaig dir, en que mundo vives....

I la teva mare t'ajuda

La meva mare em compra menjar, m'ajuda amb els nens, però es clar.

Ella vol que els seus nens vagin bé, i anem bé per ella. Però es que no es pot. Si ja viure amb la parella que guanyi 800 euros i ella guanyi 1200 van justos imaginat que guanyin 800 euros.. si si... Quan tens fills treus la fortalesa d'on sigui, diuen que la fam fa la persona ser intel·ligent. La necessitat fa que t'espavilis.. i a mi ningú m'ha donat res.

I amb els altres germans que tens com

Estan bé els meus germans i treballen. Un noi tenim i dues noies. Una germana que s'en va anar amb 17 anys sola per un intercanvi a l'aventura per aprendre angles i s'hi va quedar...si va quedar perquè tenia molta facilitat, li van donar la residència, uns estudis, vamos una societat com ha de ser

Ara estan malament i no ho poden mantenir

Estan de crisi i no ho poden mantenir perquè tots els jubilats s'han anat a Eivissa, a Menorca i s'han portat les jubilacions,...es lògic...però viuen ells ara com aquí, dels immigrants. Hi ha molts turcs, sudanesos, àrabs,

libanesos....A mi no m'agrada viure allà però.-...Mira si jo agafo els meus nens i m'en vaig a viure allà jo tinc 1000 euros fixos sense fer res...

L'altra germana no esta aquí, es va quedar al Marroc amb els avis i es va casar allà i esta allà, tenen un fill. La que ho té més fotut sóc jo. I llavors haurien de mirar més que les dones que ho necessiten. Havien d'haver fins i tot una política que ajudes més a les dones. Es que des de que s'acaba la guarderia o l'escola, tu tens que treballar fins al juliol o no sé si has de fer vacances,...i com t'ho fas amb els nens....Perquè esta l'escola aquesta, el casal d'estiu, la setmana 80 euros, per favor i de 9 a 13,00 o de 9,00 a 14,00. On anem a parar... cada setmana 80 euros... on anem a parar, pe favor...que passa aquí, on anem a parar.

Jo els hi deia a les dones l'any passat que escolta fitem una sentada aquí a l'Ajuntament per reivindicant i que esta passant, que no facin tants pisos, tants pisos, tantes immobiliàries i que guardin un raconet per a les dones que han d'anar a treballar.

Però pots portar els nens a la guarderia

Si però la guarderia municipal pagues igual. Pagues uns 70-80 euros i a part el dinar.

Perquè tu el petit el portes

Si jo no el porto, me l'estalvio

I no hi ha ajudes per les dones que no poden...

Has d'anar per l'assistenta, no hi ha cap....

I t'ho has mirat

Clar que vaig anar i vaig dir mireu això. Encara que cobres 300 euros no em donen res.

Bé, doncs moltes gràcies per tot.

.....

Es que moltes dones que no ho fan per lo mateix, per tenir un sou fix, per tenir els seus estalvis, perquè estan a casa encara que no treballin ni fan res. I mira s'ho van fent. Perquè el dia de demà que ella pugui treballar i li digui al seu marit mira fas això, això i això ell agafa les maletes i s'en va amb una altra. Ara que està tan de moda una colombiana o una peruana, però així, eh, bueno....

El problema és la dona quan s'implanta. Jo com que sempre m'he plantat, jo ja sé però quan la dona quan s'implanta al seu marit. Avui dia encara el marit és el que té la ultima paraula i jo sempre he decidit jo, jo parlava amb ell passa això i fem això perquè a mi em convé fer això i allò. Però hi ha moltes dones no tenen ni opinió a casa. Que el seu marit encara avui dia els hi posa els 10 euros sobre a la taula per anar a comprar. Que no tenen la seva autonomia ni per anar a comprar. Tu vas al puigmercadal i ho veus, eh?

Però clar canviar això també és un problema d'educació i si tu no t'eduquen per fer una sèries de coses no les Farràs i no les assumiràs com a teves...

Però es que això passa des de que naixem. Si jo tingués ara una nena petita, que té una nena petita per jugar: una cuina, un cotxet, una rentadora. Jo quan veig una nena amb un cotxet i una cuina rentadora... es com si fos meva aquesta nena, perquè no li compres un cotxe, ja li estàs ensenyant a que sigui una criada, no! Ja anem a comprar i comprem les nines així i ja els hi estem ensenyant a ser així.

Però tu als teus nens que, els hi compres una cuina als nens...

Jo el meu nen, mira, recull el seu plat. no arriba el pobre a la pica, però va ficar una cadira i es va ficar i ja volia fregar . El petit és més llest, perquè ja tot el que fa el gran ell ho vol fer ell tan xic. Estic jo escombrant i ja agafa el motxo, o sigui.... es recull les seves coses. Mai he aconseguit amb el seu pare que tingues les sabatilles al peu del llit i ell ho fa. Quan es treu la roba de l'escola del xandall ho fica a la rentadora....A mi no em frega, no em fa res però lo seu ho fa. Ell sap les hores d'estudi....mama avui que toca biblioteca i anem a la biblioteca, avui que toca karate, pues anem a karate, avui que toca la tabla del dos pues fem la tabla del dos. Es un nen super responsable, però he d'estar al seu costat.

I això quan tu eres petita, us ajudaven

No, Jo, quan érem petits ens ho fèiem tot nosaltres, perquè jo tenia una germana gran que era la més llesta i ens assentava a tots, perquè estem seguits jo tinc una germana de 35, 34, jo tinc 32 el meu germà té 31 i la petita té 30. Llavors estaven sempre assentades i juntets i fèiem les coses nosaltres. O sigui nosaltres ajudàvem a casa. Ens vam criar al Marroc, perquè el meu pare és de Castilla La Mancha però vivia a Ceuta, i tenia família d'espanyols al Marroc, perquè viuen espanyols al Marroc, vale? I vam néixer tots al Marroc i ens vam criar allà. Jo vaig venir aquí que tenia 12 anys.

Doncs tens un català que sembla de...

...De pagesa!!!! Si, si jo vaig viure a un pagès durant 5 anys i tenia un accent de pagesa i lo primer que vaig aprendre era el català, jo primer vaig aprendre el castellà que el català. Però bueno, mira això no vol dir que no...

Però allà al Marroc que

EL meu pare estava treballant però llavors li van canviar la fabrica i van venir aquí i la meva mare va decidir que ens quedéssim allà per estudiar l'àrab i sapiguéssim l'idioma, i va fer molt ben fet. Allà amb els avis. Mira els meus pares van venir aquí que jo tenia 2 o 3 anys fins els 12...però venien, eh!

Llavors heu estat criat amb els avis 10 anys de la teva vida...

Però em va anar molt bé, amb el meu avi, perquè el meu parlava castellà, el meu avi era un soldat de Franco. Nosaltres vivíem com d'aquí. I la meva iaia era una minyona de la família Torres, que el Fernando Torres es el que juga a l'Atlètic de Madrid i són els que ocupaven el Marroc, dels espanyols. I la meva iaia els hi feia la feina, els cuidava els nens i encara tenim relació amb aquesta gent. Quan es va casar el meu germà aquí a la Cova van venir tots al casament, són molt bona gent.

I et poden tirar un cable.

Bueno, clar, per anarmèn a Madrid sí. Però jo no sóc merengue, jo encara trobo que Madrid és Espanya.

Et trobes aquí millor...molt bé, molt bé. Trobes problemes allà?

Bueno, jo aquí no m'he trobat, però a Madrid jo sé de gent que ho van passar molt malament. I més a partir dels atemptats, amb tota la gent de fora., i quan es van cremar tots aquests marroquins. I lo que tu pots trobar són molt andaluses però catalans no, pots trobar un peruà, però català no,

Amb mí no,

Amb la gent que et relaciones...

Jo em relaciono amb tothom. Jo em relaciono amb marroquins que van venir aquí de petites i els hi ensenyava el català, i els hi portava a l'escola...molt. Jo em relaciono amb tothom.

I amb el grup d'amics.

Són catalans, catalans hippies.

El teu marit era català hippie?.

Oh no, no! Jo que no podia amb els andalusos, i és som mig andalusos, el meu sogres és andalús i castellano. I el meu marit, abans de tenir el nen que jo estava embarassada i li vaig dir vine'm a buscar a tres quarts de nou, i encara l'espero, perquè no sabia quina hora era tres quarts de nou. I jo vaig pensar verge santa tu tindras un nen ara i este que ha nacido aquí no sap el català, però que passa aquí. I jo li vaig començar a parlar en català i marroquí una mica però....

Es increible, perquè tens una història que venir del Marroc i...

I ma germana que del Marroc a Espanya, i d'Espanya a Alemanya....Jo no sé que farà però li dic filla posa l'ou ja i quedat embarassada perquè no

I l llengua que teniu els germans que és.

Jo amb la meva mare parlo marroquí, amb el meu pare castellà, amb la meva germana jo li parlo català i em parla en castellà. Amb el Jose fins ara li parlava català i ell contestava en castellà. I amb la meva germana marroquí-català.

I amb els teus fills

Ell en català, diu el papa....de marroquí parla una mica....quan volem parlar d'ell que no s'en enteri ja...

I la teva mare va com tu de moderna

Sí, és una senyora.

Vull dir ella no ha tingut cap problema en aquí

Gens ni mica, és una persona molt reposada, molt educada, molt encantada, molt intel·ligent.

Trenca una mica l'estereotip suposo

Es que ara vaig pel carrer i veig nenes joves i tapades....tapades, I conec una que la seva mare es espanyola i el seu pare marroqui també tapada, me la vaig veure l'altra dia pel carrer

I tu que li dius

Es que jo, a mi se me va la lengua, els hi dic: pero tu que fas, on vas, tu pots anar sense el vel...

5. DONA IMMIGRADA MANRESA

Lo que nos interesa es que nos expliques tu historia laboral, como empezaste a trabajar, que trabajos has hecho, y cuando has cambiado de trabajo, por qué motivos, o porqué cambiaste, qué dificultades tuviste, que cosas se valoraba de ti y que problemas tuviste para empezar a trabajar de nuevo...Y todo esto con otras cosas de tu vida personal, porque muchas veces las cosas que nos pasan en el trabajo también afectan a las cosas que pasan fuera del trabajo... y bueno, un poco cual ha sido tu vida laboral.

Bueno, yo este hace 3 años ya que llevo aquí y a los dos meses....

Antes, antes, desde que empezaste a trabajar.

Bueno yo empecé a los 15 Años en Ecuador. Trabajaba en una cafetería en vacaciones y después de eso ya cumplí la mayoría de edad y trabaje de recepcionista en una tienda más o menos como Mercadona, tienda comercial. Pero era por temporadas, porque allí es muy complicado el trabajo sabes, allí siempre se fijan no en el título sino en la cara o alguien que te ayude a entrar. Allí solamente fue un contrato por 6 meses. Después de eso yo me casé, yo me casé muy joven, me casé a los 17 años a los cuatro años me divorcié. Entonces allá empecé a trabajar.

No tuviste hijos?

No tengo hijos, no. Trabajé un año y medio de azafata en autobuses un en mi ciudad. Trabajé ahí todo ese tiempo hasta ir preparando porque ya pensaba en venir para acá. Yo ya tenía 21 años. Todo ese tiempo ahí, y después ya vine para España. Aquí a los 2 meses que llegué, estaba cuidando una señora, trabajé allí 1 año.

Como?

Por una paisana mía, una chica me hice amiga de ella, ella estaba trabajando allí y ella tenía papeles y yo no. Ella le salió trabajo en otro sitio, en una fabrica y entonces me lo dejó a mí, y eso fue.

Viniste directo a Manresa?

Si porque aquí estaban unas primas mías. Si yo ya sabia, tenia aquí familia y yo ya sabia donde llegar, de Ecuador directo acá a Manresa. Bueno, yo trabajé allí una año, pero por problemas personales... bueno, conocí a alguien aquí y tuve un problema con este señor aquí y todo y ya me quería separar. No, no me casé, solamente me uní. Es de fuera, es de fuera, y como él... bueno antes de que yo empezara este trabajo ya le había conocido. Yo estaba muy mal, no tenia dinero no tenia nada, y entonces él me ayudó, sabes, al principio. Como todo el mundo a veces se porta bien y después ya le ves la cara. Yo estaba viviendo con mi familia, pero estaban ya un poco mal. La mayor se fue a Murcia con su marido a trabajar al campo y yo me quedé con la otra. La otra también no estaba trabajando, ninguna de las dos, y había que pagar el piso y había que pagar todos los gastos y no había dinero. Entonces él me ayudó este chico para ir a vivir a su casa, fuimos las dos.

Las dos a casa del chico...

Fuimos las dos, entregamos el piso porque no podíamos estar allí, porque la dueña nos cobraba. Y bueno entonces así hasta que paso el tiempo y la chica esta me dio el trabajo de ella y bueno. Si a cuidar a la yaya. Empecé a trabajar con ella y después de esto, mi prima ya se espabiló...

Con la yaya esta que tal el trabajo, qué hacías?

Muy bien, muy buena. La cuidaba a ella, estaba con ella, le hacia cosas de la casa también. La arreglaba,

La señora estaba sola y tu pasabas allí todo el día?

Si estaba sola y yo estaba con ella, de las 9 hasta las 6 y por la noche había otra chica que se quedaba a dormir, otra chica de aquí, española. Pero bueno pasó un año y yo empecé a dejar a este chico, porque tenia muchos problemas y eso y como no me dejaba tranquila y muchos líos, entonces yo me fui,

Y entonces tu dejaste el trabajo por-...

Me dejé el trabajo... mi prima regresó de Murcia porque solo era el verano, regresó de Murcia y yo la dejé a mi prima que ahora está allí.

Con el chico?

Nooooo, con la señora, yo le pasé el trabajo a mi prima.

Pero entonces que pasó, tu amiga que estaba con él?

Mi otra prima?

Tu dejaste el chico que viviste en casa de él y tuviste que irte.....

Yo me fui a Italia con mi familia, si yo tengo tías en Italia. Yo me separé aquí pero igual no me dejaba tranquila, sabes? Igual a los dos días ya estaba a la puerta de mi trabajo, yo trabajaba aquí sabes, aquí en Verdaguer en el cuarto piso, yo trabajaba aquí... Entonces él era... que me faltaban como dos horas para salir y ya estaba aquí con el coche y no me dejaba tranquila. Entonces yo no, yo tenía que hacer algo y ya estaba desesperada, por todos lados persiguiéndome, entonces yo me fui. Yo me fui y como mi prima no tenía trabajo y le dejé a ella. Y hasta la actualidad está ella. Ya va a hacer dos años ya.

Y tú en que piso vivías?

Después de esto?

No, cuando dejaste al chico.

Donde una amiga aquí en Manresa. Mi prima ya vivía con esta chica, se corrió a vivir con ella ya se fue a vivir con ella y yo me fui a vivir allá. Yo me fui a Italia y de Italia regresé al mes. Al mes de Italia porque no me gustó.

Donde de Italia?

En Milán. Pero no me gustó, no sé no es el mismo ambiente que aquí, es otra forma, otro estilo de vida, otro idioma. No sé lo veo más difícil más complicado. No hay la libertad que hay aquí que te ayuda la gente, por lo menos que te entiende, aunque no conozcas ya ves que todo esta en castellano tu ya vas dirigiendo preguntas. Allá no, también el tema de vivienda. Allá, no es como aquí que tu vas a un piso, alquilas un piso y vas a tu habitación y nadie te molesta, pagas tu alquiler, tu piso y ya está. Allí no, todo es como un estudio y viven todos apelotonados allá y también esta todo muy caro. Y como yo ya tenía un año entonces ya dije, no, para quedarme aquí ya me vuelvo a Ecuador. Es peor que Ecuador y para quedarme ahí mejor me voy a mi casa. Y tanto, tanto, me regresé y no tenía papeles ni nada....

Y como viajabas?

Me fui en autobús, con pasaporte peruano y tuve suerte porque no me pidieron, pero ahora si que te piden, más que todo ahora ya, buf... entonces vine aquí y mi prima ya se había hecho con un ecuatoriano, ya se había casado con un ecuatoriano....

En dos meses?

No mi prima ya llevaba dos años, desde que estaba viviendo conmigo con el chico que yo tenía. Pero ella cogió y se fue y a los dos meses yo me separé y me fui a Italia y conoció a este muchacho y le ayudó y todo, bueno hasta ahora que tienen hasta un niño y todo. Y entonces yo cuando me vine, ellos tienen un piso y yo me vine ahí con mi prima, con la segunda. Y comencé a buscar trabajo, trabajo por horas y así. Porque yo mi trabajo ya

lo había dejado a la otra y ahora tenía que ver como me buscaba la vida, sabes? Y me salían trabajos por horas, sabes, de limpieza, siempre de limpieza,...

Móvil

Es que si no contesto el teléfono igual le da un desmayo.

Este es ecuatoriano, también

No, este es mejicano, bueno con él estoy ahora 3 meses, no pienses que...bueno he estado mucho tiempo sin tener nada, yo te hablo de dos años, y ahora 3 meses va a ser....Bueno, y entonces así comencé a buscar y a buscar....Y a veces me salía, a veces no, O si me anunciaba en las revistas, muchas veces las personas tienen costumbre de llamarte y te dicen ya te aviso, o te averiguan todo y te dicen ya te llamo y te avisaré otro día y no te dicen nada. O si vas a la entrevista pues lo mismo, que si estas en la entrevista y no sé cuantas preguntas y nada, y tú estas esperanzada en que te dan trabajo y nada...

Porque piensas que es así

Al principio pensaba que era porque no tenía papeles. Pero yo con el tiempo, ahora este último año me di cuenta de que no es así, me cambió la vida y yo pienso así de otra manera. Yo digo que no era porque no tenía papeles sino porque era extranjera. Y antes yo no pensaba así pero ahora sí. Porque? Porque este año, yo vivía antes por las Escodinas, al principio. Entonces yo tenía una señora en una peluquería y ella me conoció porque a mí me gustaba y yo me hice el pelo y todo allí y me hice amiga de ella. Mira todo este tiempo que estoy en España y ella hace un año se cambió a la carretera de Vic y fui a hacerme lo mismo, fui a verla y justamente fue en los días que abrieron el gobierno y iban a dar papeles a los inmigrantes. Y yo no la encontré y fui a buscarla a ella porque solamente a ella, yo nunca me dejo tocar el pelo por nadie, eso si que y empezamos a hablar y estaba sin trabajo en ese tiempo, ... y empezamos a hablar y solo que mis 2 o 3 horas y con eso no hacia nada.

Solo limpieza y que hago a la semana, 30 euros, y con eso yo no puedo vivir aquí y a mí se me hacia muy difícil...yo lo he pasado muy mal aquí también. Entonces yo cogí, empecé a hablar y le comenté y mira, me dijo que te parece si me vienes a hacer los cristales un día y empecé... y así un día que me dijo que te parece si me vienes a mi casa....ya así, poco a poco, sabes. Hasta que yo no le había dicho nada de los papeles, porque faltaban dos meses para cerrar gobierno, sabes? Y ella me dijo, mira, yo te voy a ayudar, y yo voy a hablar con mi marido y con mi hermana, y el otro día me llama y me dice tráete todos los papeles que te hagan falta para firmarlos y tal. Me los firmaron, los llevé a la seguridad social, y me los arreglaron.

Y quien te paga la seguridad social?

La seguridad social me la pago yo,

Del dinero que te paga ella?

Si, del dinero que me paga ella porque yo estoy como autónoma.

Pero entonces allí cuantas horas haces?

Hago seis hora en la casa, voy allí los martes y los jueves. Ahora hago los viernes y los sábados en la peluquería y le ayudo, porque yo estudié un curso. Primero empecé por su casa limpiando, pero ahora y ahora trabajo el viernes y el sábado en la peluquería y le ayudo, porque yo en Ecuador hice un curso. Y le ayudo, no soy profesional, pero le ayudo porque un poco la base la tengo porque yo estudié un curso, y hago tintes y así...

Poco a poco cogí confianza porque me ayudo bastante me ayudó con los papeles y entonces yo digo que no era porque no tenia papeles sino a lo mejor porque era extranjera y ahora si lo sé porque tantas entrevistas que he ido, y tanto que me habían preguntado y siempre llamándome y nada, sabes...¿De dónde eres? Le digo bueno de Ecuador, y Ah dice, no yo quería de aquí... Pero hablas catalán? No, le digo, no hablo catalán, pero le digo para trabajar no hace falta el idioma, eso es lo de menos... No es que a mi madre o a mi hermano le gusta que una persona que hable catalán. Y entonces yo le digo que lo que yo tengo son ganas de trabajar, eso ni lo dudes, pero otra cosa no. Y no hay bueno, bueno, no sé, lo comentaré con mi marido, y siempre excusas. Y mira al final comencé allí y sigo allí y gracias a ella, porque yo le agradezco muchísimo y me ayudó bastante, y tengo mis papeles y estoy trabajando con ella. No gano un sueldo grande pero lo suficiente,

Pero sigues buscando?

Si, sigo buscando, porque por las mañanas no tengo nada. Si esto es por las tardes. Bueno, ahora los lunes y el miércoles, Ana, la chica que está aquí me dio 4 horas, dos horas el lunes y dos horas el miércoles con dos profesoras. Ahora tengo ocupados el lunes y el miércoles.

A limpiar...

Si porque yo ya estaba apuntada hace tiempo, otra cosa es que como no tenia los papeles no podía.

Sin papeles no puedes, cómo que no?

Aquí, aquí me decían que no, aquí en el Cio no. Y entonces una vez que me hice los papeles Ana siempre me estaba llamando y entonces ella ya me dijo te ayudaré y todo y me llamó y me dijo hay dos señoras que quieren una chica y fue así rápido, y voy los lunes y los miércoles pro la tarde. Así que tengo todas las tardes ocupadas hasta el sábado, y ahora las mañanas tengo libre, no tango nada por las mañanas.

Ahora tengo una entrevista pero es que... es que no, sabes. Solamente es preguntarte y igual cuando digo cobro tanto la hora....y igual dicen bueno, ya te llamaré....sabes?

Pero tu piensas que es porque eres extranjera?

Ahora pienso que es por eso. Antes nunca me habían preguntado si tenia papeles, muy poco, muy poco. Solamente de donde eres. Suficiente con eso. Más aún en el lugar donde yo trabajo que es un lugar publico... y mi jefa, mi jefa no es catalana, es de Almería y ella también me lo ha dicho. Mira date cuenta que persona es, sabes... en el trato. porque ya lo saben que yo no hablo catalán y desde que entro hasta que se van me lo dicen, pero más o menos lo entiendo, y por ahí me voy desenvolviendo, sabes? Entonces dicen que los catalanes son cerrados y no es por nada pero es que... si saben que yo no hablo. les digo, es que yo no voy a ponerme hablar con otra persona sabiendo que es su raza que yo les digo que hablo castellano, que yo les puedo hablar, y se lo digo que yo no tengo ningún problema, y me dicen que es por mi bien, y digo bueno, está bien. Pero yo no tengo ningún problema ni nada, y claro que para llegar cuesta mucho... y ahí está.

Como te sientes tú de las otras mujeres que conoces. Quien tiene mas suerte, que trabajos encuentran, si tu estas soltera si tienes mas facilidad, si las amigas que se han casado les ha cambiado la vida... No diferencias de que tú sepas trabajar más o menos, sino como te trata la vida.

Bueno, si las que tienen hijos un poco más difícil. Porque bueno yo te lo digo por mi prima. Mi prima tiene un niño que ara tiene dos meses y esta apuntada aquí y ahora no sé hasta cuando le van a dar... bueno no estoy al tanto de esto de la guardería. Me parece que es hasta los seis meses, y me parece que hay una empresa también, pero no sé, parece que yo escuché así. Ella ahora quiere trabajar, pero por el bebé no puede, el marido trabaja también todo el día, pero por el bebé no puede, ahora le han llamado por dos trabajos, pero por el bebé no puede porque es de todo el día y no puede. Entonces es complicado porque quién lo va a cuidar. Tampoco puedes decirle a otra ecuatoriana y toma, no se lo va a cuidar gratis, porque yo me voy a trabajar, y otra chica también se va a trabajar. Entonces ella se queda ahí sola y aunque ella quiera trabajar, no puede. Bueno, entonces yo no tengo ni marido ni hijos y es más. Tu sabes, yo puedo ir por ahí por allá, buscar por tordos lados, ir a otro pueblo, a otra ciudad y un poco más de soltura, más facilidad digamos.

Tu crees que todas lo tenéis igualmente difícil cuando llegáis?

Si peor, yo te digo mi experiencia fue, que este señor cuando yo vine que te dije es de Marruecos. Y a l principio todo bonito, y no digamos porque ui todas esas cosas, sino porque yo no estaba acostumbrada a otras costumbres que tienen ellos sabes. Y nosotros los ecuatorianos, si nos gusta arreglarnos nos gusta arreglarnos, sabes las mujeres, si nos gusta salir, salimos, ya aunque no vayamos a hacer nada malo, entre los

ecuatorianos nos entendemos, sabes. Pero al medio año ya comienza el problema, y es muy dominante. Entonces ya lo ves, la marroquina ve por ella y el marroquí ve por él. Entonces yo trabajaba, él trabajaba, a mi nunca me quitó nada y nunca me pidió nada, pero como yo no ganaba tanto tampoco, yo decía que voy a hacer si me voy de aquí. Yo no estoy acostumbrada a irme por ahí y es mas que yo conocía solo ciertas calles. Entonces esta experiencia la viví yo también entonces ya había malos tratos en la forma de hablar, en la forma de tratar y ya a lo último me quiso levantar la mano. Pero yo le puse una denuncia y después yo me fui a Italia y perdí mi trabajo. Y cuando regresé igual me siguió por todos lados, y yo le puse una denuncia y tuve el juicio y todo.

Y se acabó,

Si, se acabó. Más que todo que a lo último él me quería dominar, él pensó que yo no tenía a nadie aquí, y más que todo, hubo un tiempo en que yo no quería saber ni de mis primas, sabes? Por miedo a lo mejor no pelearme con él, por miedo a ir, que voy a hacer, y donde me voy si yo estoy sola. Y ahí sabes, ahí entonces... hasta que un día dije ya está. Entonces unas veces porque no tienes ayuda. Porque al principio yo buscaba por todos lados. Y yo me metía a las tiendas y no si no tienes papeles, no por no sé qué, no sé cuantos... Y entonces llega el día que tu más que todo buscas hacer cosas, y bueno, unirme a una persona una persona que ni siguiera la conozco, que no es de mi raza, que no tiene mis costumbres para pasar cosas y para pasar malos ratos, las mismas yo que sé... que no te ayudan... Claro a otras personas, a otras mujeres más que todo, paisanas mías han pasado muchas cosas, han trabajado en cosas que no tenían que haber hecho. En su país jamás hubiesen, no tenían ni experiencia siquiera y han ido por ahí a trabajar en cosas malas. Lo digo porqué? Porque yo conozco chicas que han ido a buscar trabajo, han ido a una entrevista y jamás las han ayudado. Han ido a una entrevista y las han esperanzado y ya te aviso tal día, y que nunca, nunca te avisan. Y yo digo y porque en una casa tienen que exigirte tanto, hablar un idioma, que yo digo, no tiene nada que ver. Y si no, tener papeles. En una casa lo que tienes que ver es que la persona tiene ganas de trabajar.

Pero la gente que tu conoces se ha ido colocando.

Ahora sí, ahora sí un poco ya, pero te digo al principio, todo cuesta. Por eso digo bueno todo cuesta nadie va a llegar arriba sin empezar por abajo.

Y todas bien con familia por aquí?

Si traen a sus hijos? Bueno, a veces viene el marido y después trae a sus hijos, y al contrario también

Y estos tu crees que lo tienen más difícil para encontrar trabajo?

Bueno, a veces si esta el marido aquí y esta trabajando, la trae. Aunque la mujer al principio no consigue trabajo o si trabaja poco, como él tiene un trabajo fijo...

Pero si vienen aquí con hijos la mujer se queda en casa o también trabaja?

También trabaja, hacen sus horas también limpiando y así, pero no, no un día entero, porque tienen los niños que cuidarlos.

Tu crees que los maridos cuando vienen permiten que la mujer puede estar trabajando por ahí solamente una horas o podrían permitir que estuvieran todo el día trabajando.

Depende, depende porque hay de todo. Hay hombres que la mujer no sale ni hasta la esquina.

No pero me refiero por lo que tu sabes de tu país y lo que la gente hace, de la gente que tu conoces

No, bueno, yo pocos son los que conozco no, no tienes niños trabajas pero tantas horas y te lo vas arreglando y aprovechas el momento que los niños están en el colegio. Pero hay otros que tienen un hijo, o una hija o no tienen nada y trabajan los dos. Pero la mayoría trabajan. Si trabajan los dos porque en mi país es costumbre que trabajan los dos, la mujer y el hombre.

Porque tus padres han trabajado los dos.

Sí, los dos. Bueno, yo padre no tengo, yo me quedé sin padre cuando tenia 10 años y ahora este mes, el 29, hace 15 años porque yo tenia 10 y ahora tengo 25. Y entonces yo de pequeña yo sé lo que es trabajar, sabes?. Yo sé lo que es ver a mi madre esforzándose mucho, por sacarnos adelante todos, bueno tengo un hermano que tiene 22 años ahora. Entonces mi mamá, a mi mamá le gustaba mucho el comercio que no es lo mismo que ir a limpiar a una casa, no es lo mismo o ir a trabajar en una fábrica. Entonces ella si, le daba la gana ara se llegaba o si no, ella misma se mandaba. Entonces cuando mi padre murió ella se tuvo que encargar de todo, más que todo de los estudios, nos preparamos y todo, porque....Bueno yo estuve hasta primer año de universidad, pero no pude seguir porque no había dinero, y mi hermano acabó el bachiller y ya está. Mi hermano está en Ecuador, yo no tengo aquí a nadie. Sí sí trabaja él allí, él trabaja allí.

Si, como ya estaba sola yo ya me vine, y tenia un año de no trabajando allí y ya me cambié y dije pues a ver como...y me vine

Y como que no fuiste para EEUU?

Porque A EEUU para ir tienes que tener dinero y tener visa y a cualquier persona no le dan visa. Tienes que tener billete, tienes que tener coche, tienes que tener dinero en el banco y tienes que tener muchas cosas. Y aquí no, porque yo vine como turista. Sacas pasaporte, compré un billete y

ya está. Es más fácil y como tenía primas aquí...bueno ellas estaban trabajando pero se quedo sin trabajo. Bueno es que ellas se vinieron a Italia, fueron de Ecuador a Italia, porque en España no es tan complicada la vida. Entonces mi familia yo la tengo allí porque ellas son de los emigrantes de hace tiempo y ya se adaptaron a esa vida. Pero ahora todo con el tiempo todo va cambiando y se va complicando más ahora por ejemplo ahora que la gente tiene papeles ya no es lo mismo, ya no te van a dar trabajo. Hay mucha gente que no tiene papeles, que no los pudieron arreglar porque no tenían contrato, entonces yo digo una cosa y todo el mundo lo dice: ahora como tú vas a pensar que un empresario te va a dar trabajo a una persona sin papeles habiendo tanta gente con papeles. Entonces esa gente es la que esta peor ahora.

Entonces no lo tienen tan fácil, y los que tenéis papeles,

Claro, van a ir primero, como van a preferir a unos que no tienen papeles.

Tu crees que los que tienen papeles están todos trabajando o hay algunos que no están trabajando.

Hay muchos que no trabajan o trabajan con contrato un tiempo pero no se los renueva o bien porque se les acaba el contrato, o porque no encuentran... es difícil.

Y tu crees que lo tenéis más difícil las mujeres o los hombres?

Yo creo que los hombres. Yo creo que sí, los hombres porque las mujeres la mayoría trabajamos antes en la casa, y eso siempre hay trabajo. Los hombres son hombres pero están siempre en el que ya te aviso o qué sé te vengo a probarte y si no te gusta te vas a tu casa y ya está. Y los hombres la mayoría trabajan de paleta o en las fábricas

Y tu crees que lo tienen más difícil. Más difícil porque crees que se les puede acabar y a las mujeres no se les acaba.

Claro ellos si porque yo conozco a unos que trabajan así por temporadas un tiempo y después ya se termina y a muchos no les renuevan el contrato y ya salen y vuelven a buscar. Claro igual las mujeres también, porque nada es eterno. Porque yo digo bueno si tu haces tu trabajo y estas cumpliendo siempre estarás así, aunque sea por horas. Aunque sea pro horas igual, igual si no cumples bueno dicen muchas gracias y buscan a otra porque hay mucha gente que quiere trabajar. Yo digo que para durar en un trabajo tienes que ser responsable y siempre estar ahí, si no, sea el trabajo que sea, de limpieza, una casa, lo que sea.

Tu crees que lo tenéis difícil para hacer el trabajo que hacen los hombres o te importaría trabajar en algún trabajo que hacen los hombres?

Depende. No sé.

Por ejemplo en una fábrica, de soldadora.

Ah no, yo no tengo ningún problema. Yo si lo tengo que hacer lo hago.

Te lo has planteado alguna vez

Ah no, porque hay muchas cosas que hacen las mujeres y que hacen los hombres. Por ejemplo en mi país nunca se ve una mujer conduciendo y aquí es normal en autobús y en Ecuador no. En Ecuador no hay ninguna mujer conduciendo de chofer. Allí solo hombres, sólo hombres.

Y tu tendrías problemas por hacer algo así, no crees que esta mal visto

No, yo no, yo creo que es un trabajo normal, mientras no hagas daño a nadie y mientras tu estas haciendo lo correcto. Ahora si te vas a poner a hacer cosas, te lo tienes que pensar, pero si tu estas haciendo tus cosas, trabajo es trabajo. Si las mujeres cocinan los hombres también saben cocinar.

Pero el trabajo de la casa lo podría hacer un hombre? Y porque no lo hacen?

Si, unos porque no les gusta y otros porque. Mas que todo mis paisanos siempre son las mujeres quienes hacen el trabajo de la casa. Aquí es donde han aprendido. Mas que todo porque a veces porque la mujer esta trabajando y el hombre no tiene trabajo y la mujer si tiene entonces él esta en casa. Y viene la mujer cansada y si quiere comer tiene que preparar la comida. Aquí. Pero después en su casa no lo hacen. Se van a comer a la calle, o donde la madre o donde el padre. Aquí como no tienes a nadie. Por ahí hay unos que conozco yo que también lo hacen eh y estamos en España eh. Pero porqué porque la mayoría de los ecuatorianos están acostumbrados por su mujeres y hacen todo todo, todo.

Pero tu mejicano....

El no, él vive a parte. Él vive solo pero si lo hace. Él tiene ya 9 años pero ya lo hablamos nosotros estas cosas. Siempre dice mira como que vivo solo, vive solo pero tiene sus hermanas que esta en Barcelona, y entonces como vive solo. Y su trabajo también. Porque tiene que ir bien, él es encargado de un bar aquí en Manresa. Y entonces va a su casa a comer y siempre tiene sus uniformes limpios, y esas cosas... Al principio si que le costo igual, le costó porque no estaba acostumbrado. Es que hay que no saben ni freír ni un huevo si quiera, y si lo hacen lo hacen mal hecho. Y es que no han aprendido. Aquí han aprendido y a veces digo que si así fuera al Ecuador. buh, avanzara tanto. Pero el país esta tan atrasado en todo. Porque allá ya dicen bueno las mujeres en la casa cuidan a los hijos, ahí cocinando, tooooma, desarreglada, porque siempre están metidas en la cocina, y el hombre trabajando. Pero como yo te doy, tu callada. Pero aquí no, aquí el hombre trabaja y la mujer trabaja. Y yo he aprendido mucho aquí, yo he aprendido mucho.

Y que has aprendido?

Yo, por ejemplo al principio con este hombre que yo estuve acá. Como yo venia con otra mentalidad yo decía bueno lo que él diga para mí es misa y se acabó. Y después con la experiencia, con el sufrimiento, con tanta cosa, y con personas de aquí, españolas que me hablaban, de aquí y me decían esto y esto y yo dije no, y se acabó y se acabó.

Para mí es una experiencia esto, porque yo dije bueno, que tiene el hombre que no tenga las mujeres. Al final todos somos seres humanos los hombres y las mujeres, todos tenemos carne y huesos y sentimos y todos tenemos las mismas cosas. Entonces yo digo aprendí a que uno debe saber valorarse como mujeres, a no estar aguantando a nadie, que nadie es mas ni menos que nadie, eso sí. Por eso yo le digo en mi casa, yo le digo a mi mamá y me dice que tu no sé qué que tu has cambiado mucho. Y yo le digo no, yo no he cambiado, la vida me ha hecho que cambie, a no dejarme envolver por nadie, a no dejar que nadie me diga lo que tengo que hacer. Porque tengo mis años, tengo mis años y a veces me he visto mal, me he visto abajo y nadie me ha echado una mano, me he visto sola, sola me he levantado, y sola he buscado y sola; me he visto mal, me visto muy mal.

A veces te pones un poco duro, pero por eso muchas personas que han venido aquí cuando van al Ecuador son distintas. Ya no son la misma persona dócil que conocieron, ya no porque la vida te trata mal. Ya todo es suerte. Algunos que han venido han encontrado trabajo, han hecho sus papeles y todo de maravilla, pero no todos, no todos.

Tu crees que aquí se aprende una vida más igualitaria hombre mujer.

Yo si en ese aspecto estoy de acuerdo. Aquí tanto el hombre como la mujer hace su vida, en la casa, en el trabajo y con sus hijos. Y bueno si no está su mujer el hombre va a buscar a los niños al colegio y sino esta él lo mismo. Pero allá, Dios Mío bendito el niño se pasa todo el día en el colegio y siempre ha de estar la madre allí. y en ese sentido, pero en otro sentido hay otras cosas que no me gustan. Yo tengo mi hermano, que mi hermano siempre dice, mira yo para traerlo aquí me lo tengo que pensar millones de veces... Porque a mi no me gusta que con 13 años los niños fumen, y eso no esta bien, porque son unos niños!!! Madre mía a mi hermano lo veo con un cigarrillo y no sé que lo hago, eh! Y peor delante de mi madre.

Pero cuantos años tiene tu hermano?

Mi hermano tiene 22. Y yo a veces digo si los padres lo hacen y saben muy bien que eso es malo y que trae enfermedades y cáncer y tantas cosas. Si yo tengo a mis hijos yo les digo que no lo hagan, por lo menos cuando yo tengo a mis hijos lo dejo. Lo digo porque cuando yo vine aquí yo también comencé a fumar, sabes como una loca y buhhh. Pero yo ya dije no y se acabó porque me puse enferma, sabes? Por la misma cosa de las

preocupaciones, por las amistades que comencé a tener de aquí de España y yo ya dije no.

Y tu hermano con 22 años no le dirías de venir porque tenias miedo?

Por eso y porque hay mucho vicio, tu sabes yo he visto por ahí en las escaleras que están fumando cosas y no les dicen nada. Pasan por ahí al lado suyo y no les dicen nada! Y luego sale por ahí en la televisión y tanta propaganda para nada.

Y esto en Ecuador no pasa?

En Ecuador pasa. Y pasa mucho. Pero ahí por ejemplo que te vas a sentar a fumar en una escalera o en un bar. Ahí te cogen y te llevan preso enseguida. Y los que lo hacen son personas adultas, ya tienen su edad, y no son unos niños de 12 años que están fumando y están haciendo cosas.

Y que cosas

Bueno es que aquí hay mucha gente fumando eh! Y antes de entrar al colegio, eh? Y niñas. Aquí hay muchas ecuatorianas que aquí han dejado, pero en Ecuador no, la mujer que fuma esta mal visto. En cambio la mujer que entra en un bar malísimo.

Entonces están mejor aquí

Aquí porque de todas maneras hay mas libertad. Esto el otro día lo hablaba en mi casa. Allí por ejemplo Ecuador una mujer que entra a tomar una cerveza en un bar uy ya dicen esa mujer ya es de la calle. Y en ese sentido están más atrasados. Pero por eso que te digo que tomarse una cerveza es irse a emborrachar. Pero si tu te vas a un bar con una amiga a tomarte una cerveza o un bar ahí yo no tengo nada en contra. Pero en lo otro si, en lo otro si, porque niñas que en vez de estar estudiando están haciendo otras cosas están pensando en cigarrillos o pensando en otras cosas...y eso nada más.

Pero tu te casaste a los 17, no?

Es que me casé muy joven. Había terminado el colegio. Pero ya te digo bueno, claro que hasta los 14 allí salen embarazadas, eso sí. Porque ya se juntan con un chico bueno, y al principio como son tan jóvenes ya no les va bien y cada uno por su lado. Y hay muchas madres solteras... aquí lo que veo en este sentido es un poco más abierto, aquí si, hasta los padres les hablan como tienen que cuidarse y todas esas cosas. Allá no, allá si les preguntan hasta vergüenza les da decir algo. Y es que no le dicen, lo único es si yo te veo con alguien ya veras lo que te hago. Siempre, si yo te veo con algún novio por ahí te pego y yo que sé lo que te hago. Y la chica por miedo se anda escondiendo por todos lados hasta que viene con su barriga. Porque nunca ha habido la confianza... Y eso sí. Si tu tienes novio no-pasa nada, pero cuídate y haz esto, esto, y esto. Pero ella como no sabe, anda

enamorada y como tiene miedo a los padres se anda escondiendo hasta que llega con su barriga. Eso sí.

Y antes hablabas que comparativamente con Italia tú ves mas facilidad con la gente, que la gente es más solidaria aquí que ayuda más o qué?

Sí aquí sí. Yo cuando estuve, estuve poco tiempo, pero escuché que yo le pregunté a mis tías y le pregunté como hacen aquí para ir al hospital? Es que tienes que sacar tarjeta sanitaria, pero es mucho problema porque les ponen miles de problemas. Pero porqué? Porque primero miran que tengas papeles y ui aun así te tiraras meses para pedir una cita. Y aquí no, la gente es más solidaria porque yo cuando al principio vine, yo vine con mi pasaporte pero estaba caducado porque me había caducado ya, y yo fui al hospital a que me atendieran y me atendieron eh, y sin tarjeta sanitaria y sin papeles y sin nada. En ese sentido aquí es mejor, por eso mucha gente de Italia ha venido aquí. Y en ese sentido y en todos los sentidos.

Pero tu crees que lo tienes más fácil porque no estas en Barcelona porque allá a lo mejor es más duro o qué?

Cada persona donde llego se adapto, se acostumbra y ya esta.

Conoces gente de Barcelona?

Conozco alguna de Barcelona y estuve una vez a ver una Ecuatoriana y ya está acostumbrada y metro para arriba y para abajo y dije dios mío me voy a volver loca sabes?

Pero ella línea roja y línea amarilla y lo que como ella vino a Barcelona ella se adaptó y ya. Pero como yo vine a Manresa, para mí, si yo me fuera para vivir allí no, no me gusta. Aquí en Manresa ni que sea vas caminando para aquí para allá, y allá no, los metros, los buses... no.

Y donde tú vives es un poco como Manresa,

Si es un poco más grande...

Y la gente que tú has conocido, que te ha parecido? Como la peluquera, has notado tú diferencias, trato agradable no agradable, hay de todo?

Hay de todo, como los hijos de esta señora que yo estoy cuidando a la yaya son de aquí y muy buenos....uy para que voy a hablar gente muy muy buena, muy tranquila y para que voy a hablar. hay de todo, yo digo que hay de todo sea del país que sea aunque sea del ultimo país que sea en todos hay de todo. Porque yo conozco también algunos aunque sean paisanos míos que también son tremendos así que en todos hay de todo.

Y tú has hablado antes de que tu madre dice que has cambiado, es que tú has vuelto a Ecuador? Ya llevas tus tres años, no?

No yo no he vuelto, ahora ya podría porque ahora ya tengo permiso.

Y que piensas volver o quedarte para siempre?

Yo vine aquí porque yo pensé, voy trabajo y hago algo por la vida porque soy joven y tengo fuerzas todavía. No he pensado ni en quedarme no sé cuanto tiempo. Pero tu vienes aquí a trabajar y si estas bien y mientras tu no tengas problemas...

Móvil

El hombre otra vez. es que esta enamorado, sabes? Ojalá que no cambie, eh?

Lo que te decía, piensas volver o regresar allí o no?

Bueno yo, si dios quiere y no me pasa nada el próximo año,

Pero para volver para siempre o no?

Para volver y pero solo ir, visitar y volver. Por ahora si lo pienso de quedarme un poco de tiempo más, no sé por cuanto tiempo, pero por ahora sí. Sabes porqué? Porque yo cuando estaba en Italia pensé ya regresarme al Ecuador, sabes? Pero por la insistencia de mi tía que yo ya estaba aquí y que yo hice un esfuerzo tremendo en venir aquí, un esfuerzo tremendo. Primero en dinero, segundo, dejar la familia, tercero que te pase algo. Tu no sabes que te espera por acá sabes. Entonces, todas esas cosas. Y después yo digo entre mí. Ahora que tengo el permiso, yo que me he sacrificado tanto, que he sufrido, porque he sufrido muchas cosas aquí. Irme, sin haber hecho nada, porque no he hecho nada aún, es que yo tengo una meta, tengo algo en la cabeza que es tener mi casa porque no la tengo, mi madre no la tiene, sabes? Allá en Ecuador, mi madre es sola y no tiene, y siempre toda la vida de alquiler... Y por lo menos darle algo, para tener algo, algo que yo diga algún día cuando tenga más edad he hecho esto. Y si me fui tan lejos es por algo. Porque haberme venido solamente para haber sufrido, para haber estado aquí sin hacer nada, es que eso no es lo que yo... Por eso te digo el próximo año si no me pasa nada y si Dios quiere...

Y tu idea seria ir enviando dinero

Es que yo pago, ya mando para pagar, para que coman, para cuando esté enferma, sabes? Igual yo aquí ya pago para mis cosas. Por eso digo que igual el próximo año me iré. Pero de ir y quedarme no. Me iré y volveré...

Y tu no te has planteado hacer un trabajo distinto de limpiar... Porque tu claro, estudiaste...

Si claro, estudié computación. Pero sabes que, que el permiso que tengo ahora es de doméstica, y puedo trabajar sólo en esto por ahora. Claro a mí me gustaría, pero uno de aquí uno de allá, otro de allá, ya no quiero sabes?

A mí me gustaría trabajar en algo diferente, o trabajar mis ocho horas y un sueldo y ya se acabó. Pero por el permiso no puedo. Yo lo he preguntado, Ana me lo ha dicho también. Por ahora no puedo, un año dura. Tengo que renovar el contrato, buscar otro contrato... pero ya me gustaría, porque sabes, estar así, ya cansa. Y trabajar en una sola casa, a lo mejor estaba más tranquila. Estar un día aquí y un día ahí y cada casa es diferente, sabes?

Tú cambiarías alguna cosa?

Lo único que yo no hubiera hecho, bueno aquí en España es no haberme metido con ese hombre. Lo único, cada vez que lo pienso me da una rabia. Y en Ecuador, a lo mejor, haberme casado tan joven igual no. porque no fue porque me separé por cosas, fue por problemas familiares, y lo único que no hubiera hecho en Ecuador, nada...porque no tuve problemas allí. Aquí sí, eso sí, si hubiera poder dar el tiempo atrás y hubiera llegado aquí al principio. Es que hubiera preferido ir a dormir debajo del puente, te lo digo así sinceramente, porque pasé muchas cosas, muchos problemas.

Muchas gracias.

6. DONA GRAN SENSE CÀRREGUES VILAFRANCA

Volia que m'expliquessis la teva vida laboral, de totes les feines que has fet, quines èpoques has treballat, quines no, des de que vas començar.

Doncs vaig començar als 14 anys acabats de fer, em van posar a treballar els meus pares a oficines d'aprenent d'auxiliar administrativa i quan portava un any i mig el meu pare en va posar en un altre empresa més gran, després d'aquesta segona empresa vaig anar en un altre durant un any i d'aquí vaig estar un any i pico a l'atur, tindria uns vint anys.

Primer vas fer d'administrativa i després vas estar a l'atur.

Sí, després al cap d'uns anys i mig vaig tornar a trobar feina com administrativa i vaig anar enganxant fins el 89, any en que vaig fer un canvi en la meva vida personal i també en la laboral. Surto de Barcelona i me'n vaig a la muntanya, tenia una filla petita i volia provar si podien estar més com a mare i filla, no com una mare fantasma que rodava, treballava i deixava sola a la filla, aquí a Espanya està així, és una mica difícil, hi ha altres països, que tenen una miqueta més, penso, jo recordo l'època que jo vaig tenir la meva filla que hi havia moltes dones que ens plantejàvem anar a parir a França, anar a parir a algun lloc així, per les ajudes que hi havia quan tenies un fill.

Vas marxar a la muntanya.

Me'n vaig anar a la muntanya, al 93-94 vaig baixar cap a Vilafranca.

I a la muntanya on vas treballar? tenies feina?

No, però tampoc no calia i no volia, volia portar un altre rotllo, volia que quan la meva filla sortís de l'escola estes la mare esperant-la i aquestes coses, que fos una temporada i van ser més o menys 6 anys que en van anar molt bé en aquest aspecte personal. Aquí a Vilafranca laboralment fatal per a mi.

Vas tornar amb ella.

Vaig tornar. Vaig treballar amb una persona que ens va oferir portar una casa rural a Sant Pere Molanta, vam estar molt bé, però després aquesta persona es va desdir perquè hi havia un soci que no hi estava d'acord, vaig poder treballar un any en una botiga d'aquesta persona sense assegurar i després quan la meva filla va començar l'Institut vam baixar de Sant Pere Molanta a Vilafranca, i jo vaig començar a buscar feina d'administrativa però era impossible, perquè jo ja tenia una edat, que per mi no era cap edat.

Quina edat tenies?

Pues tenia no sé, 37 o 38 potser, que ja tenia una edat però evidentment, tampoc tinc carnet de conduir, no tic cotxe, si que em va sortir alguna feina per les rodalies, però com no hi ha transport públic, "que quede clar" hi ha un mínim de transport públic.

I va malament?

Exacte, pues vaig tenir que anar a parar a Barcelona en una cuina d'un restaurant, vaig estar mig any així, i després vaig entrar en una empresa de la família, vaig estar d'administrativa i vaig estar-hi 4 anys, al principi vivia a Vilafranca i anava a Molins i al final em vaig anar a viure a Molins, això acaba el 2003 any en que la meva filla ja està independitzada. Jo vull sortir de l'empresa familiar, a la meva vida personal també hi ha un petit canvi i decideixo tornar a quedar-me a l'atur i fer una altre historia a la meva vida, personal i laboral i "en eso estamos pero cuesta mucho".

I ara vius aquí?

Estic vivint aquí a Vilafranca

Vius en parella?

Estic en un company entre cometes, ni estem ni deixem d'estar, compartim les despeses del pis, compartim moltes coses. Ell és ferrer i treballa en un taller, però a part fa altres coses, lampada, taules,... i ara m'hi he ficat en aquí també.

I estàs fent coses?

Sí, em puc treure per cobrir el pago del lloguer i, estic intentant fer fotos de les coses, vull fer un àlbum, al novembre ens posarem aquí a la parada d'artesans de Vilafranca un cop cada mes, ens posarem per veure com va la primera vegada, i anant fent fires i donar invents a la gent que vegi les coses, ensenyar els productes.

Però tu estàs a l'atur?

Sí, sí, estic a l'atur i em queda 3 mesos cobrant atur.

Estàs preparadíssima per començar un IGUALEM. A casa teva qui fa les tasques de la llar, les teniu repartides?

Tantes persones com visquin a la casa

I això sempre ho has fet així o ha anant canviant?

Sempre ho he fet així, sempre s'ha parlat, tu com funcionen?, jo així si, val, jo així no, pues adéu, si no et fas un lio, ja anant així ja hi ha històries i més treballant els dos, si jo no treballo me n'encarrego de casa, però si jo estic treballant se n'encarreguen tants com hi hagi, això està clar.

Les dones de la teva família i del teu entorn a que es dediquen, per exemple quins referents, la teva mare a que es dedicava, les dones que tu coneixes, quins tipus de feina fan.

Les de la família les més grans que jo com la mare o les tietes, menys una tieta, la resta està treballant a casa, "las labores del hogar, eso que se dice"

Però deies que has treballat en empresa familiar, tant fa poc com fa anys

No, fa anys en una empresa familiar no

Ah no? No havies treballat d'administrativa

No que el meu pare em buscava, no del meu pare

Val, val, no ho havia entès.

Doncs això, la generació gran, la majoria a casa, menys una que al cap de uns anys d'estar a casa va decidir posar-se a treballar, va ser criticada i "vapuleada" hasta que llegué yo, hasta que yo dejé de ser pequeña.

Hasta que tu dejaste de ser pequeña

A veure, perquè si aquella tia va revolucionar la família, pues quan em va tocar a mi l'hora, es va revolucionà molt més en moltes coses, tant en canvis de treball, en aquella època si t'estaves 50 anys a la mateixa empresa era el correcte, quan començaves a fer canvis la gent no entenia i si és en la vida personal, menys encara.

Et puc preguntar una cosa? Si no vols no

No contesto

Vas decidir tenir la filla tu sola?

La vaig tenir amb la parella que estava, amb el seu pare i al cap de 9 mesos, o sigui jo portava amb el pare 2 anys i em vaig quedar embarassada i al cap de 9 mesos d'haver tingut la meva filla em vaig quedar sola perquè ho vaig decidir.

Tu?

Si, perquè no podíem estar com estaven i jo carrego en la història

Però és una decisió teva

Sí, per unes circumstàncies, no és que jo digués ara em quedo aquí sola, no, però bé va anar així, no sé si és això.

No, no es que has dit que trencaves moltes coses a la família, per això t'ho pregunto, ja sé que és una mica privat i delicat

Com a dona els motlles familiars els vaig trencar però noia com a quantitat de dones de la meva època, inclòs d'abans de la meva època.

Quants anys tenies quan vas tenir la teva filla

Quasi 25, em faltaven 3 mesos per fer els 25, estava be

I llavors el que t'estava preguntant és les dones de la teva família i les del teu entorn

Les del meu entorn sempre han treballat, com a mínim la gent en la que jo m'he mogut, també sé que a la mateixa generació hi ha gent que s'ha quedat a casa, bé la historia clàssica, però la majoria de dones que conec estan pencent totes.

Això és pot dir, tu no et preocupis, la doble jornada laboral

Doble i si tens fills triple

Així que gairebé totes les que coneixes i estan al teu voltant treballen

Treballen, i en ganes de que els hi toqués 4 duros per a deixar de treballar de veritat

Que penses de treballar en homes?

Doncs mira des dels 14 anys que estic treballant en homes

Y que penses?

Que ara ja m'és igual però quan vaig ser jove era una lluita, una lluita per que no et trepitgessin, per que no t'assetgessin i no moltes coses, són les mateixes coses d'ara de fet, però en aquella època amb mi en va costar, perquè al món de les oficines era..., als 14 anys és clar no m'assabentava de res, però quan vaig entrar a l'altre empresa, a la Henkel? jo ja tenia 15 anys i mig, se te viene el mundo de los hombre, de las mujeres, vaig aprendre a treballar però vaig aprendre molt i costa perquè com a mínim fa una pila d'anys els homes, jo penso que continuen tenint la mentalitat que tenen i las dones tenim la que tenim, però si avui dia ens troben el que ens troben encara pues fa 40, fa 30 anys lo mismo, el fet de que hagués una noia per allà ja era que et diguessin coses que no sé que, que no sé "cuantos", jo recordo una època de la meua vida que anava en faldilles i vaig decidir anar amb "vaqueros" bé que m'és igual i no m'importa i continuo anant en texans i moriré con los vaqueros puestos però sé que una part d'aquest canvi va ser per això perquè és que era o sigui suposo que altres dones X però m'agobiava molt i això en un món d'oficines que en teoria la gent és més educada, els homes són més educats, te l'estan fotent igual però amb educació etc. I si et fiques en el món de la fàbrica que també l'he tocada o el món de les cuines o dels bars ja és heavy, pel masclisme pels modes, no sé per molta cosa, mira he estat un any aquí a La Facina, la decisió va ser meua, mala decisió, però be, de todo se aprende i he estat un any en un curs de Manteniment d'Edificis, eren 8, 6 homes i 2 dones i de les 2 dones, 1 moltes èpoques no hi era perquè estava de baixa. Nunca más, m'és igual que em pagui el curs, me da igual todo, però jo crec que mai més en tornaré a fotre en un curs d'aquests, per la qualitat del personatge masculino; les he passat putes molts dies, molts moments, de veritat, del que m'ha servit treballar en homes és que els conec quantitat i ja sé per on van i he tingut que posar parada però bueno ja els conec i ja sé de que van.

I vas acabar aquest curs?

Si, si

Així per treballar en homes és difícil

No, difícil no perquè els conec

Però si ho vas passar malament, ara per

No ho he passat malament en el tema de joder que pesaos, joder que pesaos...els hi expliques i no ho entenen i és igual, i el fet de que tu siguis oberta o et relacionis normalment o el que tu consideres normalment, el tio ja pot pensar perfectament que tal i que qual i això ja ho he viscut i ho en viscut quantitat de vegades, no sé si todas i això m'ha cansat molt, però ara tinc quasi 50 anys i puc passar perfectament i que nadie se pase, bueno que nunca nadie se pase ni cuando era joveneta i és així.

I t'importaria treballar en una feina que han fet sempre els homes

No, mentre la pugui fer

Quin tipus de feina t'agradaria fer, així en general, no les oportunitats que tens, si no quina t'agradaria?

Pues jo sempre he dit que la feina que he fet quasi sempre és la que més m'agrada, m'agraden molt els departaments de vendes, de marketing, que tinguin molt de moviment, atenció al client

I quines dificultats trobes per fer

Doncs que no tinc reciclatge i que per molt que digui el SOIP i per molt que digui qui vulgui, els empresaris segueixen sense agafar dones i l'edat és una altra història por molt que diguin ara que si que hi ha empresaris, que ara si que volen dones de 50 perquè ja tenen fills així o axà, que me'ls presentin, segur que hi ha.
Però els vols conèixer

És clar, jo sé que hi ha, segur, però la majoria continuen estancats on estiguin

I aquest tipus de feina la saps fer, l'has fet algun cop, vendes, marketing, tot això

Però sempre dintre d'oficines, no m'agrada anar a vendre al carrer

Comercial no

Comercial administrativa vull dir

Coneixes les mesures o projectes d'igualtat d'oportunitats per les dones

Ha estat el que m'ha explicat l'Olga

I ja coneixies des de l'Ajuntament

No des de aquí a La Fassina vaig començar a veure un cartell, em sembla que va ser de l'Igualdem, no sabia de què anava, però...

Però no dic només de l'Igualdem, si coneixies programes d'igualtat d'oportunitats o altres coses que es facin de dones, coses així

Jo he escoltat que hi ha històries però no hi he anat ni a mirar ni a assabentar-me, ni a demanar informació, és que saps que em passa, quan puges al teu fill, i ets l'única que està entrant un sou, tampoc tens gaire temps ni espai mental per anar buscant històries, aquesta és una altra, quan he acudit a les institucions o m'espavilo jo i no és que no cregui en la gent

que està dintre de les institucions, perquè penso que hi ha gent que val molt i que realment vol fer coses, però no sé, suposo que jo tindria una pressa i les coses canvien molt poc a poc, molt poc a poc, penso.

Vols explicar-me alguna cosa més?

No sé dintre que m'agradaria trobar una feineta, jo sé que no puc ficar-me a moltes feines per la història física.

Per què? Què et passa?

Pues que de naixement tinc problemes en els ossos, ja de naixement i cada vegada més, aleshores no puc alçar pes, i això ho he de controlar, durant anys no ho he controlat, no podia controlar-ho a demés, estant amb la filla vaig treballant 6 mesos a Cal Albornà, aquí al Polígon de Sant Pere, però que treballaven per la Freixenet, jo tenia 38-39 anys i allà és quan em vaig adonar que hi havia alguna cosa que no anava be i va ser quan vaig començar anar als metges. Durant anys els metges m'han prohibit fer algunes coses però hi anat fent el m'ha tocat fer, però ara penso que tindria que mirar-m'ho, vaig està 15 dies a una empresa "Grammer" es de cotxes per ficar-me en la cadena de producció, em van ensenyar el magatzem, on es treballa i me'n vaig anar, perquè perill de nassos, per mi.

I la feina aquesta que fas a casa, una formació que tingués a veure amb ferro i tot això, és una feina més aviat masculina

Però jo la formació ja me la dona

Allà mateix

En tot cas ell podria dir formació, però no les tasques fortes evidentment, jo tinc unes tasques dintre del tema del ferro, tinc els acabats, el polir, el pintar, el buscar colors, fer fotos.

De totes les feina que es diu que són masculines són d'esforç físic

No, no ni molt menys

O si, per exemple portar un bus en una ciutat, és el cansament físic d'estar assentat, de tan dur que sigui esforç físic?

Jo quan dic esforç físic en el meu cas em refereixo a agafar pes, fer una funció mecànica moltes hores, a veure si parlem clar, les cadenes de producció haurien d'estar prohibides, si parlem de salut, hi ha moltes coses.

Però van canviant de lloc

(Olga)Hi ha empreses que no, hi ha empreses que estan 8 hores i no pares ni per esmorzar, que el bocata te'l prens allà, que és súper perillós, jo ho sé per una persona que conec i que va poder entrar en una empresa

d'aquestes i feia torns de 6 a 2, de 2 a 10, de 10 a 6 i estava allí totes aquestes hores, i ella va començar i portava el bocata, i deia que no anem a esmorzar, i li dèiem no, és que te l'has de menjar aquí, i deia Deu ens guardi que mentre menges post badar, posar la mà en algun lloc i,...

És un perill, és un perill

És que hi ha coses que, hi ha empreses que si pares 10 o 20 minuts per esmorzar, comences 10 minuts abans o plegues 10 minuts més tard

Hi ha moltes coses, però jo no em tildo de pessimista, soc força realista i bé això està muntat així, però es podria desmuntar de dalt baix tot i tornar a començar i els treball són molt fotuts i la gent està cascada dels treballs, moltíssima gent està cascada físicament dels treballs i mentalment. Un professor d'institut, no està agafant pes però el veus sortir de l'escola que jo els hi pagaria 3 quilos d'Euro cada mes, perquè vagin als balneari, perquè la gent els hi cola, els treballs són delicats, hi ha molt poca gent que treballa en allò que li agrada i en unes condicions favorables per a sí mateix, jo he viscut històries, pues això el que explicava sobre l'esmorzar, allà a Mas Albornà, jo vaig flipar, coses, al Chupa-chup,...

Has treballat a la Chupa-chups

Sí, allí a la Granada, tela marinera

Per què?

Pues, per això per les condicions en que et fan treballar, nefastes

Moltes hores el Mas Albornà?

Al Mas Albornà, per a mi va ser heavy, perquè treballes, a veure hi una part del magatzem, on hi ha la gent deficient, i després a l'època de la Freixenet agafen gent, no sé si són deficients o que, però agafen gent de fora que estan pitjor, moltes vegades hi havia aglomeració de feina tant per la gent que és deficient com per nosaltres.

Però per què?

Pel ritme, per que tenen una quota de producció, per que no pot ser.

No tens temps per menjar, no tens temps per anar al lavabo

No és que tinguis temps o no, és que el temps que està allà a la línia, vas a tota hòstia, no pots parar, no pots parar, és una màquina, és una passada, no pot ser i de sou cobràvem 70.000 peles, la resta eren d'hores, jo havia fet allà a Mas Albornà 16 hores, 16 hores, val, m'interessava a mi, havia de portar pasta, però va ser quan vaig dir, no pot ser, mira de fer alguna cosa, el que passa és que mira de fer alguna cosa costa, per que hi ha unes circumstàncies, hi gent molt preparada, la gent jove ja és una passada, la

meva filla agafa l'ordinador i em puc quedar atontada, pues evidentment si jo fos empresària si que poder agafaria unes quantes persones grans, pot ser perquè tinc una consciència, però evidentment jo no soc tonta agafaria gent jove ben preparada, posada i lo que hiciera falta, però ara estic aquí, una feina que pugui fer-la i que no tingui que agafar la baixa la cap de 3 dies, otra cosa, a Mas Albornà vaig estar 3 dies amb una infecció, era la primera vegada, no sé que em va passar, em vaig quedar fotuda molt fotuda i bé vaig agafar la baixa i l'encarregat em van dir et deixo agafar aquesta primera baixa perquè penques perquè aquí no s'agafa baixes, qui agafa la baixa se'n va, perquè necessiten gent per la línia, la línia no pot quedar parada, em va admetre 2 baixes, però que ni baixes pots agafar, a ver, el tema del trabajo está jodido, está muy jodido

I a la Chupa-chup, igual?

No, era diferent, era més petit, la gent era normal, entre cometes, esmorzaven en un quart d'hora, jo vaig estar 2 mesos, no em van voler fer contracte, fins que em vaig posar seria, em van fer un contracte d'un mes i em van fotre fora, és igual, el de l'Alsina em va fer igual em va deixar penjada el cabró, bé ja s'ho trobaran i jo encara que puc agafar un ordinador, gent que no sap ni agafar un ordinador pues ahí están, pasandolo malament i treballant molt per 4 chavos, bé vale ja.

És que la intenció es aquesta, està bé que ho diguis, igual que has dit lo dels autobusos, que no hi ha, aquestes coses va be dir

Pues van posar, que em vaig assabentar, la noia de .. m'ho va dir, l'Ajuntament va posar autobusos per anar al Polígon de Sant Pere Molanta i els va haver de retirar perquè la gent no els agafava.

És fort, això és molt fort, l'estudi del Tempora

Molt fort, no ho entenen, jo no soc l'única

Per falta d'informació o que la gent no s'assabenta

Deu ser falta d'informació

Ara diuen que estan parlant per tornar-ho a posar

Però si no ho agafen, però les cues que es fan per anar a treballar al polígon, és horrorós

És heavy i perillós

Be, gràcies per la teva col·laboració

Res, quan vulgueu, aquí estem, hi ha una cultura i que hi ha una cultura molt masclista, tota la lluita que hi ha hagut a Catalunya o Espanya, però parlem de Catalunya que sempre hi ha hagut molta més que en altres zones

d'Espanya... gent que està venint i s'està barrejant , podria passar que tornessin anar enrera, has d'anar en compte que ets racista i al cap de dies, ara ser el que m'estaves dient i és cert, a mi no em passarà, si a mi un dia per exemple m'enamoro d'un marroquí hauria d'estar al meu lloc si no dejen al moro rápido, però unes altres dones s' enamoraran i congregaran i les 4 coses que tenien ja apreses és impossible que perdran.

Però tu creus que les dones joves ara mateix tenen consciència d'aquest canvi que havia hagut a la teva generació, de canviar les coses, de moviment

Jo les veig molt paradetes, jo tinc una filla que té 23 anys, i és el que dèiem, i si que és cert que la tia està espavilada i que per el novio o el que sigui, funcionando, però jo no sé si és que s'han trobat coses fetes per les generacions d'abans, és possible, però jo penso que elles també haurien de seguir fent i aquí és on jo veig l'atur, no sé si és que ja s'han acomodats, ja hi ha coses fetes, ja entren més al cap, però elles no segueixen, no dic que no hi hagin associacions de dones ni de noies, això hi és, d'acord, però els de cada dia, però les nenes que jo veig amigues de la meva filla i tal, estan, simplement estan.

No són conscients

No, ni de la política, ni de moltes coses, pot ser que és que jo també conozco un círculo, però el cercle de gent gran que jo conec de política, tant nois com noies, no parlo de les noies només, fan moltes hores, el cotxe, a casa de los padres, no sé, la meva filla per exemple s'ha trobat en problemes, no problemes, però converses en les seves amigues, és clar la meva filla als 19 anys ja estava fora i pencant, i en el pis i buscant-se la vida, la resta d'amigues i amics estan a casa seva encara, ella a tingut problemes de conversa, fins i tot de relació, jo recordo que a l'institut li deien Cenicienta, perquè a casa havia de funcionar, ja t'ho he dit les tasques de casa les fa tanta gent com estiguin a casa, evidentment ma filla no feia tota la història ni molt més, però si que recollia la taula i quan tenia 14 anys jo li deixava mig sofregit fet,...val posar alguna cosa, altres nada de nada, pues ha tingut problemes a Vilafranca.

Són molt senyoretes

Cert, i filles de treballadors, filles de treballadors com tu i com jo, però a casa no fèiem res, i llavors les mames els hi compraven roba, i a casa ha anat la història d'una altra manera i no per això li han de dir Cenicienta, tot el contrari.

Més espavilada

Bueno

Moltes gràcies per la teva col·laboració

7.DONA JOVE SENSE CÀRREGUES VILAFRANCA

La teva trajectòria professional, ara estàs a l'atur

Sí, ara estic aturada

Quines feines has fet, quina vida laboral?

El que si m'he dedicat és a cambrera, després també he treballat en una discoteca, en una fàbrica de aerosoles (laca, espuma i tot això), i després vaig estar també en una empresa que un amic va obrir de soldadura.

I vas estar de soldadora?

Sí, vaig estar-hi 5 mesos, va ser una experiència molt maca, però per qüestions de salut, de l'esquena i això, vaig haver de deixar-ho, però els meus companys molt bé, fantàstics, jo tornaria a fer-ho, el que passa és, que depèn del dia ens tiràvem 8 o 10 hores agafant xapes de 75 Kg., es clar era una feina que aleshores no tenien qualitats que tenen ara, perquè l'han ampliat, ha canviat molt però aleshores era massa, 8 hores aixecant pesos molt forts, trobo que és molt debilitant, però per a mi i per a qualsevol persona, però està molt bé. També a vegades puntualment he fet alguna cosa de neteja, tenir cura de nens per fer un favor a alguna amiga i més que res en l'hostaleria, són moltes hores, fa molts anys que estic en ... ,els 2 primers anys treballant a la fàbrica només guanyava 60.000 ptes, i llavors treballaves divendres i dissabte a una discoteca i els dissabtes i els diumenges al migdia treballava fent extres de cambrera, portava una vida una mica així, però bé ara ja vull sentir-me una miqueta.

Que has estudiat?

Be, l'any passat en vaig treure l'ESO , vaig estar a L'Estalella, a les classes d'adults que feien i que ara em sembla que ho fan a l'Institut. L'any passat també em vaig fer un curs de comerç exterior, en el qual vaig fer les pràctiques en una empresa d'auxiliar administrativa, però hi havia molta responsabilitat, t'ensenyaven, et deien les coses dolentes que això hauria de perfilar més però les coses bones no te les deien i vaig pensar, mira, millor estudio i em trec el curs d'empleada d'oficina. Suposo que sempre deixes una feina per a trobar una millor i llavors vaig trobat una de seguretat, de guàrdia de seguretat, d'ajudant de seguretat i resulta que arribaves, t'aixecaves a les 6 i arribaves a casa a les 7.30 de la tarda que entre poc i massa, m'encantava aquesta feina perquè és una de les coses que sempre m'ha agradat. He fet un curs per fer les oposicions de mossos d'esquadra, alhora però he anat fent altres coses que m'han agradat sempre i no m'he centrat només en una, que si m'hagués centrat només en una cosa, principalment quan feia la de cambrera i feia tot això, feia una espècie de feina però ara m'estic orientant més directament a tasques d'administratiu o pla d'oficina, m'agradaria més.

I aquesta feina de guarda de seguretat on era?

Aquí als Monjos, bé en una empresa de seguretat d'aquí Vilafranca, va ser a través d'un amic, els vaig trobar, vaig fer la sol·licitud de treball, la vaig omplir, vaig anar amb el psicòleg i a partir d'aquí començar a treballar, molt bé, molt bé, vaig estar uns 25 dies.

Però cada dia era en un lloc diferent?

No, vaig estar sempre al mateix, vaig estar 25 dies, dels quals només vaig treballar-ne 11, però en 11 vaig fer 140 hores, perquè és clar eren 12 hores cada dia i va ser una passada. No sé la de policia sempre m'ha agradat tota la vida i la meva tutora l'any passat m'ho va dir, si t'apuntes a una acadèmia t'ho pots treure, però, no sé, també comences a conèixer gent d'aquest món i veus coses que no t'agraden i penses que pot ser que no sigui lo meu, és una cosa que m'ha agradat sempre, però ara fa 4 o 5 anys passava les proves físiques, però els problemes eren els psicotècnics, les proves de càlcul i els exàmens primers, com una mica de por amb els exàmens, però era això, que la primera prova eren els exàmens i ja no arribaves ni al psicotècnic, no arribaves ni a les proves físiques, ni al psicòleg, fins i tot tinc un amic que s'ha presentat 6 vegades i a l'última prova del psicòleg l'han suspès i és que una passada, és això.

No et faria por fer feines masculinitzades, perquè ja has fet de guàrdia de seguretat, has fet de soldadora?

No, i a casa per exemple se m'esgavella la rentadora intento arreglar-la jo, també t'ajuda una mica el que són les coses econòmiques, que ara l'última vegada que vaig trucar per arreglar la rentadora, que després li vaig explicar a un noi el que passava, i diu, t'ha cobrat 60 € per només endollar un chip? Pues la vaig desmanegar jo, en vaig quedar al·lucjada, l'altre dia se'm va esgavellar l'assecador i vaig veure que estava tallat el cable que s'embolica, pues el vaig acabar de tallar i el vaig empalmar, ho has de fer, sóc una persona que té empenta, que dic vaig a provar-ho, si no ho provo no sé si funcionarà o no funcionarà, si no funciona sempre tinc algun especialista que s'hi dedica, que no li vull treure la feina ni molt menys però la qüestió és provar-ho.

Però sempre t'han fet gràcia aquestes coses així, com de mecànica?

La qüestió està en que a mi sempre les coses manuals m'han agradat molt i des de fa 3 o 4 anys vaig començar a estudiar l'ESO i a estudiar una mica més i a llegir llibres, m'agradava més que m'ho fessin, però ara m'agrada provar si ho arribo a aconseguir jo, per mi mateixa, és com un repte, no és per superar-me, ni ser perfeccionista, simplement que m'agrada fer alguna diferent, per variar una mica de la rutina i m'agrada per això, perquè normalment de dilluns a divendres estem fent la feina, sortim o anem al gimnàs, que anar al gimnàs és fantàstic, jo hi aniria cada dia, jo recomanaria a la gent que treballa 8 o 10 hores al dia, una hora només de

piscina o de gimnàs o del que fos, només per desconnectar, això és fantàstic, fer qualsevol exercici i les taules de gimnàstica, jo quan anava a l'escola, sempre suspenia el curs per la gimnàstica, sembla mentida, vas canviant de mentalitat, una mica més, en el món de l'esport coneixes molta gent guapíssima.

Des de quina edat treballes?

Treballo des dels 16 anys, bé em faltava mig anys per fer 16 anys

I has tingut períodes que no has treballat?

Si, he tingut períodes que no he treballat, també havia estalviat una mica i m'he pogut permetre el deixar de treballar i fer altres coses, per exemple últimament em dedico més a estudiar per renovar una mica el meu currículum que s'havia quedat una mica endarrerit, fa poc per exemple vaig anar a l'IDAP per un curs de l'UOC de Barcelona, Universitat Oberta que també era de psicologia i educació i em va agradar molt, perquè és algú que en van passant uns llibres, després també llegeixo llibres d'autoestima i coses d'aquestes que m'agrada molt. La psicologia pot ser no és res en tot això, però és una cosa que sempre la tens per a conèixe't a tu mateix més que res per tenir unes pautes per seguir a la vida i com pots dirigir-te millor a la gent. És una cosa que et serveix com per exemple estar d'auxiliar administrativa, d'empleada d'una oficina, perquè una persona de fora sempre saps com reaccionarà, entre cometes, mai no saps com reaccionarà una persona, però estàs més qualificada per estar de cara al públic, tot es basa en això, pot ser m'estic ficant en moltes coses

Vius sola?

Si, des dels 11 anys, perdó des de fa 9 anys perquè els 2 primers anys vaig compartir pis amb els meus cosins.

Llavors vas deixar de viure amb els teus pares molt jove

Si, bé jo tenia 21 anys quan em vaig independitzar, mare fa 19 anys que no en tinc, coses de la vida i el meu pare des de que en vaig independitzar fins ara fa 4 o 5 anys està vivint amb els meus germans, el gran s'havia independitzat i els 2 petits estaven a casa, però al meu pare li va donar una embòlia fa 5 anys i el petit es va voler independitzar i ara està vivint amb ell, hi ha una dona que li fa la neteja i tot això, però visc sola fa 9 anys, veus les coses diferents, per exemple vaig venir a viure a Vilafranca amb 17 o 18 anys acabats de complir com aquell que diu. Després de viure a Sant Pere Molanta en una masia que no havia sortit mai, és clar dels 18 als 21 en vaig independitzar, són 3 anys que em vaig espavilar molt ràpid, vaig veure que no era com jo pensava totes les coses, que en vaig independitzar em volia menjar el món i el món se'm va menjar i després d'ensorrar-me fins baix, vaig dir pues ara sortiré i surts amb més empenta, més força crec jo, perquè això és el que et dona, la energia del dia a dia de voler superar-te, no per fer res concret, sinó un creixement interior per a tu mateixa i un dia trobes una

persona que pot ser no la coneixes i la veus així tota seria i li dius hola! I pot ser comences a parlar amb ella i d'aquestes coses te n'adones, per exemple jo, al principi em donava molt de corte anar al SIAJ o a l'IDAP o a l'Ajuntament, al Consell Comarcal, tot això últimament ho tinc, de demanar informació, i 18 anys abans no era la persona que sóc ara, a lo millor m'hagués amagat al darrera d'aquesta porta perquè no em veiéssiu.

Perquè vivíeu a una masia a fora ?

Si a Sant Pere de Molesta, al camp, anava a col·legi, sempre tenia els mateixos amics, anava a l'escola i cap a casa, no sortia d'allà, vaig començar a sortir que tenia 18, 19 anys i ara et parlo de fa 15 anys al darrera, vull dir que he canviat moltíssim, em sembla que per millorar, estic contenta

Les dones de la teva família, a que es dedicava la teva mare, bé les dones de la teva família o del teu entorn, les teves amigues, conegudes a que és dediquen de feines?, es tracta de saber a que es dediquen les dones del teu voltant, per això també t'he preguntat la de la teva mare

La meva mare havia sigut sempre dona d'estar a casa, ens havia cuidat sempre a tots 4 i no sortia gaire, era el meu pare el que treballava, anava a la granja, vivíem en una casa que tenia la granja al costat i pujaven i baixaven, i el meu pare ens ajudava per anar a comprar i tot això, però feia les coses de casa i ens cuidava a nosaltres més que res. La gent que conec, pues tan hi ha gent de dependenta com gent professora com també hi ha gent que es dedica al món de l'esport, han fet de monitors i tot això, és que hi ha una mica de tot perquè com m'agrada molt relacionar-me en la gent i conèixer gent nova, pues més aviat és aquest noi que em va oferir la feina de soldadora, que és el gerent de l'empresa i tots els companys són soldadors, que hi ha una mica de tot, que no només és d'una especialitat, que hi gent que tira més cap una cosa que altra, però jo trobo que fitxar-te en una feina en concret, sempre pots trobar qualsevol, bé anant en un grup de gent. Jo per norma no he tingut sempre el mateix grup de gent, ha anat per èpoques, a lo millor als 19 anys tenia la meva colla, amb 23 o 24 he tingut un altra colla i ara últimament més o menys amb les dels 23 ens veiem, és a dir que mai no he perdut les amistats. Simplement depenent de l'etapa de la vida he trobat un altre tipus de gent per fer els cursos que he fet, sempre he anat rodejada més o menys, que no els he deixat als meus amics de fa 8 o 10 anys o 12 o 15 al darrera, perquè el segueixo veient, els truco de vegades i m'agrada portar això sobre la marxa, no sóc una persona que digui pues ara faig això i em centro només en allò, tinc una visió més amplia, no sé si és el millor o sóc una persona inestable.

Què en penses de treballar amb homes? Tu que has treballat amb homes

Jo com a dona penso que està molt bé, perquè la qüestió és que treballar amb homes no hi ha problemes, bé, hi ha qüestions i qüestions, sempre pot haver amb aquella persona un estira i un arronsa i és molt diferent, la qüestió és que és més problemàtic treballar en un grup de dones, a veure

con t'ho diria, hi ha més enveja o més piques, no sé, que els homes moltes vegades els hi dius una cosa i és allò, no es mengen el coco, ni treuen conclusions, perdoneu que us ho digui, és el que opino, perquè hi ha homes i homes, hi ha homes molt masclistes, això s'ha de reconèixer, perquè també et fan la vida impossible, jo per exemple quan vaig fer de soldadora vaig anar a la Rioja a treballar i em van veure una dona, bé no em van veure, vaig entrar en roba de feina, amb una gorra i diu "usted también caballero o señor" em trec la gorra i li dic perdone señorita, ell no ho sabia, però em van tractar molt bé, inclús em van donar una habitació només per mi, una habitació de bany per mi, perquè era comunitari el bany, però jo crec que passa moltes vegades, aquí hi ha molt bona gent, però al sortir fora vaig trobar una manera de ser molt diferent, perquè aquí trobes un home i li dius, escolta que ahir vaig arreglar l'estufa o la rentadora o qualsevol cosa i et diu "va home va" així estarà que en 4 dies no se què, que hi ha alguns homes, no caracteritzo a tots pel mateix, i jo estic molt contenta d'haver treballat amb homes, m'han ensenyat molt, per exemple el Lluís dels Monjos, el de la Margaridoia que ara porta el Racó de la Cigonya, pues aquest home em va ensenyar molt perquè jo sempre per fer una cosa donava dos o tres toms com aquell que diu, pues em va ensenyar a treballar d'una sola vegada, es clar que ell també porta molts anys d'experiència en l'hostaleria, a través de l'hostaleria vaig aprendre, que es clar agafaves una motxilla, que si la volies deixar aquí sobre, primer no la deixaves allà, si no que la deixaves directament o que agafaves 3 o 4 coses que necessites, per exemple el mantell, el tovallons, agafes tot i fas d'una, tot això preparat perquè no tinguís que tornar després, que és molt diferent, per exemple agafes una copa i la deixes aquí sobre aquest taula, quan va dintre de l'altra habitació, pues és treballar doble, perquè després la busques i no saps on està i tot això també m'ho podia haver ensenyat una dona i jo crec que si, no es que tirin més els homes que les dones en qüestió d'ensenyança, però trobo que en el meu cas els homes són els que m'han ajudat més, es clar que també m'he trobat, també a sigut com un repte, coneixe'ls més a ells que no envoltar-me de dones, sempre tiro més al sexe oposat però no ha sigut allò de dir mira ara coneixeré més les dones, no, ha sigut sobre la marxa.

I a soldadura, quan de temps vas estar de soldadora?

Pues mira a la setmana ja treia la soldadura de color de palla, com que tinc bon pols i tot això, fins i tot el meu cap es va quedar parat, perquè no s'ho pensava.

Havies fet algun curs?

No, no, no vaig fer res, vaig anar allà, van parlar amb mi, per exemple un dissabte, un diumenge quan jo estava treballant de cambrera, com que el jefe no hi era, vam estar parlant tots 3 i el soci, que ara ja no estan junts i res, m'ho van proposar, necessitem una persona em pràctiques a l'empresa, que li foti canya als homes, perquè et veiem una persona competent, que ho podràs arribar a fer, perquè ets molt decidida, perquè el Pere em coneixia des de feia temps, feia 4 o 5 anys, va ser una passada, va

haver primer un petit, bueno al primer no, al cap de 2 o 3 mesos, perquè vaig estar 5 mesos només, els primers 3 mesos va haver un petit pique, perquè un d'ells, un encarregat en va dir algo i jo ho vaig mal interpretar o jo que sé, allò que vas una miqueta més, es clar treballaven 8 hores al dia, jo anava molt estressada aleshores i llavors es van asseure tots dos davant meu i van dir, va que volem parlar, i ho vam arreglar i després d'això, quan sigui, quan ha sigut el meu aniversari o m'ha vingut de gust m'ha passat ½ hora ¾ xerrant amb ells i cap problema, jo quan marxo d'una feina, és que poques vegades m'han fet fora d'una feina, marxo jo o perquè veig que no puc complir amb la meva feina o perquè no és per a mi, ho he provat i li agraeixo molt a aquella persona que m'hagi donat aquella oportunitat però penso que en aquell moment no estic al lloc que jo crec que m'agradaria estar, faig més cas a vegades del meu interior més que d'allò que no pas, no pels mals rotllos, no, perquè no sóc una persona que m'agradi buscar mals rotllos, al contrari si veig mals rotllos em poso pel mig per arreglar qualsevol cosa, a vegades, que últimament hauria d'observar més, d'escoltar més, pot ser sí, però d'aquestes vegades també s'aprenen, t'has d'equivocar per després tirar enrere, demanar disculpes o donar les gràcies per allò, simplement.

Llavors no t'importaria treballar en una feina d'homes?

No gens ni mica.

T'hi trobes bé

Sí, no hi ha cap problema per això

I el tipus de feina que t'agradaria fer, si canviessis per millor, perquè vols canviar i per millor, segons el que dius i el tipus de feina que t'agradaria fer?

Tipus així més aviat, tipus feina d'homes o tot en general?

Sí

Jo sempre ho dic que m'encanta ..m'encantaria dedicar-me sobretot als nens o als avis perquè s'aprèn molt, s'aprèn molt dels nens, són super, a veure són l'essència de la vida, els nens, i els avis com han passat tantes a la vida, sempre aprens escoltant-los i donant-los amor només, atenció i amor, que és el que falta, això són 2 coses que m'encantarien, però be, dintre de tot el que he escollit ara de pla d'oficina, també m'agrada molt, sí, perquè és una feina que m'ajudarà molt també a poder estudiar o fer altres activitats, si no com a dedicació pels nens o els avis sempre pots fer algun curs perquè aquest estiu el mes de juliol he començat a fer un curs de monitora de lleure, he fet la teòrica i ara estava esperant que a Sant Sadurní em diguessin de fer en una Ludoteca les pràctiques, però com no tenia cotxe des de fa un mes, un mes i mig o algo així, se'm va allargar i ara estic esperant que em diguessin que vagi el mes que ve, depèn d'això, però que m'agradaria tenir, dedicar-me una miqueta a la meva feina en sí, però a part d'això com a hoby poder fer de monitora i fins i tot alguna cosa a la Creu

Roja, també estaria bé, de cara al voluntariat o alguna coseta així, estaria molt bé, que a mi, la qüestió és està amb gent, a veure si et quedes a casa tranquil. La estàs molt bé, agafes un llibre i comences a llegir, però si estàs de cara a la gent donant el que tu realment creus que pots donar o més, quan arribes a casa al vespre, et sens com a nova, trobo que et sens molt bé, és això el que necessitaria.

I d'aquestes feines que vols fer, quines dificultats trobes per fer-les?

Dificultats?, home jo crec que tan en l'àmbit dels nens com dels avis, també t'has de qualificar una miqueta estudiant i a veure no és això, faig això i m'hi poso, no no, dintre de tot, el que et deia, psicologia i educació és una cosa que està molt bé, són 3 o 4 anys que estudies perquè ja no és una diplomatura el que en vull treure, és un curs de la EDUCOM o EDUOC, no sé com es diu.

És una llicenciatura?

No, no, et pots treure el diploma per assignatures, em sembla que és i després hi ha una diplomatura, és que són dues coses diferents que les han començat a fer, ara farà, pues aquests anys o ara farà 6 mesos que ha començat a fer l'UOC un curs diferent al que feien fins ara, en comptes de ser diplomatura, és com un certificat, un diploma que et donen aquí al SET o et donen aquí a La Fassina o, és molt diferent el curs aquest, i es clar jo m'ho prenc en calma perquè jo he decidit fer això de moment i després com a hoby si d'això sempre ho pots fer a distància o fer algun curset més o tot això i simplement que disposi de més temps, els caps de setmana sempre es pot fer alguna coseta de voluntariat, no és allò de posar-me a fer moltes coses, vull fer una ben feta, perquè abans també feia moltes coses i no me'n sortia, perquè m'angoixava, totes coses plegades, deies pues no, i ara m'he adonat que això, de que sí que fas coses però que mica en mica, hi ha molts anys, jo penso viure fins els 100-125 anys, per demanar!

I estàs sensibilitzada en temes de igualtat d'oportunitats, coneixes projectes de igualtat d'oportunitats?

A lo millor conec, però esporàdicament, tampoc no tinc gaire de temps de llegir el diari ara, però vaig fent una coseta.

O de l'Ajuntament?

Sí, de l'Ajuntament el Casal de la Dona, també fan moltes xerrades i això, i sí, suposo que, en dona posat al dia o algo així, no sé, de les xerrades que fan de psicologia o per treballs o coses així, no he anat mai a cap, bé, vaig venir aquí l'altre dia en la psicologia que van fer amb l'Emergim.

Sobre que era?

Sobre la comunicació

Com comunicar-se?

Si, com comunicar-se, va estar molt bé

Bé, no sé si vols explicar-nos alguna cosa més?

Bé, no sé si era el que volies, en la entrevista, més que res dir que les dones ens mereixem doncs, que ho estem fent, hi ha moltes dones qualificades avui dia en un lloc de feina que està fent un home, per exemple, s'estan treient les dones el carnet de camió, estan entrant en policies, després estan, moltes coses vull dir, no solament en l'àmbit, simplement com executives hi ha molta gent, a la política ja comença a haver gent, vull dir és tota una sèrie de coses que jo penso, ja no en temps, si no en 4 o 5 anys, hi ha molta gent que arribaran a fer o arribarem tots plegats a fer una feina de homes. Per què? Perquè simplement ens adonem que és clar i al dia de demà estem a casa, cuidant els nens que és meravellós, perquè cuidar al teu nen fins a certa edat, veus el dia a dia com creix i és guapíssim, però dintre de tot això no sempre o depèn d'una persona, no és això, simplement que la dona en sí s'està alliberant més i que ho aconseguirà i si no pot per una banda fer-ho als vespres perquè ha d'estar en la seva família, ho farà mentre que el nen estigui a l'escola o el seu marit estigui treballant, però si és una persona que posa del seu interior per donar una empremta a la seva vida, per treballar del que li agradi, si porta molts anys a casa o es veu que li agrada estudiar i tot això, jo crec que aconseguirà el seu objectiu a la llarga.

Tens parella?

No, no tinc parella

Vols tenir nens?

Si, si, jo vull formar una escola, no, és molt difícil avui en dia, jo crec que en dos nens, un nen i una nena, m'agradaria

Això no està aquí

Ja, conec una persona que ara té una nena de 3 anys i la porten a Sitges, a una escola que hi ha d'anglès, la Veucam o algo així, bé és anglesa i em quedo al·lucjada perquè la nena té 3 anys i és que penso, a mi m'agradaria fer això, si tens, m'agradaria tenir 4 o 5 nens perquè m'encanten però jo crec que dos que estiguin ben formats, ben educats i que puguin tenir l'empremta de tirar al davant i fer el que els hi agradi interiorment, si volen ser, jo que sé, si volen agafar i fer qualsevol cosa com de cambrer, de bomber, el que més els hi agradi, que és el realment el que he sentit, que jo vaig començar a fer-ho en 21 anys com aquell que diu i crec que és el més meravellós, vull dir, el que una persona sigui més introvertida o que no parli gaire, suposo que a la llarga, a la llarga, és el que

em va passar a mi, jo tenia moltes pors, moltes coses i no m'obria mai, ara pot ser m'obro a la gent, però és una cosa que va amb mi, fins i tot els meus amics en veuen i en diuen, si veus una persona que no coneixes i en 5 minuts la tens a la butxaca, però dic no serà per tant, m'agrada xerrar, bé és molt diferent, ja està, simplement això.

Molt bé H.

Pues espero que us hagi agradat la xerrada, molt de gust d'haver-te conegut, no sé, suposo que és més o menys tot això, però això només és el meu parer, a lo millor també hi ha gent que no ho ha passat tan bé, també han hagut alguns moments més així.

Molt bé

8. DONA IMMIGRADA VILAFRANCA

En principi, voldria que ens expliqui quines feines ha tingut des de que va començar a treballar, la seva història laboral, i també quines feines està buscant i les raons per les que pensa que no troba feina.

Jo he treballant durant 20 anys en una empresa sud-americana molt gran tèxtil, que és diu CORTAGET. Jo era l'única dona mecànic industrial i molt bé.

I que feia a l'empresa?

Operària mecànica, m'ocupava de les màquines: eines, fresadores, torns, trepants (taladres), tot això.

I li agradava treballar en això?

Sí, perquè jo vaig estudiar això, a la meva família hi ha enginyers mecànics i treballadors d'aquest sector.

Llavors per això va estudiar

Sí, si, perquè m'agradava molt.

I després?

Després quan la meva filla tenia 4 anys per polítiques he sortit d'aquesta empresa.

Polítiques de l'empresa?

Retallades de drets als treballadors. Una persona que passa des dels 14 anys treballant a la mateixa empresa comença a formar part d'aquesta. I la proposta era una jubilació anticipada. Això és el que jo no volia, que la gent es jubilés. El mateix passa aquí. Me'n vaig anar a casa meva, amb els meus fills. El meu marit em va dir que era millor que estès a casa perquè els nens tindrien la meva educació i després ja veuríem.

I quants nens tenies?

2, una filla que ara té 15 anys i un fill que en té 13.

La nena tenia llavors 4 anys i el nen 2.

Sí

I després?

Després, per qüestions laborals del meu marit, vam venir aquí a Vilafranca.

Quant fa?

4 anys. He buscat feina i no l'he trobada perquè la busco similar a la meva professió, I és que a més, em va sortir el NIE amb permís de residència, però no tinc permís de treball. Així com jo, hi ha molta gent aquí a Espanya i ens tanca la porta a tots els llocs de treball.

Llavors el seu marit va venir primer.

Sí, el meu marit va venir primer i a l'any nosaltres.

Llavors és reagrupament familiar i no té permís de treball.

Sí, exacte, perquè és reagrupament familiar.

I ha intentat feines en el mercat negre o no?

En una empresa és molt difícil. Per fer una neteja, netejar de vidres, i tot això, però no.

No li interessa?

Jo ja ho he fet, netejar vidres, però és que no és lo meu. Sort que ara a aquí, estic estudiant un curs d'autòmats i espero tenir més endavant l'oportunitat de fer pràctiques en una empresa i que qualsevol hora s'interessin per mi.

I com es canvia això del permís de residència?

És molt senzill, és tracta que qualsevol empresa em faci un contracte de treball i jo amb aquest contracte i la meva targeta de residència demano al Govern Civil el permís de treball. Així de fàcil. Però la gent no ho sap i els fa por, perquè pensen que els faran no sé que: cridar-los l'atenció o posar-los una multa. No ho sé, però la gent no està interessada o no ho saben. Penso que la gent no sap moltes coses sobre la immigració.

I ara encara ho tenen més bé, perquè fins fa poc les persones que no tenien permís de treball, no podien ni fer cursos de formació ocupacional, no podien fer res. Ara, al menys, poden fer cursos i a través dels cursos poden fer pràctiques i si les pràctiques van bé hi ha la possibilitat que els contractin.

Sí, però jo penso que és el mateix cercle. Que farà les pràctiques i les empreses no em donaran aquesta oportunitat tampoc. És el mateix cercle.

No. Per què no? Si vostè fa unes pràctiques i les fa bé, per què no? Si ets bona per què penses que no?

No sé, no sé.

Per ser dona?

És provable. M'han comentat que aquí no hi ha dones mecàniques.

Poques.

És que començar una lluita contra el masclisme, ara no tinc les forces...

Quantes dones hi ha al curs d'autòmats?

Jo, sola de moment.

Està fent el curs d'autòmats sola?

Sí.

I com és l'ambient en els companys?

Els primer dies em miraven molt. Quan el professor va dir que treballaríem en grup, tothom triava l'amic. A mi em va tocar un noi sud-americà del Perú. Li vaig dir: tu i jo treballarem junts. Ara, de mica en mica, he guanyat no solament el respecte sinó una mica l'estima de tots.

Quants anys té?

50 anys.

Llavors, l'ambient per treballar amb els homes, bé?

Sí, sí.

El curs de formació també, bé?.

Sí, sí.

No hi ha hagut cap problema, pel fet de ser tots homes?

No, no. Ni per part del professor, ni pels meus companys, no. Una cosa que volia comentar, és que em diuen que ara és fan cursos per aquest nois que no acaben el batxillerat i tot això, aquí mateix, sobre fusteria, construcció, etc. (Escola Taller), són nois que no tenen un permís de treball encara, se'ls hi dona el permís de treball?

Abans se'ls hi demanava el permís de treball, com a vostè, i ara poden fer el curs sense permís de treball.

Ah sí, però a aquests nois i noies quan finalitzin el curs els hi trauran el permís de treball i estaran al carrer, no entenc totes aquestes polítiques, no les entenc.

Jo tampoc, hi ha coses que no les entenc tampoc. Les tasques domèstiques a casa seva qui les fa?

Jo soc una dona molt responsable, abans de venir cap aquí, m'he deixat el dinar fet.

I no hi ha col·laboració dels teus fills?

Sí, sí, el meu marit és molt bon home, molt comprensiu, em recolza molt i els meus fills també ajuden molt, a la meva filla no li agrada tant però ajuda, però ella diu que estudia perquè ella més endavant no vol fer d'aquestes feines. Però són molt macos i molt bons estudiants, la meva filla està cursant 4^a d'ESO i el meu fill 2° d'ESO i tinc moltes medalles d'ell, perquè participa en campionats d'escacs i guanya moltes medalles.

Expliqui'm una mica la seva història familiar, el que m'ha dit abans que té antecedents familiars de mecànics i enginyers mecànics.

Sí, si, i gent molt jove, la meva neboda la Paula Andrea, per exemple, és enginyera mecànica i de sistemes.

I els seus pares?.

No, no en tinc, la meva mare va morir quan jo tenia 11 anys i el meu pare quan va néixer la Lluïsa. Tenia un mes quan va morir el meu pare, fa 15 anys.

I les feines al seu entorn?

El meu marit és un mecànic industrial, el millor, és el millor mecànic que conec.

Però vostè ja era mecànica quan el va conèixer?

Sí, ell ja treballava en l'empresa quan hi vaig entrar jo.

Llavors per què es va dedicar vostè a la mecànica?

Perquè a la meva família hi ha antecedents de mecànics.

Qui?

Germans, i germans no de sang, la meva mare els va recollir.

I ells eren mecànics?

Tots.

I quants eren?

3, no més.

I vostè va créixer amb ells.

No directament, però un tenia una empresa i jo ja vaig conèixer la fresadora de molt petita i una troqueladora. Em donava diners per fer petits treballs.

Llavors així va començar.

Sí, ja després quan vaig decidir estudiar la mecànica vaig trobat per part de les meves germanes un rebuig, no volien que estudiés. I després quan vaig iniciar el curs el professor em treia de la classe, perquè no volien una dona a la classe de ells i fins i tot hi va haver demandes i tot això. Però com que jo ja havia passat tots els exàmens i proves, no em podien treure. Vam començar 54 alumnes.

Dones?

No, tots homes, jo era l'única dona i després quan vaig finalitzar els estudis, ens vam graduar només 11 i dels 11 només jo he treballat en el que he estudiat, els altres no.

No? I per quina raó?

Perquè va passar molt de temps i els hi va fer por enfrontar-se a una prova i ho van deixar.

Llavors el seu títol és?

És mecànic industrial, jo ja l'he portat aquí.

Sí, com enginyeria?

No, no és enginyeria.

Seria com una formació professional?

Sí.

No és exactament, però està relacionat amb el curs que està fent ara.

Sí, sí.

I quan acabi aquest curs, espera començar les pràctiques en una empresa.

Sí, sí.

Molt bé, molt bé. Llavors les principals dificultats per trobar feina?

Jo pensava que aquí a Vilafranca no passava, i ara veig que hi ha molta discriminació a les dones en la qüestió de l'edat. Et posen una mica de dificultat i una mica, jo penso també, no sé com dir-ho, sí, racisme. Per exemple, un dia jo vaig sortir al carrer de Vilafranca i vaig veure, es necessita dependent i jo vaig entrar, els vaig saludar, i els vaig dir que jo buscava feina i m'interessava el treball. La resposta va ser no perquè busquem noies que tinguin 16, 17, 18 anys, i vostè és més gran que jo. Ah, però després li vaig dir a una amiga meva que té 23 anys, amb molt bona presència i a ella tampoc la van agafar.

I era jove?

Té 23 anys.

Però pot ser la senyora volia una noia encara més jove que la seva amiga?

No ho sé, no ho sé.

Normalment, volen noies de 16, 17 anys de dependents.

No hauria de ser així, perquè aquestes noies estudiarien més.

Però, per a la feina que a vostè li agradaria fer, pensa que l'edat és un problema?

No ho sé, no ho sé.

Però que pensa vostè?

Jo penso que si una empresa, el seu potencial són homes intel·ligents, l'experiència és més important que qualsevol cosa, però no sé.

El seu home treballa de mecànic?

Sí, però ara està fent la forja, està forjant ferro, cadires, taules, etc., tot això.

Està treballant a la Forja?, l'empresa que es diu la Forja, que fan llits, capçaleres de llit?

Sí, sí, la Forja, el meu marit ho fa tot això.

Que està la botiga allí a la Girada?

Sí, és el meu marit el que fa tot això.

L'empresa és seva o treballa per l'empresa?

L'home que treballa el meu marit és català i li ha proposat que treballin junts i no sé, perquè jo no he vist que signessin cap document, hi ha una mica de part del negoci.

Com si fos una mica soci?

Sí, sí.

Però està com treballador, té contracte?

Sí, sí, té contracte fixa.

Fixa amb ell, i des de que va arribar ha treballat en això?

No, abans treballava de jardiner, a la verema, etc. tot això.

Ha fet de tot.

De tot.

Però vostè, no

No, perquè ell diu que mentre ell tingui el seu treball, que jo lluiti per les meves coses.

Per buscar una feina del que sap. I que pensa del masclisme? Pensa que aquí hi ha més masclisme que al seu país?

No ho sé, perquè no he tingut l'oportunitat de tractar, no ho sé, no ho sé.

Però com ens veuen? Com ens veu als mitjans de comunicació o les dones o les famílies que coneix aquí?

Jo he tingut l'oportunitat de conèixer gent molt bona però també n'hi ha que no m'ho sembla tan.

I el masclisme?

Jo ara a través dels meus companys de classe, que els escolto parlar d'empreses on han treballat, i expliquen que han tingut xerrades amb algun company, però xerrades molt pesades en que aquell treballador es podia accidentar, no sé, no sé, si una dona faria el mateix.

No, no ho entenc.

Ells tenen en aquestes empreses xerrades, ells xerren entre ells, però d'una manera molt pesada.

amb paraules molt fortes, vol dir?

No, en actes que el treballador es pot accidentar.

Però accidents en quin sentit? A les màquines?

Sí, per exemple, li encomanen un treball, tu faràs això ara, però li deixen una màquina mal connectada, si aquest home l'agafa es pot enrampar, ells comenten, si a una dona li farien el mateix.

sigui que les condicions d'aquestes empreses pel que diuen, no són molt bones, són perilloses.

No, tenen aquesta costum de fer això entre ells.

És com si es fessin bromes?

Sí, bromes, bromes, però bromes molt pesades.

sigui que deixaven una màquina mal engegada i quan l'anaven a engegar, boom.

Sí, sí, sí.

Quan algú començava de nou, al novato?

Sí, sí, al novato, í no sé si a una dona li farien el mateix.

No ho sé. Vol explicar-nos alguna cosa més?. Problemes per tenir feina o de la seva vida. Com la condiciona per exemple el fet de no trobar-la.

És que m'agradaria que vosaltres com estudiants de una universitat féssiu alguna cosa, no solament a favor de les dones i dels homes, també en aquesta qüestió dels treballs, per exemple pel que fa a les empreses aquestes de feina esporàdica.

Treball temporal?

Temporal, és que és impressionant.

Però, per què?

Perquè, són empreses que aconsegueixen que els treballadors els facin la feina però sense cap responsabilitat cap a ells i els diners que els hi paguen a aquestes empreses, se'ls haurien de guanyar els treballadors, no aquestes empreses, perquè ells són uns intermediaris i no ho sé, em sembla tot això, molta injustícia i si jo com a dona vaig i m'apunto a una d'aquestes, mai, mai em tocarà a mi, i jo parlo amb moltes dones sobre tot immigrants.

No les agafen?

A cap, cap, cap, i a l'INEM, la gent s'apunta allí i mai, mai, mai, emigrants, no, els apunten però no les contracten.

I als altres sí?

És clar, als d'aquí si els criden.

A les dones?

Sí, a les dones sí les truquen i als homes també, és a la gent immigrant, que jo veig molta gent, em diu és que jo m'he inscrit en l'INEM fa tant i jo li dic, per què no tornes de nou, no, no, fins que la gent no va.

No va?

No hi van més.

Llavors no estan inscrits?

Això no ho sé.

Però pensa que hi ha racisme?

No ho sé, no ho sé, totes aquestes oficines que són del govern, hi ha gent de tots els matisos. En aquestes oficines d'aquí, d'aquí de la Fassina, tothom és especial, però si tu com a immigrant vas a on es paguen els impostos, et trobes algunes persones que Verge Santa i això que pagues impostos.

Sí, sí, i estàs contenta de fer el curs aquest d'autòmats? T'agrada o què?

Sí, sí, el que passa és que fa un any que m'havia apuntat, però no me'l van deixar fer perquè no tenia permís de treball i jo m'he inscrit, però pensava que era un altre curs, de control numèric però després he començat aquest curs i aprenc molt i ara ja he començat una fase on ja estic en això d'ordenar a les màquines per ordinador i tot això.

Ja li agrada més.

Sí, tot m'agrada, el que passa és que els treballs aquells manuals, amb els filferros i tot això, jo no estic acostumada a fer-ho, però jo li he dit al professor que poder conèixer un contacte o un reler tèrmic o una cosa d'aquestes que jo no, hi he après molt i el bo de la gent gran que decideix estudiar és que un no té temps per a perdre, no és el mateix que la gent jove que si fas això o fas l'altre, nosaltres no.

I per les feines també?

Sí

Si entres a una feina no estàs per perdre temps o canviar, perquè els joves poden voler canviar més ràpid .

Jo estic totalment convençuda que la dona és una excel·lent treballadora.

Més que els homes?

Jo penso que sí, sí, sí.

Per què?

Perquè un home, un home si un cap de setmana surt de marxa i tot això, un dilluns es pot quedar dormint i la dona no, una dona no.

Perquè no surt de marxa?

Tot i que surti de marxa, sap que si tu prens una mica de licor, el dilluns has de complir al teu treball.

És més responsable?

Sí, és més responsable, estic convençuda d'això.

Llavors a les feines oferirà més?

En qüestions laborals, en la qüestió de seguretat industrial, la dona compleix més les normes que l'home, perquè l'home és més desesperat, és més, no ho sé, la dona no, la dona sap que si no es posa una màscara, uns guants o qualsevol cosa li pot passar i ella te cura. Jo he passat per aquests edificis que estan fent ara i he vist treballadors a prop de caure, no tenen casc, no tenen cinturons. I una dona, no m'ho imagino.

Una dona, no faria això?

Seria més prudent.

Més prudència, més responsabilitat.

Sí, sí, sí.

Ara cal convèncer als empresaris d'això.

En el meu país ja hi ha moltes empreses que ja estan convençudes d'això, el que passa és que si totes les dones sortissin a treballar, no hi haurà treball pels homes, llavors canviaria el rol, el homes a la casa, no, tampoc.

Aquí hi ha empresaris que ho diuen això, una dona no estaria malament, perquè és més responsable que l'home, però els frenen més altres temes de maternitat, etc.

Sí, sí, és l'única falta.

Però ella, ja no té problemes de maternitat.

No, no. Jo ja no. Ja tinc fills. I una altra qüestió és que jo penso que el treball hauria de ser just, en el sentit que si tu i jo ens presentem a una prova, si jo l'aprovo i tu no, perquè jo no soc d'aquí i tu ets d'aquí te la donen a tu. No em sembla correcte.

És que no ho és.

I als empresaris els hi diria jo que aprofitin la mà d'obra de gent estrangera que hi ha gent molt preparada que no deixin que aquesta gent es limitin a netejar pisos, no, jo soc una convençuda que netejar pisos, és per qui no va voler estudiar, però no per la persona que es va preparar. A mi em va tocar quedar-me nits senceres llegint plànols d'un pinyó. I de vegades surto a fer vidres, amb les mans encarcerades de fred, per què?. Jo penso això, però bé, tampoc pots ser molt orgullosa. I si tu surts al carrer i demanes feina, no et donaran feina, sinó és de neteja, tothom li veu a una la cara de fregona, jo estic cansada de fregar a casa meva, i és com tot, a mi no m'agrada la cuina, però cuino, faig el menjar molt bo perquè al marit li agrada, al meu fill i a mi també, però a mi no m'agrada la cuina, hi ha gent que li agrada cuinar i a mi m'agraden les màquines i les eines, però m'agrada escriure, m'agrada parlar, m'agrada el tenir el contacte amb la gent, m'agrada ballar, m'agrada cantar, jo de vegades penso que si passa el temps i no tinc cap oportunitat, la meva realització seria que els meus fills aprofitessin els estudis i que jo fes que ells tinguessin l'oportunitat que no he tingut jo, és el que jo penso.

Encara poden.

Jo els aconsello que estudiïn, perquè nosaltres quan vam decidir venir aquí, teníem una casa molt gran i molt bonica, el meu marit tenia un treball, el menjar no faltava a casa, però es veia que els nens eren molt bons estudiant i que si el meu marit no guanyava més, ells no podrien anar a una universitat més endavant, per això van decidir vendre la casa i venir-nos aquí.

Per el futur dels seus fills?

Sí, no més per això.

I estan contents?

El nen sí.

No, vosaltres. Vostè i el seu marit.

Sí, sí, sí, jo estic molt contenta aquí a Vilafranca. Sí, la meva filla diu: tu tens sang catalana. La meva filla m'ho diu. Sí perquè de vegades jo penso com pensen els catalans, però ella estranya molt el seu país i ella diu que estudiarà però que marxarà a treballar al seu país, jo li dic aprofita el temps,

estudia, i fes-te una molt bona professional i després agafa el camí on vulguis, tens 25 països on anar, però que aprofiti el temps. Mira jo tinc nebots enginyers mecànics, bacteriòlogues de sistemes, en sistemes en la Marina, un que té 22 anys, el Roberto, tinc una comptadora pública, arquitectes, els únics que falta acabar d'estudiar són els meus. La meva filla vol fer periodisme, té molta facilitat per parlar, per escriure, llegeix molt bé i li han fet una prova ara a l'Institut i tots els professors han dit que ella seria una molt bona periodista, té molta cultura general, tu et poses a parlar amb la meva filla i li parles de qualsevol part del món i ja sap donar-te una resposta.

I el seu fill?

El meu fill volia fer-se corredor de automobilisme però jo li vaig dir: Mira Alejandro, el que passa és que aquesta gent té molts diners i comencen des de petits a fer anar aquests cotxes, nosaltres no tenim ni cotxe, o sigui que estudia i més endavant pots fer-te un enginyer mecànic i podràs treballar amb ells si t'ho proposes, això sí, però ara no, perquè el meu fill té 13 anys. Alonso ha començat als 3 anys, Montoya del meu país també va començar al 3 anys, però és al Mundial. Portaré al meu fill a una d'aquestes pistes i si tinc diners, ho pagaré perquè el deixin portar un cotxe d'aquests.

Ja no tinc més preguntes

No més.

No, realment era saber la trajectòria laboral i la seva vida segons la trajectòria laboral.

9. DONA GRAN SENSE CÀRREGUES VILANOVA

Comencem una mica per l'experiència laboral

Jo vaig començar a treballar que devia ser als catorze o quinze anys a una botiga que es venia de tot: calçat de senyora, senyor, de nens, roba i vaig treballar uns vuit anys, fins que em vaig casar. En aquella època doncs les dones plegaven per casar-se. De seguida vaig tindre la meva filla i després d'uns 3 anys vaig tornar a entrar. Vaig treballar fins als 40 anys que la empresa va plegar. I vaig estar un temps buscant, no vaig trobar res que m'anés be, tampoc em feia falta i ho vaig deixar.

Fins ara doncs que em fa falta buscar feina, em fa falta treballar. I ara doncs em trobo que de dependentes volen fins a certa edat i jo encara que digui que tinc vaja suposo...no és com abans que entraves en un puesto i parlaves amb el director i...ara deixes un currículum i clar ets un paper. Busquen el que necessiten i si no entres allà ja...Encara que posi que tinc 24 anys d'experiència en vendre roba i sabates i tal doncs volen fins a certa edat i això doncs ja és un impediment. Jo he pensat de que potser ara trobaria feina cuidant avis o cuidar criatures o coses de neteja. Aleshores vaig començar a buscar per La Vanguardia i tal, i quan truques et pregunten

l'edat, si tens experiència, si saps conduir, si tens cotxe i que ja et trucaran. Així han anat passant els dies, els mesos fins que he vingut. I aquí doncs m'han atès molt bé, faig un curset d'ordinador, i faig un curset d'Alzheimer, per formar-me. Perquè es clar ara em trobo que per entrar al món laboral et demanen ordinador, experiència en tot, per entrar a treballar en un forn et demanen tens experiència? Per tot s'ha de tindre experiència. Tinc molts impediments.

Quines són les principals dificultats que trobes per tornar a estar al mercat laboral?

Trobo que em tinc que formar, jo veig que la gent jove té una facilitat per l'ordinador i té unes coses que és clar jo veig que no les tinc. Després tinc l'edat, l'edat és un impediment perquè quan deixo un currículum veig que darrera n'hi ha 3 o 4 que deuen tindre 20 anys o 18 i clar això segur que influeix en moltes coses. Despues pues si per anar a netejar diuen tens cotxe doncs no tinc cotxe. Si saps conduir, no sé conduir.

El model aquest que m'expliques, o aquesta trajectòria és semblant a la de les teves amigues o la teva família?

Si li passa a algú de la meua família?

Si, més o menys aquesta trajectòria de la vida laboral que has explicat és similar o no a la gent que coneixes...

Bueno jo ara quan faig el curset si que més o menys la gent de la meua edat també té aquests problemes diguéssim, sobretot la edat que influeix. I la oferta de treball és molt limitada. Vull dir que no, es demanen coses molt en concret i ajudant d'això o d'allò però amb experiència. És molt limitat.

I les dificultats sembla que venen des de fora per dir-ho d'alguna manera. Tu no tindries problemes per compatibilitzar la vida familiar amb la vida laboral?

No, home jo m'agradaria treballar excepte diumenges i a ser possible dissabtes mitja jornada, o mig dissabte. Perquè es clar jo de dependenta plegàvem a les 8 però es que ara pleguen a les 9 o més tard; treballen diumenges i a vegades no cobren, ...Hem anat a pitjor. I llavors es clar tinc unes necessitats però tampoc tinc unes necessitats com quan era jove que tenia que pagar un pis, que tenia una filla que tenia un gastos. Ara la meua filla ja està casada. Tinc unes necessitats però tampoc per agafar aquest tipus de feina, home si fos mitja jornada si que l'agafaria però es que et volen per tot el dia i que sàpigues fer l'aparador, que sàpigues la caixa, i per fregar, per tot. Però bueno tampoc és que això sigui problema.

Pel que sembla a més d'aquestes necessitats econòmiques diguem-ne també hi ha unes necessitats personals no? Com està això?

Si bueno no sé vull dir ara he arribat a una edat de la meva vida pues que com aquell qui diu ho tinc tot però no tinc res, vull dir, necessito com formar-me com persona, m'he quedat com desplaçada. Al quedar-me a casa m'he aïllat i llavors doncs necessito doncs relacionar-me i formar-me, i ser jo. I no dependre tant del marit. Llavors quedes com un zero, no sé, així una mica apartat.

Explica una mica més, quina valoració en fas respecte a aquesta necessitat per la feina. Hi ha necessitats objectives com explicaves abans i també les ganes d'incorporar-te al món laboral

Si, i de superar-me i de ser més independent.

Quines expectatives veus amb això? Quines possibilitats tens?

Jo crec que si, per lo menos en cuidar gent gran, crec que treballar d'algu trobaré. Jo crec que puc trobar. Com dependent a no, per cuidar persones o cuidar criatures o anar a netejar jo crec que si. No sé si puc aspirar a algu més. Jo crec que pel que demanen no. Pues és això vull dir és que les ofertes són molt limitades, volen auxiliar de clínica i clar jo no tinc el títol, ni tinc experiència, és que hi ha poca cosa per mi. No hi ha tallers, perquè abans en un taller hi podia treballar qualsevol tipus de persona amb més facilitat amb menys cultura però ara això no n'hi ha, no hi ha fàbriques, no hi ha...tot està molt limitat.

Has fet cursos de formació?

Estic fent un d'Alzheimer i estic fent ordinador. L'ordinador em costa molt i l'Alzheimer està molt bé, és molt interessant. Sempre aprens coses i te n'adones de les coses i està molt bé. I sé que m'anirà bé de cara al futur, és una experiència més i és més cultura. L'ordinador és imprescindible, et demanen ordinador hasta per tot ja. I n'has de sapiguer, hasta les caixes i tot.

A part del tema econòmic que creus que t'aporta a tu personalment el fet de treballar?

A mi pues m'aporta independència, m'aporta doncs coneixement com a persona perquè tractaré amb altres persones al treballar, estaré amb d'altres persones i estaré com més alliberada, i sobretot agafaré més cultura i assoliré més com persona.

I dins d'aquestes dificultats objectives com et veuries treballant en feines de les considerades tradicionalment d'homes, veus la possibilitat de que aquest accés al mercat laboral sigui treballant en feines que fins ara d'alguna forma han fet homes?

Jo crec que si, no sé quines feines per exemple fer de paleta o quines feines? Perquè es clar els homes fan molta feina de força, a vegades tenen més la feina de força no? De jardiner? o no sé. Es que a vegades hi ha

feines que fan els homes que les dones no les farem millor però potser tenim més mà dreta o...jo crec que sí. Som més intuïtives o tenim més paciència. Això no vol dir que hi hagi homes que tinguin molta paciència i siguin artistes.

Però potser les dones estem més acostumades a fer dos coses alhora i pensar en això, i pensar en la feina i pensar en el que has de fer per dinar el dia abans i els homes això, avui en dia ja ho fan els homes joves, e! Però abans no feien res.

Jo crec que sí a no ser una feina que sigui no sé picar a terra, picar al carrer. Però hi ha feines que jo crec que casi casi igual ho pot fer una dona. El que passa és que des de sempre hi ha hagut coses que les han fet les dones i coses que han sigut per als homes, no? Abans les feines de la casa li tocava a la dona perquè l'home no tenia que fer res, no tenia cap obligació i hi ha homes que avui en dia saben planxar i saben fer moltes coses perquè tot ha canviat molt. Per què no tenen que canviar altres feines que fan els homes? Que les poden fer les dones.

T'importaria treballar en una feina on hi hagués un grup d'homes, per exemple en una taller on tot fossin homes amb un tipus de feina mecànica?

On fossin homes? No. Perquè hi hagin homes no. S'ha de respectar les persones siguin homes o dones i cadascú a la seva feina i ja està. El que jo potser trobo és que taladrar al carrer i coses així són d'homes. Però per tractar solament amb homes o així no.

Qualsevol feina jo crec que la pot fer igual l'home que la dona sempre que estigui formada. S'ha de formar les persones per aquella feina no s'ha de portar-los allà i que s'espavilin. Si tu formes aquella persona ho pot fer-ho igual.

I si poguessis escollir quin és el tipus de feina que t'agradaria fer, o quina penses que seria adient per la teva situació?

Quines feines? Pues a mi no em faria res, a veure que fan els homes?jardiner o escombrant els carrers, aquí hi ha moltes dones que escombreren el carrer i no passa res. Què més fan els homes? Els homes són metges, són mestres, això ja no puc fer-ho jo. O treballar en un taller, perquè no. És que hi ha moltes feines, no?Però ja de per si no les puc fer, no ser, advocat,...Qualsevol tipus de feina jo crec que sí. Si em diguessis una et diria doncs no, aquesta precisament no.

Pel que veig estàs sensibilitzada en el tema que els homes i les dones tenen les mateixes oportunitats.

Les mateixes oportunitats i els mateixos drets.

Coneixes una mica mesures concretes o projectes que s'hagin fet a les quals t'hagis adreçat al teu ajuntament, al teu centre o a algun lloc que...

No he vingut aquí a La Paperera, m'han informat molt bé de tot, estic apuntada a la borsa de treball, m'han tractat molt bé, m'han donat molta seguretat i no tinc cap queixa, tot el contrari.

Quines coses, del que has fet fins ara, relacionat amb la teva vida laboral si ho poguessis fer les faries de manera diferent. Creus que t'ha condicionat molt el fet de sortir i entrar del mercat laboral.

Això ho fem tots de pensar si hagués fet això en comptes d'allò com hauria anat. Es que ara ho canviaria tot, però és que això és molt humà, no? Em casaria més tard, procuraria no tenir una filla tan d'hora, vull dir aniria més ben informada al matrimoni, que en aquella època fa 30 anys no es feia, no deixaria de treballar, de seguida em buscaria una feina encara que més o menys no em fes falta...seria més independent, no sé per exemple totes aquestes coses: em casaria més tard, tindria un fill més tard, no deixaria de treballar, i procuraria anar estudiant poc o molt sempre, una cosa que no vaig poder fer al fer de dependent, perquè estava tot el dia a la botiga, i tens mig dia de festa. Aquest mig dia tens que fer això, tens que anar allà, tens que anar al metges i llavors de no tens temps d'estudiar ni res.

Penses que la formació és un tema molt important?

La formació és molt important i més avui en dia. Jo crec que qualsevol nen petit, és que ja són més llestos els nens d'avui en dia que abans, ja són més vius. És un altre món. I el món jo crec que va molt de pressa, en poc temps ha canviat molt tot.

I aquests canvis per les dones?

Van més a poc a poc. Haurien d'anar més de pressa. Tenim que ser igual que els homes, les mateixes oportunitats.

Aquests pensaments els comparteixes amb les dones de la teva edat, de la teva família. O és un tema de discussió fort.

Si. No és un tema de discussió.

Tens alguna coseta més a afegir? Alguna cosa que t'hagi marcat de la teva vida laboral?

La meva vida laboral doncs a mi m'agradava molt vendre, és molt esclau perquè estàs tot el dia a la botiga, i després estàs tractant amb gent, la gent té, a vegades veus gent que té problemes i et tracten així ja que ets dependent i no li pots contestar. Tens que tindre una mica de saber com contestar i donar-li volta a les coses i també t'enriqueix molt perquè veus que hi ha persones que t'aprecien i el dia de Nadal, al principi de treballar, als anys 60, després ja no et portaven un bombonet...veus gent que t'aprecien, que ve a comprar i demanen per tu i t'expliquen una mica la seva vida i ...també és molt maco, hi ha de tot.

Això a canviat molt, no?

Això a canviat molt! Perquè ara en una botiga la gent entra i agafa la sabata, se l'emprova i jo era de l'escola, a mi em van ensenyar com havia de tractar la gent, el calçador, el peu dret com es posava, l'esquerra. I molt maco, i tenia que somriure. I ara tot això no es fa res. Ara les sabates estan posades en una estanteria, tu entres les agafes. La gent jo crec que tenim més clar el que busquem i pensem que tenim una idea...anem a comprar algo en concret. Abans la gent li agradava més que l'ajudessis, et demanava el teu consell, mira estic una mica plena d'aquí i busca'm algo, la senyora se l'emprovava, què mona està no? I t'explicava els seus problemes i tu l'escoltaves i una altre tracte molt diferent al d'ara. Jo pel que veig, ara la gent va i si no li agrada una cosa va a la botiga del costat. Això si que trobo que potser era més amco abans. Ara és molt fred tot. Hi havia les seves pegues perquè hi havia gent que et tractava una mica per sobre l'hombro i no podies contestar però també hi havia gent que volia que tu l'assessorassis, l'alabessis. Potser una senyora s'enamorava d'un conjunt que no tenies la mida i havies de mirar de no perdre la venda, perquè la venda no es podia perdre. Pensant sempre de no vendre-li una cosa que no li anés malament a aquella senyora perquè havia de tornar, la gent no era tonta. Li canviaves la cosa, li feies emprovar roba perquè a les senyores emprovar roba ens agrada molt. I això també és molt maco, i tot això que em perdut. Ara si no es troba el que es busca es va a la botiga del costat.

Abans has parlat de que busques feina en part per necessitat en part per estímul personal. I penso també perquè ara tens menys càrregues familiars?

També, es clar. Tinc els meus pares, tinc els meus sogres. La meua filla està casada em necessita molt menys. També tinc menys càrregues familiars. I també estic en una etapa de la meua vida que penso que encara puc fer moltes coses. Jo físicament i de cap encara puc fer moltes coses bones i també de dolentes. Però bueno de bones més. Alguna de dolenta que també està bé a la vida.

Em trobo que a l'edat que tinc puc fer moltes coses i tinc una experiència de tot, que llavors pots fer moltes coses.

Tinc ganes de fer coses i de treballar perquè encara les puc fer i tinc menys càrregues familiars perquè quan ets més jove tens la casa, tens la feina, tens els fills. Ara la casa cada vegada hi ha més comoditats: hi ha més coses per neteja que van millor. I sobretot tinc més temps per dedicar-me per mi. Considero que encara sóc jove per treballar i fer coses.

10.DONA JOVE AMB CÀRREGUES VILANOVA

Mi vida laboral empieza con 13 años, me fui antes de tiempo del colegio para trabajar. Trabajé de camarera de pisos y de aprendiz. Porque no había medios económicos en casa y por eso me puse a trabajar muy pronto. Y a

raíz de eso continué trabajando, cuando acababa un trabajo empezaba otro, a veces por días, hacía todo lo que podía hacer, todo lo trabajaba. Y a raíz de eso fui apuntándome a la vida laboral y a orientarme en el sentido de trabajo, como se tenía que trabajar, como tratar al personal, a la persona que viene al trabajo, como dirigirme a ella, que es lo que tenía que hacer, todo. A raíz de eso he aprendido bastante, de todo tipo de trabajos. De tan joven claro, empiezas de primero y claro no sabes nada, yo me sentía un poco inocente para decirlo claro. Salirte del colegio donde estudiaba y ahora te dicen de meterte a hacer habitaciones, sabes hacer una habitación, pero no sabes como lo quieren en un sitio porque no es como en casa que haces como piensas, y entonces lo que yo quería era pues ya que estoy hago mi trabajo y aprenderé lo que es un oficio. Y a raíz de eso pues aprendí lo que es un trabajo.

Y luego pues ya fui siguiendo y siguiendo y luego pues ya tienes una familia, muy joven con un niño, con 19 años, y a raíz de eso pues aún me entregué más al trabajo.

Seguiste trabajando mientras tenías al niño pequeño?

Seguí igual, yo trabajaba igualmente, yo limpiaba casas, cuidaba ancianos o también trabajaba en restaurantes por la noche, a fregar platos, y hasta ayudante de cocina. Y todo lo que iba haciendo pues ha sido porqué más necesidad tenía porque tenía una responsabilidad. Aprendí muchos oficios pero el que más de fregaplatos en restaurantes, en hotel de camarera de habitaciones, son los trabajos que me he sentido más motivada, me he sentido mejor. A parte de otros oficios. Y luego de estos oficios pues he entrado en faenas que encontraba y si no tenía nada pues si podía hacerlo pues pensaba me meto en el trabajo, y luego lo aprendo porque me daban la oportunidad, no había que hacer mucho pero te podías meter en el trabajo.

Y entonces a raíz de eso fui entrando en el ayuntamiento de aquí de Vilanova que me pasé casi 4 años trabajando para ellos. Pero fue ya en oficios no muy altos, de nivel, trabajos más bien sencillos, no decir que son lo peor del mundo es un trabajo de ser barrendero o ser pintor. Porque yo he hecho las dos cosas, yo he estado pintando en la brigada que también es del ayuntamiento y luego aparte de barrendera, algunos piensan que barrer es un trabajo muy bajo, que hay personas que solo sirven para barrer. Yo pienso que es un trabajo bajo, cuando no hay trabajo te metes en lo primero que encuentras. Y a raíz de eso fui entrando en el ayuntamiento y me tire temporadas entrando y saliendo, hice el examen de catalán y no llegué a aprobarlo porque era difícil y no sabía mucho de estudios que eso es lo único que me fastidia un poco no poder aprobar el examen de catalán, pero en el oficio ves sabia bastante, lo que era el trabajo lo aprendí bastante, toda clase de mantenimiento. Lo único que me faltaba era el examen de catalán, a raíz de eso me quedé fuera. Claro yo perdí la oportunidad, pero tengo que tirar “palante”. Y más teniendo lo que tenía. Fui siguiendo trabajos y a raíz de eso me fui enterando de faenas, me fui a Sitges, que es otro ayuntamiento, me cogieron de ayudante de jardinera, que también estuve de mantenimiento que tampoco lo había hecho nunca y cuando salí de allí parecía un oficial, y pensaba mira la que nunca ha

tocado nada, pero me iba fijando y fijando a la vez que los veía a ellos me explicaban y hasta me ponía yo misma, hasta los arreglaba yo los jardines, no es tan difícil cuando uno se pone y tiene miga, tiene voluntad. Si pueden ellos, puedo yo también. Fui entrando en oficios que nunca había sabido y de golpe me ponía y pensaba pues me ha ido bien. Porque he aprendido y eso también son valoraciones para un trabajo cuando no lo encuentras y luego te sale uno ...Y a raíz de esos trabajos yo he aprendido bastante. Y por eso a día de hoy pues digo esa experiencia si yo lo he podido hacer ellos también pueden. Ellos tienen la oportunidad que nosotros no hemos tenido. Porque ellos han tenido tiempo de estudiar. Pero ellos tienen la oportunidad de estudiar porque están en la edad de eso. Y si ahora no aprenden están perdiendo el tiempo. La vida es muy complicada. Yo no pude, pero si estas en el momento tienes que aprovechar.

O sea que más o menos has trabajado continuamente, no ha habido periodos que no hayas trabajado fuera de casa?

Si, he estado más fuera que con mis propios hijos, han estado con canguros, yo a mis hijos de pequeños los he tenido a ratos. Solo los he visto a momentos, porqué trabajaba en más de un sitio a la vez. Por eso que a los niños los ves hoy en día tan jóvenes que yo les diría que los hijos te quitan juventud, vida por delante... Que aprendan, tengan vida laboral...Que yo les diría que no corran, tanto a los míos como a cualquier chaval de la calle.

Cuantos tienes?

Yo tengo dos, un niño de 15 años y una niña de 13. Y los tuve seguidos por eso digo que joven y el ambiente cada día peor. Ya me encontré yo sola, porque entonces estaba en una mala situación y saber la experiencia de mala a lo bueno hasta que vas tirando y te das cuenta de lo que tienes cada día. Como vas a organizarte la vida y que vas a hacer antes de hacer nada. Eso es lo primero que tiene que pensar la juventud.

Pau: Vives en casa con los “crios”?

Si, si, yo siempre los he tenido conmigo y mi compañero también porqué ahí ya las dificultades con mi compañero son cosas a parte. Pero bueno dentro de lo que cabe el cabeza de familia era yo. Porque claro mi marido era más infantil, un poco más inmaduro. Entonces la cabeza de familia la tuve que poner yo. Por eso digo que no saben la juventud lo que es si se ponen a tener familia, que tengan mucha precaución.

Pau: Las mujeres que te relacionas, de tu familia también han trabajado como tu?

Si todas, el único caso de la familia he sido yo, de 4 hermanos he sido yo, la mas pequeña la que creíamos que no pero lo que dicen que no se sabe pero luego lo pensé pero mira yo he tirado para delante, ahora hay que seguir y como todo lo malo se acaba tiene que venir algo bueno “palante”.

Por eso que yo he estado trabajando desde el principio, de jovencita, hasta cierta edad y voy a seguir trabajando. Si yo lo he podido hacer y he conseguido tirar “palante” muchas mujeres lo pueden conseguir si quieren como yo. Para poder seguir trabajando y a veces es difícil porque la vida laboral no se encuentra, o no tienes los requisitos que te piden, o no tienes la edad, o la experiencia que te piden para ese trabajo y eso es lo que dificulta mucho a una persona. Cuando no tienes los requisitos que piden. Yo he hecho lo que he podido o a lo que he podido llegar o lo que he podido tener. Por eso que las mujeres cuando tenemos hijos tenemos que elegir o tenemos hijos o tenemos trabajo: o tenemos con quien dejar los hijos. Pero cuando se tienen hijos es difícil tienes que organizar-te. Dices voy a intentarlo.

Pau: En que situación estas ahora?

Ahora mismo estoy en paro. Porque yo trabajé en un supermercado y claro ya no es el trabajo ni la experiencia. En el trabajo te pueden decir por ejemplo estas trabajando en un sitio de lo que tu has aprendido. Yo entré antes de que abrieran el Aki de mantenimiento, éramos tres mujeres y claro estaba muy mal había que arreglarlo todo y teníamos hasta una máquina, una máquina que yo nunca la había tocado, yo me veía imposible pero claro la persona que traía la máquina nos lo enseñaba. Y de 3 mujeres solo me quedé yo. La verdad es que yo pensaba que era la que menos y me había quedado. Por eso mismo me quedé también por la experiencia que tenía. Dije que me lo explicara bien, me lo explicó bien y a raíz de eso pude saber como funcionaba la máquina para poder hacer el trabajo, y me quedé. Y las dos mujeres que estaban conmigo al día siguiente no aparecieron. Me explicaron lo que había que hacer en la tienda para tender a los clientes, me enseñaron bastante, llegué a saber bastante. A veces el trabajo no te va bien, por la experiencia, no estas a gusto. Pero el caso mío no fue este, fueron los ingresos, yo los veía muy bajos. Yo claro lo que necesita una familia son los ingresos, es lo que la gente miramos, lo que tiene que ser para que nos llegue. Pregunté si lo podían solucionar y no se podía solucionar porque ya había un presupuesto y no se podía mover. Y a raíz de eso pues yo tenía que buscarme una salida porque con ese dinero no vivía. No es porque no te comportes, no tengas ganas de trabajar o no hagas bien el trabajo. Me tuve que ir del trabajo. Yo tengo una familia y tengo que saber con lo que yo me tengo que mover. Tengo que buscar otra oportunidad que yo pueda decir que yo pueda tirar bien para seguir para delante cobrando bastante que me llegue. Llegamos a un acuerdo de lo que había y así quedamos, que era una manera de quedar bien con ellos que no era por otra razón, y yo quería quedar bien, soy una persona que me gusta decir esto es lo que tengo y esto es lo que no tengo, me gusta ser clara con ellos. Y los trabajos siempre lo he hecho así. Siempre me he ido abriendo puertas porque con la claridad, la verdad, quedar bien. Y así siempre he tenido puertas abiertas. He trabajado en varias cosas y siempre he acabado los contratos, pero cuando una no sale bien...

Era un contrato con un sueldo fijo o como...?

En principio eran contratos temporales claro tu dices te van renovando y vas tirando entonces en ese momento te iba bien. Y vas firmando, pero cuando pasa un año y ves que no sube, las condiciones de los trabajadores... no se cumplen y ya no era una persona eran bastantes, lo que pedimos no se cumple la gente se va yendo, si no hay solución... Es la manera de salir de un trabajo o hay acuerdo o no hay ningún acuerdo y marcharse. Y en este supermercado muy bien, había mucha gente pero de golpe, a parte de mi, se iban bastantes, yo pensaba que porque estudiaban pero no, a mi me comentaban cosas que no eran ciertas, no me gusta mentir a nadie y ya me fui. Ellos tenían su manera de tratar a la gente y yo ahí ya no me podía meter, ya no era una cosa que se podía solucionar. Y a raíz de eso salí del trabajo, ya llevaba cerca de dos años. Me supo muy mal porque en el trabajo se estaba bien, si estas a gusto, estas bien no tienes porque moverte porque te va bien la vida y vas tirando pero hay momentos en que te pueden abrir o te pueden cerrar la puerta. Y a raíz de eso ya me quedé parada. De esto hace, en Julio me quedé yo.

Y ahora me voy informando, voy buscando, siempre miro los periódicos, lo voy comentando con las personas que conozco, voy dando información a la gente por si saben algo. Pero siempre "palante". Yo sé que hay gente que cuando tienen paro no buscan trabajo. Pero tu no sabes si cuando se acaben estos cuatro meses o ... encontraras trabajo, y si empiezas a trabajar se acumulan para cuando los necesites, y si no encuentras trabajo y los gastas y te quedas sin nada. Si puedo encontrar trabajo lo cojo. Es trabajo continuo porque esto se puede alargar, hay que moverse.

Que piensas de la posibilidad de trabajar con hombres, en sectores...?

Ya he trabajado, en jardinería, la única mujer era yo, mira por donde. La única, lo que pasa es que te tienen que enseñar, claro. Al principio pensé uy que hago aquí, me sentía muy sería, no sé diferente a trabajar con mujeres. No es por despreciar a hombres ni a mujeres, pero he trabajado mejor con compañeros que con compañeras primero porque los hombres ya tienen el oficio, ellos son los que nos explican, vamos a ver lo que hacen ellos para hacerlo nosotras. Y luego a raíz de eso como soy una persona que me fijo. Porque no podemos hacer estos trabajos? Porque nos ven débiles? Esta mujer no la veo para trabajar, es como si nos vieran inútiles. Las mujeres podemos hacer los mismos trabajos, pero siempre según el oficio, porque según el oficio las mujeres no te lo van a hacer. Hay trabajos que son muy duros, como la obra. Antes no había igualdad y ahora sí. Lo que hace el hombre lo hace la mujer. Y eso es lo que la mujer se ha sentido más liberada, y a raíz de eso nos hemos abierto tanto. Antes decías esto es un trabajo muy duro y ahora decimos si lo has hecho tu voy a intentarlo, y si puedo, puedo, que luego mira, va mal, pero yo lo he intentado. Y cogí, lo intenté y lo conseguí. Y me siento útil, ves como he valido, y encima aprendes algo nuevo. Y no puedes decir siempre hago lo mismo, hay cosas nuevas. Yo me siento muy motivada y en los trabajos pienso como lo vas a hacer, i intentarlo.

Que tipo de trabajo crees que puedes hacer, según tu trayectoria laboral...?

Esto lo comentamos hace poco con Nuria, le comentaba que lo que no he podido hacer hasta ahora de estudios, y el catalán, para poder hacer el examen de catalán. Porque soy nacida aquí y es una lástima que no se el catalán. Y a mi esto me sienta mal y además en los trabajos te piden el catalán, hablarlo y escribirlo. Como requisito para encontrar trabajo. Si aún no es tarde, y eres joven y puedes aprovecha ahora que aún lo puedes conseguir. Porque hay muchos jóvenes que pueden y no aprovechan las oportunidades que tienen, para el trabajo y para otras cosas. Aprovechar ahora las oportunidades que no he tenido antes.

Consideras ahora que tienes una mejor situación?

Tengo más tiempo, esto es lo principal para poder formarme en cursos, conocer gente, estoy en la edad. Si pedo meterme en un trabajo, aunque sea de estudio, sea de aprender, o cualquier oficio. Siempre que yo vea que me puedo meter y el medio de trabajo con la familia. Siempre les digo a mis hijos aprovechar porque si yo ahora que soy grande me voy a meter a aprender, no puedo llegar muy lejos pero por lo menos. Aprovechar el tiempo libre cuando tienes aún juventud. Cuando son gente mayor adonde van. Pero cuando somos jóvenes que tenemos todavía vida, que no todo son hijos, no todo es matrimonio, esta tu vida, aprovecharla y hacer lo que no has hecho antes.

Tienes tiempo, y las dificultades principales que encuentras cuales son?

El trabajo, a mi es lo principal que me preocupa ahora. Poder organizarse i combinarlo con la familia. Aprovechar las oportunidades.

Cuales son los problemas que ves para encontrar trabajo?

Según los medios que pidan, si es fuera de aquí, según el vehículo no puedo llegar, según la hora no me pueden llevar, a parte del horario, los ingresos, que sean elevados, que llegue para lo que necesito. Lo que más me perjudica para los trabajos es el catalán, la edad, o piden de más de 45 años... a veces no tienes la edad, otras no tienes vehículo. Si no es una cosa es otra la que te perjudica. Los horarios que vayan bien con la familia, si tienes la hora de comer....

Cuando dices que necesitas que alguien te lleve con el coche, tu compañero tiene un horario más flexible?

El aparte de trabajar en obra pues que pasa que a veces esta en Sitges o en Vilanova. Según donde me manden a trabajar y la hora, si el va para un lado y yo para otro pues no.

Como veo estas muy sensibilizada en el tema de que las mujeres tienen los mismos derechos que los hombres a trabajar...

La igualdad está ahora más que antes.

Y conoces proyectos que se hayan hecho.

He escuchado algo de las obras en la televisión de las mujeres...Las mujeres ahora tienen más igualdad porque antes era una vida más atrasada, ahora es más moderna que antes, más adelantos, antes la mujer tenía muchos hijos, no se movía de casa; en cambio ahora hay guarderías, canguros, más medios para trabajar. Hoy la mujer puede trabajar, de que manera puede trabajar con los horarios. Como se iba a poner a trabajar una mujer con cuatro hijos? Ya era bastante responsabilidad. Si una mujer se pone puede trabajar, porque si yo lo he conseguido también puede, que los hijos son pequeños yo también los he tenido, hay guarderías, abuelos, canguros... Nunca es tarde para aprender. Si uno se pone lo consigue.

Alguna cosa más que quieras añadir:

A parte de la salud que es lo más importante para trabajar, yo le comentaba a mi hijo que cuando salga del instituto si no se lo saca porque hay niños que les cuesta más que otros y ponen voluntad, y ven que no lo consiguen, que haga un cursillo, aproveche ahora que puede para aprender, aprenda el catalán, que pueda aprender un oficio, y luego si busca un trabajo se mete y aprovecha lo que sabe del oficio. Aproveche para la vida laboral. Que sepas que te van a valorar el saber un oficio.

Hablas de tu propia experiencia.

Porque como yo lo he vivido quiero lo mejor, y más para los hijos. Luego tiras para delante. A veces es duro. Tienes que aprovecharlo cuando viene, nunca es tarde para aprender. Es lo que pienso yo.

Tu crees que las mujeres podemos hacer los mismos trabajos. Pero a parte de esto tu crees que ellos lo tienen más fácil cuando buscan trabajo o encuentran mejores condiciones laborales?

A ver los hombres tienen oportunidades tanto como las mujeres porque igual que tienen coche pueden tenerlo las mujeres. Entonces si que pueden encontrar trabajo, siempre teniendo la experiencia de haber trabajado en eso. Y luego lo que te digo de los ingresos, sabes el oficio. Si la mujer lo consigue el hombre también lo puede conseguir porque la vida laboral es para todo el mundo. Lo que es un trabajo más duro es para los hombres porque según que esfuerzos la mujer no los puede hacer. Hay cosas que puede hacer una mujer, otras no. Porque hay trabajos mucho más duros. Pero otros si, si yo he trabajado pintando o de jardinero. Es lo que hay que mirar en el trabajo que tu puedas hacerlo. Lo que pasa es que en la obra, es imposible.

Entonces, donde son los sueldos más altos en la obra o en limpieza?

En la obra, porque a parte de ser duro, hay muchos accidentes más serios, donde muere mucha gente. Se gana más pero se arriesga más. Por eso a veces las mujeres ganan menos porque en la obra no pueden trabajar.

Pau: Bueno muchas gracias.
Pèrdua de la innocència

11. DONA IMMIGRADA VILANOVA

Bueno, jo ja li he explicat una mica abans, lo del projecte igualem, que intenta afavorir la igualtat laboral entre homes i dones, i bueno ara estàvem en una fase d'estudi del projecte, també de conèixer el sector empresarial de la zona ,quines empreses hi ha a la zona, que poguessin col·laborar amb el projecte, i també fer estudis a les empreses, a veure que en pensen de les polítiques de contractació d' homes i dones, i vosaltres també, persones que esteu a l'atur, que en penseu no, de les diferències de gènere en quant al mon laboral, una mica això. es mas de lo mismo que te he explicado antes.

Entonces, yo trabajo en la Autónoma estamos haciendo la parte del estudio de mujeres como te he dicho i para.. bueno, que porqué tú, porqué eres mujer, estas buscando trabajo, estas haciendo un curso de formación, i bueno, podrías ser la persona para incorporarse en una formación de este tipo. Entonces, me gustaría que me explicaras tu trayectoria laboral, que formación tienes , i relacionándolo también con tus cargas familiares, o sea , si tienes hijos, con tu vida privada, en la medida que quieras.. lo puedes relacionar..

Bueno, de acuerdo, yo hace cinco años, que estoy aquí en Cataluña, de los cuales cuatro años en Vilanova i la Geltrú, estuve un año viviendo en Calafell, en Argentina, bueno, me dediqué a estudiar bastante, hice cinco años de arquitectura, mejor dicho, es una carrera, que pertenece a la Universidad de Buenos aires, arquitectura, con un título oficial, que sobretodo, es arquitecto en la parte comercial, me dediqué a la parte de levantamiento de grandes superficies, eventos, todo lo que es diseño de eventos , estands i demás, pero también enfocado en la parte comercial de también, de colocar los vendedores i demás no, también he hecho reformas, digamos que un montón de cosas.

entonces estudiaste esto , y te pusiste a trabajar en eso.

bueno, trabajé bastante, no siempre trabajé en eso, por qué evidentemente en mi país hubo muchísimos problemas, entonces te vas ganando la vida, vas viviendo i si esto te va va, i si sale alguna reforma bien..y si no seguirás haciendo alguna otra cosa, bueno, después hice un montón de cursos, de marketing , de punto de venta.. Bueno, en venta i en comercio, he estado absolutamente siempre. Tuvimos una pequeña empresa familiar, que quebró. De hecho cuando quebró tuvimos que venir-nos

De què?

De accesorios de moda para la mujer, durante diez años, una empresa, que tenía diez personas trabajando, era una empresa pequeña... pero bueno... Se hacían diseños y demás.. però bueno, no se pudo mantener. Bueno de hecho decidimos venir, no , no por un cuestión personal, si hubiésemos sido solos no me hubiera venido, pero con tres hijos sí. También es bueno que tengan la posibilidad de elegir que quieren hacer ellos no.. Comparar, i si quieren se queda i si no se van, bueno.. esto era una opción. Cuando llegué aquí, yo sabía por supuesto que de cero, en todo. El tema de buscar trabajo, fue terrible, porque tengo que esperar un tiempo, por el tiempo de papeleo y demás, y en ese momento había como una fiebre de los empresarios no querían contratar extranjeros que tuvieran papeles en trámites sin tenerlos todavía, porque había multas, porque bueno.. en ese momento busqué trabajo de cualquier cosa, de lo que sea, obviamente i.. me costó mucho conseguir, por medio de gente conocida, pude hacer un par de reformas a Calafell, trabajé haciendo escaparatismo, en un montón de lugares, también me tocó hacer una reforma e un vivero de allí, i bueno, más o menos me fui rebuscando, (como decimos nosotros) la vida. I bueno, después nos venimos aquí en Vilanova, i como durante diez años hice toda la parte de diseño y demás.. Empecé a trabajar con la platería, trabajos en plata i demás. Entonces me dediqué a meterme como artesana en la feria, de hecho jamás dejé de trabajar, entre comillas, no tengo un trabajo continuo, pero tampoco me quedo en mi casa leyendo la revista, no li hice nunca ni lo voy hacer ahora. I todo lo que sea formación de algún tipo, que me interese, me anoto. De hecho, ya te digo más por el tema de mis estudios, hay cosas que son muy teóricas, que las ves muy teóricas cuando haces una carrera, como es por ejemplo, las instalaciones eléctricas, como es la fontanería que me parece fascinante, a mí me gusta muchísimo, i no puedo entender, como una persona no sabe darse cuenta de que esta pasando en su casa, ni le llame la atención enterar-se, i como no me gusta que se estafe a la gente es peor todavía , entonces siempre tuve inquietud por buscar esas cosas, i meterme en páginas, i buscar información i de más. De hecho en mi país, no he hecho cursos aleatorios a mi carrera, por qué de hecho la gente que va a hacer cursos de electricidad , fontanería i demás, és muy específico , digamos que es un nivel muy bajo, es un nivel muy bajo. como te puedo decir ahora para que se entienda bien, no conviene. No es lo mismo, venir aquí a un curso con chicos o con hombres, que ir en mi país a las 10h de la noche, con gente que trabaja en la construcción específicamente eso, no es lo mismo, o sea que no se puede hacer. Entonces, como en la carrera es muy teórica, te queda la práctica, y sobre si realmente te gusta, lo que te gusta es la práctica, en cuanto a obra, cuando puedo meto la nariz.. I con respecto a esto que estoy haciendo, el curso de mantenimiento de sistemas informáticos, es un poco lo mismo , es un poco estar sentada en el ordenador , haciendo sobre todo programas de diseño o lo que fuera.. y ver una maquina cerrada y no puede ser que se cuelgue, i que ahora me quede colgada por el ordenador, por que es que no puede ser!, i a raíz de esto surge, venir aquí, claro o sea quiero saber un montón de cosas, te enteras porque son, sabes que sois capaz de desarmarlo , i si no puedes reparar..porqué bueno, llevas tres meses de curso, o dos o uno, por qué no sé cuando llevamos, siempre hay gente para preguntarle de que se trata, como lo haría, i bueno, eso es un

poco la inquietud. Salida laboral? Mira, salida laboral, supongo que sí, creo que va ser más en un boca a boca, que en otra cosa, por qué presentar-se a una empresa, haber, sacando bien el curso, i realmente sabiendo no, para hacer un mantenimiento, me parece que no, no que no quiera, pero no sé si me tomarían, y.. tampoco es súper rentable el tema.

Por qué crees que no te tomarían?

Porqué primero normalmente se toman.. Primero que tengo 45 años, o sea que no es tan fácil. Lo básico y primordial, es la edad, porque? Por el prejuicio que tiene la sociedad, respecto a la edad, yo me siento capaz, de hacer tantas i iguales cosas o más cosas, que una chica de 20-25 años. Porqué? Porqué tengo algo que ella no tiene, que es : RESPONSABILIDAD, esta clarísimo, esto te lo da la vida, i el tiempo. Yo he ido a miles de lugares a donde hay adolescentes o de 25 años trabajando, y tengo ganas de decirle: Por favor, haz algo, aunque sea por la cara, por vergüenza, yo me he encontrado con gente que esta en un puesto de trabajo, a mi me pasaba cuando no encontraba trabajo, pensaba, como puede ser que esta persona esté trabajando, y yo no encontrara trabajo, Porqué? Porqué te atendían mal, te contestan mal, de mala gana, o sea, la atención al cliente es la base de cualquier empresa , yo veía a las empleada.. i porqué no le pagarán menos a esa gente?, porqué claro : SI, NO.. (actitud pasota). No o sea a mi.. la falta de respeto.. ese tipo de cosas no las soporto. Entonces este..Bueno, i por eso también se te hace difícil, yo no sé si piensan que como vos sois una mujer que tiene familia i que tiene hijos eres una inútil, a mi me pasó una época buscando trabajo me dicen: si, pero lo que pasa, es que tienes que subir la escalera, y yo le miré i digo: subir la escalera, pero de que me estas hablando. Yo tengo tres hijos, más claro,, es como si vas a pedir un trabajo de ayudante de cocina, a ver, ayudante de cocina, experto de no se qué , de que me estas hablando? Ayudante de cocina!!!! Con una mínima organización en una cocina, como ayudante... pero como no voy a ser capaz de hacer esto, o sea que tengo que hacer? Que tengo que hacer, un curso especializado, para qué ¿ para colar los fideos?, es que no, es que no me entra en la cabeza este tipo de cosas, sinceramente me parece muy.. no sé...no.. yo ah!y cuando, una de las cosas que cuando vine a vivir a Vilanova, entré a trabajar en una escuela, pero no dando clases, en la cocina, como ayudante de cocina mejor dicho, ponía la mesa para 150 chicos o 200, todos los días la sacaba , limpiaba 300 platos, i bueno o sea una cosa que terminé arruinada de la cintura, arruinada de la cintura, por qué claro, es un movimiento continuo i automático , siempre este movimiento durante 6 horas todos los días , pero a parte, saturada cerebralmente, o sea que satura porqué sí. No hay nada peor, que para una persona que tiene inquietudes, que es ambiciosa, que tenga un techo tan bajo, que se choca, es que no tienes posibilidades de salir, así como vos tampoco podría trabajar como empleada del banco. Quien me deja crear a mí? Yo no puedo crear nada de esa manera, más que sentada con el ordenador, hacer los depósitos i me quedo en mi casa.. Yo particularmente entiendo también que a cierta edad es como que has pasado por un montón de trabajos i empiezas a elegir, yo reconozco que también trato de elegir, y bueno hay un montón de trabajos que también

encuentro pegas, pero.....tampoco me han ofrecido.. no sé , a nivel de bolsas laboral, o el club de la feina o INEM no, trabajos? Siempre los mismos: Se necesita dependienta de 20 a 25 años para vilanova, se necesita ayudante de esteticien, i que si vos vais ahora a l'INEM, seguirán habiendo esos tres avisos. Sé necesita Ah! : Ayudante de cocina, mañana, tarde y noche, con carné de conducir, no se qué B, auto que te lleve hasta la esquina, y cobras 600 euros, no, me quedo en mi casa, atendiendo mis tres hijos, no es que no necesite el dinero, claro que lo necesito, pero tampoco, tampoco merece la pena, porque voy a estar peor. Pero bueno, en definitiva esta es mi historia.

I sigues haciendo platería?

Sí.

Eso lo vas haciendo siempre..

Sí, eso siempre, esto lo tengo incorporado.

O sea pero no tienes.. Estas autónoma?

No no, haber, exactamente no estoy autónoma, ha ver, trabajo como autónoma, pero no estoy inscrita como autónoma, normalmente, claro, normalmente cuando hay algún tipo de feria, lo que hacemos es inscribirse por módulos, para no tener problemas, pero en fin, son mis cosas, las monto y me arreglo.. y sinceramente..

I las reformas? También vas haciendo?

Bueno, no muchas, pero me llaman muchas ganas de montar una empresa de servicios, una empresa de servicios que sobretodo yo veo mucho, lo he visto aquí en España que hay una especialidad para cada cosa , cosa que en mi país no pasa, por ejemplo: aquí el fontanero es fontanero , no le preguntes si el cable es polo positivo o negativo porque no tiene ni idea. Allí en general la gente que es fontanero es electricista o lampista, como lo llamen allí.Y yo de los supuestos que te pasan, es como cuando se te rompe el ordenador, vos lo llevas al técnico i te dice: no, esto es el disco duro, la placa base, en fin, todo fuera. Va a tu casa, un fontanero..no esto hay que romper, porque viene la conexión desde arriba , i hay que romper todo, cuantas veces yo digo : Perdón, tenéis que cortar este pedazo, y ni un centímetro más ni para la derecha ni para la izquierda, porque la fuga esta en ese lugar, i es facilísimo detectarlo, claro a ver, la doña Maria que esta en su casa cocinando el cocido todos los días y cuando viene el marido: Oh! Que me ha venido el fontanero que me va a salir como 400 euros, que me cambie.. Y a ese fontanero le salió media hora de trabajo y 20 euros o 25 con suerte, es así, en todo, y esas cosas, vos lo veis des de fuera i dices como puede ser que no tenga ni idea. Y es eso, que la vida misma te va dando esas ideas, por inquietudes, entonces tenia ganas no de decir a ver , formar una empresa de servicios, con todo ese tipo de gente , però con otro

precio, con otra historia, pero bueno, esa es una de las tantas ideas que tengo a ver, cuando voy a poder hacer alguna, pero bueno más o menos.

En tú familia , quién hace las tareas? todas tu?

En general las hago yo

Tienes tres hijos, que edades tienen?

El mayor tiene 20, después tengo otro varón de 13, i una nena de 12. Los dos chicos menores, van al instituto, y el mayor trabaja, bueno estudia y trabaja no, i bueno, en general el mayor no esta en todo el día. Los niños tienen horario de colegio, i entre mi marido y yo, nos arreglamos, ya vemos como hacemos, por ejemplo, para que te hagas una idea, creo que la ropa me sobre pasa los lavaderos, hasta el techo, para lavar todo el fin de semana , es que en la semana, mucho no puedo hacer. Pero sí ,cuando salgo del curso entonces paso por el súper i del súper voy, entonces vuelvo, i después la llevamos a básquet a una... es que si no no puedes hacerlo..

I tu marido en que trabaja?

Mi marido en ese momento esta en paro hace dos meses, esta haciendo un curso, es la primera vez que esta en paro, i justamente ayer fue a una entrevista de trabajo, que seguramente lo llamarán, seguramente lo llamaran, de aquí a unos 10- 15 días.

De qué?

Mira es una.. creo que es una fabrica de perfiles o algo así, pero que no.. o sea no es para hacer perfiles, si no para hacer un poco en todos los lados, ocuparse un poco de todo i todo ese tipo de cosas, ayer o antes de ayer tuvo la entrevista, que lo llamaron porque era por Internet de una persona conocida i demás claro obviamente, que sabe donde trabajó, las referencias que tiene i demás no , esta con una persona de confianza, pero también a mi marido les costó muchísimo , pero muchísimo, pero muchísimo..

Pero también tiene estudios.

Sí pero llegó a Vilanova, i llegó un día desesperado, me acuerdo i dijo: - mañana empiezo a trabajar – A dónde?, en la hosteleria. Pero si tu nunca en tu vida ...- Nada en mi vida.. a parte, como no toma, no fuma, bueno le dijeron que empezara a trabajar un viernes, en uno de los lugares que va más gente en Vilanova, este.. Estuvo 4 años:"Ei Carlitos te fuiste, te extrañamos, pero porqué te fuiste",. Es que no podía por un tema en las rodillas, no pude estar tanto horas parado, i allí se trabaja 14 horas parado así, todos los días de lunes a lunes.. pero bueno i en casa ya te digo, tratamos de arreglarnos un poco, yo quiero que mis hijos primero estudien , lo básico es que estudien, si les queda tiempo, me ayuden, si no estudien, es básico, es inamovible..

¿ Cuando has tenido tus hijos, has seguido trabajando?, nunca paraste de trabajar.

Nunca, en realidad, yo empecé a estudiar, yo terminé el batxillerato a los 17 años no i al empezar la carrera ya empecé a trabajar en un estudio jurídico, de abogados, también.... Un trabajo a los tribunales i en los juzgados.... Pero en ese momento preferí trabajar de forma privada i con los niños mucho más, me convenía mucho más, i trabajé mucho tiempo, hice mi carrera, trabajaba en los estudios jurídicos, se dedicaba a inversiones extranjeras intercambio de tecnología como secretaria i después también estuve trabajando mucho tiempo en una Terminal de apuestas de....

Lotería?

No de hipódromo de caballos de carrera. Tenía buenos horarios, trabajaba días feriados y fines de semana, entonces podía estudiar perfectamente i pagar mi carrera , que no es barata mi carrera para nada, i bueno después bueno.. Trabajos ya te digo en comercio lo que quieras, en comercio lo que quieras, en ventas lo que quieras, bueno de todo un poco .

Que piensas de trabajar con hombres? Ahora que estas haciendo el curso... había una chica más no?

A mí me va fantástico.. Había dos chicas pero que no vinieron más, i otra chica que venia de vez en cuando, pero, de 20 años, como decir bueno..

Bueno pero digo por género por estar más chicas.. i

para nada, no a mi no me.. al contrario me siento mucho mejor,

Si?

Si a veces sí

Por?

Porque el hombre es menos conflictivo muchas veces. Entonces, depende en que trabajos sobretudo en los trabajos que son empresas en que... (Això no ho entenc). La mujer, es un tema, a ver, es un tema porque no es tan solidaria, con años de trabajar, i de trabajar con empresas, porqué otra cosa que hice que me he olvidado, en una de las etapas, trabajé para Braum, que es una empresa multinacional , en la parte de capacitación de vendedoras, i trabajé en enciclopedia británica de Argentina también como agente comercial, teniendo a cargo vendedores i grupo de venta, por eso te digo, que conozco un poco el tema, i se como es la mujer i como es el varón. Por lo menos hacia fuera, i a mi me ha ido, teniendo un cargo, me ha ido muy bien teniendo a mis equipos. Normalmente trabajo muchos varones, estabas igual, también es una opinión muy personal, no, hay gente que se dedica a que si alguien ocupa cierto lugar donde estas, carai no...

Yo soy una persona que pregunto las cosas como vienen, si no me parece bien algo te digo mira disculpad creo que estas equivocada no me importa quien sea, si yo me dirijo con educación, te puedo comentar lo que sea, a vos i al presidente, me da exactamente igual, i creo que las mujeres en ese sentido a veces, la mayoría generalizando...

Sí bueno, de la experiencia que tu tienes..

...van por otro lado, entonces, trabajando con hombres, como van a su bola i hablan de sus cosas, i no están.. a ver hay que si que si hace medio metro que .. si se ponen a si se ponen a charlar de sus cosas, de películas de.. Yo tomo mi café, i me entero i me cuentan como es, i las chicas igual..Pero..

Son más competitivas...

De igual a igual yo creo que si, con la mujer sí, yo creo que sí, o no sé...tienen sus charlas , las mujeres tenemos nuestras charlas para decidir cosas que son más complicadas que las de los hombres...yo creo que somos más vivas, claro por supuesto..

Y importaría trabajar en un trabajo que siempre hayan hecho los hombres.. yo creo que no, porque eres arquitecta de partida....

No para nada, para nada..Al contrario, no no al contrario no, pero no me molestaría para nada.....

Y.. Bueno, por ejemplo trabajos que te gustaría hacer?, a parte del negocio este que me has explicado..

Sí claro, cambiando de trabajo, trabajos que me gustaría hacer a esta altura, a nivel personal por ahí me gustaría hacer trabajos de.. Dirección de obras..no sé si exactamente de dirección pero sí estar a cargo, i hacer que una cosa funcione.. Por ejemplo.. ese és un trabajo que me gustaría , tanto se en lo mió , como en el área comercial, como en alguna área que yo conozca, i pudiera desarrollarme, por supuesto.. se me dices a mí, vamos a hacer.. que te puedo decir..de física nuclear, no, va ser que no porque no, jamás puedo yo intentar capacitar a alguien i tener responsabilidad sobre esa gente, si no sé de lo que estoy hablando, imposible, cosa que soy incapaz.

Crees que tienes más dificultad por ser argentina?

No para nada.

No?

para nada.

No hay ningún problema?

Ningún problema, no no, nunca tuve problemas, al contrario, Pero digo: no se si hubiera sido sudamericana de otro país, que no sea argentina.

Tú notas la diferencia?

Totalmente, si hubiera sido ecuatoriana, si hubiera sido colombiana, te explico, porqué que pasa que de todo lo que sea de centro América a sud – América, el país mas europeizado, es Argentina , de hechos todos nuestros abuelos y bisabuelos, son españoles, o Italianos. Los grandes emigrantes de España, se fueron a Argentina i a América, los dos países de acogida, por lo tanto, nosotros no tenemos raíces propias, hay muy poco argentino realmente argentino, entiendes, muy pocos, somos todos mezclas de...yo mi familia es una mezcla de ingleses con franceses, i con Vascos, iba a decir con españoles, pero bueno en definitiva, vale, pero yo no tengo familia italiana i la mayoría sí, por lo tanto somos de la misma raíz, cosa que, i estamos desarrollados, i decimos OH! Que buenos seres i..... Igual, és el ritmo de vida el ritmo de gente..

Hay muchos argentinos aquí?

Impresionante, impresionante.

I tenéis red?

No tanto no tanto pero eso és una cuestión....Perdón (li sona el mòvil). Hay un montón de argentinos, pero también hay un tema que es el siguiente: nosotros cuando vinimos para aquí hace más o menos cinco años atrás, era ui, la familia de argentino, porqué en la zona de la costa de Cataluña no había tanto, pero ahora es impresionante, pero ¿ i que pasa? Que como no supimos nosotros, nosotros los argentinos no supimos frenar lo que paso en nuestro país, porque no somos un pueblo unido para nada.. yo creo que cada país tiene lo que se merece cada pueblo tiene lo que se merece, lo siento en el alma, pero creo que es así, porqué el pueblo son las personas. Por lo tanto, los argentinos tenemos lo que los merecemos el que quiera se queda i el que quiera sobrevivir se va , y el argentino que llega, yo le miro con muchísimo cuidado, con muchísimo cuidado, por qué reconozco a mis colegas, y ya se como son, entonces yo los miro con cuidado, pero volviendo al tema anterior le digo: que yo creo que hubiese sido sudamericana de otra parte, no me hubiese sido tan fácil o, si hubieses sido marroquí a lo mejor tampoco eh!

Crees que..

Yo creo que sí. Hay diferencias aquí i en todo el mundo, en mi país lo hay: con los peruanos, con los colombianos, ecuatorianos.. Esta lleno , i pasa lo mismo, y yo lo entiendo porque estuve en las dos partes, de los dos lados, tu me decías, cuando l'Argentina empezó a estar mal.. toda esa gente que esta mal , que son ocupas , que se te ponen en los edificios, que te sacan el trabajo. No! No te sacan el trabajo, hacen trabajo, que nosotros no

quedemos hacer los argentinos. Cuidado! Que es muy diferente, i los extranjeros en España hacen los trabajos que los españoles no quieren hacer porque en la construcción el 80% en España esta cubierta por extranjeros, esta clarísimo, es en todos los países es igual, nadie inventó nada con respecto a esto, es una cuestión de abaratar mano de obra i facilísimo, pero bueno, después tiene la contrapartida, i he escuchado infinidad de veces : “ Sí porque esto lo esta haciendo un extranjero, porque nos viene a sacar el trabajo Cual? Te viene a sacar el trabajo, no, porque se trae al extranjero especialista en un tema directamente, te pide: se pide analista de sistemas, bla bla bla.. Cirujano vascular ta ta ta tantas plazas, a Argentina, Estados Unidos.. I cubren el puesto, vale.. ese es un tema. I después los que vienen trabajan donde pueden, donde los dejan o sea que nadie te quita el puesto,i si ese puesto esta vacante si hubiese sido antes, hubiese sido.. Ni lo dudes que hubiera sido.. Pero pasa eso y nosotros decimos lo mismo allá, es así.

Tu crees que hay machismo?

Sí aquí Uf!! Impresionante. Me vas a disculpar, porque están preocupados por mí....Sí el machismo es terrible.

Sí?

Sí, yo veo que sí, i te voy a dar dos referencias. Yo estoy hablando des de mi punto de vista, por supuesto. Yo he visto.. Bueno, más allá del tema laboral, de las jerarquías i todo eso..

Sí me refiero más a ese tema.

Al laboral? Sí por supuesto, machista como en cualquier lado,

Discriminación más grande en la mujer.

Seguro, seguro, sí, sí. I si no la mujer é un instrumento, en una empresa en general, és un instrumento que se la usa, i se la deja de lado, Y se la acosa, como si no tuviera otra cosa que hacer. Porque no soportan que podamos hacer el mismo trabajo, o hacerlo mejor que ellos, muchas veces muchísimas veces, y hay lugares específicos donde en la historia las mujeres siempre van a quedar reveladas a trabajos menores, o sea que van a llegar por ejemplo si a ocupar un puesto hasta allí. Siempre tres escalones más debajo de la gerencia, si hay un hombre con el cual competir, dependen, ya digo, de la empresa i de la gente que esté en la empresa.

Pero has dicho antes que las mujeres son más competitivas?

Claro que son más competitivas, pero no contra una mentalidad de empresa, que quiere hombres en la cabeza de la empresa o sea, si la empresa tiene un parámetro que es, que hay muchas, que las figuras son varones, las que las llevan, o sea los directores, los gerentes, los presidentes, o lo que sea, es institucional de la empresa, quiere decir, que

ya por defecto, la mujer va a llegar hasta ese lugar. Porqué la figura representativa va a ser un hombre. Es así, eso son cosas internas de cada empresa claro que no te lo van a decir, “no mira es que nosotros tenemos que desde el año 50, el señor fulano de tal, fundó esta empresa los cargos directivos son solo hombres” no claro, te van a decir: que te mates que trabajes, que traigas proyectos, iniciativas, porque hay puestos directivos, vacantes i demás donde puedes desarrollar tus inquietudes i tus aptitudes. Pero en definitiva, pasan años haciéndolo, i nunca llegan. Cada vez se esta llegando más, vale, pero..

Es difícil..

Yo no lo veo tan fácil.

Ah! lo que me has explicado , el de comparar la responsabilidad de la actitud de la mujer, frente el trabajo de la mujer y los hombres, que como no lo he grabado, para ponerlo.

Si no , lo que yo te decía antes, es que tomando la base, de que vos sois ama de casa , y que tenéis una familia, porque tenéis una estructura familiar, de las cuales, cada uno tiene una función diferente y tiene también un quehacer diferente, y hay una cabeza que lo organiza, vos podéis organizar tu casa , y tu familia funciona, que es lo que no podéis organizar?. Si a parte de organizar tu casa, organizas tu trabajo a fuera, i estas, en tu casa terminando el trabajo y aquí escuchando la lección de tu hija de matemáticas y..cuidándote de que no se te queme la comida. Si podemos hacer tres o cuatro cosas a la vez, pero tres , pero como nada, yo i cualquier persona, lo hace constantemente.

Cualquier mujer?

Cualquier mujer claro! Pero si es una cosa diaria esto, por eso de aquí la broma de decir: “Bueno papa se hace cargo de la casa”, porqué mama tiene un viaje por ejemplo, yo creo que si vamos un poco de cine o lo que sea, cualquier parodia de eso es: que el padre de queda a cargo de la casa i que eso es un descontrol desorganizado que no sabe ni donde tienen la media los chicos, los calcetines por ejemplo, i nosotras nos preguntan i ; “ Si en el tercer cajón, a la derecha a la izquierda están los calcetines blancos, si cuidado bajar el.. Porque hay que ..” I estas hablando por teléfono, i estas haciendo el cálculo matemático de tu hija, i esta escuchando naturales del otro, i el otro que te llama que se le estropeó el ordenador, y tienes que hacer todo en el mismo momento.

I tu crees que eso són aptitudes de la mujer en el trabajo que deberían de...(no ho entenc, parles baix...!)

Claro, por supuesto, claro és más y te digo, que hay muchas mujeres que lo hacemos este trabajo, que nos tomamos más responsabilidades de las que debemos, y no lo toman en cuenta .. y no se toma en cuenta eh! Porqué como estas acostumbrada a este ritmo, no puedes estar así no en el

trabajo por ejemplo, porque bueno, se supone que vos atendéis el público, tu no puedes estar así, que venga alguien a preguntarte algo, no puedes.. estas haciendo algo, estas organizando los ficheros , estas poniendo orden, estas viendo de cambiar el look porque no se.. siempre estas haciendo algo, te estas adelantando algún proyecto . Entonces, a veces, eso no son atribuciones que te toquen, que no pertenece a tu trabajo, porque nadie te las piden, tampoco son considerada, para nada, en cambio, si te manejas allí en tu puestito haciendo lo que te dicen, , i ahora hay que pasar esto, i tranquilo.. es como si te pagaran por lo que hacéis, i tuvieras el techo, ya te digo, tan pegado que casi te asfixias, porque para que vas a hacer otra cosa , si total tampoco te lo pagan i total tampoco me lo agradecen, yo creo que también pasa por la mentalidad no? La sociedad tiene una mentalidad, como muy rasa con respecto a todo..

Que cambiarías de tu trayectoria laboral? Que te gustaría haber hecho que no has hecho? O en algún punto la hubieses cambiado, hacer otras cosas..

Sí claro, lo que hubiera cambiado son, subsanar los errores cometidos, saber en que me he equivocado, porque cuando podéis independizarse, o cuando vos tenéis algo en lo cual tenéis gente a cargo, tus errores son doblemente graves, y para subsanar esos errores y no perjudicar a terceros te levantas . Cosas que no tienes que hacer en tu vida que no puedes hacer.. y eso son los errores que yo corregiría hoy , que a lo mejor si no los hubiera situado en ese momento, haber para que quede claro, si yo no hubiera puesto.. mezclado lo personal con lo comercial, a lo mejor.... Pero bueno, tiene que ver con el carácter y también con batallar sobre algo que para vos es autentico que es tu realidad de vida, entonces bueno vas para adelante en la consecuencia que sea, pero bueno, como es un país, con una inestabilidad económica terrible, que no te va a apoyar nunca, que un día tenéis una inflación de un 300% de la noche a la mañana... mas que no puedes hacer ... tus errores mezclados con la inestabilidad de tu país. Porque aquí es imposible, si porque yo creo que a la edad que tengo tanto yo como mi marido, hablo de mi porque estoy hablando de mi , porque en mi familia hemos sido gente trabajadora siempre, que a mi nadie me regaló nunca nada para nada , no heredé de papa , ni de mama . Hubiera quedado llegar a los 45 años que tengo de otra manera sinceramente, no diciendo: “ Ah, es que ahora si sabéis de algún lavoro , o sea de algún trabajo de tal horario viste, o sea realmente me hubiese gustado...hacer eso aquello..(hi han cops, i no sento bé el que diu)

Pero si realmente lo sabes hacer?

Si bueno pero no importa eso, tiene que ver con el tema de la inmigración no, sabes, no es lo mismos, yo me di cuenta, porque me lo dijeron en un momento, el tema de los C.V: por ejemplo, yo mandaba C.V. , mandaba C.V. mandaba C.V. , por Internet, por todos los lados, era una plaga de C.V. volaban por todos.. Pero no puede ser , pueden mandar a ver gerente área.. Encargado de área.. no se que ... Vos veis esto, es un trabajo redondo, pero redondo oíste , como no voy a hacer esto , no cuesta , y después me dijeron, es muy fácil: Vos que trabajo queréis? Que queréis hacer? Queréis

ser vendedora? Pero tu has mandado C.V.? que vendiste? que fuiste empleada? No hagas un C.V. real de lo que puedes hacer o no puedes hacer, depende de donde lo vayas a mandar .. y es típico porque a banda a parte me tuve que comer un curso del INEM de todas esas cosas no .. mandaste el C.V. de lo que corresponde a donde corresponde, claro a ver, si voy a vender calcetines, pues pondré que tengo diez años en experiencia en comercio que es verdad, pero de calcetines , cuanto me puede costar aprender la cantidad de clase de calcetines, los colores y las marcas, mediodía, ya esta. Entonces, ese fue mi error también eh, ese fue mi error. Enfocaba mal el envío, pero igual me daba cuenta que por ejemplo: Me llaman por teléfono: “No mira, es que tengo un trabajo” – A sí de que?, - “Mira es para limpiar un hospital de diez pisos”. No no porque es que no me voy a enfermar. Entonces también creo que los trabajos para los extranjeros, las ofertas de trabajo para los extranjeros medio, son siempre las mismas. Yo creo que en este momento a la mujer extranjera, de 30 años para arriba, i de 28 i de 25 i las de 20 también. Las ofertas de trabajo de los emigrantes extranjeros son siempre las mismas: Cuidar chicos limpiar casas, ayudante de cocina y ya está, la mujer de acá nada, cero y si es extranjera, doble cero. Porqué no te ofrecen otro tipo de trabajo, como puede ser por qué? I en general eh, yo creo que es así. I supongo que habrá estadísticas, en las que se vera clarísimo todo esto no , a mi jamás me ha salido el tema de decir.. no sé. En la escuela, por ejemplo, en la escuela yo me fui a ofrecer para dar clases, porqué había talleres, entonces, para dar los talleres de todo lo que era o tecnología o manualidades, recuperación de muebles antiguos. O sea restauración, bueno lo que a mi me gusta, y lo que yo podía ofrecer, pues armaron talleres, de un montón de.. y a mi no me llamaron, me llamaron para que lave los platos en la cocina, y lave los platos de la cocina, vale, y yo se la gente que estaba dando la clase también, de hecho, di clase, o sea cuando termine el curso, me conocían y demás, porqué hace mucho que te conozcan también, pude dar gratuitamente , con materiales incluidos, un clase de por ejemplo de como podéis hacer en una pared diferentes materiales cosas, esa madera me la convertís en mármol, cero euros de coste para los chicos, pero eso para.. porque tenía ganas yo. Pero te digo, te doy el ejemplo claro de la escuela. I que paso con la escuela? Como cada tres meses me hacían contrato, y era un contrato de obra o servicio, la otra persona que hacia ese trabajo en la escuela volvió, y yo me fui, no te digo que hubiese sido un trabajo definitivo, pero bueno un año más. Así el ejemplo se ve muy claro. Yo los trabajos que he hecho cuando vine a calafell, que entré a hacer una modificación en el vivero como diseñadora, decoradora en ese momento, le hice todo el diseño de navidad, porqué es un vivero muy grande, es como si fuera el garden no? I ese señor pretendía, que yo trabajara permanentemente en el vivero, pero mas allá de hacer los proyectos, L diseño, las ideas y demás, haciendo de todo, que quiere decir? Que un día María hace un diseño, y otro día Maria tendrá que limpiar el baño. Entonces, esos cambios de roles no sirven, o limpias el baño o haces los proyectos de cambio de lo que quieras, pero que no se puede hacer eso , porque no se puede mezclar esos roles. El entorno, cuando vos tenéis que trabajar con otra gente.. no lo entiende, no lo entiende, y este señor pues claro pretendía.. El hizo que atendiera el teléfono el correo, i que de paso..

claro al ser una persona extranjera, te pagan menos , aprovechan, y encima haces todo , le dije que no, y te digo que después de decirle que no, al tiempo me arrepentí , si hubiera hecho por un tiempo y después... porqué a cierta edad que te usen de esa manera como si fueras, no , no me parecía para nada , ya venia con la moral baja, porque venia de pasar muchas, pero no me daba para tanto tampoco .También tienes que hacerte valer, aunque tengas la autoestima por el suelo, lo mas mínimo aunque sea, no? De eso se trata un poco, así bueno con el tema de la artesanía, ya te digo, o sea sobrevivo, no se cuanto tiempo, pero bueno voy sobreviviendo. No sé, que más te puedo decir...

Si se te ocurre alguna cosa mas que quieras decir, yo por mi te he preguntado lo que había..

No yo simplemente que espero que esto sirva para hacer un proyecto adecuado porque la mujer pueda ocupar lugares que no ocupa, que se la valore como corresponde, porque creo que hay mujeres que son súper capaces, pero súper capaces, pero que se les de la posibilidad de demostrarlo, nadie necesita saber nada, pero si demostráis algo pues entonces no? Que te den el lugar que te corresponde , es una utopía no a veces, suena como si fuera una utopía, claro , claro, nosotras, yo creo que las mujeres hacemos siempre lo social, los trabajos sociales que hacemos las mujeres no los hacen los hombres, no los hacen los hombres, yo si no hubiese estudiado lo que estudié, hubiese estudiado medicina, no tiene nada que ver, pero solamente para ser médico sin fronteras , solamente para eso , de hecho mi hijo mayor es socorrista por ejemplo, que tiene que ver, yo también soy voluntaria de la cruz roja, y siempre estoy metida en ese tipo de cosas , y a mis hijos los llevo, no se, es algo que me hace sentir bien, si me hace sentir bien , yo me siento bien, porque esa es la realidad, lo otro es mentida, y viajar y irte, y ver que la gente realmente lo está pasando muy mal, muy mal, y con el tema de la mujer terriblemente mal, hay países donde la mujer es nada, no existe, pero tampoco como estamos nosotros es lo lógico desde luego, pero vamos a ver que pasa , con este mundo que tenemos. Así que.. espero que les haya servido.

12. GRUP DE DISCUSSIÓ IGUALADA

Bon dia, totes les que esteu aquí esteu buscant fena i m'agradaria que expliquessiu quin tipus de problema trobeu, per què penseu que costa trobar feina i aprofitar a la 1ª ronda per explicar cada una quina és la vostra feina.

1. Jo trobo que buscar feina, el primer que es miren és l'edat, és un dels problemes que hi veig de cara a trobar feina. Per motius personals, problemes a casa, per no poder anar a treballar, amb el meu cas no.
2. La situació personal, estic separada, tinc una filla i 2 pares. Vinc d'un treball del tèxtil, et vas reciclant perquè havia fet d'administrativa i de moment vaig de curset en curset. També és el que deia ella, el problema màxim és l'edat i una mica la formació, també. I et trobes que a nivell formatiu la gent jove

està molt més formada. I això que estic fent cursets d'administratiu, informàtica, ara estic fent català.

3. Jo també vinc del tèxtil. He estat en 3 empreses que han tancat. I és això que dius, que al tèxtil per poc que pugui no hi vull tornar. Jo pel tèxtil em considero que estic ben preparada, però no hi veig un futur. I també et dediques a fer cursets, que si laboral, comercial, comptabilitat, vas fent, a veure què surt. Tens l'avantatge que ara tens llibertat ; la canalla ja la tens gran, els pares encara no els tens suficientment grans perquè et necessitin. Quan podríem treballar tranquil.lament, representa que no tens feina.
4. El problema és l'edat. El meu problema és que fa cosa de 15 anys vaig tenir un accident de cotxe i vaig tenir que deixar de treballar. Em vaig incorporar fa 3 anys però les noves tecnologies han avançat bastant i em trobava for a de lloc. Llavors vaig començar a fer cursets i quan anava a fer pràctiques a empreses em donaven coses molt bàsiques, arxivar coses, fer fotocòpies,... però tot el que havia fet als cursets no servia de res. Quan passava el mes de prova em deien que no era el perfil que buscaven i em trobava un altra vegada que havia de tornar a fer uns altres cursets. La última feina que vaig trobar era de 3 mesos i era per una pujada forta de feina en una empresa química, però quan va acabar la pujada em van dir, ja l'avissarem però no m'han dit res.
5. Jo el problema més gros que tinc és l'edat. Perquè jo sóc administrativa amb 32 anys d'experiència i amb un bon currículum. Aquests 2 anys que he estat a l'atur he fet cursets, m'he reciclat, però deixes currículums pels llocs i tant és que tinguis experiència com no. Suposo que és això. Després mires al diari, propostes que hi ha, anuncis, i moltes vegades veues de 25 als 40-45. Ja no et donen opció a fer res.
6. Jo també sóc administrativa i he estat treballant com a administrativa en empreses de tot tipus i a més a més sóc exbanquera, i secretària de direcció i secretària d'exportacions. O sigui jo de formació més o menys en tinc. I els temps que he estat a l'atur jo també com elles, anar-te'n reciclant, fer els cursets que t'ofereixen i els que tu has sapigut pel teu compte, etc. Quan fan aquests cursets, com que et diuen que alhora de buscar feines, mires de buscar noves sortides de la feina que has fet sempre. Perquè penses, bé potser per aquí hi ha més futur. I he pogut aprofitar un dels cursets d'aux. d'infermeria i geriatria. Ara tinc 2 currículums. El sector de la geriatria hi ha molta feina però hi ha un escaló salarial baix. Quan no trobes res més, et trobes obligat a acceptar feines que estan per sota de les teves capacitats i salari que has tingut sempre. Això de cara a la jubilació és fotut perquè et va baixant el promig. Però per una altra banda, si no tens tots els anys cotitzats, tu no pots plegar-te de braços i dir, llenço tota la meua experiència laboral per la borda. Jo estic viuda i tinc 2 noies estudiants. I és clar, encara que diners no ens falten, jo són una persona activa i a casa no m'hi puc estar. Ara és clar, vas a treballar, els salaris són petits i fas cap i mànigues per sortir d'allà i buscar una cosa millor. A part de l'edat, que és el handicap que ens trobem totes, és la mentalitat de l'empresari. L'empresari sempre està pensant en el jovent. I demana una persona jove i amb

experiència. Però, primera una persona jove no ha agafat els hàbits de ser responsable. Poden tenir molta teoria però s'han de formar i de vegades no s'impliquen prou a la feina. En canvi, nosaltres podem molts anys d'experiència, ets pots involucrar més a la feina, ets treballadora, poses el coll fins allà on fa falta,... i em sembla que això l'empresari ho ha perdut de vista. Al menys actualment. El problema més gros és l'edat i la falta de confiança dels empresaris.

7. Jo no sóc d'aquí d'Igualada, sóc de Piera. He sigut la major part de la meua vida autònoma. També he estat uns anys de mestressa de casa sense buscar feina, i he sortit al món de treball amb el liri amb la mà. No em vull menjar el món però tinc moltes ganes d'aprendre, de fer coses, de treballar i fer cursets no per ficar-me en el món del treball sinó per altres coses que no tenen res a veure. Sempre m'ha agradat fer coses extres. Sóc una persona activa i penso que si estàs preparada i tens ganes d'aprendre es pot trobar feina. Jo he viscut des del món d'autònoma coses... sento moltes veus. Els empresaris volen gent jove amb experiència però a la vegada, la gent jove amb experiència no els hi resulta perquè estan en edat de tenir fills, causen baixes. També conec a bastants que busquen gent gran que es puguin dedicar a treballar. No sé, jo estic a l'espectativa, a veure què veig, a escoltar...no em fa res trobar feina 3 mesos en un lloc, 4 en un altre,... més igual. Jo vaig a trobar coses, és la meua idea.
8. Jo també vinc del món tèxtil. Ho he deixat de fer perquè ha fet fallida. Però casi tota la meua vida en diferents tasques, algunes més anys que altres però sempre he estat en el món tèxtil. Ara potser sí que de lo que jo faig trobaria però en contractes curts i ara en aquest moment m'interessa més reciclar-me, mirar de fer altres coses diferents que no he pogut fer mentre estava allà. Estic oberta a veure què pot sortir, a noves experiències. M'agradaria fer altres feines que no sigui el tèxtil perquè ja estic cremada. Però si no queda una altra solució hi tornarem, però el que jo ara vull fer és aprendre coses noves, a veure si tinc una altra possibilitat a pesar de l'edat que és una de les coses negatives, entre l'altres. Però mirant la part positiva, fer coses que no he pogut fer fins ara. Tinc iniciativa, estic oberta a fer coses noves, si més no ens quedarà això, que hem après.

Les càrregues familiars, no és en el vostre cas, un tema principal.

7. Les càrregues familiars (els fills) ja són més independents.
3. Jo no sé si l'empresari té en compte això.
5. Aquesta mentalitat s'ha de canviar perquè, per què sempre les càrregues familiars han d'anar a compte de la dona?
7. Això costarà molt de canviar. De moment aconseguir que ens deixin entrar al món del treball.

3. Amb una noia de 30 anys el primer que li diuen és : estàs casada, tens fills? Com digui que no té fills no li donaran la feina. En canvi en un home de 30 anys ni li pregunten si té fills o no.

2. Però això inclús a la nostra edat. Nosaltres estem a l'atur però quants homes de la nostra edat estan a l'atur? La proporció és molt més petita, per què?

7. Per què la dona la seva funció és cuidar de la llar. I l'home la seva funció és portar el sou a casa, ja està.

2. Els homes sí que troben feina. Hi ha que no, però amb la mateixa edat, les mateixes circumstàncies, la majoria troba feina. Qui està a l'atur són les dones.

6. Hem de tenir en compte que han tancat moltes empreses i d'empreses no es creen tantes. El que és fomat és que trobes feina, perquè jo puc donar gràcies que sempre he trobat feines. No he estat mai més de 2 mesos a l'atur. Al contrari, que a vegades les prestacions les he perdut. Però és clar, potser he tingut feina 1 any i mig i quan és l'hora de fer-te el contracte indefinit et diu " ara m'ha baixat la feina" i un altre cop al carrer. I tornes a buscar i tornes a partir de 0. Estàs cansada.

7. Però és que avui en dia, no podem tenir la mentalitat d'un treball fixe durant molts anys. Si puc anar tenint feina sempre...

6. Però cada x temps estar canviant també esgota. Sí que esgota. I en el mercat no sempre trobes la feina que tu vols.

7. És que no podem buscar la feina que nosaltres volem. Hem de d'adaptar-nos nosaltres a la feina que ens donin. I agafar-ho amb ganes, no de dir: aquesta feina jo no la sé fer. Al contrari, aquesta feina m'ha d'agradar, haig de disfrutar-hi.

6. Evidentment, jo també tinc aquesta mentalitat. La prova és que estic treballant en un altre sector, ara. Jo en aquest moment estic fent una suplència. Avui hauria d'estar treballant. He demanat a una companya que em canviés el torn. Estic fent una suplència com a aux. d'infermeria en geriatria per a 6 mesos. I a mi m'agrada la feina, m'agrada estar amb el avis, m'agrada atendre a la gent gran, tinc paciència,... El que passa és que sempre prefereixes el tu que has fet tota la vida, que ho saps fer, tens experiència, i que és el que tu haves estudiat. I no dic que em tanqui a fer altres feines. Ojalà pogués ficar una botiga, o poder fer estudis sociològics, o fer manualitats, la qüestió és que em senti satisfeta i que darrera hi hagi una compensació econòmica.

5. Una compensació econòmica que sigui justa.

6. Evidentment, justa i digna. Una feina que sigui digna i que sigui compatible amb l'horari familiar que tu tinguis establert. No és pas tan difícil això.

8. Estem acostumades a que teníem una feina i ja estaves coberta per tota la vida.

6. Avui en dia és diferent. És diferent pel jovent i molt més diferent per nosaltres.

8. Els joves venen amb molta més empenta. Tenen unes avantatges i inconvenients. L'experiència no la tenen. El treball és eventual.

6. Tot i que l'empresari té ajudes per incentivar que el col·lectiu nostre torni a treballar, ho deixen passar. Ho veus, que a gent de la nostre edat, sí que lloguen però no és el primer objectiu, el que ells prefereixen.

4. El jovent d'avui en dia no vol treballar. Estan més espavilats però a l'hora de treballar, no volen.

8. Els hi falta estabilitat, és tan incert per ells que per nosaltres. Jo coneixo molt jovent que no es motiven perquè quan comencen a estar integrats se'ls acaba el contracte i torna a començar el procés.

4. Amb això també t'hi trobes tu.

8. Nosaltres ja tenim una altra mentalitat, una base diferent per encaixar les coses. El jovent comença. Jo crec que si quan hagués començat hagués estat 4 mesos aquí, 3 allà, també dóna una inestabilitat molt forta.

4. La nostra època era molt diferent. A nosaltres als 16 anys ja ens feien anar a treballar. Ara tenen 25 anys i encara estan a casa. Amb 22 anys ja estavem casats. A ells un plat a taula no els faltarà mai i s'ho poden agafar diferent. Nosaltres estem acostumats a lo d'abans, que has de treballar, has de portar un sou i que has de tirar endavant. Ells també, però diferent, no amb tant responsabilitat.

6. El jovent no s'involucra en la feina, això és veritat. No agafen la responsabilitat.

7. No estem aquí per parlar del jovent.

6. Però per defensar la nostra postura, això l'empresari ho ha de saber. Perquè una persona jove, ja ho sé, la poden moldejar al seu aire. Nosaltres tenim uns hàbits agafats, que a vegades també fiquen aquesta excusa. Però aquella persona quan la tinguis ensenyada, també et marxarà perquè tindrà més aspiracions i si està preparada i capacitada voldrà buscar la seva vida i fer coses millors.

7. Jo penso que a l'empresari se li ha de canviar el xip. Tenir l'oportunitat d'entrar a treballar i fer-li canviar el xip.

5. Però és que ja no te la donen la oportunitat. Perquè vas a una entrevista i et diuen que si saps portar aquest programa, si dius que no...

7. És que no pots dir que no. Digues, jo no ho he fet, però si me'n ensenyes, aprendré. Perquè d'aprendre sí que en sé.

5. És que ja ho dius així però ell diu: si no saps aquest programa específic ja no ens interessa.

7. Aleshores, depen de quin sector vagis t'ho podran ensenyar. En altres potser els corre molta pressa i no els interessa.

5. Això és el que està passant actualment. M'hi he trobat i ja no et donen la oportunitat. Perquè per portar segons quin de programa, en 15 dies pots estar al dia i més si vens del món empresarial que saps com funciona una empresa. Però és que ja no et donen la oportunitat. Després si veuen que ens 15 dies no rutlles, doncs porta.

4. Jo vaig fer un curs de comerç. Vaig estar un mes de prova i vaig treballar la mar de bé. I vaig pensar potser t'agafen. I després del mes, l'encarregada em diu que l'amo vol una noia jove que faci goig. I llavors què nosaltres? No sóc res?. Em deia que havia treballat molt bé però que el lefe volia això. I una altra vegada tornem al mateix.

7. Docs potser els que haurien de fer cursos serien els empresaris i no els treballadors. Reciclar els empresaris.

Penseu que els canvis que s'han produït en el món del treball us afecten de forma específica a vosaltres? Penseu que és un problema dels empresaris?

5. És un problema dels empresaris. El qui fa l'entrevista, el qui lloga, normalment és un home. I un home, entre una persona de 30 i una de 50, ho té claríssim. Una persona de 20 anys és més atractiva. I moltes vegades miren més això.

3. I després és que aquí han tancat moltes empreses que són les que ens donaven feina a nosaltres, i no s'han obert d'altres sectors. La gent no tenim sortida. Si tota la gent que li vingués fos entre 35 i 45 anys es veuria obligat a agafar-nos. Però com que hi ha molt ventall de possibilitats, és lògic. A veure, a més a més, una nena amb 25 anys té una preparació, que la majoria de les que estem aquí no la tenim.

7. Té preparació però no té experiència.

3. Però l'experiència ja li donaran ells. Tots hem agafat experiència.

5. Però quan veiem els anuncis, a vegades hi posa: de 20 a 25 anys amb experiència.

3. L'empresari ja ho sap que aquella persona de 20 a 25 anys, si té carrera no té experiència. Tindrà l'experiència de les pràctiques de la carrera. Jo crec que no hi ha llocs de treball. L'empresari evidentment, tu podràs anar més preparada que una altra nena, però agafarà primer una noia jove perquè tindrà més coneixements. Les empreses que ens donaven feina a nosaltres han tancat totes. Jo he estat en 3 tancaments i és frustant. No és que se t'acabi el

contracte i plegues, no, és que tanquen. Arriba un punt que dius, jo no hi vull passar-hi més, perquè ho passes malament. Depèn de la feina que fas, potser si estàs en una màquina, potser no te'n enteres de res però depèn de la feina que fas, t'involucres amb l'empresa, amb l'empresari i quan un bon dia et diuen que pleguen et foten una òstia. I empreses que substitueixin aquesta gent no n'hi ha.

8. Jo també vinc de 2 tancaments i arriba un moment que ets sents malament. I és que és això, es va limitant. El món del treball que nosaltres tenim aquí, cada vegada és menys i en canvi el personal és el mateix.

3. Jo vinc del punt. M'he reciclat, he fet cursos a través de l'ordinador, a través del que sigui, ho havia fet tot. Potser no sóc la millor, però em considero ben preparada en la meva feina. Però és que em fa por, em fa por tornar a espetegar en el mateix lloc. I a més a més, quan arriba el tancament, és un procés. Perquè s'ha de posar l'empresa en banca rota, potser passes 1 any, de mals ambients entre treballadors, vull dir, és que s'ha de passar. Ja ho he passat varies vegades, i ja no.

És una comarca on moltes dones treballen en el tèxtil. S'han perdut llocs de treball en sectors feminitzats i no s'han incorporat en sectors d'homes.

2. Jo recordo que vaig fer un curs de màquines tricotoses. Anaves a l'empresari i veien una dona i porta tancada. De seguida ràpid cap a casa. Perquè ha de programar la màquina un home.

3. A part del punt, quina feina pot fer una dona dintre del món laboral, per què és clar, anar a fer de paleta? Jo no em veig capaç de fer aquestes feines.

7. És que si ja no trobem feina en el sector de dones, ja no et dic res.

3. Llavors, dintre d'una feina que té possibilitat de fer la dona, també la fa l'home i l'empresari abans d'agafar a una dona agafarà a un home.

6. Les empreses que han tancat, els homes que s'han quedat al carrer tots han trobat feina. Els pocs llocs de treballs que hi havia disponibles, els han anat ocupant ells. Perquè el criteri de l'empresari és afavorir l'home i en canvi, ficar pegues a la dona.

3. Sigui pel cercle viciós, entre els nens, els embarassos, els avis,... és clar.

En el cas vostre, més respon a un imaginari de l'empresari qua a una realitat, perquè vosaltres no teniu càrregues familiars.

8. Jo tinc un fill a casa, té 25 anys, ha acabat d'estudiar ara i comença a treballar. Però ja no em dóna massa feina. I els avis, gràcies a déu, encara estan bé.

4. A on hi ha molta feina és en el sector de la geriatría. Cada vegada la població gran és més nombrosa. Ara a Vilanova del Camí, obriran un geriàtric de Navarra, molt gran, on hi haurà cabuda per 170 avis, i hi haurà gran demanda de dones per entrar a treballar allà. Darrera hi ha la Caja de Navarra. Però fins a l'any 2006-2007 no obriran, és clar son 2 anys més que tenim nosaltres. N'hi ha molta de feina, a Piera, a Capellades,... ara també has de valdre perquè és una feina que t'absorbeix molt. Pots fer un curset, però després durant el mes de pràctiques és quan veus si verdaderament vals o no.

6. Sí, perquè jo quan vaig fer el curset i les pràctiques, si érem 10 o 12 fent el curset, a la primera pràctica 3 o 4 es van autoeliminar, elles mateixes. Les altres, la majoria estem treballant. Jo vaig trobar feina d'administrativa, però durant una temporada vaig fer les dues feines. De dilluns a divendres d'administrativa i els diumenges treballava a la Clínica Sant. Josep. Un temps, mentre veia si la situació laboral s'allargava o no, perquè no sabia què passaria. I finalment vaig deixar lo dels diumenges, perquè ja tampoc arribava.

7. I quines desvantatges té aquest sector ?

6. La feina és molt dura, més dura que treballar d'administrativa. I després els horaris. Al món de la sanitat has de treballar 24 hores i has de treballar caps de setmana.

7. I la relació horari-preu?

6. Hi ha molta desproporció. El preu és baixíssim. Són sectors que s'han de canviar. S'estan negociant els convenis. No tothom està conforme. És una feina relativament nova, els convenis no estan el suficientment treballats i s'ha de reconèixer que ha d'estar ben pagat. I si es treballa caps de setmana també s'ha de tenir en compte i s'ha de pagar substancialment, i que la persona que treballa se senti motivada a continuar perquè sino el personal comença a rotar, ja t'ho pots imaginar.

8. En el món del home també es paga bé i hi ha feines que fan que també podem fer nosaltres. En el magatzem treballa molt l'home i nosaltres també ho podem fer.

3. Al magatzem, si has de començar a tragar...

8. També hi ha toros i hi ha coses que ens poden ajudar.

3. Sí, a les empreses grans, però quan són petites...

8. Si no és molt petita, també tenen les seves eines. D'homes també hi ha de petits, no tots són homes grossos i alts i bones espatlles. Hi ha carretilles i eines. Per mi no dic que sigui una feina ideal però poden haver dones que ho puguin fer. Jo no m'hi sento capacitada perquè degut a la feina que he tingut, la meva esquena està molt cascada. Però hi ha dones que són altes i fermes, que només necessiten una mica d'esforç físic.

Per què no parreu d'esforç físic quan parreu dels geriàtrics?

6. Això és un handicap. Ara hi ha ajudes com grues però de tota manera hi ha tasques com fer llits i quan són baixos, les esquenes es van cascant.

4. Per això estan els cursets que t'ensenyen tècniques, postures,...

6. Sí, ja t'ensenyen hàbits posturals però tot i així, un dia darrera de l'altre i un any darrera l'altre...

4. Es fa un curset de 6 mesos que t'ensenyen postures d'esquena, de lumbar,...

7. És que tots els treballs desgasten.

6. Tinc companyes que porten anys fent-ho i quan no tenen una cosa tenen l'altre. I ja treballen amb aquests hàbits però un dia i any darrera l'altre...

8. Són pesos morts que costen molt d'aixecar. Hi ha avis que ets tu qui l'has d'ajudar. Tinc amigues que treballen en aquest sector i una que és alta i ferma em va dir que no aguantaria i té l'esquena malament.

7. Totes les feines són dures, qui treballa amb l'ordinador també és perjudicial.

8. El meu fill és programador i també li desgasta la feina. Però em refereixo que poden haver coses en el món de l'home que podem arribar a fer.

3. Davant d'un home i davant d'una dona, l'empresa agafarà l'home, i amb coneixements idèntics.

7. Encara que l'empresari sigui una dona? O no hi ha dones?

8. A vegades encara és pitjor.

3. Jo no he conegut mai una dona com empresària. A l'última empresa que vaig estar treballant a mi em va llogar el pare, després la va agafar la filla, l'empresa. Però és clar, la feina que jo feia la majoria les fan les dones.

8. En una de les empreses que jo treballava la mestressa era una dona. Potser sí que vivia una mica més cap a la dona, però a l'hora de fer segons què, anava a buscar l'home.

3. Les empreses de gènere de punt quasi tots érem dones. Els homes estaven al magatzem, als teixits i alguns d'administratiu. I de directors i alts càrrecs, també. Però el demés tot eren dones (tallar, repassar, atacar...).

8. En l'última que treballava, que ha fet fallida, a vegades jo deia: aquesta és una empresa machista. I em deien que no perquè moltes tenien càrrecs. Totes les que tenien ajudants tenien jefes que eren tots homes. I els jefes no estaven preparats, la majoria de les vegades. El dia que l'ajudante no venia, es notava molt, tothom anava de bolit.

5. Tot això d'aquesta xerrada, l'administració té pensat de fer alguna cosa, per mirar de canviar, quina finalitat us heu proposat?

Nosaltres estem en fase d'elaborar fase de l'estudi de coneixement de la realitat que ens envolta.

5. Tenir unes dades del que ja se sap.

Amb aquestes dades que ja se saben, poder-les mostrar. I mostrar-les a tota la població en general. Hem de fer una tasca important de sensibilització.

4. Del que no s'ha parlat és de les ETT. Quan vas a deixar un CV a una empresa, et diuen que això ho has de portar a la ETT. Llavors vas a la ETT, portes el CV, et fan omplir uns papers i et diuen que ja t'avisaran. Però llavors sents veus de la gent que et diu que no t'agafaran perquè t'agafen quan puja la feina, per 2 mesos, i després et tornen a l'atur. A l'any següent, tornen a agafar a la mateixa persona, ja la coneixen, ja saben com treballa... Això també és un problema. Llavors per què et fan omplir uns papers, deixar el CV, si ja tenen a una persona?

6. Això ho fan els empresaris que treballen molt en determinades èpoques de l'any, però no és la majoria. Jo he treballat per ETT i m'han renovat el contracte.

8. És lògic, que si ets a tu qui et coneixen i agrades, és normal que tornin a cridar a la mateixa.

4. Però han de donar opció a altres persones.

6. Sempre s'estimen allò que coneixen i funciona bé.

8. I no tots els treballs estan coberts. Et poden donar la possibilitat en un altre treball.

6. Amb les ETT has d'insistir molt. Has d'anar a deixar el Cv i passar una vegada al mes, i vinga i vinga. Si no ho fas així, tenen moltíssims expedients. Si necessites la feina, has d'anar una vegada al mes, com a mínim. Així, jo he conseguit feina. A lo millor després no he sigut cap meravella, he treballat 6 mesos i després he anat al carrer quan s'ha acabat la feina, però de feina he aconseguit. Tenen un sistema de treball que és diferent.

7. I no seria millor anar a la font directe de treball?

5. No els interessa que anem directament.

7. Jo com a empresari, m'estimaria més veure com és la persona.

5. Les entrevistes les fa les ETT i després l'empresari et fa una segona entrevista. Les ETT han fet una primera selecció.

7. Sí, però l'ha fet una persona que no coneix la feina.

5. Per les ETT l'empresari és el seu client. Ells envien el perfil que s'ajusti més al que demana l'empresari. Que la pifien, et diuen: ja no cal que tornis.

3. O et diuen vostè no s'ajusta al perfil, després de tenir-te allà 1 hora fent psicotècnics. Saps què, ja sabies que no m'ajustava al perfil. Per tant, no calia que em tinguessis allà fent psicotècnics.

5. No era ni alta, ni bonica, ni tenia 25 anys.

8. Una altra cosa que fan malament els empresaris és que no tenen el valor de contestar als CV que envies. Quantes empreses et contesten? Aquí a Igualada no. Jo ho sé pel meu fill, que els de Barcelona, sempre contestaven. Els d'Igualada, 1 ó 2.

Vosaltres no teniu pegues de treballar en feines masculines.

En quines feines?

No es tracta tant de parlar de feines específiques, sino de la predisposició a treballar en aquests tipus de feines.

3. Si és una feina que pots fer físicament, sí.

I treballar amb homes?

Per això no. Això no és cap problema. El que no farem és de fer paleta i carregar pesos... Per fer de lampista fa falta moltes coses.

Coneixeu experiències?

De lampistes sí, una miqueta.

9. Jo he estat algun cop al magatzem. I potser eren 20 i 30 homes i a temporada alta potser anàvem 2 o 3 dones. Cap problema, al contrari. Eren

gentils i et tractaven bé, sempre hi havia algú que no tant, però no els hi feies cas a aquests.

6. Al sector del metall, a les cadenes de producció de cotxes són dones. No és cap problema.

8. Jo conec 2 dones que estan en una empresa de Vilanova, que fan coses per cotxes. Estan en una cadena i estan la mar de bé. I no ho havien fet mai. I van anat a partir de ETT. I una va anar per 2 o 3 mesos i ara deu fer 1 any que hi treballa.

7. Aquí a Igualada, que està tancant el tèxtil, quin altre sector hi veieu?

Totes: Serveis, Botigues i Comerç.

Totes: Però si no hi ha empreses, per què volem tantes botigues, és un contra sentit.

8. Hi ha les 4, 5 botigues de tota la vida i la resta són totes de Barcelona.

7. I a sanitat, ara obrint el nou hospital?

7. A l'hospital hi haurà un geriàtric.

3. Però per entrar a sanitat has de fer oposicions. S'ha de tenir formació. L'altre dia vaig anar a una. Els joves tenen més estudis i tenen més punts que nosaltres.

4. El jove d'avui en dia ens dona mil voltes.

3. A part de donar-nos mil voltes, per fer una oposició et donen un temari que és per tothom igual. Tu el pots contestar igual que aquell noi jove, però a part, ell haurà fet suplències, té una carrera, i per tant, tot això són punts. I tu tot això no ho tens.

6. Han fet cursos, pràctiques... I els llocs de treball estan assignats. Tothom sap qui anirà a parar a aquell lloc de treball.

3. Si vols entrar per oposicions t'hi has de dedicar. Has d'estar a l'aguait a veure si hi ha alguna vacant. Per fer una substitució tampoc és tan fàcil. Si no hi estàs molt a sobre o si no coneixes a algú de dintre, tampoc ho arribes a

saber. O hi hagi una llista. El jovent ho pot fer perquè es pot permetre el luxe de treballar 6 mesos i altres no, i poden anar adquirint experiència. I a mi m'interessa una feina de guanyar diners.

4. El jovent tenen més recursos i tenen més possibilitats. Els teu fill podrà anar a fer un màster al estranger, a Anglaterra, i vindrà aquí preparadíssim.

3. No tothom té màsters.

7. Però si hi ha molt fracàs escolar. Hi ha molts que deixen els estudis.

3. Si estan una temporada sense treballar no passa res. Tenen aquesta avantatge i nosaltres no. I cobren diners per la substitució. Nosaltres estem en uns anys crítics. Hem estat pencat tota la vida, i a vegades hi havia d'afegir diners per treballar, el cangur, metge, medicaments,... Ara que ho pots fer tranquil.lament, no fas anar malament a ningú, no tens cap responsabilitat i si guanyes 2 duros són per tu, ara no pots treballar, no hi ha feina.

6. A la majoria ens passa el mateix. No podem tirar els 25, 30, 35 anys de vida laboral que portem a les espatlles. Cada vegada la seguretat social apreta més, et demana més anys cotitzats i tu cada vegada tens el promig més baix. I et veus obligada a continuar, continuar,...

8. Has estat cotitzant tots els anys per tenir una jubilació descansada i bé, i resulta que si els últims anys no fas el mateix tot allò se t'envà en orris. I guanyes el mateix que una persona que ha estat a casa i no ha cotitzat mai res i no ha anat de bolit. Per la diferència que suposa no val la pena. I això et desmoralitza molt.

3. Jo estic fent cursos i més de la meitat són gent de la meva edat. I gent que te'ls trobes en un curs i en un altre...i ja et coneixes.

6. Em sembla que jo us vaig veure en un curset però després ja vaig trobar feina.

D'on penseu que ha de venir la solució?

3. Jo crec que del govern, de l'ajuntament,... Primer, per començar, en el cas d'Igualada, donar facilitats per què es muntin empreses a Polígons. Potser aquí a Igualada no hi ha espai però a Òdena, a Vilanova, allà on sigui.

8. Jo sóc del mateix parer que ella. Nosaltres no hi podem fer res.

3. L'únic que podem fer és intentar mantenir-nos al dia pel dia que ens surti alguna cosa.

6. I aquestes empreses que venen de fora i són noves que donin prioritat a la gent de la zona, a la gent d'aquí d'igualada. Per què potser fa la selecció una empresa de fora i potser fiquen a gent que ves a saber d'on són. Perquè fan la selecció ells.

8. S'han tancat llocs d'aquí i si donen facilitat a que s'obrin empreses, haurien de prioritzar a les persones d'aquí.

6. Hi ha llocs de treball que descarto perquè estan a Martorell, a Esparraguera. Si tingués 35 anys no m'importaria anar i venir cada dia, però prefereixo quedar-me aquí.

3. O no et compensa pels sous.

6. Les empreses han de donar feina a la gent d'aquí i més al col·lectiu nostre que tenim més problemes per desplaçar-nos.

3. Si hi hagués una bona combinació, doncs mira, agafes el tren, el autobús,... Però el fotut és que has d'agafar el teu cotxe. Si has d'anar 4 vegades no et compensa i si vas 2 t'has de quedar a dinar, has de col·locar a la canalla, al marit. El meu marit plega a les 14 i al les 15 torna a treballar. Independentment que no fa res a casa, tampoc té temps de fer el dinar, donar el menjar a la canalla,.. tampoc té temps, en aquest cas no li critico.

8. Però si no tens aquest problema, degut a la nostra edat. El meu home i fill treballen a Barcelona i mengen allà. Aquest problema jo no el tinc. Però si m'haig de desplaçar i el sou no compensa.

6. Has de comptar el desplaçament del teu cotxe i les despeses del cotxe.

3. Sí, sí, i a més ,tenint en compte el sou que podem arribar a guanyar nosaltres. Per què si diu guanyes 400.000 ptes llavors t'ho pots plantejar, però no és el nostre cas.

8. A la Pobla em va sortir una feina, i si vas 4 vegades i el sou és molt petit, tampoc és molt interessant. Però estava interessada en una curs que estic fent. Tampoc m'oferien una feina definitiva, de 6 a 12 mesos. S'ha de tenir en compte el sou perquè els desplaçaments i els menjars són cars.

7. I si treballes al comerç, que tanca a les 14 i s'obre a les 17, què fas en aquestes hores?

3. Després arribes a casa a les 10 del vespre.

8. I si tens el desplaçament. Jo on visc, al centre, el cotxe no el porto perquè és més fotut. Va malament per aparcar, haig de baixar al garaig cada vegada. I si et donen una feina per 6 o 12 mesos, què? M'haig de comprar un cotxe per 12 mesos? Si no t'ofereixen res més, tot i que et diguin que ja t'adaptaran l'horari. Però per molt que l'adaptin, haig d'anar i tornar amb cotxe. Tampoc et faran un horari especial per a tu.

6. Després diuen que hi ha massa cotxes a la carretera i que només va 1 persona. Però amb qui l'has de compartir aquell cotxe? Si ve de no sé on i va a no sé on?

5. Els sous també són més baixos.

8. Des de que ha arribat l'euro. Ha pujat molt el nivell de vida i en comparació no han pujat els sous.

3. El tòpic de sempre. Abans una cosa que valia 100 pessetes ara val 1 €. Quan es pujava 1 pesseta la gasolina, tothom es queixava, ara ningú diu res. Un cafè en llet val 1,05€

7. La solució és que ens paguin un sou per mestressa de casa i ja està.

1. Tampoc és la solució per què estar a casa a mi no m'agradaria.

7. Però com que tindràs un sou podràs fer coses. Podràs fer cursets, sortir, estudiar... Jo demano : al meu marit que l'augmentin el sou i jo ja sortiré a estudiar. A fer cursets, a conferències, a fer viatges, comprar llibres per llegir cada dia... Ja ompliré les hores. I la feina de la casa estaria al dia.

1. De feina no me'n falta però és millor sortir.

Què s'hauria de fer per què les dones tinguin les mateixes oportunitats que els homes ?

6. Canviar tota la societat.

7. Mirar que som persones i no mirar si som homes i dones.

5. Qui té la paella pel mànec són els empresaris. Per molt que el govern, els estaments... sí que poden fer algo però...

8. Si el govern els hi donés una compensació més forta i els obligués al mateix temps a prendre accions.

4. I ara perquè els ajuntament tenen preocupació per insertar a persones aturades al món del treball. S'ofereixen aquestes oportunitats perquè aquí a Igualada, a Vilanova, a Montbui, a tot arreu hi ha borsa de treball. T'ofereixen la seva ajuda. Entres i t'ajuden. De veritat que fan caps i mànigues. Ajuden força.

7. No estic massa d'acord perquè quan vols entrar a una feina d'ajuntament has de passar per una sèrie de filtres. Has de tenir un nivell alt de català, has de saber... Faciliten de portes en fora, per les altres empreses però per la seva empresa...

6. L'oferta pública està consensuada d'aquesta manera.

7. Que ho arreglin. Hi ha moltes funcions d'ajuntament que podríem fer totes nosaltres. I no hi podem entrar per les oposicions i entra el jovent que està més preparat.

8. No prediquen en l'exemple. Abans no demanaven tant com demanen ara. Jo coneixo gent que treballa a l'Ajuntament i quan van començar no els hi van exigir ni de lluny el que exigeixen ara. Per fer feines més importants.

3. Això és la relació d'oferta i la demanda. No hi tants llocs de treball per ocupar. Totes podríem entrar a treballar a l'Ajuntament?

7. Totes no, però una bona part sí. Les administratives hi podrieu entrar perfectament.

3. Què entrarem totes?

6. Estic segura que hi ha feina per totes. Tenen unes files de papers...

5. No dormirien tant com dormen ara.

6. La mitja jornada que fan ells al matí nosaltres la fariem a la tarda.

7. Es pot començar per aquí. Posariem les coses en ordre. Es podria donar servei tot el dia, i així no s'acomularia la feina. Que hi hagi un torn per firmar també a la tarda.

3. Al món sanitari hi ha feina tot el dia. Està obert tot el dia. Al món sanitari també has de fer oposicions. Tot el que és administració pública has de fer oposicions.

7. Conclusió, l'administració vol arreglar els nostres problemes però no s'involucren.

3. Haurien de fer unes oposicions per gent jove i unes altres més raonables per gent de 40-45 anys. Fer oposicions més adequades.

8. Totes les feines no requereixen el mateix grau de coneixements. No prediquen en l'exemple.

2. És una feina que podem fer tothom. Gent jove, gent més gran.

Totes: L'Ajuntament té molts departament on podria treballar molta gent.

8. Però potser no és això pel que hem vingut. Hem de trobar solucions.

4. Haurien d'agafar un llistat de les dones aturades de més de 40 anys de la comarca i donar a totes oportunitats de treball. Agafar unes quantes i donar feina per 6 mesos, i quan s'acaba aquesta feina, agafar a altres dones i donar feina per 6 mesos. Així sortiríem de casa. Hi ha dones que estan a casa, han tancat l'empresa on treballaven. I donar oportunitats a tothom.

Totes: Però t'hauries d'esperar a que et tornessis a agafar, quina oportunitat és?

4. Però les donen ja sortirien de casa que és el que pretenem.

7. Però jo penso que és per què volen.

4. Tu per què tens ganes de sortir però hi ha molta gent que es queda a casa. Que han tancat l'empresa, i es queden a casa.

1. Jo he treballat 27 anys en la mateixa feina i empresa. Estava fixa. A mi em fa una mica de por sortir i estar 3 mesos aquí, 6 mesos allà.

3. I a més a tu t'interessa treballar i cotitzar. No t'interessa treballar 6 mesos i després no treballar perquè ja no et queden anys. T'interessa cotitzar i arribar als 60 anys o 65, com sigui.

Totes: Vols dir que hi arribarem?

3. Aquestes feines de treballar 6 mesos, després no treballar... no ens interessa.

4. Però tot això va sumant. Com a mínim, totes les dones que estem en aquesta situació podríem treballar una miqueta.

6. Però amb 6 mesos no tens dret a l'atur.

Amb 1 any tens 4 mesos d'atur. A Andalusia sí que pots treballar menys i et donen 4 mesos, però aquí no.

(Es parla d'altres prestacions diferents a l'atur).

Voleu afegir alguna cosa més?

Totes: Em sembla que ho tenim negre.

6. Es podria treballar estretament entre l'empresa pública i privada. Es treballen en mentalitats diferents però podria ana bé, donar resultats.

Moltes gràcies a totes.

13. GRUP DE DISCUSSIÓ DONES IMMIGRADES MANRESA

Esto es un estudio en colaboración con el Cio del Ayuntamiento de Manresa y otros ayuntamientos de Cataluña para ver de promover el empleo femenino, qué inconvenientes hay tal como están las cosas hoy en día. Hemos pensado que estaría bien ver también por culturas y por eso es que estáis aquí hoy. Muchas gracias por estar aquí y muchas gracias por vuestro tiempo. Es cuestión de saber como están las cosas para ver si se puede hacer algo. De aquí no necesariamente saldrá un empleo si no que queremos saber un poco más para poder hacer políticas en los ayuntamientos para que puedan ser más útiles.

Podemos hacer una rueda de presentación podéis decir el nombre, esto es anónimo y no va a salir en ninguna parte.

1-Bueno mi nombre es N llevo 30 años aquí en Barcelona. Estoy separada con un hijo y vivo aquí en Manresa. De Trabajo había trabajado de ayudante de cocina, había cuidado niños, había cuidado abuelos, pero sin contrato de trabajo siempre. Había hecho un curso de medio ambiente, hace un año aquí y bueno....De momento... estoy buscando faena.

2-R, llevo aquí nueve años, soy viuda, tengo dos hijos

Y venís todas de Marruecos, no?

9- Sí, todas de Marruecos,

T- Pero no todas del mismo sitio, no?

9-No, hay de Larache y de Rabat y de todas partes...

T-Bueno, bien, de todas partes. Y tienes alguna experiencia laboral? Quiere decir si habías trabajado antes?

2-Si, en limpieza, he hecho algunos colegios y cuidar abuelos, cuidar en el colegio y todo eso...

3-Me llamo F, llevo aquí siete años y medio, estoy casada, tengo dos hijos pequeños. Nunca he trabajado antes y este año estoy trabajando como monitora de menjador, y el año 2004 hice un curso de trabajadora familiar y este año he venido aquí al Cio y de mainada.

2- Me llamo F, tengo 22 años y tengo un niño y no treballo,

T- No treballes, descansas tot el dia,

9- amb el nen és petit, no pot...

T- Però abans, abans de tenir el nen, sí?

4- Treballava una mica, un any només.

5-Em dic Z i treballo, sempre he treballat, ja porto 17 anys...sempre he treballat...dos anys he treballat a la Joviat i dos més i ara també treballo a hores...de neteja. (La Joviat és una escola).

6-Me llamo I, tengo un niño, tengo 24 años y ahora un año trabajo en la fábrica de viña a Rajadell, dos años que trabajo en Alita, una fabrica de vuelos,

7-Yo hablo poquito el español. Me llamo M, hace nueve años que estoy aquí. Yo he trabajado siempre aquí. Hace dos años que he hecho un curso de cuidar gente mayor y ahora estoy trabajando en una residencia hace un año y medio.

T- Con contrato?

7-Si, con contrato.

8-Me llamo H, estoy casada no tengo hijos. Llevo aquí cuatro años y antes trabajar en una fabrica de coser. Ahora buscar trabajo de limpieza y cuidar personas mayores.

9-Me llamo Z. Tengo 17 años, casada con marido con tres hijos, una casa, una feina y ya está. Hice todo el trabajo de limpieza, trabajé en farmacia, en casas particulares. El año pasado hice un cursillo aquí de mainadera. Trabajé el año pasado en una guardería, en el comedor. Y este año también iba a trabajar, pero como me operé no puedo. Y ya he trabajado bastante.

T- Muchas gracias. Como veis vosotras la cosa, si tenéis dificultades para encontrar trabajo.

Dificultades? Yo diría que no porque algo se puede hacer.

T- Que las cosas están difíciles para encontrar trabajo

1-Yo creo que las cosas están difíciles para encontrar trabajo. Hoy DÍA contratan más gente joven, más preparada, y tu vas a los trabajos que hay por ahí y dejas tu currículum y siempre llaman la gente más joven y más preparada que yo

9-Yo creo que no, a mi siempre me han llamado, con perdón

7-Trabajo si que hay pero...

1-No llaman a todos, porque antes que me llamen a mí hay otra persona más preparada que yo, y tiene 18 años, que no van a otra que tiene 42 años, habla catalán, tiene estudios, es de aquí. Hay mucho cambio, hay mucho cambio....

9-Yo creo que para la limpieza no hace falta que hable catalán, a mí nunca me ha preguntado. Quieres faena? Pues sí, para adelante!

1-Yo no hablo de la limpieza, perdona, pero también tienes que saber un poquito de los productos, perdona, un poquito...

9- Si claro, esto si, hombre, más o menos limpiar sabemos todas,...

7-Aquí hay gente que hablan bien español o catalán ...

1- Hablar ayuda, y el coche también, claro

7-Però a veces hay, tengo aquí mi vecina que habla mucho, muy bien catalán y castellano y dicen ven para trabajar, pero ya cuando ella ya ven...tu que has llamado ayer? Si, le dicen perdona, pero....

T-Pero tu porque piensas que le pasa eso?

7-No sé como saben que es extranjera...como habla bien piensa que es española, pero cuando la ven que es marroquina....Y sabe bien, y tiene coche y todo...

1-Hay chicas que son nacidas aquí que son bastante de marroquí y su hermanas catalanas y llevan años aquí y no tienen problemas para encontrar un trabajo

T-Tu crees que no tiene

1-No ella no tiene problemas...

T-Pero para la limpieza también sucede esto? Para cuidar ancianos también sucede esto?

5-No, para cuidar ancianos, no

9-Hombre nosotros aquí no estamos hablando de un trabajo una oficina, un despacho. Mas o menos ya sabemos que vamos a hacer, un comedor, una limpieza, una fabrica. Tampoco te piden títulos y con currículo a donde vives, quien eres tú y ya tienen bastante.

1-Pero perdona si vas a trabajar a una fabrica te piden estudios, que estudios tienes....

9-Pero yo no hablo de una fabrica, voy a trabajar a un despacho, yo hablo ...

1-Aunque tienes que contar tu tienes que saber las matemáticas.

9-Hombre, ya sabemos mas o menos, que no vamos a saber contar. En Marruecos hemos ido al colegio, y hemos estudiando en árabe, parecido a los españoles y francés. Y no somos tan, tan

1-Perdón, es lo que ha preguntado ella, y yo estoy contestando algunas dificultades, y algunos que están en Marruecos no han ido al colegio...

T-Pero habéis ido todas al colegio

9- Una persona que no ha estudiado tampoco va a pedir feina.

Y las demás qué decís de esto, que dificultades pensáis que puede haber.

5-Yo no estudio, yo estudié el árabe, yo no estudie ni castellano ni català y hablo cáatala y castellà y siempre he trabajado.

9-Y siempre ha trabajado, no te digo yo, siempre ha trabajado

T- Bueno, pero ella decía un trabajo que quizás podía venir

9-Si, claro de más estudios, uno que tiene carrera también....

5- Yo estudiando el árabe

T- Bueno ya, pero sabeis contar, claro que sabeis contar...no, pero yo entiendo bien.

9-Hombre hay algunos que tienen carrera, yo también he tenido carrera, he trabajado con un abogado. Pero cuando he venido aquí he ido a buscar la escoba y la fregona, porque aquí no me dan ni un trabajo...

T- Que no sea ese? Pensais que no os dan otro trabajo de limpieza?

1-Hombre si, si es más facil, ahora mismo por la edad que encontramos...

5- ...no vull dir, per posar mocador, la noia és de Marroc i per posar mocador li diu no

T- Pero la muchacha que tiene inconveniente de llevar xador, la vecina?

No, no.

5- La gente como yo, mocador, bueno pañuelo y no....

9- Ellas llevan mocador y trabajan en comedor.

4-Cuando vine a Cataluña, cuando fui a buscar trabajo deje currículum saqué el pañuelo, si me fui con pañuelo seguro que no me van a agafar.

7-Yo tengo una amiga que trabaja ahora conmigo en la residencia y ella cuando va a la residencia se quita el pañuelo,

8-Yo también

T-Tu también te quitas el pañuelo cuando vas al trabajo...

6-Yo también

7-Cuando sale se pone otra vez

T- O sea que aparece un problema que parece que solo hay unos trabajos, que parece que solo podéis encontrar la limpieza,...

9-Hombre cada uno según el estudio que tiene, yo he estudiado árabe y francés y no catalán, yo no voy a buscar un faena que....

5- Yo no más árabe he estudiat,

T- Pero es lógico, yo no he estudiado árabe

5- Yo tengo una hermana, bueno hablas catalán no? Jo tinc una germana infermera que treballa a l'hospital de Sant Joan de Deu que té la carrera d'infermera i ara ella quiere trabajar con pañuelo i l'hospital diu no.

T- Perquè han de portar uniformes a més a més les infermeres. Han de llevar uniforme las enfermeras, y el uniforme no contempla...incluso el uniforme puede llevar una especie de cofia, no?

5-No, ella quiere pañuelo blanco o...i diuen no. Y entonces ella ahora trabaja a Marruecos por problema de mocador;

T- A ver eso a hora no lo entiendo, que pasa en Marruecos que le pasa?

9-No, ella, ella. Ella prefiere ir a trabajar a Marruecos con mocador.

T- Ah bueno, aquí un problema de aceptación del mocador o que ella de no aceptación de que aquí para ser enfermera no se lleva mocador.

1- Pero es lo que digo yo, nos tenemos que adaptarnos a las normas que hay aquí y si las normas pone uniforme te lo pones, cuando el niño si va al cole llevan chándal.

T- Si y también llevas batas....Pero esto parece que es un inconveniente añadido, a que parece que solo hay un tipo de empleo para la mayoría, no?. Otro tenéis el problema que parece que aquí si habláis el catalán que el

castellano parece que hay más oportunidad, otro es el problema de la edad, otro es el coche que también ha salido, no?

1-Esto lo dije yo,

T- Esto pensáis que es interesante?

1-Yo hablo por mi, yo hablo por mi, no?

9-Hombre si, si es un trabajo fuera sí.

1-Yo hablo por mi porque si trabajo fuera si, yo hablo por mí porque cada vez que echo un currículo me han pedido carné de conducir, y esto te lo dicen directamente, eh? Pues si no tienes carné de conducir no vamos a hacer nada.

9-Pues depende de qué faenas

1-Yo hablo por mí, cada una puede hablar por ella misma, yo hablo por mí.

T- Porque las que trabajáis en fábrica, como ibais a la fábrica?

5- Jo tinc cotxe

6- No yo antes que fui a Terrassa de lino y...y fabrica cerca de la estación

T- Y tu también habías trabajado en una fábrica

8-Yo también trabajo en una fabrica

T- Tu trabajabas en una fabrica que esta cerca de la estación. Y allá no te han dicho nada del pañuelo

6-Si, pero yo cuando entré a trabajar a la fabrica trabajaba con pañuelo.

8- Yo también trabajo con pañuelo

T- De qué es la fabrica? De lino me habéis dicho?

6-8- Si, de lino

T- Pero y si fuera una fabrica de metal? No os importaría trabajar en una fabrica de metal si os saliera?

7-Yo he trabajado en una fabrica de metal un año, con la limpieza,

T- Pero ahora imagínate que no te sale de limpieza, te sale para estar con una máquina podría ser, no?

9-Hombre claro, y porqué no?

T- Tu trabajarías en una fábrica, las demás también?

TOTES – Si, claro.

1-Cuando, perdona, cuando tienes la necesidad y tienes un hijo en cargo, trabajas donde sea, no lo piensas, porque tienes tus gastos, tienes tus para pagarte tus cosas y estas sola y no hay nadie que te puede ayudar nada, y entonces coges lo que sea.

T- Y las que tenéis marido también es así?

1-Yo lo veo así

T- Pero las que tenéis marido, les gustaría que trabajéis en una empresa del metal?

5-En lo que sea

T-En lo que sea, no?

9-Hombre en lo que sea no,

T- No, porque esto ni el marido catalán lo acepta eh?

9-Te llaman para una portera de una discoteca que vas por la noche ahí también, nadie lo va aceptar!

1-De portera discoteca no, pero para ir a trabajar a una fábrica, para ir a limpieza, de momento que tienes hijos

7-Si tienes hijos, y familia y marido, depende de la fabrica

T- No trabajaríais en la fabrica con turnos en los que por ejemplo se tuviera que trabajar de noche...

5- Amb un nen no passa, ella (4) treballant un any per la nit en una fabrica pero ara no...

4-Un any de limpieza

5-Un any, un año,...

1-Yo trabajé también dos años de limpieza..pero...

T- Pero porque que es que no dormías durante el DÍA?

5- Una mica, pero no porque preparar comida, y has de portar els nens,

3-Si tienes niños no trabajas, por la mañana has de estar con niños, a las nueve van al cole, mi marido trabaja, y me ayuda,

T-El marido os ayuda?

3-A mi me ayuda muchísimo,

2-A mi no

T- A las demás también, si? Aceptaría que fuerais...Bueno, ya veo, las demás dificultades ninguna? Bueno, en tu caso, como tienes problemas de salud no puedes....

1-Bueno, yo ahora estoy operada hasta que no pasen dos meses y me den permiso de trabajar no trabajaré, no?

T- Pero luego,

9-Hombre luego...y ahora trabajo, aunque estoy de baja trabajo. Voy a cuidar con una yaya. Que tenia una chica que la cuidaba pero le ha salido una faena porque la conozco me ha llamado, y para irme a sentar a mi casa me voy a sentar con ella.

T- Necesitas poner la pierna mejor?

9-Ella sentada en la camilla, cuando quiere ir al lavabo le acompaña, y cuando quiere salir llamo al ascensor y la acompaño, y cuatro horas, y gano algo. Yo faena siempre me sale, hasta enferma...

7-Si buscas trabajo, encuentras

T-O sea si buscas lo encuentras

3- Pero trabajo de qué? Pero la mayoría del trabajo que hay aquí es: limpieza y la gente mayor

9- Si no hay otra cosa?

3- Hablas catalán? No no hablo, Hablas castellano? No hablo

T- Pero crees que solo hay para limpieza y para personas mayores?

9- Hay trabajo en panaderías.

5- Jo he treballat sempre

8- -Parla en àrab

7- Tu he tenido suerte pero hay bastantes chicas que trabajan en supermercado

C- Y y tu (3) por ejemplo en que te gustaría trabajar.

3- Yo, yo tengo diploma de mainada

1- Un currículum

8- Como yo, de guardería

3- Y cuando estaba en Marruecos trabajé de guardería y yo quiero trabajar de guardería. La feina molt bé. Pero hablo catalán? No, no hablo catalán, pero si no me dan una oportunidad para aprender como voy a aprender?

7- Claro, lo otro no, otro no....

T- Y hacer un curso de catalán os iria bien?

También

Porque habéis hecho un cursillo de castellano? No. Castellano no habias hecho tampoco, habéis aprendido porque estabais aquí.

3- Pero estos cursos van muy bien, aunque no sea de catalán. Yo antes de hacer el curso no sabia nada de catalán ni pare ni mare ni nada de catalán-

9- Se aprende hombre

3- Pero cuando hice el curso de trabajadora familiar me fue muy bien

T- Pero habiendo hecho un curso de trabajadora familiar es más lógico que buscaras trabajo para cuidar personas ancianas, no?

3- Yo hice un curso de trabajadora familiar porque cuando fui a preguntar me han dicho que puedes trabajar con guardería y al final del curso practicas 3 meses, 1 mes de prácticas en guarderías, y un mes a residencia y un mes de prácticas a domicilio y... y al final del curso hasta el final me han dicho final un mes de prácticas en guarderías no hay. Esto es lo que me han dicho y yo he hecho este curso solo para trabajar en guarderías y cuando hice practicas en la sagrada familia me han llamado para trabajar, y a domicilio también me han llamado para trabajar. Pero yo he dicho no.

T- Así es que si no es para trabajar en guardería tu estarías dispuesta a trabajar.

3- Claro como la comida, si tu ves la comida y te gusta comer...pues el trabajo también.

T-Noooo

3-Si, bueno, yo hablo de mí, a mí la gente mayor me gusta muchísimo, soy muy cariñosa

T-Però no tiene nada que ver mujer

3-Mira, yo hablo por mí. Yo tengo permiso pero no puedo trabajar con gente mayor, me gustaría con niños

T-Si fuera en una empresa no trabajarías, en una industria, no lo sabes??

3-No sé

9-Si te pagan bien, porque no

1-Yo también iría

T-No a ver ella,

3-A mí me gusta mi trabajo y cuando voy a hacer un curso un mes de prácticas y a domicilio a mí me han llamado y mira te hago un contrato de 6 meses y esto es limpio. Pero a mí me gustaría un trabajo con un poco menos de dinero pero más tranquila de aquí, pero es muchísimo dinero, pero si no, si aquí no estoy tranquila y no estoy bien, para que voy a estar.

1-Tu quieres un trabajo que a ti te gusta

3-Eso, yo hablo de mí

T-Como veríais lo que ella dice? Os gustaría?

9-Yo veo bien su opinión, cada una tiene lo que tiene, si a ella le gusta los niños que trabaje con los niños

T-Claro

1-Però es lo que digo yo, mientras no le sale un trabajo en la guardería y te sale una oportunidad en otro sitio, lo puedes también?

3-De aquí mas adelante, por ejemplo mi marido no trabaja y si yo necesito y yo del sitio que me han llamado todavía me están esperando yo iría. Pero como todavía mi marido trabaja y yo estoy bien,

1-Claro, para ayudar,

T-Habéis dicho una cosa que me ha parecido muy interesante, que parece que tienen menos problemas las muchachas que han nacido aquí y han estudiado aquí como su hija que es enfermera y que al final ha tenido este problema. O muchachas que están estudiando aquí y ya tienen más...pensáis que a vosotras, porque vosotras sois muy jóvenes, pensáis que las jóvenes que se han criado aquí tienen menos problemas?

1-Si,

T-Y estudiar más no os supondría, por ejemplo, para guardería hoy en DÍA son maestras de escuela infantil. Te has planteado la posibilidad de estudiar más aquí.

3-Para estudiar? Si me gustaría? Si, muchísimo. Si me gustaría porque mi marido esta en casa pero me faltaría una cosa: Catalán. Si yo puedo me gusta muchísimo, pero para estudiar necesito catalán, pero catalán bien, bien...

4-Si parlo català

T- Y en este sector que me ha parecido que el catalán no era tan importante, si estabais dispuestas a hacer este tipo de esfuerzo?

(Totes) Sí,

1-El catalán es lo primero porque te lo piden en todos los sitios.

7-Como que me hablan catalán, el catalán es lo primero

1-Si, eso está clarísimo, te piden el catalán porque a mí me ha pasado que he ido a trabajar a un sitio de cara al publico, les gusta, además les que hables en catalán. Porque la gente es muy, además les gusta, a mí me ha pasado y cuando yo he trabajado en algún sitio y le he hablado un poquito lo que yo sé le ha gustado porque yo era de fuera y hablaba catalán.

T- O sea que parecería que uno de los temas es el catalán, es que no me lo puedo acabar de creer...porque la cantidad de personas..

9-Yo cuando empecé a trabajar no sabia que era estropajo y estaba trabajando. Yo sé lo que es pero no sé el nombre, igualmente ha ido a la cocina, cogí lo que necesitas, la mujer me dijo coge trapos estropajo y aprendí poco a poco, y cubo y agua y mira.... Pero cuando llegué pero tu haces la faena bien, pues te llaman, no vas para hablar.

T-La fabrica no os piden el catalán?

1-Pero si estas de cara al público si que necesitas el catalán

9-Pues claro, yo hablo de mí, de limpieza en una casa con una señora

7-El otro DÍA en una casa para cuidar un señor mayor y si no parla català no cal que vingui.

1-Es que las personas mayores no hablan castellano, hablan catalán

7-Pero hablan algunos, no la mayoría, solo uno o dos.

9-Yo a la yaya que voy también habla castellano

1-Pues a estudiar catalán

T- Pero las chicas que trabajáis en fabrica no os piden el catalán

1-No las fabricas no, es para publico, para cuidar personas.

T-Pero en la fabrica que faena hacéis en la fabrica

8-6- Mas de ocho horas en....tubo, con una pasada....

O- tu ponen el hilo en el telar para que haga el tejido, no?

9-Entonces tu trabajas en una fabrica de metal, no?

T-No, en una fabrica de tejido

8-En un tubo para cortar,

O-Donde se lía el hilo no?

9-Una tela, le ponen un hierro y lo cortan

8-Parla en àrab

T-Es una fabrica textil y haces ropa,

8-No, el tubo pasa el hilo para cortar, tela.

9-Tu pasas esto a la maquina y van cortando, a lo mejor un soporte de cortina o yo que sé, que tiene un hierro y va pasando, como la blusa que sale completa.

T-Ah entonces tú estas en acabados, y haces cuantas piezas?

8-Mil piezas al DÍA.

Discussió de grup, soroll....

T- a ver qué ha salido, lo del pañuelo, lo del catalán, lo del coche, el saber estar...pero aquí hay otro problema es que no tiene contrato.

6-yo tampoco

T- Y Sin contrato (8)? Aquí en Manresa?

6-Esto en Terrassa, antes, antes,

T- Y eras una fabrica tu (6) la de la fabrica de lino?

6-Fabrica de hilo, en que pones en la maquina y pones el hilo y entonces mucho polvo....

T- Muchísimo, el pañuelo va ideal...

6-Nos dejan trabajar con pañuelo, todos con pañuelo, porque todos sin contrato.

8-Si yo también tengo pañuelo porque todos sin contrato, todos sin contrato.

T- Esto es interesante....no hay vergüenza

9-Esto es fuerte, es fuerte. Esta chica si le pasa algo en la fabrica quien va a quien va a denunciar....no puede

7- No sabe nadie

9-No va a trabajar conmigo, dicen

T-Porque tu no hubieras permitido?

9-No, yo no

3-Pero como ella hay muchas,

2,6,8-Si, si

3-Pero ella tiene papeles, eh?

Discurrió general –

Tiene papeles pero no tiene contrato,

T-Claro entonces les dejan el pañuelo, y lo que quieren, no esta mal.

7-Yo tengo trabajo con seguro, pero antes buscar muchos trabajos de limpieza, si tu no sabes...

T-No sabes, que quiere decir no sabes,

1-Que no te sale el trabajo, que no te sale faena

3-Es que es verdad lo que tu has dicho es que hay gente mayor que no habla castellano.

7-Yo trabajo en una residencia de gente que no habla castellano. No hablan. Y yo tengo una compañera que no habla nada.

T-Es que las personas mayores tienen poco conocimiento. Que no hablen castellano es un poco raro. Aquí todo el mundo entiende castellano, hombre si tienes 100 años, 97 años, a lo mejor.

5-Es que hi ha persones que no entenen.

1-Yo tuve una profesora este año de medioambiente que es catalana y no puede hablar castellano, se pierde.

T-Bueno hay personas que no tienen facilidad para aprender idiomas. Pero a ver, nosotras estamos intentando ver qué dificultades hay, unas son las que tienes tu por las razones que sea y las otras están fuera de vosotras; y se trata de conocerlas todas. Por ejemplo que me digáis el catalán bueno, pero además tenéis una casa, tenéis unos niños, tenéis una tarea, bueno....pero es que además fuera hay personas que no entienden el catalán, perdona, el castellano, ya no sé que me digo...

7-Es que hay un poco de racismo. Yo tengo una amiga marroquina que trabaja conmigo en una residencia y desde el primer DÍA no sabe que yo soy marroquina. La otra compañera que ella lleva mocador y piensa seguro marroquina. Cuando ella se quita el pañuelo para trabajar, este DÍA tiene que duchar a la señora y dice déjalo, ella quiere conmigo y tú no me bañes....por qué ella no la baña? Nosotras explicamos a la directora y la directora dijo bueno si así, tu te bañas sola y desde ese día mejor que yo bañe sola y no me bañe esta mujer. Desde este día ella baña sola.

9-Eso está mal...

T-Señal de que puede, cuando esté mal, estará bien cualquiera.

7-Desde este día ella baña sola

9-Mejor así se mueve, le conviene moverse a la yaya...

Discussió de fons

T-Tu (8) no tiene inconvenientes mayores? Limpieza, a la fabrica....

8-Mejor la fábrica, mayores y niños, no. Niños tampoco.

T-Ves, es que tienen que haber de todo. Y que te gustaría?

8-Limpieza...

T-Una fabrica tampoco?

4-A mi m'agradaría una fabrica també pero ara no.

T- Y en qué trabajabas (2).

En Sallent, era producto químico.

T-Y que hacías allí también?

2-Llenaba botes suavizante y

T-Con contrato?

2-A veces ahora si, y ...

T-Ah, de obra y servicio.

T-La mayoría eran mujeres también que trabajaban en la fábrica?

Y aquí que fabricas hay aquí por la zona que pensáis que podríais encontrar empleo?

1-Aquí en Manresa no, ella va a Terrassa

8-Aquí no, también en Sant Vicente, antes de Terrassa,

1- Tu que bajas en Sant Vicente? Ah, porque Terrassa es lejos, ella baja en San Vicente.

T- Pero los cursos que os ofrecen la mayoría no es para fábrica no? Son para trabajadora familiar, ...

3-Es lo que hay, el mainada...

T-La mayoría son de cuidados de personas, porque de limpieza no hace falta.

9-Antes había cursillos de limpieza y cocina salían, estudiando catalán mi cuñada vino aquí.

T-Porque de cocina también estaría bien, no?

9-También, cocina, limpieza...

8-Cocina muy mal, porque para la cocina, el vino...soy musulmana.

9-Pero es igual, si no lo vas a comer tu, tu cocinas para otro.

8-Pero el vino, no, no, no

6-No, y la comida,

T-O sea, no podéis tocar vino

6-8-No, no

9-Bueno, pero tu cocinas para otro, mira yo conozco un musulmán con barba y todo y trabajaba en una cocina.

Discurrió general

T- A ver un momentito, a ver señoras. Bueno, no sabia yo que el vino diera para tanto.

9-Igualmente yo, cuando trabajaba en la cocina, yo le daba a los niños y...

T- A ver la restricción además es que no podéis tocar alcohol envasado...

9-Porque no podemos tocar???

T-Ah digo yo, es lo que me están diciendo.

9-En la guardería yo he cortado jamón dulce y se lo han comido los niños porque lo pone el menú, yo no lo voy a comer....

Discussió de fons

T- A ver vuestra religión parece que tiene interpretaciones diversas, pero en algún caso parece que tenéis el problema de que no podéis tocar el jamón con lo cual parece que la cocina sería un problema también.

8-No se puede tocar jamón y no se puede tocar vino, Dios no quiere

3- Pero si trabajo en una guardería con niños que son catalanes, que les voy a decir, yo soy musulmana y no puedo tocar jamón, entonces no trabajo

T-Ni con guantes

3-Bueno pero a mi me gusta los niños

Discussió de fons.

1-Es que si estas buscando faena, y como dices que no hay faena, no hay faena...

T-No hay faena que le pueda convenir, ella lo ha explicado muy bien, faena que le pueda convenir. Esto es un añadido, pero lo que yo no veo es como no exploráis la posibilidad de ir a otro tipo de empleo. Cuando os planteáis buscar empleo, como lo habéis hecho, supongo que no viniendo aquí a pedir trabajo.

9-Boca a boca

3-Yo cuando vine aquí a Manresa, yo estuve en Barcelona 3 meses, después vine aquí porque mi marido encontró un trabajo aquí en Manresa. Estando aquí me quedé embarazada después de 10 meses, vale? Y yo no sabia nada del mundo de fuera, del trabajo ni nada de nada. Hasta que mi hijo no entró en el colegio, a P3, entonces tres años en casa, ni aprende catalán ni castellano, como aquí en Marruecos. Entonces me gustaría trabajar, pero donde voy a empezar. Me voy al ayuntamiento, y digo quiero estudiar algo, hacer algo, para tener un trabajo bueno, de limpieza no quiero. Esto es. Me dan papel como esto (cursos). Información del Cio, Aula 7(escola de formació privada, però que també fan cursos de formació ocupacional- subvencionats). Y me han dicho hay un curso de geriatría y yo he preguntado que es geriatría y es para trabajar solamente con gente mayor. No, trabajadora familiar, me han dicho que es guardería, casas,...Bueno, voy a coger esto, como me gusta más niños y he hecho el curso. Pero este curso no solamente he aprendido sino que conoces a la gente, aprendes otras cosas que nunca has escuchado antes, y entonces de ese curso se aprende muchas cosas...Aprendí muchísimo, no solo lo que quería yo, sino que he aprendido muchísimo, y también catalán, no lo hablo pero l'entenc. Conoces a la gente..

Y después de este curso ha venido un día aquí mi marido y me ha dicho que hay un curso de mainada, como a ti te gustan los niños puedes hacer este curso. Y acabó el curso de trabajadora familiar y he hecho el curso de mainada.

T- Pero para que es el curso de mainada?

3- Para cuidar a niños de 0-6 años

9- De 0-3 años, porque en la escola bressol es de 0 a 3.

3- No, a mi me han dicho de 0-6

9- Bueno, a lo mejor

T- Bien, y entonces ya has acabado el curso

3-Si de practicas un mes al juliol

Mobil

C-Y las cargas familiares, tener hijos, la casa....os supone un impedimento para buscar un trabajo o para buscar un determinado tipo de trabajo u otro.

9-No sé, yo cuando tenia los niños pequeñitos siempre he trabajado. Los llevo a las 9, a la 1 los recojo, los llevo a las 3, a las 3 y media me pongo a trabajar, sale a las 5 y media voy a las 6 y así....claro, te tienes que adaptar.

7-Perdona, tu desde cuando estas aquí

9-Yo hace 17 años

7-antes cuando tu llegaste había no había muchos extranjeros pero ahora si,

3- Yo llevo siete años y medio y ha cambiado mucho, hay mucha gente,

9-Si pero hay para todos, trabajo hay para todos, quien se porta bien trabaja. Aquí hay trabajo bien.

7-Pero una cosa es tener empleo y otra cosa es tener un empleo mejor. Yo pienso que ella lo cuenta muy bien. Si hay unas necesidades no urgentes tu puedes estar en la disposición para el empleo distinta de aquella persona que tiene una necesidad diferente. Y la necesidad no tiene porque ser solo económica.

7-Primero trabajar, después ya mejor.

T-Donde estas en la residencia has hablado que hay mas marroquinas.

7-Yo estoy en Plaza Cataluña. Yo he hecho practicas aquí pero ya me han hecho contrato cuando acabé.

T- Ella lo ha explicado muy bien.

1-Si estos cursillos han servido bastante, yo también he hecho practicas es Estel y ahora trabajo. Estos cursillos han hecho bastante.

3-Un mes de practicas te dan una oportunidad, y te conocen, como ahora ella no conoce castellano, pero trabaja

7-Yo trabajo bien,

6-Las prácticas te dan una oportunidad. Como ahora, busco un trabajo, pero como no había hecho...

T-Y no tiene también el problema de niños pequeños que es el inconveniente mayor, no? El inconveniente de tener niños muy pequeños si que es problema, no?

1-Pues sí

7-Yo no, no tengo

T-Pero me refiero a quien tiene un niño muy pequeño si que lo hay no?

3-Yo tengo dos

9-Pero como es monitora del comedor tiene bien el horario?

3-Al contrario, un monitora de menjador no cobra mucho, pero mi marido me ayuda. Ahora mi marido esta en paro y hay un curso de instalador de gas a la

tarde, yo hago de las 12 a las tres quarts de quatre y a la mañana esta con ellos. A la tarde yo, y solamente hoy como sabe que me gusta mucho, llega solo media hora más...

1-Hay otra pregunta?

T- Es que lo que intentamos ver es que dificultades habría pro parte vuestra, pero salen bastantes cosas

9-Otra dificultad es la gente que no tiene papeles y no puede trabajar y cuando tienen papeles para trabajar no le hacen seguro. Eso no lo entiendo yo...

T-Eso es que eso ya no depende de vosotras, depende de unas condiciones.

1-Es que los explotan, porque si no tiene papeles yo entiendo que no paguen...pero esta pobre que tiene papeles y no lo aseguran.

8-Allí están todos así, tiene que buscar

1-5-Tiene que buscar otra cosa

T- Pero como esta ocho horas supongo, allí metida....el problema es que

6-Mas de ocho horas

8- Si encuentro otra cosa

T- Cuanto tiempo llevas en la fabrica

1-(li tradueix)

8-Un año

T-Eso es mucho tiempo

1-Ya tiene derecho a la paga de vacaciones y todo, y no le dan ni un duro

T- Hay muchos mas como tú en la fabrica

Li tradueixen

8-Todos marroquíes, todos sin contrato

T- Esto es porque no se mueven

9-Como los chinos que han pillado en Barcelona, has visto?

5-Esta fabrica es de uno de Marruecos?

8-De uno de aquí

T-Porque qué quieres decir? que la gente de Marruecos si que se aprovecha de la otra gente

9-No, aquí también hay muchos,

T-Si que se aprovecha?

Sí, sí

6-Sabes el año que trabajé en el restaurante, que trabajo 16 horas y sabes por cuanto me han hecho el seguro? 6 horas por semana.

9-Y trabajas 16 a la semana, pero te lo pagan las 16 horas?

6-Pagan al mes

Explicació en àrab

T- A ver una traducció

9-300 euros le pagan al mes de trabajar 16 horas a la semana, pero esta asegurada por 6 horas.

T- Y en el restaurante, que tareas hacías?

6-Fregar platos, preparar verduras, limpieza, muchas cosas...

T-Y eran de aquí las personas

6-Si

T-Porque hay otras personas de Marruecos que se aprovechan de otra gente de Marruecos.

Discussio en grup

5-La gente de Marruecos que trabajan gente sense papeles y se aprovecha la gente. Se aprovecha la gente. No hay papeles, seguro no hay, y a trabajar.

6-Si,

T-Pues nada, lo tenemos

5-La fabrica pasa por toda España, en Barcelona hay una fabrica que trabajan todos los chicos todos de Marruecos sense papeles,

T-Y de que es la fabrica

5-De cosir

9-En Barcelona si que había una que la tenia una persona árabe y sí que no tenia papeles

5-No tiene papeles y a trabajar

8-Antes coser gasas. 1 peseta por gasa. Gasa de hospital.

T-Trabajo a domicilio, en la casa?

1-Ejemplo una empresa te lleva una caja

4-Muy mal pagado

9-Pero yo conozco una persona catalana de aquí que lo hacia y estaba contenta

3-Hay quien tiene niños y no puede salir a trabajar, le va muy bien.

T-Y si os saliera un trabajo de esto, lo haríais, os gustaría trabajar en casa?

3-No, porque es muy duro

T- Y que trabajos conoces en casa?

3-Yo conozco, yo tengo familia aquí y hay de montaje, figuritas, ...

9-Trabajo manual, montajes...

T- Pero esta mal pagado no? Acostumbra a estar muy mal pagado.

3- Mejor que nada

5-Cuando yo estaba a Berga encontré feina de cosir a casa i diu marxar en cotxe i buscar a cosir a casa, a Berga, Montmajor i pagar gasolina i paga 5 céntimos. Pero es que no...

9-T-Y ahora para limpieza cuanto cobráis?

8-5 euros

T-5 euros la hora?

8-240 al mes

1-Muy barato, yo cobro 8 euros.

T-De 8 a 10 euros en Barcelona

2-Hay quien cobra 2 euros, si una compañera.

9-Bueno si a ti te contratan para todo el mes sale mas barato, pero si trabajas en una casa 3 horas a la semana sale más caro

T- Claro si tienes un contrato todo el día

5- Yo estoy en la Joviat, por contrato 6 euros y horas sueltas 7 euros. De sábado a domingo pagan 7 euros y por contrato 6 horas.

9-Pero yo fui por trabajo y me han querido cogerme sin contrato. Y yo lo dije que no, que yo tengo papeles en regla y sin contrato no trabajo y se acabó No hables, no hables...

5-No a la Joviat no, nosotros siempre he trabajado con contrato

9-Pero vosotras trabajáis en limpieza y nosotras trabajamos con niños y me han dicho sin contrato y yo le dije que no, yo tengo papeles me hace contrato de trabajo y si no no trabajo.

También me han llamado para trabajar de noche sin contrato, pero de noche no trabajo, yo no puedo dormir

T- Y además que más que buscar trabajo es que se tiene que hacer otras tareas, no?

4-A mi m'agrada treballar de nit, pero ara encara no porque es molt petit, ahora espero. He treballat en residència...

6- Ella busca feina

9-Pobre y com va a dormir ...Mejora te esperas, hasta que pongas al niño a la guardería y trabajas por la mañana. Si lo llevas a las 9 y lo dejas al comedor puedes hacer 4 o 5 horas y después por la tarde estas tu con tu hijo y te lo agradece el día de mañana.

T- tiene razón, otra cosa es hacer una red de intercambio y información entre vosotras.

9-Es que pobre el no dormir de noche y el niño con fiebre que vas a hacer? Y tres días el niño llorando, Que vas a hacer?

5- Yo también treballar así y no...

9-Para siempre de bajas y después te echan....No con niño de verdad por la mañana mejor....

T- Señoras jo penso que esto ha ido muy bien. Algunas cosas de las dificultades ya lo intuíamos pero no que hubiera la realidad que hay.

9-Si, muchos chavales sin papeles

T-Si pero a ellos no les ofrecen trabajos de limpieza, y de cuidado personas mayores,

9-De protección

T-Esta la cosa montada para que os ofrezcan a vosotras unas cosas y a ellos sólo otras cosas.

5-Que pensáis

T- Que las cosas no están estupendas

3-Es que hay mucha gente que trabaja sin contrato

9-Uy esto hasta los mossos de escuadra lo saben y no hacen nada.

T-Pero porque no depende solo de ellos

9-Mañana un cartel y huelga todos.

5-No, yo pensaba más gente de Marruecos que trobessin más gente sin papeles y aquí en España para trabajar con contrato, yo pensaba gente buena, gente de fuera...

9-Uy siempre ha pasado esto, siempre trabajando para ahorrar un poquito y para mandarlo a los niños la mujer, o la madre...

5- Y para vivir

9- Para vivir también

3-Antes se mandaba dinero, ahora no. El alquiler es muy caro y no hay. Ahora ha subido mucho el alquiler y no hay.

5- Todo, ahora sube todo, la gente trabajar y no...

9-Eso pasa a todos, los castellanos, los catalanes, todos...entre el coche y la hipoteca no les llega.

C- Vosotras tenéis alguna red de información entre vosotras

T- Los cursos de antes

3-Los cursos porque yo antes no sabia ni un currículo que era y los cursos van muy bien

T- Y el aprender la lengua para poder tener un trato con las personas esta muy bien, con lo cual lo que tendríais que hacer llegar la noticia

9-me parece que por la tarde hacen?

O-Normalización lingüística tiene cursos de todos los niveles de cáatala.

5-Quin dia?

O-Ya os pasaré la información si la queréis

T-La otra es que se hicieran cursos de catalán también

4-El año pasado yo hice el cursillo de catalán

5-Ahora habla catalán no castellano.

T-Parles millor català que castellà ara

5- Es que ella solo un año que esta aquí y solo habla catalán.

4-Amb la familia parlo català,

5-La familia parla català i ella ho aprendrà

9-Si ves pero ella no aprende nada porque todo el día esta aquí

T-Hombre, a vivir aquí aprende

9-Si pero a hablar no, no aprende ni catalán ni castellano porque todo el día esta aquí con árabes.

5-Yo vivo a Berga, a Montmajor y allá todos hablan castellano, tu hablas castellano y niños hablan catalán, solo quieren catalán. Yo viví muchos años allá y el día que vine aquí ni catalán ni castellano, nada...

T- Arab, suposo

3-Hay gente que no habla nada

T-Lo sé, los que yo conozco no hablan la mayoría.

3-Pero en Marruecos como aquí,

T-Si claro, lo sé, lo sé, y a mi me ha costado aprender a decir amazig, porque no lo decía así

9-Lo del norte, de Nador hablan así, también los del Riff hablan diferente, y los de Larache hablan diferente.

T-

5-Barcelona es Catalunya, Cátala y ya está

T-Bueno, en Valencia también y en Mallorca, todos los que hablan catalán, hablan castellano.

5-Pero los mayores no,

T-Pero entender lo entienden porque si no no hubieran podido estar aquí, o sea que no es verdad

9-Pero hay unos que le cuesta porque no es ...

T-Como a vosotras os cuesta hablar catalán, igual

5-Si y el árabe

9-Nosotros aprendemos, porque nuestra es el árabe, tenemos mucha facilidad de aprender porque el árabe es completamente diferente, y es difícil porque nosotros tenemos el (H) i esto ningún catalán lo saca.

T- Es verdad

9-porque el árabe es muy difícil

5- Pensaba castellano costa, catalán normal, ah catalán costa de parlar, y no costa

T-No costa, si muchas de vosotras sabéis catalán mas fácil el castellano, y si sabéis francés aun más fácil. De todas maneras el idioma nunca ha sido un problema para encontrar trabajo, para según que tipos de trabajo si, pero para encontrar trabajo no.

9-Porque yo no sabia y todo lo que pillaba todo lo quería saber sin saber nada, esto agua, esto pescao, esto patata,esto bledes, que son bledes, acelgas... y lo aprendí. Claro que lo aprendes, pero si estas todo el día sin hacer nada no aprenderás.

T-Porque ibas a comprar al mercado y bien te arreglabas aunque no supieras el catalán.

3-quien quiere aprender algo lo aprendes...y con la faena o con tele.

9-Y mas que tele si pones en árabe en casa

T- Sí claro y ahora con las parabólicas

5-Si con la tele dibuixos en català.

9-Si ves algunos niños en el médico ahí traduciendo....

T- Es cuestión de tiempo y de ver que hay buena voluntad por parte de todo el mundo.

7-8- Cada uno tiene una forma

T-Claro, es lógico pero yo pienso que es normal que cada uno tiene su forma de ver las cosas. Pero ella ha explicado bien, son nuevas oportunidades, es posible ver otras cosas y que lo que para ti pueden ser dificultades otras lo han planteado de otra forma...

9-Yo la única cosa que quiero que hagan trabajo bien, que no salga malamente, porque el día de mañana te llaman y fulana que estuvo trabajando...y bien, bien, pues te llaman enseguida. Yo he trabajado en una farmacia y siempre que he cogido faena les llaman. Siempre llaman porque para una persona en una casa necesitan una persona de confianza.

5-La gente que vas a trabajar, siempre llama. Yo siempre he trabajado siempre para buscar faena llaman a otra gente, la gente busca y siempre....

T-Bueno, las que tienen mas experiencia os ayudaran a tirar adelante, eso seguro. Otra cosa es que buenos empleos no hay para nadie en estos momentos.

T- Bueno pues si os parece lo podemos dejar aquí.

14. GRUP DE DISCUSSIÓ DONES INACTIVES VILAFRANCA

Es tracta de fer una petita presentació de cada una, sobre una pregunta general que la C li anirà fent, podeu parlar del que vosaltres penseu o feu o del que penseu que s'hauria de fer, que no és tan saber personalment el que feu sinó una mica recollir l'opinió d'un determinat col·lectiu sota determinats tipus de propostes, una determinada situació, bé, la C i jo som els 2 membres de l'equip que estem fem la investigació aquesta, i a Vilafranca us han agafat a

vosaltres, a Vilanova i a altres localitats han agafat altres perfils per poder fer una composició global.

Si et sembla, explico un moment el projecte, és que va ser tan ràpid, que la Teresa que és la del Casal de la Dona els hi va donar poca informació.

P. Ja ho explicarem després

O. S. Si? ho expliquem després?, com vulgueu, jo és perquè sàpiguen de què va el projecte.

Parlen una mica totes a la vegada

Les dones comenten que volen saber perquè estan allà, ja que no saben per quin projecte és, només coneixen el nom, i que han de participar a un grup de discussió, i per tant, volen tenir més informació.

C. M. Amb l'estudi volem veure la situació de les dones aturades i inactives dels quatre territoris (Vilafranca, Vilanova, Manresa i Igualada). L'objectiu del projecte és la inserció laboral de les dones en treballs masculinitzats, doncs la pregunta inicial és: "Cada una de vosaltres us presenteu i expliqueu la vostra situació..... si us hi sembla comencem.

P. B. Jo no puc dir que no treballo, estic al despatx amb el meu marit, una empresa d'electricitat, jo l'ajudo a portar la comptabilitat, llavors no sé que us diré, no he anat a buscar feina, per dir-ho d'alguna manera, tinc 3 fills, una àvia a casa, estic prou ocupada i no m'he dedicat a buscar feina, d'això us puc explicar en tot cas, vivències que jo tinc d'amigues meves que si els ha passat, però jo personalment, no, ja ho vaig comentar en la Teresa quan em va trucar, però en va dir, vine perquè sabràs alguna cosa, i vaig dir ja vindré, però en principi la meva situació és aquesta, estic a casa i a hores estic al despatx, jo considero que treballo, tinc 3 fills, tinc 2 de grans, un fill que en té 27, i una filla que en té 28, que ja viu en parella i està a Vilanova, però això no vol dir que cada 2 per 3 la tinc a casa, i en tinc un altre de 17 anys. Tinc una àvia de 82 anys, que per això ara haig de marxar, que la tinc que portar al metge, haig de ser a les 12 i quan arribi encara l'haig d'arreglar, perquè quan he marxat de casa encara era massa d'hora per posar-la a punt, tot el dia estic anant metges amunt, metges avall. Ahir al matí vaig estar a Barcelona, amb l'ambulància, portant-la també al metge, vam marxar a quarts de 10 i vam tornar a quarts de 5 de la tarda, perquè et fan de taxi i has d'anar passant a recollir malalts i tornar-los a deixar, entre que marxés i tornés, passa la tira d'estona, més o menys en aquest moment la situació que tinc és aquesta.

A.Z. Jo em dic A i de moment no treballo, he estat cuidant la meva mare, 8 anys malalta i ara veig que per estar en una feina 7 o 8 hores, no aguantaria, 4 o 5 hores, sí, però 7 o 8 hores en una fàbrica o algun lloc així, no, tinc 2 filles també que estan estudiant i tinc temps lliure, ja són grans i és diferent, si trobés una cosa així, d'unes hores, tot i que fos 5 hores, aniria bé.

C. S. Jo sóc la C, fa 27 anys que estic aquí a Vilafranca, perquè em vaig casar amb un noi d'aquí, tic 2 fills, un de 26 anys que s'acaba de casar ara, viu aquí als Monjos i un de 23 que està estudiant, aquest estudia i el tinc a casa i tinc per dies, i bé, jo no treballo, vaig fer uns cursets fa uns anys, cap al 89-90, per inserció laboral, de l'INEM, em van cridar, estava apuntada a l'atur en aquell moment, vaig fer tot un curs per a veure si m'integrava en tot això, la veritat no va servir de res, l'únic que va anar bé, que em van pagar 80.000 ptes. La veritat sigui dita, s'ha de dir tot i per cercar feina, és molt difícil, en aquell moment jo era molt jove, ara en tinc 50, i la veritat no em trobo bé, tinc fibromialgia i artrosis, em canso molt i això m'impedeix fer depèn quina feina; i la que em surt sempre és anar a netejar i la veritat no puc. De feina en tinc a casa meva per anar tirant endavant i perquè m'ajuda el meu home, i a veure m'he integrat més en l'àmbit social, aquí a Vilafranca, ja fa molts anys que estic a Benestar Social de l'Ajuntament, en la comissió, faig coses pels altres, que m'agrada molt, vaig fer també voluntariat amb els nens discapacitats, però era molt dur per a mi moralment, i arribava a casa més malament que bé i llavors vaig oferir integrar-me a Benestar Social, sóc la representant vocal de l'Associació de Veïns del meu barri, de la Barceloneta, i a partir d'aquí em van integrar a Benestar Social i surto amb els avis, d'excursions, quan s'ha de fer, per Nadal sóc la que reparteix els regals de Nadal dels avis, vigilo com estan els avis, donar informació de com estan situats, com estan cuidats i m'omple molt això, faig activitats de pintura, de manualitats, coses d'aquestes, m'agrada molt l'àmbit social, no sóc de Vilafranca i així m'he pogut integrar dintre de la Vila, vinc de fora, de la capital i l'única manera d'integrar-me era ficar-me en un lloc, ara els nanos són grans, tinc molt més temps, i buscar feina sí, però ara jo mateixa m'estic veient actualment, que em costaria, em costaria, he fet coses petites, però he tingut que deixar-les, perquè arriba un moment que m'estresso massa, i al estressar-me encara em trobo pitjor, i per això millor a casa, el meu home m'ajuda molt.

F. S. Jo em dic F, he estat treballant més de 20 anys a l'escola bressol i fa 7 anys, crec, em van detectar un càncer de mama i llavors vaig iniciar tot el procés, un tractament de radioteràpia, quimioteràpia, però no cal que us ho expliqui. A l'escola bressol, com sabeu, van passar els nens de 3 any a l'escola pública, i es van quedar en nens fins a 2 anys, i a conseqüència de la intervenció no podia fer forces, no podia aixecar pes, i estava encara en tractament, vaig esgotar la baixa, vaig passar a una invalidesa, tinc una invalidesa permanent total, cobro una pensió d'invàlida, aquesta pensió no és molt elevada però em permet poder viure, perquè el meu company cobra molts més diners, la veritat, llavors a arrel d'aquí, jo vaig fer servir el meu temps. Els meus fills tenen la mateixa edat, 27 i 28, la meva filla està emancipada i el meu fill el tinc treballant fora i pot ser ve algun cap de setmana però bé, també visc fora, visc en una masia, per tan m'han canviat tot els hàbits de la vida, abans vivia en un poble, ara visc en una masia i bé tinc altres coses a fer allà, però a part d'això estic al món associatiu que tu dius, desenvolupes la tasca i a part d'això faig col·laboracions a l'assessoria jurídica del meu company, portant algunes coses, no estic d'alta ara per ara, però faig col·laboracions, és possible que m'incorpori a temps parcial a l'assessoria. Tampoc he buscat feina, l'únic

que cal dir és que quan et donen la invalidesa, et mosqueges, perquè amb 40 i algo, 40 justos devia tenir, hòstia, que no valguis per res i això, no parlo tan sols per mí que em va molestar i tal, però ja va bé, perquè et vas ajuntant amb gent, et carrega moltíssim i necessitava fer un lapsus i detonar-me, però penso per altres companyes que es troben en la meva situació, companyes que no tenen la possibilitat de tenir una pensió digna, perquè no tinguin els anys cotitzats, perquè la cotització no sigui bona, que el que ens trobem en el col·lectiu és que no volem que doni una pensió d'invalidesa sinó que es faci la recol·locació, que sigui una mica en el món d'inserció, per exemple la fibromialgia o altres coses que tinguin les possibilitats d'adaptar les feines, sobre tot des de l'associació (associació ginesta) estem lluitant per això, no volem que se'ns digui ja sou invàlides per dir algo "entre cometes" sinó que hi hagi recol·locacions, en el meu cas, si hagués hagut voluntat política pot ser hauria estat, perquè depenia de l'Ajuntament, i hauria sigut un precedent, és el que hi ha.

C. M. Jo volia també que entre vosaltres parléssiu d'aquests problemes, quins són els problemes que tenen les dones per incorporar-se al mercat de treball, tu dius que no estàs treballant però de fet estàs treballant

P. B. Un problema que hi ha és que quan tenim aquesta edat és que moltes coses no les poden fer perquè tu tens la fibromialgia, tu tens un altre problema, em fa mal d'esquena, estic operada de l'espatlla, vull dir, tota una sèrie de coses, que pot ser el que ens caldria és estar preparades per estar fent una feina que no ens hagin de, això mateix, no anar a fer feines, ni anar fer segons quines coses, si no que has d'estar preparada per poder fer una feina d'estar més assentades, d'estar en un despatx, d'estar en un col·lectiu o en una cosa que no només tingui que ser un pal i que no hagi de ser d'esforç. Quan arribes a una certa edat, quan diu d'incorporar-se a la feina que també fan els homes, a aquesta edat pot ser és una mica difícil, si és el fet de ser més jove no ho sé, però a aquesta edat, fins i tot els homes comencen molts a tenir moltes baixes, ara d'homes si que podria ser, per exemple un director de Lango? o la directora, però en el sentit de quan es diu feina d'homes, vol dir posar-te a fer de paleta o de lampista o portar una grua o portar no sé què, bé una grua encara, si has d'estar assentat i fer anar uns botonets, si no és una mica complicat em sembla a mi, és la meva opinió.

F. S. Jo penso que s'ha de fer una formació continuada

P. B. Continuada, a veure jo mateixa estic al despatx del meu marit, jo vaig estudiar comptabilitat quan tenia l'edat de 14, 15 anys, però de llavors fins ara me hagut de reciclar molt, he hagut d'anar a fer cursos per portar ordinadors i ens van donar el Pla General Comptable, que quan ho vam fer nosaltres llavors no hi era, ara la gent per poder-se anar reinserint s'ha de anar reciclant, si no et recicles no hi ha res a fer.

F. S. Després tens un altre inconvenient, jo he cuidat la meva mare, tens l'àvia, jo he tingut tres fills i els estat cuidant.

P. B. I espera que encara no tenim néts, perquè després s'ajunten néts i avis.

F. S. Llavors estem suplint una funció que pot ser s'haurien de fer des d'altres àmbits socials, jo el que estic veient són a companyes que tenen néts, i acaben sent àvies esclaves; no sé, que tu puguis donar un cop de mà, que tu puguis gaudir dels teus néts, està molt bé, però que tu tinguis l'obligació de tenir el teu nét de les 8 del matí a la 1 o de les 3 a les 6 de la tarda, penso que no està gaire bé.

A. Z. S'ha de saber que s'ha d'ajudar però s'ha de saber dir que no, bé jo t'ajudaré, però a aquestes hores no, perquè tinc que anar a un altre lloc.

F. S. Amb els avis igual, que serveis socials es puguin, jo perquè en aquest moment em trobo igual, amb la meva sogra, tenim uns problemes?

P. B. La meva sogra la tinc des de..., la vaig tenir gener i febrer que va estar molt fomuda perquè va tenir una grip d'aquelles fortes i, perquè viu sola o vivia sola fins ara, però llavors va tornar a casa seva i al cap de 2 mesos es va tornar a posar malament i ara des de el maig que la tinc seguit, ara torna a estar més bé, però com per anar-se a viure sola un altre vegada, no. Veus en això que deies tu, en Serveis Socials pensava en una hora o altre hauré d'anar a veure que és el que em poden oferir.

C. S. Jo amb la meva sogra em vaig trobar igual, ella vivia sola, jo en dedicava a anar a casa seva a estones, tenia una senyora que la cuidava, pues ella va ser conscient, la meva sogra, la dona va tenir molta consciència de que jo no em trobo bé, ella pesa molt, jo no la puc agafar amb força, va caure malalta vam anar a l'hospital i ella mateixa; va tenir una pneumònia i li van donar vàries embòlies seguides, jo em vaig quedar així, 15 dies que vaig estar allí. Va veure que jo estava molt estressada, pues ella mateixa quan va veure que li va donar l'embòlia, que li va quedar mig cos, que jo ja li havia de fer tot, la banyava i això, va dir, porteu-me a una residència, ella, va ser molt conscient de que veia que jo no podia tirar endavant.

P. B. En aquest moment és al revés, la meva sogra no vol anar a una residència i te 5 fills i ningú la vol, 2 filles i bé, dec ser la que té més consciència, com fa molts anys que la portava, com que segons la resta de la família jo no treballo, perquè estic a casa i puc fer la feina tranquil·lament a unes hores, que si no la faig avui, que si vaig al despatx totes les tardes i una tarda no hi vaig, pues a lo millor el dissabte o hi baixo al vespre, no sé com dir-ho, llavors sempre representa, ja fa de molts anys, ja del meu sogre que també

va tenir un càncer, que també va està malalt, si havies d'anar al metge, sempre em tocava anar-hi a mi, portar-los a Barcelona. Al final, quan ha estat malalta, jo li deia, venir-la a cuidar a casa seva no puc, perquè jo a casa ja tenia els 3 fills, que eren més petits encara, i jo anar d'un pis a l'altre i portar 2 cases, no, si a vostè li interessa que la cuidi, vostè ve a casa, i jo a casa tant me fa, al mateix temps que sóc a casa, li faig la feina i la cuido, però fins aquí, i aleshores, cada vegada que s'ha anat trobant, s'ha fet més gran, cada vegada s'ha anat trobant més malament, pues cada vegada ha anat fent cap a casa i bé, ja ha quedat instituït, i a ella li fa molta cosa d'anar en una residència, de totes maneres ja em parlat que en el moment que jo no pugui hi haurà d'anar.

C. S. Quan l'àvia em va dir que ella va ser la que va decidir, i va veure que jo estic sola aquí a Vilafranca, que no hi ha ningú més aquí a Vilafranca, pues el meu home, li va semblar molt bé, perquè va veure que jo també m'angoixava molt, però està el meu cunyat. L'altre sempre viu a Barcelona tranquil·lament i aquí ve de passeig. Ell em va plantejar a mi, a casa meva, a veure si cases al teu fill i tens una habitació lliure i pots portar a la meva mare cap allà, vull dir, jo em plantejo la vida, que sóc jo, i ell no veu cada dia el que m'està passant, i el dolor que tinc, i l'àvia s'ho pot permetre, ell està allí dintre, no l'hem d'ajudar ni ell ni nosaltres, pues si s'ho pot permetre ella, jo me'n cuido, més, la setmana passada la van operar de catarates, jo la vaig portar, va estar a casa 2 dies, me'n cuido d'ella i vaig també a veure-la, vull dir que jo no l'he deixada aparcada perquè no em trobi bé, jo vaig a veure-la cada 2 dies, jo hi vaig i me'n cuido de la roba i dels metges, a part que estigui aquí a la residència de Pacs, que està molt ben cuidada i ella ho diu que està contenta, la trèiem a lo millor, la portem a dinar amb nosaltres els diumenges, vull dir, que faig el que puc, però ara netejar-la i tot això ho fan a la residència.

P. B. Bé, jo encara no tinc aquest problema, bé, quan va venir al maig si que ho vaig haver de fer perquè estava molt malament, no es podia moure del llit, però bé se n'ha anat. La van portar a Barcelona a la Clínica del Dolor, li van fer unes infiltracions, una sèrie de coses i ara sembla que, ara ella ja s'aixeca, bé si que l'haig d'ajudar a vestir, perquè porta una faixa i ella no té força per posar-se-la, però és una cosa més, la banyo perquè segons a quins llocs no s'arriba i estar assentada perquè molta estona dreta tampoc no s'aguanta, fins aquí, però si jo veiés com ara dius tu que es fereixen, ella mateixa, jo ja l'hi he plantejat que fins a cert punt és pot fer i després ja no.

A. Z. Pues, jo estava sola i tenia a la meva mare com un vegetal, no parlava, no caminava, se li havia de fer tot, i estic molt contenta d'haver estat amb ella i d'haver-ho fet tot, però jo també ho he passat molt malament, jo i la meva família. Però s'ha de ser conscient de que hi ha coses que no es poden tenir a casa, perquè ara mateix, jo no tornaria un altre vegada a cuidar a ningú, perquè ja no puc, i ajudes no n'hi ha, no hi ha el que hauria d'haver, no hi ha, pot ser tens una dona que t'ajuda una hora, però al cap de 2 hores has de tornar a canviar-la o tens que moure-la tu, jo també estic operada de l'esquena, i ho tingut que fer, cuidar de les meves filles, el meu marit, al final et crea un estat,

una cosa, un buit, una cosa com si els anys s'haguessin aturat, molt malament, molt malament, el que passa és que he estat sola, i he fet i desfet el que he volgut, he estat sola sense germans.

P. B. Els meus cunyats, el que diuen és que si jo la vull ingressar en una residència, fins aquí no em diuen res més, però de vegades també m'emprenyo, perquè de vegades venen a casa a veure-la, i diuen se li hauria de fer això, se li hauria de fer allò, a vegades em diu la meva sogra, perquè a lo millor parlen amb ella i els deixo, feu el que vulgueu, i després "ves, és que m'ha dit la Carme que pot ser haurien de fer això, pot ser haurien de fer allò" i jo li dic, el que la seva filla li ha dit, diga-li que ho faci ella, perquè jo a casa meva, ja ho sé el que haig de fer, jo ja sé el que li haig de fer, si l'haig de portar a aquest metge o l'haig de portar a l'altre, perquè ella només ve un cop, de higos a peres i quan ve, encara vol posar ordre.

F. S. Pot ser hauríem de comentar aquest tema, perquè jo m'he trobat que moltes dones que tenen dificultat de reincorporar-se al món del treball, han d'agafar la vessant de cuidar avis, llavors si que hi ha alguna empresa com l'Emergim, però les famílies que hem d'agafar aquesta gent (que necessiten aquests serveis), si agafem una empresa ens hi surt molt car, llavors hi ha tot un mercat, jo ho dic perquè m'he trobat molt..., jo conec 2 senyores que estan fent aquestes coses, anar a donar sopars, quedar-se a dormir a la nit a l'hospital, es clar, és una gent que no cotitza a la Seguretat Social i llavors et trobes així, jo ho dic per aquestes que ho estant fent, que també sé que tenen problemes de salut i llavors es trobarà que com no ha cotitzat no podrà cobrar, i tampoc està reconeguda aquesta feina, ara guanyarà uns diners, que tampoc és que sigui exagerat, és la manera d'emascarar molta dona, surten moltes dones a netejar però ara pot ser aquesta alternativa més que cangur o neteja estan sortint les que cuiden els avis llavors, sí que és un lloc on pot ser podria haver alguna cosa, perquè les famílies dirien, per anar a la Fundació Amàlia Soler per anar a Emergim, vol dir que cada cop pagarem a 14 per molt que tinguem els xecs servei, si ens ho fan per 7.

C. S. Ara generalment ho fa gent immigrant

C. M. Us volia preguntar, com veieu això, pel fet d'estar inactives suposa no tenir, bé no estar assegurada i no tenir jubilació, com veieu aquest tema?

A. Z. El millor seria trobar un lloc on cotitzessis, que servís per alguna cosa, però es clar, és que no sé on, també.

F. S. Aquí el problema que hi ha és que molta gent que ha cotitzat de jove, i després passa això, que si no tornes, jo ho dic per persones que coneixes o

vius, o estàs a mitja jornada o estàs a hores i dius quina llàstima perquè igual fins els 30 anys vaig cotitzar.

A. Z. Hi ha gent que als 52 anys, els hi donen una paga fins que es jubilen

P. B. Perquè porten molts anys cotitzats

C. S. A mi no en serveix de res haver estat cotitzant de soltera, perquè de jove jo vaig treballar

P. B. Jo ara estic apuntada a Autònoms, ja fa temps que estic a Autònoms i això que parlava ella de que agafen gent per cuidar avis a través d'empreses surten molt cares i de l'altre manera surten molt bé i per això hi ha tanta gent submergida. Jo penso que el govern s'hauria de plantejar que la gent que està treballant fora de casa, i necessita algú que treballi per ell a dintre, això és un gasto, però aquella persona ja està cotitzant, si cotitza a renda per aquella quantitat, el lògic és que el gasto que provoca el treballar, li desgravés de renda i llavors tota la gent sortiria a flot, perquè si la persona que contracta li interessa tenir la gent bé, perquè després es desgrava de la renda, vol dir que aquella gent hauria d'estar donats d'alta i sortiria molta gent al carrer, això fa molts anys que ho penso, i no veig a qui li surti la idea de que la cosa hauria d'anar per aquí, perquè normalment la gent que té gent a casa que li està fent la feina és perquè s'està guanyant la vida fora, i aquella gent paga, es clar perquè tenen un bon sou, que desgravin una mica i quedarà repartit i el govern cobrarà més, però totes les dones cotitzaran i cobraran el dia de demà i sortiran les coses a flot. Jo penso que això és una cosa que no sé si s'ho han pensat, però penso que seria bona, perquè és igual que les empreses, les empreses quan es munten, si tu portes els llibres i portes els comptes clares i portes tot, pots desgravar tot el gasto que t'entra, pots desgravar la persona que et ve a netejar, que llavors ja t'interessa buscar una empresa que no que et vingui un altre, perquè d'aquesta manera desgraves, el que et costa i desgraves l'aigua tot el gasto que té una família quan diu les entrades que té, també hauria de poder desgravar, que no fos una cosa supèrflua, però es clar, si tu estàs 8 hores fora de casa, necessites que algú et faci la feina que tu no pots fer.

Però necessita que la gent firmi conforme fa aquelles hores, però el tema d'Emergim, tornen amb això, la idea és aquesta, però llavors resulta que les dones surten molt més cares, llavors la persona que tan li és pagar una persona d'Emergim com un altra, si li fa la mateixa feina, agafarà una que li surti més barata, això és indiscutible, a no ser que li tregui un avantatge, això és el que vull dir.

C. S. El que hi ha ara és gent immigrant per cuidar avis, sobre tot els sud-americans, ho dic perquè a la residència on està la meva sogra, què és de pago, és privada, no és de l'Ajuntament, és aquí a Pacs, de les més cares que hi ha a la comarca, tot el personal que hi ha allà, és immigrant, totes són sud-

americanes, però és que dóna la casualitat que jo he estat treballant a Pacs, un temps que vaig estar amb això i ho vaig deixar perquè és una explotació, allò és una explotació, i hi havia gent, dones d'aquí Vilafranca, gent que valia, que havia fet els seus estudis per poder estar en un centre d'aquests, i la gent valia, però van de cara a la pela, la residència va de cara a la pela i això és veritat, han preferit perdre a les persones que valen i han anat incorporant gent de fora, sud-americanes, jovenetes, però també sé que aquestes mateixes persones estan cuidant avis fora, al carrer, perquè jo en conec unes quantes d'allà dintre, i jo dic: com és que estàs treballant aquí?

P. B. I no tenen cap titulació ni res .

C. S. No tenen res

P. B. Això és també perquè el govern no exigeix a les residències que la gent que hi hagi contractada tingui titulació.

C. S. Allà no n'hi ha, aquelles noies no tenen cap titulació, agafen gent immigrant, jo no tinc res en contra d'ells, al contrari s'han de guanyar la vida, però el que vull dir és que nosaltres mateixes ens fem mal, perquè els d'aquí, persones, noies, que acabaven en aquesta feina, que han estat estudiant un temps, no ha valgut per res, han anat al carrer i els hi paguen una misèria, i no saps mai la gent, els avis els hi està bé, diuen que cada dia veuen gent nova venir.

C. M. Us voldria fer una altra pregunta: Què canviaríeu de la vostra relació en el mercat de treball ?

A. Z. Jo em vaig apuntar a l'atur, vam fer cursos que no van servir per a res, i no ens van buscar res de feina tampoc, no ens van ajudar, estava davant de l'Estalella, també ens van fer anar allí, però res.

C. M. Que canviaríeu de la trajectòria laboral que hàgiu tingut o no?, perquè es clar vosaltres de fet, treballeu, tu fas treball voluntari, tu has treballat a casa, però en el fons totes treballàveu o heu treballat o esteu treballant, què és el que faríeu de la trajectòria laboral, les coses que no heu fet, com les hauríeu canviat, com us agradaria que haguessin sigut?

C. S. Jo lamento molt no haver estudiat més temps, recordo que en aquella època pues bé, ja et canses d'estudiar i la il·lusió per guanyar, a mi m'hagués agradat estudiar, jo em trobo com no realitzada realment, el que m'hagués agradat més fer en la meva vida, estic contenta, em vaig casar, vaig tenir fills, molt maco, tot el tu vulguis, però jo estic a casa sola i per això em busco àmbits

socials i coses a fer perquè em vagin omplint perquè si no la feina de casa sempre és la mateixa, ningú t'agraeix res i la veritat m'hagués agradat estudiar i quan vaig fer el curset aquest de l'Inem, jo em vaig entusiasmar molt, perquè van fer fins i tot periodisme, vídeos d'entrevistes de treball, però a l'hora de la veritat, res, en vaig entusiasmar i vaig pensar que ens ajudarien, i el que em van oferir solament va ser anar de voluntària amb els nanos, a l'Espiga, em sembla que va ser l'Espiga, i vaig anar-hi, però no ho vaig poder-ho suportar .

A. Z. Jo els acompanyava també, amb els autocars, a la piscina, quan anaven d'excursió.

C. S. A la nostra edat és mol difícil també, quan dius que tens 50 anys no t'agafen.

P. B. Pot ser sí que ara ja fan contractes que van més bé per a la gent més gran, de la seguretat social.

C. S. Perquè també li convé a l'empresari perquè li desgrava.

P. B. Per això, ara ja hi ha una mica d'incentiu, però després també surten, es clar, hi ha moltes feines als polígons i llavors ha d'anar en cotxe, però no tothom te carnet

C. S. **El primer que et demanen és que tinguis carnet de conduir, hi ha moltes feines als polígons i necessites tenir el carnet de conduir.** Jo no tinc problema, me'l vaig treure, jo el carnet de conduir me'l vaig treure quan estava casada i amb dos fills, perquè vaig dir, tinc que fer alguna cosa, si em vull moure és que has de tenir cotxe, és que estava clar, i en dos mesos em vaig treure el carnet de conduir.

P. B. Però condueixes?

C. S. Sí, si, jo porto cotxe

P. B. A veure, perquè jo tinc una amiga, ella ha passat això que diem nosaltres d'anar als cursets aquest i també es va treure el carnet de conduir, però resulta que no, que no va en cotxe, o sigui que no li ha servit de res i ella es va trobar que va fer aquests cursets, si que la van cridar d'algunes empreses, però algunes empreses que la cridaven també necessitava anar en cotxe i llavors com que no portava cotxe es quedava sense la feina.

C. S. El que si veig clar és que als joves els hi fan contractes de 3 i 6 mesos i quan ja fa anys, que és quan l'han de fer fixe, diuen, al carrer, valguis el que valguis.

P. S. N'agafen un altre de jove, que la contractació és més econòmica.

C. S. Això desgravarà a l'empresari i tornarà a tenir benefici de cara a l'estat, suposo.

A. Z. Ara ho tenen pitjor el jovent, els que fan carreres, per exemple la meva filla que ha acabat la carrera, quan hi ha un col·legi o un menjador els hi exigeixen, i unes llistes abans d'ella, milers i milers de persones davant d'ella, que les motiven per fer una carrera però quan l'acaben, pues mare meva, fins que troben feina.

C. S. El meu fill ha acabat ara un cicle de llenguatge de sord-muts, ha anat a Barcelona i li van prometre que era una feina nova, que tindria un camp per treballar, perquè no està molt explotat. Va anar a l'Ajuntament d'aquí per veure si havia feina i res. Però ara em sembla que ha sortir una llei perquè hi hagi intèrprets d'això i volen volen formar una associació a Vilafranca dels que han estudiat això, a veure si entre ells també fan una mica de força.

A. Z.

Jo, la meva ha trobat feina a Barcelona, ha de marxar a les 6 del matí i torna a les 5 de la tarda, per fer 4 hores i una hora ha de sortir fora i li donen 400 Euros, però de moment és el que hi ha, és que entre els dos hem d'ajudar als nostres fills, perquè com està la vida avui dia i haurem d'ajudar-los, farem el que puguem, clar.

F. S. Tampoc ho vam tenir tan fàcil nosaltres, el que passa és que nosaltres ens conformàvem en res i ara quan marxen de casa tenen alguna cosa.

P. B. Es que no marxen si no ho tenen tot.

A. Z. Els pisos estan caríssims.

F. S. I P. B. El primer pis de lloguer que vaig anar a viure, el sou que guanyava era el mateix que pagava de lloguer. A mi de lloguer no, nosaltres d'un crèdit que van demanar, el que guanyaven, un dels sous anava pel crèdit i això a ells no els hi plantegis, perquè no es volen perdre les vacances, no es volen perdre el sortir el cap de setmana, no es volen perdre res.

A. Z. Jo no surto els caps de setmana, jo tinc que donar-li a elles, estan a casa tinc que ajudar-les amb el que pugui, jo no gasto en roba, no em compro roba bona, ni vaig a molt llocs, ja me n'estic de coses, penso que la gent jove igual, si veuen que no arriben no podran sortir ni comprar-se moltes coses.

P. B. A veure, no arriben, jo per exemple parlo del meu fill, la filla ja la tinc fora, però del meu fill, ell com està a casa, pues es clar pot gastar més del que cobra, i perquè ha de marxar, si la seva mare li té la taula posada i tot net i planxat i arreglat i quan li sembla se'n va una nit aquí una altra nit allà, et sents també una mica culpable, perquè penses que has de fer?, donar-li una "patadita" i dir-li, bé ja és hora, sí que ho has de fer, però és que acabes sent, i és que no m'agradaria sentir-me la dolenta de que l'has fet fora, ja ho vas fent, vas parlant i diu, sí mama ara ja me n'haig d'anar emancipant, si, si, jo no sé si la culpa és nostra que els tenim molt ben acostumats. Jo recordo que quan jo era de la seva edat, que festejava i m'havia de casar, jo tenia moltes ganes de sortir de casa i fer el que a mi en donés la gana, perquè a casa havia de seguir les normes de casa, en canvi ara, a veure, ja la societat en general i cada un a casa seva els hem permès fer el que els hi dóna la gana i si fan el que els hi dóna la gana, per què han de marxar, es clar, nosaltres mateixos ens hem tornat víctimes.

F.S. Això que deies de la pregunta, de canviar, et volia fer un comentari respecte a mi, tot i que estic bé, molt contenta i aquestes coses, però penso que l'experiència acumulada hagués servit pot ser, que hagués pogut fer una altre aportació a la gent que encara està treballant o que hagués pogut fer més, però en el meu cas, que he estat en ensenyament, en educació, una etapa, però altra gent que ha estat en un altre lloc, acumules experiència no cal que tinguis els 60 anys, per tenir aquesta experiència amb 10-15 anys de vegades la tens i que pot ser si haguessis canviat de lloc de treball o que haguessis pogut accedir a un estament diferent, haguessis pogut ajudar a altra gent que estan fent allò, bé aportant coses, elaborant noves coses, no sé, que una mica doncs penso que a vegades no es té en compte, que la gent et costa a vegades, això que et sentis realitzat, perquè has donat molt de sí en un treball però després no t'han valorat i tot això que has donat no ho has pogut aportar, i això penso que és en el meu cas. Però en un altre cas també passaria, jo estic veient que vosaltres sou unes persones que a nivell de parlar, de relacionar-se sou molt vàlides, igual totes les feines que us han ubicat són feines més bé de treball físic o d'allò, igual jo tinc altres tasques més de relacions, que pot ser us anirien més bé i que les sabríeu fer bé i que no cal. Aquestes feines de relació, de voluntariat, igual que solien haver feines d'aquestes que no es paguen i que pot ser es sentiria més realitzada la gent.

C.S. Jo el voluntariat que faig amb els avis, que me'n vaig amb ells una setmana fora, diuen que perquè jo no estic en un lloc, perquè jo en relaciono a ells, treballs manuals i coses amb ells, els ajudo amb el que puc, no per obligació sinó que en surt a mi, el ajudar-los amb tot el que puc, el menjar,

portar-los tot el que sigui i ho diuen, perquè no et fiques a treballar perquè serveixi, no sé que, a on, a on, jo estic veien allà a la residència del avis, no és pagat el que estan fent aquelles noies i han d'aguantar tot el que tenen que aguantar, pues mira ho faig a la bona voluntat, però a mi ja m'ho van dir, que tinc per parlar i que intento relacionar amb tothom, però jo mateixa veien la realitat que m'envolta dic, mira faig el que puc i ja està.

A.Z. Pues feines així haurien de tenir la gent.

C.S. No tant de físic, jo físicament ja no ho toco, perquè em canso molt i tot i que et faci molt respecte, perquè de vegades et diuen, oh estàs molt bé, no se què, feina tinc per aguantar el dolor que tinc dintre el meu cos i de vegades a mi també em molesta, falta que vagis una mica en condicions pel carrer i et diuen, ah, pues no ho sembla que estiguis tan malament i et dol, pot ser em quedaré a casa i així no diré que em trobo malament. El meu home m'anima, surt, tu no et quedis a casa, tu surt i que no t'importi, però de vegades també m'enfonso jo mateixa perquè no em sento tampoc realitzada, la realitat és aquesta.

A. Z. Està com, que he fet a la vida, la fàbrica, després el nens, després els avis i després què, et trobes que no has fet res, els teus fills, perquè tu treballaves de mestra.

C. S. Jo vaig començar a treballar en una fàbrica quan tenia 16-17 anys, perquè tocava l'època d'anar a la fàbrica, perquè d'allò, i els primer anys, com vaig tenir els meus fills molt jove, estudiava, vaig anar a treballar a l'escola, vull dir, que era realment el que volia, llavors és una de les coses que jo li dic a la gent com als meus fills, de vegades tu estudies alguna cosa per estudiar, però tu vols treballar d'alguna cosa, pues esforçat, arribaràs a aquell lloc, si vols, però si ella vol fer d'allò has de matxacar-te per arribar i penso que a la gent jove els estan inculcant molt la carrera universitària, els meus fills l'han feta perquè han volgut, perquè no era la nostra intenció, que si volien una professió, tenien els lampistes, els fusters.

P. B. Jo tinc un fill, aquest de 28 anys i no es vol quedar amb el seu pare i estudiar tampoc, no ha estudiat, està en una fàbrica, no et pensis, que s'ha quedat perquè sí, perquè estudiar cap problema, vull dir que hi ha de tot, però jo penso que el que és el sector serveis, lampisteria, un paleta d'anar a les cases a fer un lavabo, una reparació, un no sé què, això és una feina, que a part també és gratificant, que no és matxacant de tota l'estona fer el mateix i que no falta feina, perquè sempre hi haurà un vàter per anar a arreglar, per dir-ho d'una manera, i en canvi això el jovent no ho veu i t'explicaré per què no ho veu, i t'explicaré per què el meu fill no s'ha quedat, per l'horari, ell treballa de 6 a 2, té les tardes lliures, caps de setmana no el busquis per res, en canvi, veu que son pare pot ser és de les 8 a la 1, de les 3 a les 8 del vespre, que després han d'estar al despatx a fer la facturació que portem, que pot ser ens passem

un tros de dissabte o un tros de diumenge, que si et truquen un dissabte que una casa s'ha quedat sense aigua o sense llum, pues ha d'anar perquè és un client i no el pot deixar penjat, que si una fàbrica s'ha de treure el llum, s'ha d'anar en cap de setmana, no hi pots anar i ells tot això, no, ells volen moltes hores lliures, cobrar molt i després voler cobrar de l'atur.

F. S. A la gent li agrada l'horari de funcionari.

El tema econòmic?

C. S. Si no tinguéssim el sou del nostre home ens hauríem d'espavilar.

F. S. La pensió que m'ha quedat

C. S. Si em separés del meu home, m'hauria de guanyar les garrofes com pugués.

A. Z. La casa no t'omple, valoro més la meva salut, abans de treballar, prefereixo el voluntariat. Si el meu marit es posés malalt, faria alguna cosa.

C.S. A mi m'ha sortit feina per cuidar avis, però primer de tot valoro la meva salut.

A.Z. Ara treballaré de cangur, però no puc fer més de 5 hores per salut.

F.S. Hi ha un sector de gent que no ha treballat mai oficialment.

El treball de les dones va relacionat pel que es veu en la salut. Per tant, això de fer treball masculins, dones en certes edats no ho poden fer.

C.S. Als supermercats agafen normalment a la gent jove.

A.Z. Quan vas a buscar feina et pregunten si tens fills, si estàs casada, si ets soltera,...

C.S. Està molt malament el mercat laboral.

A.Z. Fa 10 anys hi havia menys feines que ara. Ara vaig a la piscina, al Casal de la Dona, i altres activitats.

Que en penseu de les altres dones que coneixeu?

C.S. És general

A.Z. Sí, sí, estan amb els néts, de cangurs

C.S. Una dona s'ha separat i s'ha tingut que posar a treballar per cobrir les seves necessitats, ella pensa que no hauria d'haver deixat mai la feina. La nostra generació vam moltes vam deixar de treballar per estar amb els fills, per la casa,... i va ser una equivocació, perquè després es tot més complicat, no saps mai que pot passar.

A.Z. És el que deia la psicòloga: que teníem una vida igual, rutinària, monòtona, amb el mateix marit, la mateixa feina,... ara a la vida tot és més insegur .

F.S. La gent de la meva quinta no deixava de treballar, va ser una època diferent, ens portem cinc anys i es notava molt en aquella època. Jo vaig ser d'una generació que les dones lluitàvem pels nostres drets, estàvem posades moltes en moviments sindicals,...i no deixàvem de treballar. Ens espavilàvem, deixàvem els nens a la guarderia,...

C.S. A la guarderia els vaig portar aviat.

F. S. La situació de la feina al 75 estava molt més malament.

C. S. Vaig tenir un fill perquè em trobava sola. La dona no ha de deixar de treballar.

L'ATIL explica breument el projecte IGUALEM

A. S. Hi ha dones que porten el microbús i no necessiten força

F. S. A moltes empreses no hi ha vestuari per les dones i moltes vegades et sens rebutjada.

C. S. La situació ha canviat, ara veig que el meu fill a casa seva posa rentadores, estén roba, com ha canviat la situació i diu: és que ara estic a casa

meva i, abans on estaves? ell considerava que com jo era la que estava a casa i no treballo, perquè la seva dona treballa, té feina, jo com no treballava tenia que fer-ho tot, però ara ha canviat molt, el juliol es va casar i ha fet un canvi.

F. S. Però això és un problema també nostre perquè a casa meva tots han col·laborat, sempre, he intentat que no fos solament ajut, sinó que entre tots es fes, llavors a la que tu et quedes més, assumeixes més, els demés deixen de fer, i si a sobre poses una persona que et vingui a fer feina, tot es delega en aquesta persona per què ho faci, perquè es clar, són aquestes coses que dèiem, si nosaltres estem treballant, hi ha unes tasques que delegaves a algú. No tens espai perquè el cap de setmana haves d'estar posant rentadores, planxant i tal, pues normalment tenies algú que t'ajudava, a la que tu et comences a quedar a casa, què és el que a mi m'ha passat quan em va donar allò (càncer mama), tu absorbeixes perquè hi ets més hores, però és que els demés ja passen olímpicament.

C. S. El meu home m'ajuda, perquè diuen que l'exemple es dona a casa, pues a casa meva, el meu home és un home que m'ajuda molt, es posa a fregar els plats, els caps de setmana jo no faig mai el dinar ni frego plats, hi ha rentavaixelles, però ell ho va posant tot al rentavaixelles, però això ho admiro i ho han viscut els meus fills de petits, que no ve d'ara i el meu fill gran, el de 26 que s'ha casat. El cap de setmana li feia el llit, però després vaig pensar que se'l fes ell si tenia ganes de dormir amb el llit fet, i el meu marit em deia: tu tanca la porta i no veus res en contra, ja s'ho recollirà ell, però és que l'exemple no ha sigut, perquè el meu home m'ajuda molt i m'ha ajudat sempre des de quan eren petits fins ara i ho han vist i ho ha mamat a casa, cosa que ve d'una altra cosa, el seu pare que era militar no era capaç ni d'agafar-se els calçotets per posar-se'ls cada dia, era un home que se li havia de donar tot, tot fet, que ell tampoc ho ha viscut a casa seva.

A.Z. És que abans era així, les dones havien de servir als homes, porta'm això, porta'm l'altre i quan s'asseien era per dinar.

C.S. És gratificant, i si t'agraden els nen encara més, a mi m'agraden els nens, però em sento molt bé amb els avis, no ho sé.

A.Z. De moment, no estic preparada jo pels avis.

F. S. Jo amb la meva sogra també ho veig, perquè de vegades intentes trobar sortides i no les tens i tens unes batalles aquí, te les emportes a casa i acabes amb una dependència total.

gràcies per la seva col·laboració.

15. GRUP DE DISCUSSIÓ VILANOVA

Podeu parlar amb català o castellà com vulgueu, el que es tracta es que parleu relaxadament, o sigui que pogueu discutir entre vosaltres, que us oblideu inclús de que jo estic aquí al davant . Jo plantejo un tema, i vosaltres doneu la opinió sobre aquest tema, i després cadascú pot intervenir lliurement, es a dir si tú consideres que el que ha dit un altre està d'acord o no està d'acord, o que et sembla o està bé o està malament.

El primer que m'agradaria..., el primer que farem es que parlem en ordre, cadascuna, perquè així parlem totes no, i una mica trenquem el gel no, perquè ens escoltem tots , i així ens situem tots..i em parlat tots una vegada, i després que cadascú parli independentment

El primer que vull plantejar, es que penseu si és fàcil que trobi feina una dona o és difícil que una dona trobi feina , o ho teniu més difícil que els homes, o ho teniu més fàcil o teniu alguna dificultat que ells no tenen, o creieu que no es una qüestió de ser dones , si no que es una qüestió de que la feina està difícil..., penseu que teniu una dificultat vosaltres més afegida per ser dones.

6- Yo la dificultad que tengo son los niños, cuando vas ha hacer una entrevista o haces algo en el momento que dices tengo dos niños , la edad de los niños, dos o tres años.. “Bueno ya te avisaremos ya”, i ni te llaman.. te dejan allí diciendoeste es el problema.. Ya el de las demás.. Porque los míos son muy pequeñitos tienen dos años i tres años, entonces que pasa.. ya te miran si, te hacen la entrevista.. i ya te avisaremos, pero no te avisan, no te avisan porque tu necesitas un horario , el horario de que los niños entren en el cole, si no tienes a nadie, yo no tengo a nadie , yo soy separada y no tengo a nadie. Pero si alguien tiene quien le lleve los niños no tiene dificultad, yo sí.

8- . més o menys, el que passa no tant sols l'empresa... si no el que passa es que jo mateixa elimino segons quines ofertes, per exemple si em surt una oferta de treball que es mitja jornada per la tarda , jo penso que no em surt a compte, perquè per exemple si jo faig de 15h a 20h i els nens surten a les 17h a de l'escola està treballant unes hores, que després has de pagar a una cangur, i moltes feines que he trobat de ½ jornada són per la tarda, i a mi m'interessaria més pel matí que els nens estan a l'escola.. no sé..després una altre, per exemple la meva situació, jo he estat 15 anys treballant tota la setmana de dissabtes i diumenges també.. que passa que quant veig una oferta de dilluns a dissabte.. jo mateixa ja la rebutjo... perquè he estat molts anys treballant festes, Nadal...selecciono ja una mica jo mateixa la feina. Trobar-la...doncs no tinc moltes dificultats, per sort C.V. que vaig enviant em van trucant, jo almenys tinc 37 anys, l'edat no m'afecta gaire, el que passa es que jo mateixa ja selecciono molt la feina que vull.

9- Igual.. jo no crec que ens costi més trobar feina o no. No per ser dones ens costa més trobar feina, si no que si que és cert que les dones són les que

estem més pendents dels nens, si et criden perquè el nen està malalt, el cole no sé perquè sempre truquen a la mare principalment..la que tens que plegar ets tu. Però no crec que per això et rebutgin, jo penso que potser sí que si tens bebès, que si ets una persona que pot tenir encara nens.. però a veure que influèncii massa tampoc no ho crec, el que passa es que jo crec que .. som més nosaltres mateixes, que com que sabem la dificultat que tenim triem feines, o sigui clar si et toca una feina, que has d'estar de les 9h del matí a les 9h del vespre amb una botiga, doncs si tens un o dos nens evidentment, es el que diu ella si haig de guanyar un sou , per donar-li amb una altre persona, millor m'estic a casa, a veure "m'estic a casa" necessito els diners suposo que com a tothom no, però intentes que et surti una feina que sigui un horari que intentis compaginar , que a lo millor puguis tú estar amb els nens. No sé.. m'enteneu o no...

Jo no crec que costi més trobar feina per ser dona, això no ho crec, no ho crec avui en dia tant noies com nois han estudiat, i jo crec que tenim les mateixes avantatges, inclús més, encara que tenim la dificultat, de que sí el nen és el que està malalt, és la mare la que s'ha de quedar a casa., i si , com en el cas d'ella que no té ajuda molt malament , però clar , som nosaltres mateixes que necessitem uns horaris assequibles per les circumstàncies de que tenim nens, i que aquests nens han de tenir pares

6 - Claro yo per eso en los C.V. pongo el horario, de 9:30h de la mañana hasta las 15:30h, más no.. és lo que decia yo , por la tarde ya no ...

1- Sí yo también pienso lo mismo, yo no creo que haya una diferencia entre hombres i mujeres en cuanto a encontrar trabajo , yo pienso que el problema es más cuando tienes hijos a tu cargo, que te limita el horario laboral no es compatible con el horario escolar, los niños se ponen enfermos, estas en el trabajo, i te llaman a ti.. es que ya lo han dicho todo ellas.. és lo mismo. El problema és el mismo.

Però que passa.. es que los niños sólo dependen de vosotras??

10- Sí en este sentido sí.

9- Sí els tenim entre els dos, però la societat està feta de que els nens són de la mare, perquè a veure és molt raro, a les escoles mateixes per exemple sempre que el nen s'ha posat malalt al meu marit no l'han trucat, i tenen el seu telèfon, i jo no li he dit truqueu-me a mí.. a veure suposo que és lògic que la mare.., a veure els homes avui en dia encara deleguen molt a la dona..

10-.De tota manera és el nen també que crida a la mare, quant està molt malament.

9-. El meu fill per jugar li és igual un que altre, però quant està malalt vol la mama, això està claríssim.. el meu marit si per lo que sigui.. ahir el meu fill va estar vomitant, el meu marit desesperat que faig? I a veure , jo no dic que sigui tonto ni que sigui mal pare, al contrari, però es desespera..espera que vaig a

trucar el metge, a veure si aquesta tarda me'l poden agafar o a veure si..vull dir que m'entens.. Ell de seguida..- " Que faig.. que faig.."
Vull dir que...

10- Són de les mames.

9- Són de les mames sí.

6- Nos guste o no nos guste..

O sigui que la dificultat sou vosaltres?

9- A veure , no dificultat nosaltres...

10- : És incompatibilitat d'horaris de la feina amb l'horari escolar, perquè, a veure, cada dia no es posen malats, tampoc, si te truquen un dia o dos.

I aquests problemes perquè no els tenen els vostres marits?

10- Perquè ell no porta el nen al cole , no li ha de fer el dinar, i a les 16:30h no el recull.

Qui no el porta, ell?

10-Sí , perquè teòricament ell guanya més que la dona i clar el treball preferent és el de l'home.

6- A ver el hombre te dice, el tiene bastante con trabajar todo el día, i como va a trabajar todo el día, i trae el sueldo a casa està cansado, entonces te dice: - Yo estoy muy cansado , vete tú a llevar los crios o tráelos al médico o llévatelos aquí, ya te descarga con los niños para todos los lados, claro estan cansados de trabajar todo el día, i como són ellos que traen el sueldo.

10-A veure, en el meu cas no, el meu marit diu que si jo trobo una feina del mateix sou que el d'ell, ell es queda a casa, cosa que jo dubto, perquè al cap del més ell estaria de nens fins aquí, però bueno em diu això, que si jo trobo una feina, del mateix sou que el d'ell, canviem els papers, que a mí això no m'importa, però clar jo no trobo aquesta feina tampoc amb el seu sou.

Que en penseu vosaltres?

1-Yo en mi caso particular..

Bueno cada uno aquí habla si quiere hipotéticamente, o en su caso, es decir , no hace falta que cada una pueda hablar de lo que a ella le pasa, puede ser lo que tu piensas sobre la cosa , si tu quieres hablar de tu caso hablas.

1-A ver, yo lo planteo, para a ver que opináis no..porque es que és una situación que.. a ver, en mi caso, los dos el mismo sueldo, y yo hace un año tuve que renunciar a mi trabajo porqué era.. yo ya no podía más..yo llegó un momento que trabajar , ocuparme de la casa i de los niños.. yo estaba tant saturada..que llegué a un nivel de estrés.. que renuncié a mi trabajo, renuncié a un buen sueldo, a lo que me gustaba, a 18 años de C.V. i de ir ascendiendo en una empresa, con lo que me costó.. porqué ya no podía más, i yo pensaba: o renuncio yo o aquí no renuncia nadie, y yo dejada a mi hijo a las 7horas de la mañana i yo no sabia si se despertaba con fiebre si se despertaba contento, si se despertaba llorando.. Volví a las 19h de la noche, i estaba con él dos horas, i yo creo que para un niño , no tiene que ser bueno..

9- No perquè jo per exemple tenia una horari de 7h a 15h, i jo no l'havia portat mai a l'escola, i el meu fill, ara que el porto , està encantadíssim, vull dir a veure..que no te'n dones compte.. però els nens ho noten molt, perquè et troben a tu més relaxada, a veure et diré ell els primers dies: perquè la meva mare, la meva mare, m'ha portat al cole.. semblava una cosa.. perquè clar, mai a la vida l'havia portat jo al cole, llavors per ell això era una cosa saps .. , i encara que jo l'anava a buscar sempre a la tarda..Jo el veig amb ell molt millor des de que sóc jo la que vaig amunt i avall .

1-Yo también.. mi hijo tenía muchos problemas de inseguridad, i fue dejar yo de trabajar i todo eso se acabó.

10-Els meus avui per exemple, s'han quedat disgustats, perquè clar no sabia explicar-li que era això de la paperera, i jo els hi deia que era una cosa de la feina...i em deien: "- No mama no tornis a treballar.." i jo els hi deia: -Perquè no li dius amb el papa,?- No perquè lo del papa no és el mateix.

-

6-Al mayor de tres años , al David le digo : hoy vendrá el papa a buscarte al cole, por qué la mama tiene que ir al médico, i el : - no eh! Ni lo pienses yo me voy contigo, el papa que no venga.. . Tengo que ir yo, el día que no voy, sale de mal humor, haciendo pataletas, la maestra me ha dicho que ha estado todo el día llamando a su madre, o sea que..

8- No sé jo trobo que les empreses haurien de modificar una mica els horaris, i donar-nos una mica més de marge en lo que són les dones.. no sé.. yo havia treballat amb una empresa quant vaig tenir la meva filla, i feia de 6h a 14h tot seguit, i si les tardes podia disfrutar de la meva filla, i estava molt bé, però clar a l'escola no sabia el que feia, no coneixia a les mestres.. i no sabia res.. però bueno ho compensava perquè podia disfrutar d'ella.. el que passa es que vaig estar amb una empresa que va anar malament, i van tancar no.

10- Igual que jo , havia treballat amb una empresa amb un horari de 9h a 17h, que era perfecte, perquè mitja horeta , més o menys, i a l'estiu es quedaven al pati.. no hi havia problema, després van començar a dir que es que no podia ser vuit hores seguides.., que no es rendeix a la feina, que les últimes hores no es treballa igual, total , que em van obligar , entre cometes, a agafar la jornada

reduïda, aquesta que és fins els 6 anys del nen, que aquest any precisament el meu feia 6 anys, vaig estar treballant així un parell de mesos.

Després em van dir que no podia ser 4 hores, perquè l'empresa tancaria al migdia, estava oberta a les 8:30h a 18:30h de la tarda, i jo em quedava al migdia sola allà, doncs agafava el telèfon, per si havia alguna trucada o algo, i van dir que no, que l'horari seria de 8:30h a 13:30h i de 15h a 19h. Amb lo qual ja vaig agafar 4 hores de 8:30h a 13:30h, però clar, a partir d'aquí.. els nens surten a les 12:30h, tinc una hora aquí, que si els deixo al menjador, el sou de 4 hores se'n va al menjador, o sigui que em van obligar a plegar, entre cometes, perquè es clar, no podia fer una altra cosa.

8 - Es que es molt complicat, nosaltres per exemple a l'ecola dilluns varem tenir una xerrada sobre l'educació dels fills, va ser molt interessant, però per exemple en el meu cas, el meu marit marxa a les 7h del matí i torna a les 9h del vespre, com hem d'educar als fills, després ens trobem amb tota la situació que hi ha ara amb els nens a les escoles, i l'agressivitat a l'institut, però els pares no podem estar pels fills, ens ensenyen com hem d'educar i fer les coses i col·laborar a casa i l'escola, pero es que no podem, si ens posem a treballar, la parella és molt difícil, i això afecta, afecta als nens, al comportament, estan tot el dia a l'escola i dinen, estan vuit hores a l'escola, i això és un cercle, i és la societat que està pujant que és molt diferent, nosaltres quant anàvem a l'ecola, ens deien calla, i allà callava tothom, ara els nens tenen una caràcter molt més agressiu, és diferent, i jo crec que tot això és tot un conjunt.

9-Clar no i que per exemple, el cas d'ella, no, que no era el meu cas, perquè el meu marit entrava una mica més tard, i podia portar-lo ell al cole. Però clar llavors has de contar, que si agafes un horari de 6h a 14h, ella necessitava algú per portar el nen a les 9h al cole, no, per dir algu, llavors si a les dues el seu marit tampoc estava, l'has de deixar dinant al cole, i un dinar al cole et costa 6 euros, llavors clar, si comtes 6 euros al dia per 22 dies, més la cangur que t'ha de venir de 7h a 9h per portar-lo al cole, llavors dius que em queden amb mí? 30.000 mil pessetes amb net, i estic tot el dia fora de casa, jo crec una mica, pues això no, clar no pots demanar a les empreses, jo crec que no pots demanar que s'ajustin a les teves necessitats, crec que això és un problema inacabable, i jo no crec que això tingui solució, perquè un empresari, si tu no pots, pot un altre, i això està claríssim, jo no tinc cap tipus de fe, amb això que dius, a veure es veritat, és així de clar, amb un empresari, tu li pots dir ah! Mira El meu marit, per exemple té empresa no, pues bueno si ell tingués que agafar a una dependenta i una li diu: Mira es que jo t'hauré de venir de 9h a 12:45h, perquè el meu fill plega a la 13h, i a les 17h ja no puc venir, i llavors el meu marit diu mira és igual com a tú n'hi ha 100 més, a veure això està clar, a vegades en parlem a casa, i es així.. clar tampoc li pots dir a veure paga'm un mica més, perquè com que necessito una cangur, dirà bueno no és el meu problema.

Però bueno ella plantejava un cas, que es..perquè clar, vosaltres aquí una mica esteu parlant de que com que l'home té el sou igual o més elevat que la dona i la dona es té que plantejar si tinc que cobrar menys i a sobre m'ho tinc que gastar per mantenir cangurs i no sé que, doncs llavors no

compensa, però ella plantejava el cas dient bueno es que jo tenim el mateix sou els dos, tenim el mateix sou els dos i resulta que soc jo la que ho deixo. A veure, imagineu-vos que us passa, haguéssiu fet el mateix??

10-Sí , jo crec que si..

Llavors l'escusa de dir ja no puc perquè el cangur... ja no serveix no, perquè aquí no hi ha el problema de que no em compensa treballar perquè cobro poc i no sé que...perque aquest no és el problema.

9- Però bueno ella en el seu cas , ha dit que el seu fill tenia problemes personals..

1- Sí però estos problemas los tiene mi hijo tanto para mí como para su padre, pienso yo.

9- Bueno pero tu has comentado que tenia problemas de inseguridad, pues tú lo has solucionado plegando, pues això és un cas, un altre cas potser que el marit porti la botiga i ell pot estar a la botiga, clar no deixarà ell la botiga perquè jo estigui treballant..no sé... però cada cas és..

1- Nosotros teníamos muy bien coordinados los horarios , desde luego con la ayuda de familia, con canguros.. i todos lo íbamos sobrellevando. El problema es cuando el niño se pone enfermo, quien se queda con el niño? Él tiene fiebre, no puede ir al cole, i uno de los dos tiene que estar con él. La canguro esta para recogerlo a las 17h, i la abuela para llevarlo al cole a las 9h. Pero de 7h de la mañana o 9h de la mañana a 17h de la tarde, el niño con quién se queda? I era yo la que se quedaba porqué el llamara a su empresa, y decir que me quedo en casa porque es que el niño esta enfermo, lo primero que le dicen es: i es que no tiene madre este niño?

6- Bueno, pero es que ahora en teoría, en teoría , el hombre tiene el mismo derecho que la mujer, puede pillarse dos o tres días o incluso hasta un mes por tener un crio o más. En teoría, entre comillas..

1- Però en el fondo no esta bien visto, todavía nos queda mucho por conseguir, pienso yo, i mi marido vamos un buen padre, que bien eh, pero el se encontraba retraído, en el momento de decir a su jefe : tengo que quedarme, porqué mi niño esta con fiebre, porque ellos lo primero que piensan es: i su madre?

9- A veure jo precisament amb el meu cas, el problema aquest no el tenia, jo estic a l'atur perquè l'empresa va plegar, però jo amb aquest sentiment ho tenia molt bé, perquè si a mí em trucaven , el nen està malalt, no passa res..

1-No a mi tampoco

9- Problemes amb aquest sentiment, jo tenia la sort que no en tenia, vull dir que..

1-A ver yo tampoco, i llevaba muchos años en la empresa , ya lo había demostrado todo, nunca he cogido una baja, salvo la de maternidad, durante muchísimos años y tenía toda la confianza, pera ellos eh! Y yo estaba con un cliente delante, me llamaban, el niño esta con convulsiones, y yo lo siento mucho , pero me tengo que ir, venia de Barcelona con el coche a 200Km/h, porque es que vienes así, no sabes como te vas a encontrar el niño, o sea por parte de la empresa, ningún problema, pero tú misma no puedes profesionalmente no puedo estar atendiendo a un cliente i pensando sí mi hijo esta bien, yo me tengo que concentrar con lo que estoy haciendo, y esto llega un momento que pensé yo, no soy aquí ninguna súper woman, no puedo más...

6- Yo también estaba trabajando en una empresa de limpieza, y tuve que plegar, porqué cada dos por tres, en las mismas, no, me llamaban, al final le dije a la chica: “yo tengo que plegar, porqué, haber, no puede ser que cada dos por tres, que estes trabajando, i que te estén llamando: el niño malo, el niño malo.

1-I és més te llaman a ti , no al padre.

6- Te llaman a ti

1 : I és més, yo pienso, que aunque llamaran al padre, yo cojeria el coche..

- El padre te llamaria a tí..

TOTS : Riuen

9- Els que els pares s'atabalen més El meu marit es va quedar amb el nen allà dalt al carrer, amb la vomitada que faig, coi , doncs de moment vine a casa, truquem el metge, a veure si clar no.. et truca allà al mig del carrer, està el nen vomitant, que faig?.. a veure, doncs de moment vine a casa, i això per començar..a veure és així, i jo no dic que el meu home sigui tonto ni molt menys, és que s'atabala, s'atabala, llavors tu.. jo per exemple que alguna vegada l'he hagut de portar el metge, jo no m'he assabentat de res del que diu el metge, vaig jo al metge, perquè és l'única manera d'assabentar-me. Ell no acaba de.. – Què t'ha dit?- No està bé, - Però que li tenim que donar?- Ah pues..mira truca tu perquè.. Llavors es clar no traiem l'aigua clara, i com que no traiem l'aigua clara, pues vaig jo, i és l'unica manera d'assabentar-me. Saps el que et vull dir..

Si, si.....

6- O te dice:- Esa doctora no se entera de nada...como que no sabe..

9- Jo m'imagino que és un acte de confiança cap a vosaltres no , també...que clar a veure, els nens, yo penso que sí, que són de les mares, fins que tenen una edat...O tota la vida segurament, però clar el problema crec que a part de les enfermetats i tot, que ara estem dient que els nens estan malats, que tampoc estant malalts sempre, és un problema no...però que en qüestió d'horaris d'escola això és un altre problema, és qüestió de que les dones

doncs, que si la casa , el que deia ella, que sí la casa que si la compra, perquè clar el meu marit, quant jo vaig començar a fer horari de matí i tarda, quant jo vaig començar a treballar de 7h a 15h, tu tens les tardes festa, no, jo no tinc les tardes festa, la nevera no s'omple sola, la casa no es neteja sola, jo no tinc festa, que això jo crec que és un xip que principalment s'ha de canviar no, que la dona fa jornada reduïda...Jo penso que això és un problema general. " Com que tu tens la tarda festa".. No perquè jo sempre deia, ara començo la segona jornada que és : Nen, casa, compra, a veure, que els nens s'han de portar amunt i avall, i tu tens una casa que portar que no es fa sola, i tens una nevera que no s'omple sola tens un menjar que no es fa sol. Clar acabes de treballar, i continues amb els nens, continues amb la feina, i continues i continues. Llavors clar, arriba un moment, que és el que diu ella: que no pots.. no pots.

Però us compensa?

1- Nos compensa el què?

El haver dejado de trabajar.

1- No.

9- Home, jo he deixat de treballar obligada, perquè l'empresa ha plegat, si no jo no hagués deixat perquè a veure, avui en dia, es necessiten els dos sous, a no ser que el teu marit guanyi molt, però és igual, quant més guanyi més coses voldràs, i quant més coses voldràs més coses hauràs de pagar, és un cercle viciós no?

8- Jo, en el meu cas, el meu marit, té un sou bastant elevat no, però jo com a persona necessito treballar, és com si em sentís més útil. Perquè la vida de maruja, de casa.. a veure, que vols que et digui, a mí com a persona, no em va.

1- No no , no compensa. Haber, yo hace un año que dejé de trabajar, y todavía estoy como de vacaciones no, estoy saboreando, de verdad yo ahora voy a desayunar con mi madre, y me parece mentida, i en mi vida lo había hecho no. Pero bueno, en el fondo, noto que me falta.. que te vas quedando desfasada no.. que no te reciclas.. que ,pues que trabajando i haciendo vida fuera de casa, se aprendes mucho, i te relacionas, i llega un momento que te estancas, i que dejas de aprender, i en ese sentido no.. en ese sentido salimos perdiendo claro. Yo he salido perdiendo.

La ilusión és reengancharse de nuevo no ?

1-Sí si, pero para ello tengo de esperar cuando mi hijo esté algo mayor no? Porque si no volveré a estar en la misma situación. Cuando mi hijo deje de depender tanto de mí, y al menos él pueda ir al colegio solo..Pero para eso supongo que hasta los 12 años no? No sé...Como lo haces si no? Además cuando mi hijo tenga 12 años, yo tendré 40 i pico, i cada vez es peor no , a la hora de encontrar trabajo.

Per això no compensa.. però tu deies.. És una qüestió per diners.. És a dir, buscar feina, és una qüestió per tenir més diners per la casa.. o ...

9- Bueno no és simplement això, és un detall important..., a veure, no solsament busques feina.. , jo m'imagino, que la que pot anar relaxada econòmicament, a lo millor es buscarà una mitja jornada, però la que depèn de .. doncs perquè estàs pagant una hipoteca, i tu no t'esperaves trobar-te a l'atur, pues clar, mentres estàs cobrant de l'atur, no passa res perquè és un sou no?, però quant se t'acaba.. a veure, doncs avui en dia tens molt gastos , les cases se'n van molts diners, i clar, no solsament és una qüestió econòmica, també és una part, això no que diu ella: de relacionarte, sí que de veritat desconnectes molt no, que durant aquelles hores canvies. Perquè jo per exemple, quant se'm va acabar la baixa de maternitat, vaig pensar: gràcies Dèu meu.M'entens?

10- És que si no cada día és el mateix, t'aixeques, els nens, l'esmorzar..el cole, el dinar.., es que t'imagines amb els rulos.. la bata de..

9- Noo..oh! tots els dies treballant, tots els dies.. però bueno, també és una manera de.. buf, desconnecto saps, però clar té unes altres parts en contra, clar l'econòmica és molt important, sí tu tens la sort que treballes perquè vols desconnectar només, pues et busques una mitja jornadeta.

10-Clar es que tampoc n'hi ha..de 9h a 13h

9- Però clar , si necessites els diners, perquè estàs pagant una hipoteca de 200.000 ptas, realment necessites una jornada sencera, o que em toqui la loteria.

6- A mí me hace falta por narices, porque si no mis hijos no comen, yo tengo la niña en la guardería, en un pie aquí, i el otro fuera. El David en el menjador, que ya me han pegado el toque, que si no pago fuera, o sea que yo tengo que buscar una faena por narices, por qué si no no comen mis hijos, y si no no hay, i si los saco, si mis niños van fuera, yo no puedo trabajar, i si no puedo trabajar, tengo que venir aquí, haber....

1-Claro , por qué además, en las separaciones, los niños acaban siempre con la madre, són responsabilidad de la madre, en pocos casos se van con el padre.

6- En ninguno, bueno, pocos.

Hombre si son de la madre es difícil que se vayan a con el padre.?

6- Yo aún no sé como no los han puesto con el padre. Porque es el padre que esta trabajando, i que los puede mantener, yo no. Lo que pasa es que conmigo de momento no se han metido, porque bueno los niños estan alimentados, van al colegio, no se les ha abandonado ni nada, pero si no ya estarían con el padre, porque yo me he movido. Me he movido para que no me quiten los crios.

9- Yo faria el que fos, pero yo el nen amb mí evidentment, està claríssim.

6- Incluso yo le dije: -Tú te quieres ir? –Si, tú me firmas un papel a mí conforme tú me pagas el alquiler, i lo firmo, se comprometió a pagar el agua, el alquiler, la luz el agua i todo, conforme él me dejaba a mí los niños, y aún por eso, por qué el me paga la luz, el alquiler el gas i todo. La guardería i el colegio, lo tengo que pagar yo, i la ropa, el comer, i el vestirlos.

10- No que clar, que depèn de les circumstàncies, nosaltres, per exemple, ella perquè està sola, i necessita econòmicament no , però, per exemple nosaltres, el meu marit té un bon sou, clar jo no necessito, clar necessito no perquè clar si guanyes millor no , però ja només el fet de sortir de casa, de dutxar-te, vestir-te, arreglar-te una mica, sortir al carrer desconnectar de plats , rentadora, planxa, roba no se què.. encara que siguin 4 horetes, això va molt bé, i clar llavors tornes, els nens el dinar i això, però bueno sí de 9h a 13h, per exemple desconnectes de la casa.

1- Yo el último año, pedí una reducción de jornada, i la situación era la misma eh,

10- : Si?

1- Exactamente igual, el niño cuando se pone enfermo, te siguen llamando a ti, el problema sigue siendo el mismo.

10- Sí clar te continuen trucant a tú, això sí, però clar, ya no és el mateix, per exemple, si tú treballes 4 hores de 9h a 13h, el preu del cangur de 4 hores, no es el mateix, que el de 8 hores. M'entens? O sigui que si el nen està malalt un parell de dies bueno, pues agafo una cangur. Cuatre hores, ya no és el mateix que 8 hores cada dia, això és diferent.

1- Sí perquè ya no necesitas ni abuelas, ni canguros que.. ya lo haces tu no?

9- Sí, perquè ara mateix, els homes es poden agafar la baixa per maternitat també, però quants se l'agafen. Es poden comptar amb els dits d'una mà.

Un 1%.

9- Un 1%, no ,bueno pues ja està , és això, no és així, bueno que no estic dient en cap moment, que siguin mals pares, però la societat està enfocada amb que les mares s'han d'encarregar dels nens, i a lo millor és el que diu ella, si el teu marit treballa amb una empresa, i diu: m'entinc que anar, el meu nen està malalt, encara li diran pues vaja “ calzonazos”. Perquè es que encara em de canviar aquesta manera, encara anem així, encara avui en día és així.

6- O te despiden, perquè al padre de los crios lo despidieron. Cuando estuvo ingresado en el hospital más de un mes, le dijeron que no podia ser, si tiene niños enfermos, i el plega. A ver si tenemos dos, una se tiene que quedar en el hospital, la niña en la Vall d'Hebron , i el niño en los camilos, imagínate como me quedo yo . Al hombre le decian, tu mujer que se lo compagine..un rato en

Barcelona, i el otro rato en los camilos. Hay jefes y jefes, i al final terminó despidiéndolo, le dijo : mira no, no me interesas así, porque claro usted no puede faltar a trabajar, i te acaban despidiendo, en eso tiene razón ella.

9- Clar jo crec que l'entrada de la dona a la vida laboral, s'ha fet un problema que ja et dic jo que solucionable no el veig,i però clar, també és una pena que tinguem que deixar de treballar, encara que en el meu cas no ha sigut així, però en el cas d'ella, que tinguem que deixar de treballar, perquè hi ha nens pel mig, però clar, no deixaràs de tenir nens. Vull dir que és un cercle viciós no.

10- Es que sembla que et donguin a escollir no ? , feina o nens.

Però sembla que solsament sigui un problema vostre?

(UN GRUP DE DONES DIUEN A LA VEGADA: “ ES QUE ÉS NOSTRE”).

10 : Però es que el sentiment de maternitat és més profund i més enraigat que el de paternitat.

1-Però yo pienso que el problema es tanto de uno como de otro, però alguien tiene que asumir el estar con el niño, el estar en la casa, uno de los dos. I porqué siempre la mujer? Pues no lo sé, però és así. Yo ya te digo, cuando me llamaban o nos llamaban por teléfono, yo salia corriendo, pero es que siempre lo pensaba, es que aunque lo llamaran a él, yo saldria corriendo igual, porqué yo no iba a estar trabajando tant tranquila sabiendo que mi hijo està enfermo, es que yo salgo corriendo, no lo puedo evitar.

ya , però cuando te llamaban a ti, tú le llamabas a él?

1-Si , si si, “ Oye que me han llamado, que me voy...

i él salia corriendo?

1-Alguna vez sí, dependiendo de la gravedad del asunto. Però es que uno de los dos tiene que renunciar, y yo no sé porqué és la madre, supongo que algo nos hace que lo llevemos algo mejor supongo.

9- O porqué todavía queda el xip de que la madre és la que se queda en casa.

1- No lo sé , no lo sé.

9- Encara està la mentalitat, de que es la dona, la que està a casa, abans les dones quant es casaven deixaven de treballar, perquè la seva funció, era tenir fills, i cuidar de la casa.

1 -Porqué yo cuando estava trabajando, los dos, en cuanto a las tareas de casa, las hacíamos por partes iguales, i él lo hace tant bién como yo, la planxa se le daba genial, por ejemplo, i a mí fatal, o sea que ellos también lo saben hacer, igual que nosotras, i la educación de los niños igual.

Usuària 9- Sí bueno es que jo crec que encara queda el xip aquest, de que la dona..que si s'ha de quedar algú és la dona, i a part que a veure no sé m'imagino que també potser és una mica el contrari del que preguntaves no al principi, de que si les dones ho tenim més difícil, jo crec que no, de fet les dones potser ho tenim hasta un pel més fàcil, perquè sí les dones deixem de treballar, potser una dona és conformarà amb una botiga, m'entens el que vull dir, que a lo millor un home si té un a feina estable, una bona feina, li costa bastant més trobar feina després penso.

Bueno, ara que ha vingut ella, canveiem una mica de tema, i ara, m'agradaria que parlessiu si creieu que per fer una feina, es pot fer igual si ets home o dona, totes les feines, o les feines.. hi ha llocs que són mes d'homes, i llocs més de dones. Les dones estan més preparades per fer algu que al revés.. Què penseu?.

1-Yo pienso que los dos estamos capacitados para todos los trabajos, excepto los de fuerza física . Supongo que habrá que segun que trabajos, que nosotros no podremos..

8- O és més difícil el acceso, perquè si que ahora cada vez.. es veuen més dones no... pues de camioneras o treballs que eren més específics d'homes no..A la mineria també hi han dones, és més difícil, i sí tenim un handicap.. però bueno.

Creieu que es la força física?

Totes : SI.

Usuària 9- Home per depèn quines feines sí.

I quant hi ha una àvia malalta, que pesa no sé quants quilos qui la brega a casa ?

(totes riuen)

Oh, perquè mira que hi han àvis i àvies que pesen eh!!

9- Jo tinc una àvia de 100 anys a casa, i jo ja sé el que és.

I.....?

9- Doncs, mira, ara jo estic molts dies a casa la meva mare, perquè està desesperadíssima, clar, perquè per bellugar-la i..gràcies a Déu encara es belluga sola, però buenu, l'has d'ajudar a estirar-se l'has d'ajudar a aixecar-se, i clar, normalment, per això, quant agafes una senyora, que et vingui a ajudar a portar l'avi, és una senyora, és una senyora.

8- en un centre geriàtric les persones que hi treballen són dones..

I han de moure molt de pes no?

6- Sí però como terminas al cabo del día, perquè yo he trabajado seis años en una residencia, y tengo la espalda , que no sirve para nada ya, de levantarlos aixecar-los, banyarlos.

1-Y sí lo piensas, ahora con las máquinas tampoco ellos tienen que hacer fuerza..

6- No hacen fuerza, perquè ahora va todo mecanizado,

1- Claro, tampoco pienso yo que sea eso..

6- No es como antes que levantaban a pulso , no ahora ellos van con sus tractoras. Hasta para barrer las calles, nosotras ibamos barriendo andando, i ellos van con el coche.

(Totes riuen)

Ui dime que no.. yo lo he hecho, los hombres van con la barredora, i nosotros detras, recogiendo lo que ellos te van dejando, lo he hecho hace nada, en el ayuntamiento de Vilanova.. Yo sí lo sé de sobras, que me he tirado tres años haciéndolo, por vilanova.

No hay demasiado problema no?.. a veure o sigui, a vosaltres us és igual treballar en un lloc que treballassin homes?

Totes: Sí , a mí sí.

PAU: Dona igual treballar amb un lloc, que fossin la majoria homes o preferiries un lloc..

Totes : A mí m'és igual...

6- Sí trabajas con muchos hombres, al final acabas diciendo, que trabajen ellos, porque , te ven a tí trabajando, tú les sacas la faena a ellos, i ellos se quedan allí, i los ves, i dices bueno... i encima tienen morro..

8-Yo a la empresa a on vaig estar treballant un any, vaig portar el C.V., per estar com a operària, per estar al sector de fabricació, i en canvi em van cridar per fer d'administrativa, però jo en canvi, estava disposada a fer una feina d'operari, sí, sí, i allà els homes, pesen caixes, i a mí no m'importava gens, i al final estava a oficines.

6- Yo corté los árboles de las montañas de olivella, canyellas cuando se caló el fuego, hize todo, o sea que tanto se me da...

8-Todo es ponerse.

X: Bueno perdoneu que jo no m'ho presentat: Em dic Xus.

O sigui que és igual treballar amb feines , i us heu bloquejat a anar a llocs.....de vegades hi ha mes homes treballant que dones. Les

dones esteu més aturades que els homes, hi han més dones aturades que homes, us heu plantejat alguna vegada pues di si troben més fàcil feina pues anem nosaltres.

10-Però no et criden.

X: Sí en el meu cas, bé jo explico una mica el meu C.V. que fins ara, bueno, és la primera vegada que estic a l'atur, tota la vida he treballat a la mateixa empresa, i..que era de dones, era una sector , que tot érem dones, i ara fa una anys endarrere..

A on era?

X: A l'aeroport, a aldeasa, i clar era més, veníem perfums i tals , i era exclusivament de dones, però fa uns anys endarrere cada vegada hi ha més homes.. més homes promotors, més homes companys que estan venen i abans no , que quant jo vaig començar érem tot dones, jefas, jefecillas, tot, tot..menys a Madrid que estaven ja tots els directius.

Tot dones?

X: La majoria sí, la majoria sí. I en canvi ara està , jo crec que amb un fifti- fifti, homes i dones treballant, i també tot el que és azafatas,i tal cada vegada es veuen més homes, abans era més de dona, i ara és..

o sigui, no creieu que hi hagi cap dificultat. Vosaltres no us heu plantejat mai fer una feina d'home? Si és més fàcil? És a dir, si tens més possibilitats de trobar una feina, perquè els homes troben feina, no dius pues a lo millor,, tu dius : “ no te llaman”, però a lo millor, no sé , no te llaman perquè no m'hi he posat a buscar-ho jo no?

10-Però si envies el C.V. a una empresa , jo que sé , una empresa d'embalatges, o algu així.. si veu que és una dona, diu no perquè aquí hem de moure moltes caixes, i no podrà, i ells com que ja no podrà , ja no et donen la oportunitat de demostrar-ho . En canvi per l'oficina sí.

9- En canvi, ves a una empresa de construcció....

10-A la obra mai et trucarien.

9-Es que ja t'ho diuen....Triar per triar, triaran a un home, amb segons quines professions, clar evidentment, Jo no dic que no pugui posar totxanes, però si em veuen a mí i veuen a un tiarron, evidentment diran: aquesta se'm trencarà..

X-I a lo millor segurament, les posaràs millor tú que ell..

9- Segur...

Penseu, que elles ho tenen més fàcil?

9- Jo per exemple , no estic dient, que elles ho tinguin més fàcil eh.

8- També el pes de la família sempre l'hem portat nosaltres, vulguis o no ..

9- Jo no crec que ells ho tinguin més fàcil, perquè a avui en dia, a veure, administratiu n'hi han igual homes que dones. Feines que realment siguin mentals que puguin ser tant homes com dones és indiferent, el sexe no.. Bancs, jo que sé.. , ajuntaments..empreses de contable, ara clar, esforços físics evidentment, com ara per exemple construcció o bellugar caixes, clar evidentment, jo m'imagino que l'empresari mateix, en vistes de que de..no es per depreciar-la , però se li presenta aquesta senyora, i un noi de 20 anys, m'entén i evidentment, segurament no la voldran, a veure..perquè clar , aquesta senyora se'm partirà el segon mes...

6- O no te partiaras.

9-. O no te partiras, però me refiero para ponerte un ejemplo de que és fràgil..

6- Sí al hombre le buscas una faena, de limpiar bancos o limpiar escaleras, la mujer dirà Ui! Un hombre aquí..

9- Quants homes van a fer feines per les cases?

10-Cap

9- Netejant vidres potser sí , però jo no conec cap amiga meva, que li vingui un senyor, a netejar-li la casa.

Llavors perquè hi ha més aturades que aturats?

8- Pel tema de contractació, de baixes maternals, de que nosaltres encara tenim el pes de la casa, i de la família. I jo crec que les empreses encara s'ho miren molt, abans de contractar amb una noia , o amb una senyora, d'uns 40 anys, família, nens.. tal. L'home, pot invertir més temps, i com encara, perquè sí, teòricament tenim els contractes de reducció de jornada i tot això, no s'apliquen del tot. Perquè quant et quedes embarassada, i demanes després de la baixa, demanes una jornada reduïda de maternitat, en segons quines empreses, sí són grans empreses, sí t'ho poden concedir, però si són petites, mitjanes o familiars.. Ui mira...que mira com ens deixes.. que tal....

I t'ho plantejes: O continuar, o anar axis, o no pots agafar la jornada partida, perquè mires més per l'empresari.

10-Suposo que també és el que dèiem abans no, el sou també. Perquè el sou de la dona és més baix que el de l'home. Per treballar d'administratiu els dos, a mi em donaran 600 euros, cent mil peles, vuit hores, tinc que pagar cangur..menjador.. a lo millor al meu home li donaran no sé.. 800, 900, o 1200 o el doble. Clar jo m'estic a l'atur clar, no puc agafar aquesta feina, per tant suposo que hi hauran més dones també per això, perquè el sou és més baix, i clar, si tu tens de pagar, pel sou que tú guanyes, per donar-li a un altre. Clar, tampoc és això

Clar però jo crec que també passa això que diu de la força física, també li passa a l'home, perquè també quant diuen: Algú per netejar, algú per cuidar, algú per fer d'administrativa, no volen un home no.. sempre agafen una dona no.

10-La feina és més polida..

X-Cada vegada menos.

PAU: La feina és més.. l'home ho té una mica difícil per anar a segons quins llocs no?

10 -Però és el que t'he dit, cada vegada menys, pel menys amb sector que jo conec, amb neteja hi han molts homes... però molts.....Segur que al lavabo no trobes cap home amb la baieta allà al lavabo..

8 -Pocs m'havia trobat, més aviat amb maquinatge, però que sí que cada vegada , o de companys meus.. que hi ha més homes, i era una empresa de dones pràcticament..

9- I això és el que jo penso que sí tot el que nosaltres hem arribat a fer de treballar, nens, casa, ho tingués que fer un home.

6- No lo haria.

8-No ho faria. Jo estic convençuda que no

6-Lo haria un día, Al segundo día te esta llamano diciendote mira vete con la casa o con los niños...

9- No no perquè a veure, Això de que els homes no poden fer més de dues coses alhora és veritat.

10- Jo estic convençuda de que no ho farien, perquè només tenim la prova del cap de setmana, ell està al cap de setmana a casa...

6- No los soportan los niños el fin de semana.

10- Sí porta 10 minuts aixecat, ja està rondinant, que si el esmorzar, que si els nens , que si les sabatilles.. para tio, que portem 10 minuts aixecats. Tranquil·litat tio.

6- No no no lo aguantarian.

10-Sí, si é així, vaja jo crec que és així.

Cada cap de setmana és la prueba del algodón o què?

10- El cap de setmana amb els nens... ara , si surts de passeig no eh!!! Perquè si surts de festa no, et deixa amb el millors pares, surten de festa, per jugar, comprar ... per depressions.. perquè és així. Però si et quedes a casa, perquè està plovent, i s'ha de fer la feina, i els nens pel mij, i rondinant, i els deures... Canvia.

6- Lo haria un día, al siguiente no.. que no aguanta las fieras... no es lo mismo.

Doncs bé, moltes gràcies..

6- Esto nos va ayudar a encontrar faena o no?

TOTES: Riuen.

Esperemos que sí.

8-Bueno, es que jo volia comentar una cosa, el que passa es que és un tema diferent. Jo us vull explicar una cosa que m'ha passat, a veure vosaltres que faríeu: Jo fa un any que estic a l'atur, i mai he buscat feina a través d'una E.T.T. Sempre he anat directament a l'empresa. Però com que ha passat aquest temps, dic bueno, doncs vaig a provar..., a veure que passa com funciona. Vaig portar un C.V., i al cap d'un parell de dies, em van trucar, de que hi ha una empresa de que necessita una administrativa, si estava interessada, i vaig dir que sí..que per parlar no passava res. Vaig anar, i bueno, la sorpresa, perquè jo no ho sabia, perquè jo no ho havia parlat mai, es que una part del teu sou se'l queda a la E.T.T., llavors vosaltres què faríeu?

Jo aquesta feina l'he rebutjat no, per anar a fer una jornada de vuit hores, i que una part del teu sou, que ja no et donen un sou que marca la llei si no que és molt menys, si esteu disposades...

X-Després també tenen que donar-te la part proporcional de les pagues extres..

6- No però realment todas , estan dentro de la nómina, yo lo sé porqué llevo muchos años trabajando.

8-Jo la feina que estava fent, a aquesta empresa, que vaig estar un any, tenia un sou, i ara, estava en la mateixa categoria, igual, i ara la nómina, és menys..

X-Amb les pagues.. tot..

8-Tot inclòs, i jo aquesta feina l'he rebutjada..

10-És estrany. Perquè jo aquesta feina l'he fet a través d'E.T.T. i el sou és superior..

X-Doncs jo amb aquest cas, m'he trobat..

10-És estrany..

8-Jo li vaig dir: Si tú em dones el que marca la llei, sí que agafo la feina, i ells m'han dit que eren un intermediari, i que es queden una part..

6- Però depende de la E.T.T. que sea eh.

X-Però és l'empresa la que té de pagar la E.T.T.

8 - Ells em van dir, que el sou, me la donava la E.T.T.

X-Sí el sou te'l dona le E.T.T. Però l'empresa té de pagar a la E.T.T. , per aquest servei.

8- Jo em vaig trobar en aquest cas, que la nòmina era menys, menys del que marca la llei.

1-Supongo que depende de la E.T.T.

10-L'avantage que trobo amb las E.T.T.S, home, que estas fent la feina, i a lo millor, que és el que em va passar a mí, Vaig començar amb la E.T.T. i em vaig quedar fixe a la empresa.

9- Dins dels administratius, tu pots guanyar una cosa i jo puc guanyar una altre, perquè després també depèn del conveni de cada empresa, que no és el mateix, i a part de que tu pots , tu pots pagar, l'empresari pot pagar, d'aquí a aquí, i n'hi ha que paguen d'aquí i n'hi ha que paguen d'aquí, o sigui que, no tots els administratius guanyen exactament el mateix. També depèn del conveni que tens, depèn del gremi no. Perquè jo tinc amigues, que jo cobrava una cosa sent de la mateixa categoria,i ella amb una empresa, i jo amb una altre, cobràvem diferent.. Jo per exemple amb un tèxtil guanyava menys, i tinc una amiga, que treballava a l'hospital i guanyava més, suposo que també depèn del conveni, no.. que a lo millor amb el ram aquest era per guanyar menys. Dins del mateix conveni, l'empresari pot dir: O t'apujo cinc mil al mes, o et pujo quinze mil, n'hi ha que puguen 5 i n'hi ha que en puguen 15. Jo per exemple, a on estàvem, teníem gent que dins del conveni, doncs deia: Amb aquesta li pugem menos, perquè penso que va més lenta, i aquella com que, pues li pugem una mica més, i tothom guanyava diferent sent la mateixa categoria i tot. El que passa que tu personalment, pots pagar més o menys saps..

X- Quant estàs d'ETT, pagues menys, i llavors el sou.. bueno pel menys nosaltres..

9- Jo sé que les ETTS claven bastant, una vegada, havíem contractat a un noi, perquè ens descarregués un camió o lo que sigui, a lo millor amb ell, li pagaven a 7 euros l'hora, i l'empresa pagava per dir algo 14 euros , i ell s'emportava 7 eh!

10-Sí, si.. cobren molt.

9- Les ET.T.S, s'emporta casi el doble, casi el doble, del que està guanyen el noi.

.....

9: M'entens, ja tinc que explicar el perquè, tinc de sortir a una hora, a veure, que l'importa a ningú. A veure, perquè tinc que arreglar papers al banc, a veure, és igual, el banc està obert de 7h a 15h, la seguretat social està oberta de 7h a 15h, jo no dic que aquesta persona estigui fent tot el horari, però veus, un reforç, posa una persona tres hores a la tarda, que estigui a la seguretat social, que estigui amb un banc, no cal que sigui la que ha fet de 7h a 15h, a lo millor hi haurà senyores que amb tres horetes ja li estarà bé

TOTS : RIUEN

X- Clar, quant varem començar, que era una iniciativa molt bé, ostres molt bé, però que va passar, que clar que les nenes que estaven treballant, que les dones que.. o nois també, que han començat a treballar per E.T.T.S. i tal, a jornades reduïdes, per reforç, guanyen una misèria.

9- A veure que a lo millor es el que parlàvem abans de que vinguessis tu, doncs que a lo millor hi ha dones que treballen una mica per desconnectar de cap, de casa, de nens, i de tot, pues a mi no m'anirà bé pels diners, però amb un cas així pues una persona a lo millor no té fills , o els té grans. Pues treballar tres horetes a la tarda, es pot fer, mira he treballat tres horetes. Imagina't quants puestos de treball només amb tots els bancs que hi ha si tinguessin tres horetes a la tarda obert, per exemple de 17h a 20h , obren una tarda a la setmana.

6- En vilanova hay uno que lo hace..

9- Obre una tarda a la setmana?

8 - un día a la setmana...

9- i els bancs els dissabtes, però a lo millor vull dir que a mí no m'anirà bé, amb ella no li anirà bé, però escolta, hi ha mils de persones al mon que potser els hi aniria bé, i potser pues aniria molt bé.. hi ha molta gent que treballa amb horaris intensius, i que diu : ostres, es que per anar a fer una cosa al banc, una firma, m'he de demanar mig matí festa, doncs mira.. és una manera de col·locar bastanta gent..

Una cosa que no s'ha parlat abans, I no us heu plantejat mai, demanar ajuda , a l'administració?

10-En quin sentit?

Es clar, es que sempre parreu de cangurs, dels horaris d'escola, de no sé què...però lo públic?És a dir no us heu plantejat mai, que sí l'estat ha de

donar ajudes, per tenir els llocs oberts, jo que sé... per deixar els nens, per no se que.. algun tipus de serveis socials.

TOTES: “ Ja n’hi ha, però és pagan”

Però no heu demanat de que hauria de ser gratis?

8-El cole dels meus nens és públic, ara han posat una hora d’acollida en comptes d’entrar a les 9h és a les 8h, ens cobren dos euros. Dos euros per vint dies??!!!

9- El cole que va el meu fill la única classe.. el meu fill va al Cim, i la única classe de tota l’escola que entra a les 10h, és la del meu fill. Perquè ? doncs perquè quant ell va fer P3, va tenir la mala sort que aquell curs no estava subvencionat, aquella hora va passar a P4 , i van subvencionar P3, ara ell fa P5. i és l’Única classe en tota l’escola, que és gros, que entra a les 10h del matí, i que pot entrar a les 9 paganini. Vols dir que per una classe s’haguessin arruïnat de dir: Tothom entra a les 9h? Fins pel noi que obre la porta, és una tocada de nas. Es que clar, és una escola sencera eh!!! I clar no està subvencionada aquesta hora. L’altre dia una amiga em diu: ara me n’he enterat que el preu del menjador les escoles concertades paguem més que les escoles públiques.

10: Perquè?

9 – A no sé.. a la meva escola paguen 6 euros.. Jo quant els deixava pagava...i en canvi una escola pública pagava..

10- 50

9- Llavors perquè té de pagar un euro de diferència, si es el mateix que tenim que li donen a tothom.

PAU- És el mateix.

9- Jo no he triat l’escola en la que ha entrat el meu fill, a mí me’l van col·locar , a sobre que estic pagant una escola concertada, estic pagant cada més, si. Si.. no el puc portar no? Pagar una hora més de menjador, perquè?. Hi ha coses, que no sé , estan mal fetes, i com que no ens queixem? Però clar, quina subvenció vols demanar..

Doncs no ho heu dit en cap moment.

10-: A veure sí que ens em queixat d el cole, d’això, de pagar dos euros, de que el menjador és super car , de les activitats extraescolars, perquè clar, si el vols deixar de 4:30h fins les 19h.. No sé em dona un sentiment així de culpa, perquè tinc de col·locar els nens com si fossin mira això ho tinc de col·locar allà perquè no molesti.. Però clar és així , has de col·locar de les 4:30h fins les 19h. Activitats extraescolars de 20euros a 25:30 euros, no sé al més, si tens uns, però si en tens dos.. ja escolta..Hi al cole ja ens em queixat de que ens ho

facin un mica més baratet, a sobre a l'AMPA, has de pagar la seva quota a l'any. Es que al final em surt més car deixar els nens, que quedar-me jo a casa, es que ja passo de tot, no busco feina, i em quedo a casa, em poso la bata de boatiné, i les sabatilles.

9-: Jo a vegades m'he trobat a l'escola que ara ja .. que amb qüestió de que puguis deixar els nens, hi han molts puestos ara. Pagant, però hi han molts puestos ara, Jo ara de vegades que veig que les noies, que venen a buscar el nen el cole, després d'haver se passat allà de 9h a 17h, i se me l'emporten al centre de Sol Solet, val la pena? Amb menys a mí. Sí perquè penses si ha estat tot el día a l'escola, i ara amb un altre puesto, ni que sigui per jugar, però clar si es que llavors arriba un moment que dius a veure aquests nens estan tot el dia això que deia ella: Col.locats.

10- Clar, els deixes a les 8h o 8:30h del matí, i els reculls a les 19:30h a 20h i són 12 hores els nens allà. Per això tampoc tinguís nens.

9- Llavors veus: Anglès, i jo penso, personalment penso, si tenen 4 ó 5 anys, perquè fan Angles, com es que fan tantes coses, que tenen molts anys per fer-les, no sé sembla que com que, tú no tens temps per ells, vinga, vinga, vinga. Llavors aquests nens, quant tinguin 12 anys, estaran farts d'estudiar, i diran té ells llibres pa ti. Perquè clar, els hi maxaquem i maxaquem , i ara quí i ara allà ara a ballet , i pobres nens, i a veure quant juguen aquests nens? Els nens tenen ganes d'arribar a casa, berenar, veure els seus dibuixos animats, no clar, estan tots els dies, fent coses, fent coses, arriba un moment, que potser sí que els agotem.

10- Troben molt a faltar , jugar amb tú, jugar amb els grans

9-: Es que van... Jo a casa meva les coses s'han calmat moltíssim des de que no treballo, perquè, jo anava tot el dia histèrica, jo reconec que moltes vegades jo el meu home encara no sé com s'ha separat , perquè arribava a casa cridant, que fa això aquí , allà, el nen, el nen.. i anava tot el dia de veritat amb un estres, que es que ara la gent que em coneix em diu: Fas cara relaxada, es que ho estic. Anava tot el dia (Esbufega) i clar als nens van així, els fem anar així, jo sempre deia: “ Ostres, es que m'ha tocat el nen més dolent del món”. No!!! Es que l'estressava , jo mateixa l'estressava amb aquest nen.

6- A mí me passa, con el mayor me passa, haver, va como una moto, però la culpa la tengo yo.

9 – Però ha ver, si a la 17:00h sale del cole, i a las 17:05h tiene que estar en anglès...

6- A veces me dice: “ Mama no me cridis tant eh”!.

9- I luego sale a las 18h,i corre que le tienes que bañar. I clar es que els estressem, i trobo que clar avui en día tal i com està muntat tot, estressem els crios.Els estressem.

6- Llega un momento que el crío ya no te hacen ni caso eh, dice bueno ya te cansaràs de....